

မုဒ္ဒလမ်းစဉ်

(အုပ်စုအဖွဲ့)

သျှင်ဥက္ကဋ္ဌ

ရေး

ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်

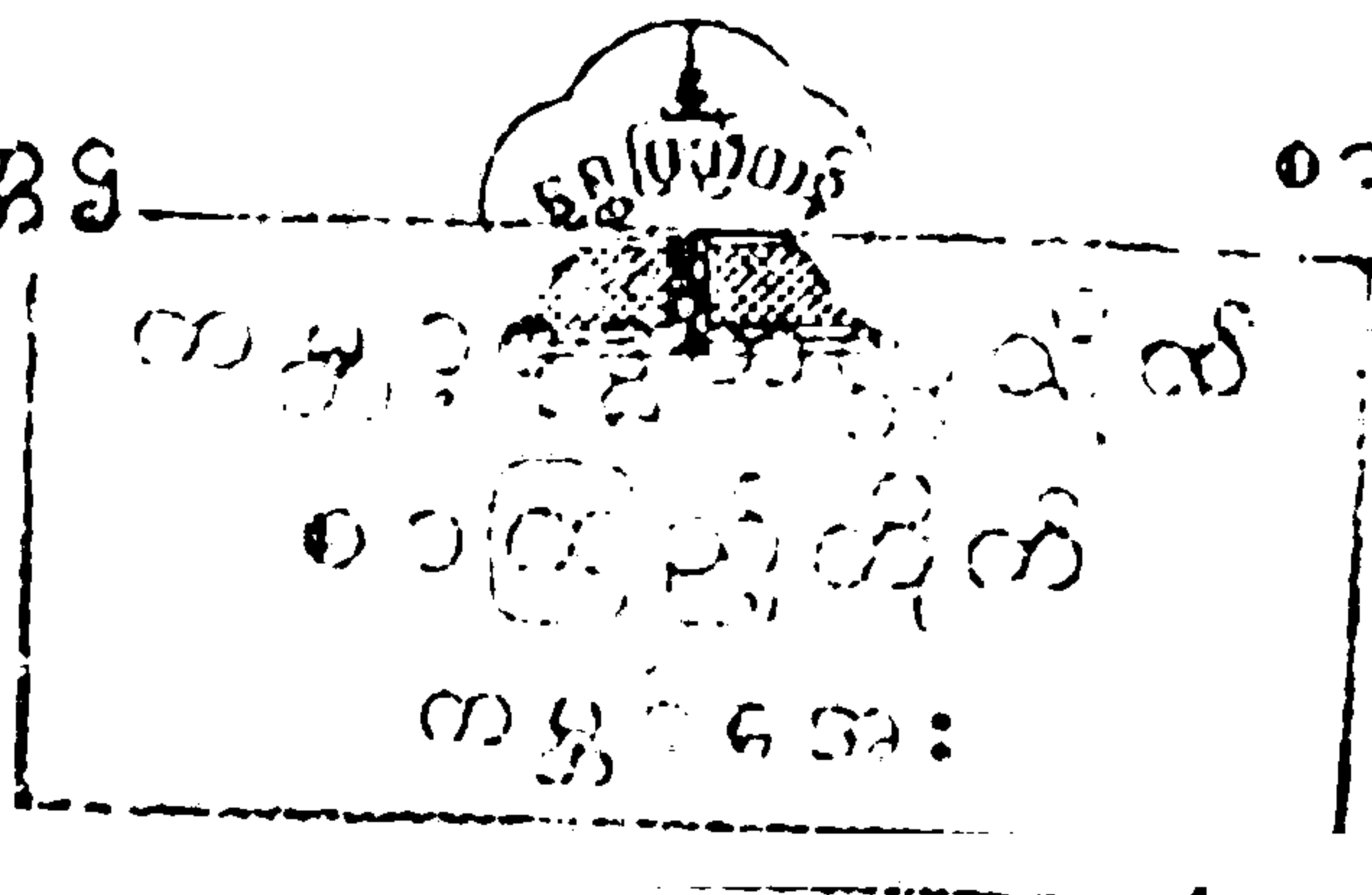
ဒဂုန်-ဦးလှဘေ

ကျမ်းဖွင့်စကား

ရေးသည်။

သျှင်ဥက္ကဋ္ဌ

၀၁၀၉-၅

သျှင်ဥက္ကဋ္ဌ စာစဉ်

အမှတ်-၅

ပဌမ-ပုံနှိပ်ခြင်း
အုပ်ရေ ၁,၀၀၀ (၁၉၅၃)

ဒုတိယပုံနှိပ်ခြင်း
အုပ်ရေ ၃,၀၀၀ (၁၉၆၂)

ပုံနှိပ်-ထုတ်ဝေသူ- မောင်စိုးဝင်း၊

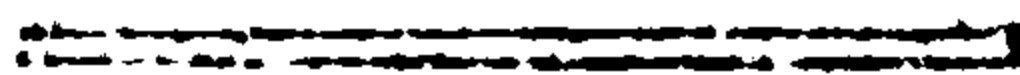
မြန်မာ့ဗျူဟာ-စာပုံနှိပ်တိုက်တွင် ပုံနှိပ်၍
ရန်ကုန်မြို့- ရေကျော်၊ နှင်းပန်းလမ်း၊ အမှတ်- ၁၂
ရွှေပြည်တန်-စာအုပ်တိုက်မှ
ဖြန့်ဝေသည်။

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	ကျမ်းဖွင့်စကား	(က)
၁။	လူသား၏ မျှော်လင့်ချက်	၁
၂။	ဗုဒ္ဓကား ပစ္စုပ္ပန်သမား အစစ်	၂၉
၃။	ပုရာဏကဿပ၏ အ, ကိရိယဝါဒ	၃၃
၄။	မက္ခလိ ဂေါသာလ၏ အ, ဟေတုကဝါဒ	၃၇
၅။	အဇီတကေသကမ္မလ၏ ဥစ္ဆေဒဝါဒ	၄၁
၆။	ပကုဓကစ္စာယန၏ အ, ကဏဝါဒ	၄၃
၇။	နိဂဏ္ဌနာဠုပုတ္တ၏ စတုယာမသံဝရ	၄၅
၈။	သဗ္ဗယဗေဒဋ္ဌိပုတ္တ၏ အနိစ္ဆိတဝါဒ	၄၇
၉။	အရိယ သီလ	၇၂
၁၀။	အရိယ ဣန္ဒြိယသံဝရ	၈၁
၁၁။	အရိယ သတိ	၈၅
၁၂။	အရိယ သန္တုဋ္ဌိ	၈၈
၁၃။	နိဝရဏ ငါးပါး	၉၂
၁၄။	ပဋ္ဌမ ဈာနသမာဓိ	၉၉
၁၅။	ဒုတိယ ဈာနသမာဓိ	၁၀၅
၁၆။	တတိယ ဈာနသမာဓိ	၁၁၀
၁၇။	စတုတ္ထ ဈာနသမာဓိ	၁၁၂
၁၈။	ပဋ္ဌမဈာန် ကျင့်ထုံး	၁၁၅

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၉။	ဒုတိယဈာန် ကျင့်ထုံး	၁၁၀
၂၀။	မနောမယရူပ	၁၂၀
၂၁။	ဣဒ္ဓိဝိခ ဥာဏ်	၁၂၅
၂၂။	ဒိဗ္ဗသောတ-နတ်နား	၁၂၇
၂၃။	ဒိဗ္ဗစက္ခု-နတ်မျက်စိ	၁၃၇
၂၄။	ပုဗ္ဗေ နိဝါသာနုဿတိ ဥာဏ်	၁၄၉
၂၅။	စေတော ပရိယ ဥာဏ်	၁၅၄
၂၆။	ဝိပဿနာဥာဏ်	၁၆၁
၂၇။	စက္ခုဗြိယ ဘာဝနာ	၁၆၄
၂၈။	သောတိဗြိယ ဘာဝနာ	၁၆၅
၂၉။	အာသဝက္ခယ ဥာဏ်	၁၆၆

ခရစ် ဦးလှဘေ

၏

ကျမ်းဖွင့်-စကား

“ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်” ဟူသော အမည်ကို ကြားရကားမျှ မြင် ရကားမျှဖြင့် ဤကျမ်းစာအကြောင်း အဆီးအတား ဝိုးဝါး မရှိ ပကတိ ဟင်းလင်း ထင်းထင်းကြီး အမြင်ရှင်း သွားကြ ပါလိမ့်မည်။

ပါဠိဘာသာသည်သာ ကိုးကွယ်ရာ ဘာသာစကားဖြစ်၍ ပါဠိသံမပါသော ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းစာများမှာ တရားမမည် မလေးနက်ဟု သွေးနုသားနု အစွဲရှိသူတို့အဘို့ အာရုံအလို ပြည့်စေရန် ပါဠိ စကားအမည် ထိုးတပ်လိုပါက အရိယာ ပထ-အရိယာလမ်းစဉ်၊ မဂ္ဂ ပထ-မဂ်လမ်းစဉ် စသဖြင့် ဆို ဘိသကဲ့သို့ “ဗုဒ္ဓ ပထ” ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်ဟု အသိပြုလိုက်လျှင် လုံလောက်နိုင်ပေသည်။

ထို့ပြင်-သတိပြုမိဘို့ ကြိုတင် အသိပေးလိုသည်က ဤ ကျမ်း၏ စာသားတလျှောက်တွင်လည်း စာဘတ်လိုက်လာ နှင့် သိလိုက်သာ တပြိုင်နက် ရှင်းလင်း သွားစေရန် အမိ ဘာသာ မြန်မာစကား-ရပ်စကား-ရွာစကားနှင့် ရေးထား ကြောင်း ဖြစ်သည်။

ကျောင်းနေလူတို့ကို မဆိုထားဘိ၊ ရွာသူရွာသား နွား
ကျောင်းသားများပင် မကျန်၊ ဘေဘတ်တတ်လျှင် နားလည်
စေလိုရင်း ဖြစ်၏။

ပါဠိဘာသာ စကားကို မရှောင်မလွှဲသာသော ဝေါ
ဟာရ စကားလုံးများနှင့် အကိုးအကား ထင်ရှားပြုလိုမှသာ
သုံးထားသည်ကို တွေ့ကြရပါလိမ့်မည်။

စင်စစ်အားဖြင့် စာလုံးများသည် သင်္ကေတမျှသာ၊ သိမှု
သည်သာ အဓိကဖြစ်သဖြင့် ဘယ်ဘာသာနှင့် သိသိ၊ သိမှု
အမှန်ရရှိရေးကိုသာလျှင် လိုလားအပ်ကြပေသည်။

သိမှုပေးရေးအတွက်မှာလည်း ဘာသာသင်္ကေတစာပေ
အမျိုးမျိုးရှိသည့်အနက် အဓိ ဘာသာစကားနှင့် တိုင်းရင်း
စာပေ သင်္ကေတသည်သာလျှင် ပျံ့နှံ့သောအသိကို ပေးနိုင်
စွမ်းရှိသည်။

အမေ့ သားသမီးများ၏ နှလုံးသည်းပွတ်တွင် အမေ
စကားသာလျှင် မမေ့နိုင်အောင် ကျောက်စာပမာ ထွင်းထု
မိရက်သားဖြစ်မြဲ သဘာဝရှိသည်။

ရှေးက ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ အဘိဓမ္မာ တရားတော်များကို
ပါဠိဘာသာဖြင့် ထုပ်ပိုး၍ လျှို့ဝှက်စွာ သိမ်းဆည်း ပြီးလျှင်
အမြင့်တင်၍ ကိုးကွယ်ရုံမျှသာ အခွင့် ရခဲ့ကြသည်။

ကျေးဇူးရှင် လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ဗုဒ္ဓ
ဘုရားရှင်၏ အဘိဓမ္မာ တရားများကို ပါဠိအထုပ် ဖြေ၍
မြန်မာဘာသာစကားဖြင့် ရွာသူရွာသားတို့အား ကိုယ်တိုင်
သိကြစေကြောင်း ဝေငှပေးလိုက်ရာ ထိုအခါကစ၍ ပြည်သူ့
အဘိဓမ္မာ ဖြစ်ခဲ့လေတော့သည်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ တရားဒေသနာများကို ပါဠိ စာလုံးများဖြင့် ဖုံးအုပ်ထုပ်ပိုး၍ အသုံးပြုခြင်းမှာ လျှို့ဝှက်ချက် တခုပမာ ဖြစ်နေသည်။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး စီရင်ရေးသားသော ဝိရတီသီလဝိနိစ္ဆယတွင် သီလခံယူရာ၌ ပါဠိလို လိုက်၍ ရွတ်ဆိုသီလခံယူရာမှာ ပါဠိစဉ်အတိုင်း မြန်မာလို အနက်စဉ်သိ၍ စိတ်ထဲက ကျနစွာလိုက်ပါနိုင်လျှင်တော့ ဝိရတီသီလဖြစ်နိုင်ပါ၏။ မြန်မာဘာသာ အသိနှင့်မလိုက်ပါနိုင်လျှင် စေတနာသီလသာဖြစ်မည်။ (မြန်မာလူမျိုးတို့မှာ မြန်မာဘာသာနှင့် ခံယူမှ ကျနစွာ စိတ်ထားနိုင်၏) ဟု မိန့်ဆိုတော်မူသည်။

စိတ်ပဋိညာဉ် ပြုဋ္ဌာန်းမှု အတွက် မြန်မာလို အသိသွေးပါမှ သီလစစ်ဖြစ်မည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ဤနည်း အတူပင် ဤဗုဒ္ဓလမ်း စဉ်တွင် ဆရာတော် သျှင်ဥက္ကဋ္ဌသည် ပြည်သူ့အပြန်အနှံ့ အသိတလုံး မြိုးကနဲ သိစေချင်-မြင်စေချင်သော စေတနာဖြင့်-

အမှန်တရား အသိတလုံးအတွက် ပါဠိစာလုံးကြီးကြီးဖြင့် အရောင်တင်၍ ဖုံးအုပ် ဖလယ်ပြုလုပ်ထားသည်များ မရှိပေ။ သူ့လိုငါလို စကားဖြင့် ရင်းနှီးပွင့်လင်းစွာ ရှင်းပြ ထားသည်များကိုသာ တွေ့ကြရပါလိမ့်မည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရား အယူ အဆနှင့်ပတ်သက်၍ စာဘတ်ပြီး ဝေ့လည်ကြောင်ပတ် အသိရှုတ်ထွေး၊ နားမလည် ဖြစ်မည့် အရေးကို မစိုးရိမ်ရတော့ပေ။

ဤ“ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်”ကျမ်းကို ၁၃၁၅-ခုနှစ်(၁၉၅၃-ခု) က တောင်တွင်းကြီးမြို့၊ ရတနာ ရန်အောင် စာပုံနှိပ်တိုက် တွင် အုပ်ရေး-၁၀၀၀ ပဌမ စတင်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

တောင်တွင်းကြီး ဆရာတော် သျှင်ဥက္ကဋ္ဌသည် ကျမ်းစာ ပေါင်းများစွာရေးသားလေရာ စီးပွားရေးရည်ရွယ်ချက်မရှိ ခဲ ပြုစုရေးသားသမျှ စာအုပ် များကို တောင်တွင်းကြီး ဗုဒ္ဓ တက္ကသိုလ်၏ ပဌမလက်ဆောင်-ဒုတိယလက်ဆောင်စသဖြင့် ကဗျည်း ထိုး၍ ပြည်သူ အများသို့ လက်ဆောင် အဖြစ်သာ ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ဤလက်ဆောင် စာပေများအနက် ဤဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်သည် တတိယလက်ဆောင်ဖြစ်သည်။ စတုတ္ထလက်ဆောင်မှာဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ ၁၃၁၆-ခုနှစ်(၁၉၅၄-ခုနှစ်)ဖြစ်၏။

ပဌမလက်ဆောင်-

- ကြိုက်ရာရွေး လမ်းနှစ်သွယ်။
- ဒုတိယလက်ဆောင်-ကပ္ပ ပြဿနာ၊
- တတိယလက်ဆောင်-ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်၊
- စတုတ္ထလက်ဆောင်-ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ။

ထိုမှနောက်တွင် ဆရာတော် ရေးသား ပြုစုထားသည့် ကျမ်းစာပေါင်း ၂၁-မျှ စာရင်းထင်ရှား ရှိထားပါပြီ။ အချို့ မှာ စက်တင်ပုံနှိပ်ပြီး ဖြစ်၍ အချို့မှာ ပုံနှိပ်ဆဲနှင့် စာမူကြမ်း များ အဖြစ်သာ ရှိသေးသည်။

ထိုကျမ်းစာများတွင် သမဂ္ဂကျမ်းနှင့် မဟာ သမဂ္ဂကျမ်း၊ အဘိဓမ္မာသမိုင်းကဲ့သို့သော နိုင်ငံရေး အခြေခံများပါရှိရာ

ဆရာတော်သည် လောကီ-သောကုတ္တရာနှစ်ဖြာစလုံး ပိုးဝါး
မရှိ ရဲရင့်စူးရှသော အသိဖြင့် စွယ်စုံ ပြောင်မြောက်သော
ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်မှူးမူကား သက်ရှိ ထင်ရှားဖြစ်၏။

ဤဆရာတော်သက်ရှိထင်ရှားရေးသားသမျှ စာပေကျမ်း
ဂန်များအနက် အဘိဓမ္မာ ဆိုင်ရာနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ အသိခန်း
တို့ကို ကြားနာသိမှတ်ရသည့်အခါ အသိသစ်-အမြင်သစ်
တွေ့ခေါ် နည်းသစ် ရရှိပါပေသည်ဟု ဝမ်းသာ လှိုက်လှဲ
လက်ခံကြိုဆိုသူများရှိ သလို လက်မခံ တွန်းလှန်ဆန့်ကျင်ဘက်
ပြုသူတွေလည်း မြောက်မြားစွာ ရှိကြသည်။

ဤသို့လျှင်၊ ဟုတ်လှချေရဲ့ - မှန်လှချေရဲ့ ဟု လက်မခံ တွန်း
လှန်သူတွေရှိနေသဖြင့် တောင်တွင်းကြီးဆရာတော် သျှင်ဥက္ကဋ္ဌ
သည် ညှိနှိုင်းတုံ့ဆိုဆို ဆုတ်ငုတ်တုတ်ထိုင်သွားသည် မဟုတ်ပေ။

ဆရာတော်သည် ငါပြောတာမှန်ရမည်၊ ငါဟောတာ
တကယ်ဟုတ်သည်၊ ငါ့စကား မယုံလျှင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ငါတရား
နှင့်လူမိုက် မထိုက်တန်ရာ ဆိုသော အစွဲအလန်း မကြီးသူဖြစ်
ကြောင်း သိသာနိုင်သည်။

ဆရာတော် ဟောစကား-ပြောစကားများတွင် ဗုဒ္ဓဘုရား
ရှင်၏ ဟောစဉ်ကို တိုက်ရိုက် နည်းယူလိုက်နာ ပြောဟော
ရေးသားလေ့ရှိရာ-

ကေသမုတ္တိသုတ် ကာလာမမင်းသားတို့အား ဘုရားရှင်မိန့်
ကြားနည်းကို အစဉ်မှီးလေ့ ရှိသည်။

ထိုကေသမုတ္တိသုတ်တွင် ကာလာမ မင်းသား တို့အား
ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်က-

ငါပြောဟောသမျှ မှန်လှပြီ- ဟုတ်လှပြီဟု မယုံကြလေ
နှင့်ဦး၊ အသင်တို့ အသိဉာဏ်ဖြင့် ဝေဘန်ပြီးမှ ယုံကြဟုဟော
ထုံးရှိသည်။

ဗုဒ္ဓဘုရား ရှင်သည် ဝေဘန် သိမြင်မှုကို အားပေး
တိုက်တွန်းတော်မူသည်။

ဝေဘန်သိဝါဒသမား ဝိဘဇ္ဇဝါဒိ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်သည်။
ဝေဘန်ပြီးမှ ကိုယ်ပိုင် အသိဖြင့် သိစေလိုရင်းဖြစ်သည်။

ထိုဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ “ဝေဘန်သိဝါဒ” အတိုင်း-တောင်တွင်း
ကြီးဆရာတော်သည် သူ့စကား-သူ့ကရားများကို ယုတ်တ
ရက် လက်မခံဘဲ ဝေဘန်သိသူများရှိလေ-အောင်မြင်လေဟု
ယူဆခဲ့ရသည်။

လူတို့အတို့ ပြောတိုင်း ဟောတိုင်း အလွယ်ကလေး
လက်ခံပြီး ယုံကြည်စွဲလန်းမှုများမှာ လူလောကတွင် အသိ
ဉာဏ် ကင်းမဲ့ရာရောက်သည်။ လူ့သမိုင်း အရှည်မရှိဘဲလည်း
ရောက်မည်။ လူ့အခည်း အနီးများ သရုပ်ဖော်ရာလည်း
ရောက်မည်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် လူ့လောကအား နိုးကြားစေလိုသော
မဟာကရုဏာ ရှိတော်မူသည်။ အသိဉာဏ်ပါရမီ ရင့်ကျက်
စေလိုရင်း မြှော်မြင်မှု ပြုတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် ငါ့ကိုယ်တိုင် ဟောပြော
သည့် ကရားကိုပင် ဝေဘန်ပြီးမှ ကိုယ်ပိုင် အသိဉာဏ်ဖြင့်
ခံယူသိမြင်စေ၍ တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော် ဟောတော်မူ လိုရင်း
ဖြစ်သည်။

ထိုအခါ ထိုခေတ်၌ပင် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ဟောသမျှ ပြောသမျှတွေကို မန်လှပြီဟု ယုံကြည်ယူဆခဲ့သူများ မရှိကြောင်း ထင်ရှားလှသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ဘုရားသစ်—ဓမ္မသစ်ကို မယူဆ မယုံကြည်ဘဲ ခိုင်မာနေသူများ ရှိလေရာတွင် အထူးသဖြင့် ဒဏ္ဍာရီ သမားအဘို့ လက်မခံနိုင်ရုံမျှမက စိတ်ဆိုးကြဲသည်။

မိရိုးဘလာ ဥပါဒါန် အစွဲကြီးလာသော ဝေဒခေတ် အသိ၊ ဥပနိသျှာဒါခေါ် ဥပနိသာဒ ဟိန္ဒူဝါဒ အဘိဓမ္မာများကို ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်က တော်လှန်လိုက်သည်။

ထိုခေတ်က ကြိုတင်ပေါ်ပေါက်နေသော နိဂဏ္ဌနှင့်မက္ခလိဂေါသဘလ၊ ပူရာဏ ကဿပစသောဘုရားများနှင့် ဒဏ္ဍာရီရိုးစွဲသမားတို့အဘို့ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်အား ရန်သူသဖွယ် သိမြင်လေမည်မှာ ဓမ္မတာပေ။

သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် ဒဏ္ဍာရီ ရိုးစွဲသမားများကို ကြည့်၍ စိတ်အားလျှော့ တွန့်ဆုတ်သွားခြင်း မရှိပေ။

လူပုဂ္ဂိုလ်၊ သဘာဝ၊ လူအဆက်ဆက်၊ သားထက်သားများ တို့တက် သိမြင်လာလေသမျှ-၎င်းတို့ အသိဥာဏ်အား ကြီးမားလာသည်နှင့် အမျှ-အသိလောက် စေရန် တရားဓမ္မများကို ဟောကြားခြင်း လုံ့လပြုတော်မူသည်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ ထိုဆန္ဒအလိုတော်ကျ ဖြစ်လာပုံ ရာဇဝင်က သက်သေခံနေလေပြီ။

ကြည့်လော့-ယနေ့သက်ရှိ လူလောကတွင် အထင်အရှား မြင်နိုင်သည်။

လူလောက တဝှမ်းလုံးတွင် အသိဉာဏ်များ တိုးတက် လျက်ရှိသည်။ ကျယ်ဝန်းလျက်ရှိသည်။

အသိဉာဏ်စွမ်းအား ရှိသည်နှင့် အမျှ အစား အစာ အတွက် တောသုံးထောင်ကိုလည်း ထမင်းအိုး ဟင်းအိုးတွင် ထည့်ချက် နိုင်ကြသည်။ သမုဒ္ဒရာကြီး ၄-စင်း ကိုလည်း ရေအိုးတွင် ထည့်၍ သောက်သုံးနိုင်ကြပြီ။ ရေနှစ်မြေနှစ်များ သာမက တိမ်ညွန့်ကိုပင် စားသောက်စရာ ပြုလုပ်လာကြ သည်။

လူတို့ဘဝ အစား၊ အနေ၊ အဝတ်များအတွက် အလောက် အဝ ရရှိစေရန် လူတိုင်းကြံဆ လုပ်ကိုင် နေကြသည်။

ဤသို့ အစား၊ အနေ၊ အဝတ်၊ လောက်ငရန် ရုပ်ဝတ္ထုတွေ ထင်ရှား ရှိသဖြင့် သိပ္ပံအတတ်ဖြင့် ပြုလုပ်၍ မကျန်နိုင် ဖြစ်သည်။

အသိ လောက်ငရန် အတွက်မှာကား ခက်ခဲလှသည်။ အသိ - သိစရာမှာ လောက်ငသွားပြီဟူ၍ မရှိနိုင်၊ ဆုံးဆ မရှိ သိပြီးရင်း သိချင်ရင်း အသိဆာလျက် ရှိကြသည်။

ထိုအသိဆာလေသမျှ သိစရာတွေကား အလွန်ရှား၏။ ခမ္မာရုံတွေ ဖြစ်သဖြင့် အပြောခက် အဟောခက် အသိခက် လှသည်။

ထိုသိမှုများအနက် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဘုရားအများလည်း ပေါ်ထွက်ခဲ့ကြသည်။

သိစရာ တရားများစွာလည်း ထုတ်ဖော် ဟောပြောခဲ့ ကြသည်။

သို့ရာတွင် သမိုင်းသက် ကြီးရင့်လာသည်နှင့်အမျှ လူတွေ အသိရင့်ကျက်လာကြသည်။

လူတွေ အသိ ရင့်ကျက် နိုးကြား အသိ ချင်ခြင်းဘက် သလောက် သိစရာ မလောက်မင ဖြစ်လာကြပုံကို သတိ ပြုမိ ကြစေ လိုသည်။

ခေတ်လူသစ်တို့သည် အသိ မလောက်မငဖြစ်နေ၍ တောင်း ဆို ဆန္ဒပြုလာကြကုန်သည်။

လူဟောင်းတို့သည် အသိမလောက်မင ဆာလောင် မွတ် သိပ်နေကြသော မျိုးညွှန် လူငယ်တို့အား လူကျယ်ကလေး တွေဟု အမြင် ရောက်လာတတ်ကြသည်။

လူတတ်လုပ်ကြသည်ဟူ၍ ၎င်း၊ လူကြီးပြောတာ မယုံဟူ၍ ၎င်း မြည်တွန်လာကြသည်။

လူဟောင်းနှင့် လူသစ် ဤအဖြစ်မှာ ဤနိုင်ငံတွင်သာ ဖြစ် သလိုလို အမျိုးနှင့်ချီ၍ ရေရွတ်ပြောဆိုလေ့ ရှိကြသည်။

စင်စစ်အားဖြင့် ဟိုနိုင်ငံ သည်နိုင်ငံ ဘယ်နိုင်ငံမှာ ဖြစ်ဖြစ် လူတွေမှန်သမျှ ဖြစ်နေကြသည် ဟု လူမှုရေး အဘိဓမ္မာ ကမ္ဘာဆရာများက အသိပြုပြီး ဖြစ်သည်။ သမိုင်းစဉ်တွင် ဤအဖြစ်ကို မှတ်တမ်းတင်ပြီး ဖြစ်သည်။

ဤဖြစ်ပေါ်မှု လူသစ်နှင့်လူဟောင်း ပဋိပက္ခမှာလည်း ဆန်းသစ်လှစွာ ရုတ်တရက် ပေါ်လာသည်ကားမဟုတ်ပေ။ လူတို့ကပင် ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့ကြသည်။

ကိုယ်တွေ့ မဟုတ်လား-မိဘတို့သည် သားသွီးတို့အား တတ်စေချင်လှသည်။ လိမ္မာစေချင်လှသည်။

သားသွီး ပညာရရေးအတွက် အဘယ်မျှ အားထုတ်ခဲ့
ကြသနည်း။

မိဘတို့ထက် သားသွီးတွေ ပိုတတ်စေချင်လှသည်။

ဤစိတ်စေတနာမှ အကျိုးပေါ်ထွက်၍ သားသွီးတို့သည်
တတ်လာကြ၏။

သားထက်သား၊ သွီးထက်သွီး အဆက်ဆက် တို့သည်
မိဘစေတနာ အမွေအနှစ် ကြီးမားလှသလောက် တတ်သိ
မှုတွေ ကြွယ်ဝကြီးမား ကျယ်ပြန့်လာကြသည်။ တတ်သိအား
တွေ အရှိန်ကြီးလာသည်နှင့်အမျှ သို့စရာတွေ မလောက်မင
ဖြစ်လာသည်။

ထိုအခါ အသိမလောက်မင ရှိသည်ဖြစ်၍ ရှေ့လူ-နောက်
လူ ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပေါ် လာရလေတော့သည်။

ဤသို့ အသိ မလောက်မင ဖြစ်ကြရသည့် အထဲတွင်
အခက်ဆုံးက ကိုးကွယ်မှု ဘာသာရေး အသိများဖြစ်သည်။

ယခုအခါ ကမ္ဘာ့အဝှမ်းရှိ လူသားလောကတွင် ဝိဇ္ဇာ
သိပ္ပံပညာရပ်များ တိုးတက်ထွန်းကားလာသည်တွင် ဝိဇ္ဇာ
တုများအတွက် အဖြေအရှင်း ခက်လာကြသည်။

ဘာသာ တရားများဖြင့် လွှမ်းခြုံ နေသော ဒဏ္ဍာရီများ
ဥပါဒါန် အရောင်တင် ဖုံးအုပ်မှုများ ဖြေရှင်းရေးအတွက်
အငြင်းအပွားများ ဖြစ်လာကြသည်။

နောက်ဆုံးမွေး လူသစ်တိုင်းသည် သမိုင်းအမွေခံ စာကို
ကျောင်းက သင်ပေးလိုက်သမျှ တတ်သိလေ အမွေစာ
ရင်းပါ ဒဏ္ဍာရီတွေ မေးခွန်းထုတ်လေ ဖြစ်လာသည်။

ဘာသာတရားဆိုတာဟာ စာအုပ်ထည်းက စာတွေ
လား။ စာတွေ ရွတ်ထာ ဘတ်ထာဟာ ဘာသာတရား
ဘဲလား။ ဘုရား ကျောင်းများသို့ သွား၍ ရှိခိုးပူဇော် ရွတ်
ဘတ်ကြရုံမျှဖြင့် ဘာသာရေးကိစ္စ ပြီးဆုံးသလော—

စသောမေးခွန်းမျိုး ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း မေးခွန်းထုတ်လာ
ကြောင်း သိရသည်။

အဓိပ္ပာယ်က—ဘာသာတရား ဆိုင်ရာ သိစရာများဟာ
လူသစ်တို့အဖို့ အသိမလောက် ဖြစ်လာသည်။ အသိက ကြီး
လာ၍ တရားကပင် သေးငယ် ကျဉ်းနေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

ဤခေတ် ဤအခါမျိုးတွင် အသိဆာလှသူ လူတွေအား
ဘယ်ခေတ် ဘယ်အခါမှ သိ၍ မကုန်နိုင် မခန်းနိုင်သော
ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ သိစရာများ ထုတ်ဖော် ဖြန့်ဝေဖို့ မသင့်သ
လော—

ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာသည် နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀-ကျော် အစစ်
ဆေးခံ ခိုင်မာခဲ့ပြီ။

သို့ရာတွင် ဒဏ္ဍာရီတွေ အလိမ်းလိမ်း ဥပဒါဒါနီတွေနှင့်
ထုပ်ပိုးထားသော အဘိဓမ္မာကိုမူ လူလောကသစ်က လက်ခံ
အံ့မထင်။

ကမ္ဘာလူသား လောကတဝှမ်းလုံးက လက်ခံယုံကြည်နိုင်
လောက်သော ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာကိုသာ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်လည်း
သိ၊ သူတပါးအားလည်းပေးဝေ ဖြန့်ဖြူးသင့်ကြလေသည်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ ဟောလို ပြောလိုရင်း ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာကို
ဘယ်လို သိကြမည်နည်း။

ဤသည်ကား—အဓိက ပုစ္ဆာတည်း။

ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာသည် မမြင်ရသော ကောင်းကင်ဘုံမှ အသံ ကျသော၍ လူတို့နှင့်မထိုက်မတန်၊ ရှိခိုးနေရန်မျှသော တရား မဟုတ်သည်ကိုမူ သိကြပြီးဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ ဆိုသည်မှာ—

ကောင်းကင်ဘုံသားတွေ၊ နတ်တွေ၊ ဗြဟ္မာတွေ၊ ဣသံရိယ နိဗ္ဗာန် ဖန်ဆင်းရှင်တွေက လူအများ အားသာ ကျင့်သုံးစေ သော ဟောထုံးပြောလုံးမျိုး မဟုတ်ဘဲ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ကိုယ် တိုင် ကျင့်သုံးသော တရားဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓ အဘိဓမ္မာသည် သက်ရှိသက်မဲ့ ဟူသမျှနှင့် နေ့စဉ် အသက်ဝင် လှုပ်ရှားသမျှတွေ ဖြစ်၍ လူတိုင်းတွင် အဘိဓမ္မာ တွေ အပြိုင်ဖြစ်နေသည်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် ၄၅-၀၇ ကာလပတ်လုံး လူတွေ စပ် ကြား တမက်တတ်တတ် တငုတ် တုတ်တုတ် ဟောပြော သင် ပြခဲ့သည်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် မမြင်ရသော နတ်ဘုရားသည်းမဟုတ်၊ ကောင်းကင်ဘုံသားလည်း မဟုတ်၊ ဝိညာဉ်တော်လည်း မ ဟုတ်၊ အတ္တသခင်လည်းမဟုတ်။ ။အနတ္တအရှင် ဖြစ်သည်။ လူသားပကတိဖြစ်သည်။

သက်ရှိထင်ရှား တရွာပင် တရွာထွက် လှည့်လည်သွား လာ တရားဟောသူ လူမြင်အထင်ခံဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဘုရားကို အမြင်အထင် တွေသည်လည်း ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဘုရား ကျင့်စဉ်သည်လည်း ကိုယ်တိုင် ပြော ထင်ရှား တရားရှိသည်။

ဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင် ကျင့်သုံးသော ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်ကား— ထင်ရှားရှိသည်ဖြစ်၏။

ထိုဗုဒ္ဓလမ်းစဉ် ကျင့်စဉ်ထက် ပို၍လည်း ချွေထွင်ရန် မပြု အပ်၊ လို၍လည်း လျှော့မတွက်အပ်ကြပေ။

ဤသဘောတရားမှန်ကို အခြေခံ မူထား၍ တောင်တွင်း ကြီး ဆရာတော် သျှင်ဥက္ကဋ္ဌသည် ဤဗုဒ္ဓလမ်းစဉ် ကျမ်းကို ပြုစုထား၏။

ထိုကျမ်းစာပါ စကားများအနက်—ရှေ့ဖျားက စ၍ခတ္တ ရမည့် ရှင်းလင်းချက်မှာ “မျှော်လင့်ချက် တရားဖြစ်သည်”။

“ငှက်ပျံရင်းသေ-လူကြံရင်းသေ”ဆိုသကဲ့သို့ သူမှန်သမျှ အကြံမလျော့အပ်ကြပေ။ လူတို့ဘဝ သာယာမှုသည် တနေ့ ……နိုး……နိုး မျှသာမက၊ သည်ဘဝ နေရာ မကျသေးလျှင် နောက်ဘဝ-ဘဝ-မဆုံးနိုင်သောဘဝတွေအတွက်ပါ ……နိုး ……နိုး နှင့် မျှော်လင့်ချက်ရှိကြ၏။ ဤမျှော်လင့်ချက် သည်ပင် ဘဝရဲ့ လှည့်စားချက်ဆိုသော ငြိမ်သာနာကစ၍—

လူသားတို့အဘို့ မျှော်လင့်ချက် သူတောင်းစားများပမာ ဖြစ်ပုံ။

ဤလူ့မျှော်လင့်ချက်ကို အားရပါးရ ပေးခဲ့သော ဝါဒ ရှင် ဖန်ဆင်းရှင်များ ပေါ်လာပုံများကို စာဘတ်တတ်သူ တိုင်းလည်း နားလည်စေရန်—

ပိဋကတ် စာပေနှင့်လည်း တသဝေ မတိမ်းလေအောင် ဆရာတော် သျှင်ဥက္ကဋ္ဌက အခိုင်အမာ ရေးသား ဟောပြော ထားသည်။

၎င်းစာသားများအနက် အောက်ပါ စာပိုဒ်တိုဒ်ကို တွေ့ ရပါလိမ့်မည်။

“ထိုကြောင့်-ဗုဒ္ဓသည် ကပ္ပိဘာသာရေး ခေါင်းဆောင် အပေါင်းတို့၏ ဓလေ့ထုံးတမ်း ကျင့်စဉ် လမ်းအားလျော်စွာ မရောက်မဖြစ်လာသေးသော အနာဂတ် ကာလကို လက်ညှိုး ညွှန်သူလည်း မဟုတ်သည့်အပြင်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အမည်ခံသူ အခြားသောသူတို့ စွဲလန်းယုံကြည်ခဲ့သည့်အတိုင်း သင်းချိုင်း ကုန်း၏ ဟိုမှာဘက်မှာရှိသည်ဟူသော-

**ဘလ်ပျက်ကြီးတွင် ထုတ်ယူနိုင်ရန် ရက်လွန်
ချက်လက်မှတ် ထုတ်ပေးသော လူစားမျိုးလည်း
မဟုတ်ခဲ့ချေ။”**

ဤမှတစ်ပါး များစွာသော အဘိဓမ္မာ နက်နဲစွာကို သိမြင် ရေး၊ တွေးခေါ်ရေးအတွက် လက်ဝါးပေါ်တွင် ကိုယ်ပိုင် ဥာဏ်မြင်ဖြင့် ဝေဘန်သိမြင်ကြဘို့ ထုတ်နုတ် ဖော်ပြချက်များ ပါရှိလေသည်။

လူသမိုင်း ရင့်ကျက်သလောက် အသိဥာဏ် တိုးတက်လာ သော ခေတ်သစ်လူသစ်တို့အတွက်မျှော် မဆိုထားဘိ နောင် ကမ္ဘာ ပျက်ပြိုနိုးသည် တိုင်အောင် အသိလောက်စရာ ဗုဒ္ဓ လမ်းစဉ် တရားများကို ဆရာတော် သျှင်ဥက္ကဋ္ဌက လိုက်

လျှောက်ကြစေရန် ပြထားကြောင်း ကျမ်းဖွင့်စကား ပြော
ကြားအပ်ပါသတည်း။

အဆိုပါ သျှင်ဥက္ကဋ္ဌ ရေးသား ဟောပြောသမျှ တရား
အချက်အလက် သိကွက်သိကွင်း များကို ဗုဒ္ဓ ဘုရားရှင်၏
“ဝေဘန်သီဝါဒ” အတိုင်း ခေတ်သစ်လူသစ် အဆက်ဆက်
တို့သည် ရင့်ကျက်သော ကိုယ်ပိုင်အသိဉာဏ်ဖြင့် ဝေဘန်
ပြီးမှ အလင်းရ အသိ ဆုံးဖြတ်ကြရန် သတိပေး လိုက်ပါ
သတည်း။

ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်

— သျှင်ဥက္ကဋ္ဌ— ရေးသည်—

“ လူသား၏ မျှော်လင့်ချက် ”

အာ— သိ— သ (ဝါ) မြန်မာဘာသာ အားဖြင့် “မျှော်လင့်ချက်” ဟူသော ပုဒ်ကား— စာလုံးအရေအတွက် အားဖြင့် သုံးလုံးသာပါဝင်သောကြောင့် တိုတောင်းလှ၏။ သေးငယ်လှစွာ၏။ သို့ရာတွင် ၎င်းသည် ကပ္ပ လူထုကြီး တချုပ်လုံး၏ အပန်းဖြေ ဆေးဖြစ်ရုံမျှ မကမူ၍ အားတိုး ဆေးကြီး တချုပ်လည်းဖြစ်ချေသည်။ ၎င်းသာအကယ်စင်စစ် မရှိခဲ့ပါလျှင် ကပ္ပလူထုသည် အချိန်အခါ မရွေး မျက်ဖြူ ဆိုက်လျက် မောဟိုက်၍ နေမည်ကား ကေန်မုချပင်ဖြစ်ချေ၏။

အကြောင်းမူကား မျှော်လင့်ချက်— ကင်းမဲ့ ဆိပ်သုဉ်း သော လူ့ဘဝသည် အနန္တဇရဲ (ဝါ) အဝိစိဇရဲနှင့် ခွဲမရ နိုင်အောင် ရှိချိမ့်မည်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

မျှော်လင့်ချက်နှင့် ပြုံးပြီး ပျော်နေရသော ဌာနသည် လူသားအတွက် နိဗ္ဗာန်ပင်ဖြစ်၏။ ခံစားဘွယ်ရာ- ကာမ အာရုံတွေ မည်မျှပင် စုနေစေကာမူ မျှော်လင့်ချက်ကလေး တခုပျက်ရုံနှင့် အားလုံးကုန်ဟင်း-ရေစွက်သလိုချည်းဖြစ်ကြ ရလေကုန်သည်။

မျှော်လင့်ချက်သည် လူသား၏ ဆင်းရဲဒုက္ခ ခံနိုင်ရည် ပြည့်ဝရေးအတွက် အမတေ-အစစ်ဖြစ်၏။ ကပ္ပ-လူသားသည် မည်ရွေ့မည်မျှလောက်ပင် စပ်-ခါး-ဖန်-ငန်-ရွှံ့ အဘွဲ့အံ့ချင် လောက်အောင် ပြင်းထန်စူးရှလှသော ဆင်းရဲမှု- ပင်ပန်း နွမ်းနယ်မှုမျိုးကိုမဆို ကြံစော့ခံစား၍ နေရစေကာမူ သူ၏ မျက်လွှာ ကလေးကို အသာပင့်၍ ဖွင့်ပြီးကြည့်လိုက်သော အခါ-အနာဂတ်ကာလ၌ မျှော်လင့်ချက်ကလေးတခုကိုသာ ၎င်း၏ စိတ်ကြေးမုံပြင်၌ သေးငယ် မျှင်မျှင် ရေးရေး ကလေးပင် အာရုံပြုခြင်းအားဖြင့် ထင်မြင်တွေ့ရှိနိုင်ခဲ့သော် သူကိုယ်တိုင် ပူခဲ့ပန်ခဲ့ရသမျှ အကုန်အေး၍ ဆွေးခဲ့နွေးခဲ့ ရသမျှ အကုန်ငြိမ်းပျောက်မြဲ ဖြစ်ချေသည်။

အမှန်ဆိုရလျှင် လူသားသည် သူကြိုက်မျှော်လင့်ချက်သာ ရှိခဲ့လျှင် အသက်နှင့် စည်းစိမ်ကို တချိန်တည်း စွန့်ရန်အသင့် ရှိသော သတ္တဝါဖြစ်၏။

အားလုံးလိုလိုသော ကပ္ပဘာသာရှင်တို့၏ (၀၇) ကပ္ပ ဝေါင်းဆောင်လမ်းပြ ဆရာကြီးအားလုံးလိုလိုတို့၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ အလွန်အားဘက်စိတ်ပါ၍ကျေနပ်နှစ်သက် ဘွယ် ကောင်းလှသော အနာဂတ် မျှော်လင့်ချက်တခုကို ကပ္ပလူထုသို့ ပေးအပ်ရန်သာဖြစ်ရာ- သူတို့သည် မိမိတို့

ဖြစ်ထွန်းရာ ဌာနဒေသနှင့်၎င်း၊ အချိန်ကာလသမယနှင့်၎င်း၊
ထိုဒေသ ထိုကာလ၌ ပေါက်ဖွားကြ ကုန်သော အများ
လူထုနှင့်၎င်း၊ သင့်မြတ်လျက်ကန်၍ ကေန်ကေအကျိုးခံစား
ရလိမ့်မည်ဟူသော ချည်မှန်းချက်ဖြင့် လမ်းစဉ် အမျိုးမျိုးကို
တီထွင်ပြီးလျှင် လူထုသို့တင်ပြခဲ့ကြကုန်၏။

ထိုအခါ ကပ္ပ လူသားသည် ၎င်းတို့တင်ပြ ပေးအပ်
လိုက်သော ထိုထိုမျှော်လင့်ချက်တို့၏ ယုတ္တိရှိမှုနှင့် ယုတ္တိ
ကင်းမှု(သို့မဟုတ်) အခြေအမြစ်ခိုင်မာမှုနှင့် ယိုင်ချမှုတို့ကို
မူကား ဝေဖန်စစ်ဆေးခြင်းကိုမပြုဘဲဘဲ မျှော်လင့်ချက်သို့
ကာမတ္တမျှဖြင့် ခေါင်းငြိမ်၍ လက်ထိုးခံသော အလေ့ကို
လက်ကိုင်တား၍ လာခဲ့လေသည်။

အကြောင်းကိုဆိုလျှင် လူကား ဃရာဝါသော- ဗဟု
ကိစ္စော- ဟူသော ပရိဘာသာအရ အိမ်ထောင် သားမွေး
မယားချေးနှင့်- သားရေး- သွီးရေး- စီးပွားရေးစသောကိစ္စ
တို့ဖြင့် ဖိ၍ထားအပ်ရကား ခေါင်းပင် မဖော်နိုင်အောင်
ရှိခဲ့ပေပြီ။

ထိုမှတစ်ပါး လူမှာ ထိုထိုများစွာသော ကပ္ပပြဿနာ
တို့နှင့် ကကွ အဖြာဖြာသောကိစ္စတို့ကို သေချာစစ်ဆေး
ဆွေးနွေး စဉ်းစား၍ ပိုင်းခြားဝေဖန် နိုင်လောက်အောင်
ကိုယ်နှင့်စိတ်တို့၏ အားလပ်ခွင့်ကို မရရှိသည့်အပြင် ထိုသို့
ပြုလုပ် နိုင်စွမ်းရန် အတွက် လိုအပ်သော အရည်အချင်း
ကလည်း ချို့တဲ့ချက်ရှိသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

ထိုကဲ့သို့ မြားမြောင်လှသော- လူ့ကိစ္စ- လူ့ရေးရာ - လူ့
ပြဿနာတို့ကို သေချာစွာ နားလည်ရန် အလိုရှိခဲ့ပါလျှင်

အလွန် ဝေးလှသော ပဝေဏီကာလ အတိတ်ဟု ဆိုအပ်
သော ရှေးသမယမှစ၍ ယခုပစ္စုပ္ပန်ကာလ မျက်မှောက်
သမယ တိုင်အောင် ဖြစ်-ပျက် ပြောင်းလဲ လာခဲ့သော
လူသား၏ မနုဇာတိကို ပြန်လည်သုံးသပ်ကြကုန်ရာ၏။

မနုဇာတိဆိုသည်ကား အခြားမဟုတ်၊ အလွန်ရှေးကျ၍
အပိတ်တိရစ္ဆာန်နှင့် ခွဲမရအောင်ရိုင်းစိုင်းလှသော ခေတ်မှ
တိုးဘက် ယဉ်ကျေးလာပြီဟု အများလူတို့ သမုတ်ကြသော
ယခုကာလသို့တိုင် ရောက်အောင် လေးလေး ကန်ကန်နှင့်
ဖြေးဖြေးမှန်မှန် ရုပ်ရော-နမ်ပါ- တိုးတက် ကြီးပွား လာ
ခဲ့သော လူသား၏ ကပ္ပခရီးစဉ်သာဖြစ်ချေသည်။

ထိုခရီးစဉ် တလျှောက်၌ လူသား- အသုံးပြုခဲ့သော
လက်နက်ကိရိယာ တန်ဆာပလာ၊ လူသား၏နေရာ၊ လူသား၏
အစားအသောက် အနေ-အထိုင် စသည်တို့ကို အခြေခံပြု၍
သာလျှင် ကပ္ပ-ပညာရှင်တို့သည် ထိုလူသား၏ ခရီးစဉ်ကို
ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော အမည်နာမတို့ဖြင့် ခေတ်အမျိုးမျိုး
ခွဲခြားခွဲကြကုန်၏။

ထိုသည့်လမ်းစဉ်ကို လျှောက်၍ကြည့်ခဲ့သော် အစပထမ၌
တောတွင်း တိရစ္ဆာန်အရိုင်းတို့နှင့် ဆိုးတူ ကောင်းဖက်
ပြုလုပ်ကာ တောတွင်း၌ နေထိုင်သော လူထုကိုတွေ့၍ ရချိမ့်
မည်၊ ပထမသော် သူသည် မိမိတဦးတည်း၏ ဝမ်းစာ
အတွက်သာ လုံးပမ်းတတ်သော သတ္တဝါဖြစ်ခဲ့ပြီး သူသည်
သူ၏ ဝမ်းစာအတွက် သစ်သီးဝလံ (သို့မဟုတ်) သစ်မြစ်
သစ်ဥ-သစ်ဖု ရှာဖွေခြင်းဖြင့်၎င်း၊ မိမိ တဦး တည်း၏
အသက် ရှင်ရေး- ပျော်ရှင်ရေး- ဘေးရန် ကင်းပရေး-

သက်သာ ချောင်ချီရေး အတွက် လုံးပမ်း အားထုတ်ခြင်း ဖြင့်၎င်း အချိန်ကိုဖြိုးခဲ့ရ၏။

ထို့နောက် သူသည် တဦးတည်း နေထိုင်သော ဧကစာရိ ဘဝမှ အစုံ-အစုံနေသော ဒွန်တွဲ ဘဝသို့ရောက်ခဲ့လေသည်။

ထိုကဲ့သို့ သားနှင့် မယားနှင့် နေထိုင်စပြုမိသော အခါ သူ၌ အလုပ် အရှိတွေ တက်လာခဲ့၏။ သူသည် မိမိတဦး တည်းမှ တပါး အခြားသောလူနှစ်ဦး (သို့မဟုတ်) သုံးဦး အတွက်ပါ စား- ရေ- ရိက္ခာ-- လုံလောက်ရန် အချိန်ပို အလုပ်ပိုများကို လုံးပမ်းအလုပ် ပြုခဲ့ရလေ၏။ ထိုမျှမက သူသည် မိမိ၏ပတ်ဝန်းကျင်၌ရှိသော တောတိရစ္ဆာန်ရိုင်း၏ ရန်ကို တွန်းလှန်ကာကွယ်ရခြင်း၊ ထိုပြင် နေ၊ ရေ၊ အစ၊ မိုး၊ ဟူသော သဘာဝ၏ ထိပါးတိုက်ခိုက်ခြင်းတို့ကို ခုခံရခြင်း တို့ဖြင့် အလုပ်များခဲ့ရ၏။ သူနှင့်သူ့ အိမ်ထောင်တစ်ခု ဘေးရန် ကင်းပ၍ သုခချမ်းသာ ရရှိရေးအတွက် မနေ့မနားကြိုးစား ပြုလုပ်ခဲ့ရ၏။

ထိုအခါမှစ၍ သူသည် တောတွင်း၌ ညံ့ဖျင်းသော လက်နက် များဖြင့် အမဲလိုက်ခြင်း၊ မိမိလိုက်၍ ရသော သားကောင်များကို အစိမ်းလိုက် စားသောက်ရန် မိမိနှင့် တကွအိမ်သားများသို့ ဝေငှခြင်းကိုပြု၏။

ထို့နောက် မီးခါတ် ပေါ်ပေါက်လာ၍ အကျက်စား ဘဝသို့ ရောက်သော အခါ ထိုသို့ သား ကောင် တို့ကို ဖုတ်, ကင်, ကြော်မြှုပ်ခြင်း လုပ်ငန်းတို့ဖြင့်၎င်း၊ ထို့နောက် ကောက်ပဲ- သီးနှံစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ရိတ်သိမ်းခြင်း၊ ၎င်းတို့ကို ဝေခွဲ ခြင်း၊ သိုမှီးခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း စသော လုပ်ငန်းတို့ဖြင့်၎င်း၊

ကိုယ်ရေး-စိတ်ပါ မအားလပ်အောင် အလုပ် တွေ များခဲ့ရ
လေပြီ။

ဤသို့ အကျဉ်းအမြစ်မျှ ဖော်ထုတ်ခဲ့သော လူ့လမ်းစဉ်
ကို ကြည့်ရှုခြင်းအားဖြင့်၊ လူသည် “မျှော်လင့်ချက်” ဟူသော
ကိစ္စမှန်ဖန်သို့ ဉာဏ်ဦးလှည့်ပြီး စိတ်မကူးနိုင် လောက်
အောင် အလုပ်ရှုပ်ကိစ္စများခဲ့ရသည်၏အဖြစ်ကို မိမိသိရှိနိုင်
လေသည်။

လူသားတို့သည် ထိုထိုသော မျှော်လင့်ချက်တို့ကို ကွက်
ကွက် ကွင်းကွင်း ထင်လင်းသေချာစွာမတွေ့ရ-မမြင်ရသေး
ဘဲလျက်နှင့်ပင် ယစ်သီး-သစ်ဥ-သစ်ဖုစားဘဝမှ သားစိမ်း
ပေးစမ်းစားဘဝသို့၎င်း၊ ထိုနောက် အကြောင်းအားလျော်
စွာ သစ်ကိုင်းအချင်းချင်း ဗြိဟ်မိရာ (ဝါ) ပွတ်တိုက်မိရာမှ
၎င်း၊ (သို့တည်းမဟုတ်) ကျောက်ခဲချင်း တိုက်မိ-ဆပ်မိရာမှ
၎င်း၊ အမှတ်တမဲ့ ရရှိလာသောမီးကိုအဋ္ဌိသဟဲပြု၍ အကင်-
အဖုတ်-အကြော်-အလှော် စသော သားကျက်စား ဘဝသို့
၎င်း၊ တဖန် အသေပေါက်ကြွကျနေသော ပေါင်း-ပြောင်း-
ပဲစသော အသီးအနှံတို့ကို ကောက်ယူစားသောက်ကြသော
ပျားငှက်တို့၏ အတုနမူနာကိုယူ၍ ဆန်-စပါး စသည်ကို
ချက်ခွဲ စားသော ဘဝသို့၎င်း၊ အဆင့်ဆင့် ဖြင့်တက်လျက်
တိုးတက်ကူးပြောင်းလာနိုင်ခဲ့၏။

ဤသို့အားဖြင့်လူသည်အရိုင်းဘဝ, ဥယျာဉ်မှူးဘဝ, မုဆိုး
ဘဝ, ကျွဲနွားကျောင်းသားဘဝ, တောင်သူ လယ်သမားဘဝ,
ခြေရှင် ယာရှင်ဘဝ စသော ဘဝအမျိုးမျိုးသို့ ကူးပြောင်း
ကျင်လည်လာခဲ့ရလေပြီ။

သူသည် သို့စင်တမျှ မိမိ၏နေရေး၊ ထိုင်ရေး၊ စားသောက်
 ရေးနှင့် တက္က၊ သေရေး၊ ရှင်ရေးဘို့အတွက်လက်မလယ်၊ စိတ်
 မအား၊ အလကားမနေနိုင်လောက်အောင်၊ အလုပ်၊ အကိုင်
 တွေ ဗလပွေနှင့် လုံးချီ၊ ပြားချီ၊ နိမ့်ချီ၊ မြင့်ချီ၊ တက်ချီ၊ ကျချီ၊
 ဘဝ ရဟတ်လည်ခဲ့ရစေကာ ထိုသည့် ‘မျှော်လင့်ချက်’ ကို
 မူကား အာသာငံငံ တောင့်တ လိုချင်လျက်ပင် ရှိချေ
 သေး၏။

အဘယ်ကြောင့်နည်း-လူသည်အတောအတွင်း၌ သစ်သီး-
 သစ်ဖု-သစ်ဥဘို့ကို ရှာဖွေစဉ် (သို့မဟုတ်) တောအမဲတို့ကို
 သဲသဲမဲမဲ လိုက်ရစဉ် (သို့မဟုတ်) ကျွဲအုပ်၊ နွားအုပ်ကို ထိန်း
 ကျောင်းနေရစဉ် အချိန်အခါ များစွာကဲ့သို့ ကိုယ်မအား
 စိတ်မအားခြင်းနှင့် တက္က နေရာဌာနတခုတည်းတွင် အတည်
 တကျ ထာဝရ မနေနိုင်ခြင်း ဟူသော အခြေအနေတို့ကို
 ကျော်နင်း လွန်မြောက်လာခဲ့ပြီဖြစ်၍ သူသည် ကိုယ်လယ်၊
 ကိုယ်ယာနှင့် ကိုယ်ဝင်း၊ ကိုယ်ခြံကလေးနှင့်၊ ကိုယ်တံ၊
 ကိုယ်အိမ်ကလေးနှင့်၊ ကိုယ်လုပ်ခင်း ကိုင်ကလေးနှင့်
 နောက်ဆုံး၌ ကိုယ်ကျေးကိုယ်ရွာနှင့် အတည်တကျ ထာ
 ဝရသဘောအာ ဖြင့် နေနိုင်၊ ထိုင်နိုင်သော အခြေအနေသို့
 ဆိုက်ရောက်လာခဲ့ပြီဖြစ်ရာ ထိုသို့ မိမိရရှိနေသော အားလပ်
 ခွင့်အချိန်ကလေးကို အချည်းနှီး အလဟဿ ဖြုံးတီး၍မပစ်
 လိုဘဲ “မျှော်လင့်ချက်” ဟူသော အလုံးကလေးနှင့် ပြုံးပြီးနေ
 လိုသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ချေသည်။

အမှန်မှာ ဤအချက်သည်ပင် ဆိုးဆိုး ကောင်းကောင်း
 သောင်းပြောင်းရောရာ များစွာကုန်သော ဘာသာဟူသော

ကပ္ပလမ်းစဉ်အမျိုးမျိုးတို့ ထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ အကြောင်း ရင်းဘရပ်ဖြစ်ကြောင်းကိုထင်လင်းစွာ တွေ့မြင်ရပေလိမ့်မည်။

ဤလူသား၏ 'မျှော်လင့်ချက်' သည်ပင်ဘာသာနှင့် ဘုရား အယူဝါဒများတို့၏ဖန်ဆင်းရှင်ဖြစ်သည်ဟုဆိုသော် များစွာ ကြီး လွဲမှားလှမည်မဟုတ်ချေ။ လိုရင်းမှာ လူသား၏ အား ကိုးရှာမှုသည် ပင်ါနအခြေခံဖြစ်ခဲ့ချေသည်။

ဤ "မျှော်လင့်ချက်" ဟူသော အလုံးကို တီထွင်ခဲ့ကြ ကုန်သော ကပ္ပလမ်းညွှန်ဆရာ အသီးသီးတို့၏ လမ်းစဉ်တို့ ကား ဤကမ္ဘာလောက၌ မြောက်မြားစွာပင် အထင်အရှား ရှိခဲ့ကြကုန်၏။

သို့ပင်ရှိကြစေကာမူ ၎င်းတို့၏ဟောပြုချက် ဒေသနာများ ကို အရှည်စစ်၍ အနှစ်ထုတ်လိုက်သောအခါ ၎င်းတို့သည် အားလုံးလိုလိုပင် အနာဂတ် သာချည်းသာ ဖြစ်ကြကုန်၏ ဟူသောအချက်၌ တူညီနေကြသည်ကို တွေ့ရှိရလေသည်။

ဆိုအပ်လှပေ၏။ ဤကမ္ဘာလောက၌ သန်း-ဂဏန်းဖြင့် ချီ၍ ရေတွက်အပ်သော ကိုးကွယ်သူရှိ၍ ထိုမျှသော ကပ္ပ လူထု၏ယုံကြည်အားကိုးပြုခြင်းကို ခံယူကြကုန်သောဘာသာ တို့သည် ယေဘုယျအားဖြင့် လူသား၏ ပစ္စုပ္ပန် မျက်မှောက် ဘဝကို ကောင်းကင်ဘုံနန်းဟူသော အနာဂတ်ဘဝအတွက် လေ့ကျင့်ရာစခန်းအဖြစ်ဖြင့်သာ အသိအမှတ်ပြုခဲ့ကြကုန်၏။

သို့ဖြစ်ရာ သူတို့သည် လူသား၏ ယခုလက်ရှိ ပစ္စုပ္ပန် ဘဝကို ပူစရာ - ပင်စရာ ရောဂါဆိုး အဖြစ်ဖြင့် များစွာ သောဆင်းရဲ၊ မနဲသောဒုက္ခ၊ အနန္တဖြစ်သောအလိုမပြည့်မှုတို့

အပြင်၊ ဘဝင်မအေး ပူဆွေးကြောင့်ကြံ သောက ဗျာပါရ ပရိဒေဝမှုအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ခြယ်လယ်ကြကုန်၍ ကောင်းကင် တိုနန်းတည်း ဟူသော အနာဂတ် ဘဝကိုမူကား မွန်မြတ် သောသုခချမ်းသာ ထူးခြားသောကြက်သရေမင်္ဂလာ “ဇိဋ္ဌ” ရတနာ အဖြာဖြာတို့ဖြင့် ဝေဝေဆာဆာ လိုချင် မက်မော စရာ ခုံမင်စွဲမက်စရာ ဖြစ်အောင်မွန်းမံ ခြယ်လယ်ခဲ့ကြကုန်၏။

သို့ဖြစ်ရာ အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း လက်မအား၊ ကိုယ်မနား၊ စိတ်သောကပါ ဗျာများလျက် အားလပ်ခွင့်မရှိ နိုင်အောင် အလုပ်တွေများခဲ့သောလူသားသည် မွေတာအား ဖြင့် ယခုပစ္စက္ခ မျက်မှောက်ဖြစ်သော ဤဘဝ၌ အသက် တစ်တိုတောင်းလှခြင်း၊ ရောဂါတယ ထူပြောလှခြင်း၊ အချိန် နှင့် မထေမီ၊ မကောင်းအောင် အလုပ် ရှုပ်ပွေခြင်း ဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့် သုခစစ်ချမ်းသာမှုကို ကေန်ပင်ရှာ ဖွေ၍ မတွေ့နိုင်-မရနိုင်ခဲ့ချေ။

လူ့သဘာဝကား မရနိုင်လေ လိုချင်လေ ဖြစ်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် လူသား၏ လိုသားတောင့်တချက်- ချမ်းသာကွက်ဖြစ်သော ထိုသည့် မျှော်လင့်ချက်ကို သင်္ချိုင်း ကုန်း၏ ဟိုမှာဘက်ဖြစ်သော အနာဂတ်ကာလသို့ လက်ညှိုး ထိုး၍ပြခဲ့ကြကုန်၏။

အမှန်မှာ ထိုမျှသနားစရာ ကောင်းလှသော ကပ္ပလူသု၏ လက်ရှိ အခြေ အနေစသည်ပင် ထိုထို များလှစွာ ကုန်သော ကပ္ပ လက်ညှိုးထိုး ဆရာကြီးတို့အတွက် အကွက်ကောင်း စားကျက်ကောင်းဖြစ်၍နေပုံရလေသည်။

လုပ်တိုင်းကုန်းတဖက်သို့

“အို-အချင်းလူသားအပေါင်းတို့-

ယခု လက်တွေ့ တိုက်ဆုံ ခံစားနေရသော အသင်တို့၏ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝကား အကောင်းနည်းပါး မကောင်းတွေက သာများသဖြင့် ဆိုးဝါးလှချေ၏တကား။ ငါတို့ ဟောခဲ့ပြောခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ဒုက္ခနှင့်အပူမျိုးစုံ ဆင်းရဲမှု အဖုံဖုံ တို့ဖြင့် အမြဲတမ်းထုံ၍ ထားအပ်သည်နှင့်တူရကား ဤဘဝ၏ လုံးဝ တန်ဖိုးမရှိ၊ အသုံးမကျ၊ နိရတ္တဟုဖြစ်သော သဘာဝကို အသင်တို့မျက်နှာကိုယ်တွင် သိရှိနေကြရပြီမဟုတ်တုံလော့။

အို လူသား အ-ပေါင်းတို့- လက်ပစ်ဘတိုက်- လျှပ်တဗျက်ဟု တိရလောက်အောင်၊ နည်းငယ်တိုလျှင် လာသောကြောင့် ဘယ်လိုနည်းနှင့်မှ အသုံးချလို့ မရနိုင်တဲ့ ဤလူ့ဘဝ၏၊ ၎င်းမှယိုပွက်သော သုခရိပ်ငြိမ်ချမ်းသာ “ဇိဇ” ကလေးကို အလွန်အခြူး အထူးမက်မော ရတက်စော၍ သွားရည့်ယိုကျဘွယ် ကောင်းလှသော ကောင်းကင် ဘုံနန်း အမူငွေ့မသန်းတဲ့ တကဲ့ချမ်းသာ အတွက် အဘယ်ကြောင့် ရက်ရက်စက်စက်၊ မစွန့်မလွှတ်နိုင်ကြကုန်သနည်း ?

အို-အချင်းလူသားတို့- အသင်တို့အသားဝင်ဝင်မစွန့်ရက် မပစ်ရက်အောင် စွဲမက် ခိုမက် နေကြသော ယခု ပစ္စုပ္ပန်မျက်မှောက် ဘဝကား လေ၊ ပူ နေ၊ ပူ သဲ၊ ပူတို့ဖြင့် အမြဲ မပြတ် နှိပ်စက် အပ်သော မရကန္တာရနှင့် တူလှချေ၏။ သို့ရာတွင် သင်တို့အား သနားငဲ့ညှာ ကြီးမားလှသော ရောမကရုဏာဖြင့် ငါတို့-ဟောဖော်ပြအပ်သော သင်္ချိုင်း

ကုန်း၏ ဟိုမှာဘက်၌ ရှိသည်ဟုဆိုအပ်သော ကောင်းကင်၊ ဘုံစခန်း အမြိုက်နန်းတော် တမူကား စိမ်းလဲ၊ ဝေဖြာ-
 ဧးမြသော ရိပ်ဆာယာနှင့်တကွ ကြည်လင်ချိုမြသော စမ်းရေ
 ယဉ်စခန်းနှင့် တူလှချေ၏။ ထိုကြောင့် အပူနယ်အတွင်း၌
 ထန်ပြင်းခံခက် ရက်စက်လှသော ဒုက္ခအပူဒဏ်ကို အလူး
 အလိမ့်ခံနေရသော အသင်လူသားသည် အပူဒုက္ခ ဟူသမျှတို့
 မြူအစ မကျန် ကောန် ကေ- ဧးမြရာ ဖြစ်သော ငါတို့၏
 စမ်းရေယဉ်စခန်းသို့ အဘယ်ကြောင့် လှမ်းတက်ရန် နှောင့်
 နှေး ဖင့်နွှဲ၍နေရပါသနည်း ?။

ဤသို့စသော ဧရာမ စကားလုံး ထွားထွားကြီးတွေကို
 အသုံး ပြုကြကုန်ပြီးသျှင် သူတို့သည် ထူပိန်း၊ မည်းနက်
 လှသော အမှောင်အတွင်းသို့ သနားစဘွယ် အားငယ်စွာ
 ကျရောက်၍နေသော လူသားကို ထပ်လော၍ မိုင်းတိုက်ခဲ့ကြ
 ပြန်လေသည်။ အော်- အလွန်အကြူး- အထူးကြီးမားတဲ့
 ကရုဏာရှင်တို့ပေတကား။

ထိုကြောင့်လူသား၏စိတ်၌ ဇဝေ, ဇဝါ, မသေချာမှုတွေ
 ပေါ်ပေါက်၍လာချေသည်။ ထိုသို့မရေမရာသော အချက်တို့
 ကြောင့် ထိုထိုလမ်းစဉ်တို့တွင် မည်သည့်လမ်းစဉ်ကိုမျှစိတ်ကျ
 လက်ကျ လူသားကိုယ်တိုင် မလိုက်နိုင်ခြင်းမှာ အံ့ဩဘွယ်ရာ
 မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။

ထိုမှတစ်ပါး ထိုထိုများစွာ လမ်းညွှန် ဆရာကြီးများ
 လက်ညှိုးထိုး၍ ပြောဘက်သို့ ဇောက်ချ၍ လိုက်ပြန်သော
 အခါ၌လည်း သင်္ချိုင်းကုန်း၏တဘက်သို့ ရောက်တိုင်း ရောက်

တိုင်း သူတို့ရဲ့လမ်းစ ဖျောက်၍ဖျောက်၍ သွားသည်ကို တွေ့နေရပြန်လေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ယခုခေတ်အခါ၌ အချို့အချို့သော လူသား ပညာရှင်တို့သည် ထိုလက်ညှိုးထိုး ဆရာကြီးတို့၏ သင်္ချိုင်း ကုန်း ဟိုမှာဘက်သို့ ညွှန်ပြသော လမ်းစဉ်- အသီးသီးတို့၌ အယုံအကြည် လျော့ပါးကင်းမဲ့၍ လာကြလေပြီ။

ထိုမျှမရေရာ၍ မသေချာလှသော လမ်းစဉ်တို့ကို တော် လှန်၍ ငြင်းဆန်ကြလေကုန်ပြီ။ သပိတ်မှောက်၍ ခွဲထွက်ကြ လေကုန်ပြီ။ ထိုမျှမက- ရဲရင့်သူ-လူပညာရှင်အချို့ကမူ မိမိ တို့၏ မျက်တွေ့-လက်တွေ့-စိတ်တွေ့- ဗဟုသုတတို့၏ အကူ အညီဖြင့် လူသားအဖို့ အသစ်ဖြစ်သော လမ်းစဉ် ကို ထွင်နေ ကြ လေကုန်ပြီ။ ဦးလျှင် အချို့သောဒေသများ၌ အများ လူထု အသုံးပြုစမ်းနိုင်ရန် ထိုလမ်းသစ်ကို ဖွင့်လှစ်၍ပင် ကြည့်ကြလေကုန်ပြီ။

ထို့ပြင် ထိုသို့ လူပညာရှင်တို့ ကြံစည် တီထွင်၍ “ဖေါက်လုပ် ကြသော လမ်းစဉ်” အသစ်ကို အချို့သော လောက အစိတ်အပိုင်းတို့၌ အစမ်းသဘောအားဖြင့် လူ အများကြိုက်ညီ လက်ခံ ကြကုန်ဦးလျှင် ယခုအခါ အများ လူထုပင် လမ်းမကြီးပေါ်သို့ ပျော်ရွှင်အားရစွာ တက်ရောက် ၍ လျှောက်စပြုခဲ့လေပြီ။

သို့ရာတွင် ကပ္ပလူထုအတွက် ဝမ်းနည်းဘွယ်ကောင်း သော အချက်ကား “အရင်ဟာထက် နောက်ဟာ ဆိုး-ထိုး သာချလိုက်” ဟူသော မြန်မာစကားပုံအတိုင်းဖြစ်၍ နေခြင်း ပင်တည်း။

အကြောင်းမူကား ကပ္ပ-လူထုသည် ထိုလမ်းစဉ်သစ် ပေါ်သို့ တက်ရောက်ပြီး လျှောက်၍မျှမကြာမီ ထိုလမ်းစဉ် လည်း ခလုတ် ကန်သင်း တွင်းကြင်း ဆူးငြောင့် မကင်း မရှင်းသည့် အပြင် အဆင်းအဘက် တဖက် နိမ့်စောင်း ချောင်းကူးသဲယက် ရှံ့ဗွက် ညွှံ့ပြောင်း ချုပ်ိတ်ပေါင်းနှင့် ဆူးပဒေါင်း-ဆူးလေ ရေပြင်ချိုင့်ဝှမ်း ကမ်းပြတ် ကမ်း စောက် ကျောက်ခဲသစ်လုံး ဘယ်ဝုံး၊ညာ-ဝှမ်း အလွန်ကြမ်း ထမ်းလှသော အဖြစ်ကို ပက်ပင်းပါ တွေ့ကြုံ နေရသော ကြောင့်တည်း။

သို့ရာတွင် လမ်းသစ်ထွင် ဆရာတို့ကား ကုန်းကုန်း၊ ကုန်းကုန်း၊ ချွေးတလုံးလုံးနှင့် အပြုံးမပျက် ကြကုန်သေး ချေ။

သို့ရာတွင် သူတို့သည်လည်း ရှေးနောင်တော်၊ နောင် တော် လက်ညှိုးထိုးဆရာကြီးများ၏ လေလုံးကို မသိမသာ ပါးလွှာလွှာကလေးပြုလုပ်အသုံးပြုကြကုန်ပြီးလျှင် “အသစ် ခုတ်ထွင်၍ သုတ်သင် ဖောက်လုပ်အပ်သော လမ်းတိုင်းမှာ အစပထမ၌ နည်းများမဆို အခက်အခဲတော့ တွေ့ကြုံရမြဲ ဓမ္မတာပါဘဲ” အတော်အတန် အောင်အည်း သည်းခံပြီး ဇွဲသန်သန်နှင့် ရှေ့သို့ ဆက်လက်ပြီး လျှောက်လိုက်ကြောင်းပါ မုချကေန် ဟန်၍လာပါလိမ့်မည်။ ချောမွတ် ပြေပြစ်သော လမ်းကောင်းကို လျှောက် ရ ပါ လိမ့် မည်။ ကြောင့်ကြရန် အကြောင်း မရှိပါဟူ၍ အနာဂတ်သံ-ပါသော လေလုံး ဖြင့်ပင် ကပ္ပလူထု၏လုံးကို ကြော်နှစ်ရှင်ပြုံးအောင် နှူးကြ နှစ်ကြပြန်လေသည်။ အော်-ခက်ခဲစွာတကား။

သို့ဖြစ်ရာ ခေတ်ပေါ်လမ်းထွင် ဆရာတို့၏ “အသစ်ထွင် သည်ဟု ဆိုအပ်သော လမ်းစဉ်” ကို အတွင်းအပြင် စေ့စပ် သေချာစွာဝေဖန်၍ ကြည့်ရှုရန်လိုလားလေသည်။ သို့ကြည့်ရှု ခဲ့သော် ဘာကိုတွေ့ရသနည်း ?။

ရှုပ်ဟောင်းကို ခုတ်လေင်းပြီး ရုပ်သစ် ပြောင်းမှုကို မတွေ့ရဘဲ၊ အဝတ် တံဆာ-ဒွါဒရာ-အသစ် ဆင်မြန်းပေး ထားသည်ကို တွေ့ရှိရလေသည်။

ထို့ကြောင့် ကပ္ပ လူထုသည် ပူဇင်းလှသော သံဒေဝီအိုး အတွင်းမှ ခုန်ချလိုက်ရာ ဟုံးဟုံးတောက်လောင်နေသော မီးဖိုတွင်းသို့ သက်ဆင်းရသော ကိန်းဆိုက်နဟန်ကို တွေ့နေ ရသဖြင့် ရံအားထက်- ငိုအားသန်ရမလို ဖြစ်လျက်နေချေပြီ။

မည်သို့ဖြစ်စေ အချို့သော လူသားတို့သည် ခေတ်ပေါ် ဆရာတို့၏လမ်းစဉ်သစ်သို့ ခြေစုံပစ်ဝင်ကာ လျှောက်သွားစ ပြုကြသေကုန်ပြီ။ သို့ရာတွင် ထိုလူတို့မှာ ဟောကြား-ပြောကြား အော်ကြဲ ဟစ်ကြဲ၊ ကြွေး-ကြော်ကြသော လောကနိဗ္ဗာန်၏ အရသာကို လက်တွေ့မခံစားသေးမီ လောကဝရနှင့်မူကား ဒိတိုးလျက် နေသည်ကို တွေ့နေရချေပြီ။

ထို့ကြောင့် ကပ္ပ-လူသား၏ကြည့်လင်သောဥပဇာန်အမြင် ၌ “သည်ပုဂံထဲမှသည်ပဲ” ဆိုသကဲ့သို့ပင်၊ သူတို့လဲအနာ ဂတ်သမားတွေ ဖြစ်ကြောင်း ထင်လျှားခဲ့လေပြီ။ ထိုသို့သော အဖြစ်မှန်ကို ရိပ်မိသဖြင့် ကပ္ပ လူထုသည် ၎င်းတို့ ခင်း ပေးသောလမ်း၌ လျှောက်ရန် အလွန် ခြေ၊ လေးလာခဲ့ရာ၊ နောက်ဆုံး၌ ရှေ့သို့တိုးသွားလိုစိတ်တွေပင် ခန်းခြေခက်ပြီး ရောက်တဲ့ နေရာတွင် ကိုယ်ပန်း စိတ်ဟိုက် အမောဆိုက်

သောကြောင့် အတင်း ခြေပစ်လက်ပစ်ထိုင်ချလိုက်လေတော့ သတည်း၊ အော်--သနားဘွယ်ကောင်းစွာဟကား။

တရံရောအခါ ကြီးကျယ်ခမ်းနား၍ ကြက်ပျံမကျ စည်ကားလှသည့်ဟု ဆိုနိုင်သောက်သော ဇနပုဒိ၊ ကျေးလက်တေးရှားကြီးတခုရှိခဲ့လေပြီ။ ထိုရွာကြီး၌ အရွယ်အားဖြင့် ၁၀-၂၀၊ အရွယ်ကောင်း၊ လူရည်သန်၊ မျိုးသန်-ဆွေသန်၊ ခံ့ညားအိမ်ဝင်း အဆင်းလည်း မဆိုးလှသော လူလင်ပျို တပေ့ဝက်ရှိခဲ့လေသတည်း။

၎င်းသည် ကောင်းခြင်းငါးဖြာ၊ ကင်းဘွားခြောက်ပြစ် ချစ်ချင်စရာ ရူပတာနှင့်ပြည့်စုံသော ယမင်းပျို တပေ့ဝက်ကို အိမ်ရှင်မ ပြုလုပ်ရန်အတွက် လိုချင်လှပါသည်ဟု မိဘနှင့် ညာတကာဟို့အား အပြင်းအထန် နားပူ-နားဆာ ပြုလုပ်၍ နေလေသတည်း။

ထိုမျှမက ရုပ်ရေဖြူးဖြောင့် တောင့်တင်းပြေပြစ် နတ်အစစ်သော-လူပင်လောဟု-ဝေးမောကြည့်ဘွယ် အပျိုမယ်ကိုမှ ထိုသလိုမရရှိခဲ့ပါလျှင် အဝတ်ချွတ်ကာ လမ်းလယ်မှာ လှိမ့်ကာလူးတဲ့ အရူးကြီးလုံးလုံး ဖြစ်ရပါလိမ့်မည်။

ထိုကဲ့သို့သော သူကလေးကို ရအောင် ကြံဆောင်ပေးတော်မူကြပါ။ တကယ်မုချ ကံဆိုးမသား၊ သူလိုဟာကလေးများကို ရေခိုင်တော့ဘူးဆိုပါလျှင် အစာဖြတ် ရေငတ်ခံ၍ လူ့ဘဝ၊ လူ့ဇာတ်ကိုပင် ဝမ်းနည်းပက်လက်နှင့် ရက်ရက်စက်စက် ဖျက်သိမ်းလိုက်ရပါလိမ့်မည်။

ထိုသို့သော အကြောင်းကြောင့် ထိုကဲ့သို့သော သတို့သမီးကညာကို ရရာမှာရှာကြံ၍ ဖြောင်းဖြနားချပေးတော်မူကြပါ။

မရမနေဟူသော ဇွဲဖြင့်ကပ်ခါပူးပြီး နှူး၍ပေးတော်မူကြပါ။
 အောင်သွယ်ဒလံနှင့် စေတမန် ဆက်သားတို့ကို အတန်တန်
 စေလွှတ် နားချပြီး မရမက လှော်၍ခတ်၍ပေးတော်မူကြပါ။
 ငှက်ပျောပွဲ အုန်းပွဲအပြင် ကန်တော့ဘွယ်ရာတွေလဲမနည်းပါ။
 စေနှင့် ထိုနောက် မကျသော လူကြီးလူကောင်း ပရိသတ်
 အစုံနှင့် တောင်း၍ ရမ်း၍ ပေးတော်မူကြပါ။

သို့မဟုတ်ပါခဲ့လျှင် ကျွန်တော်သည် မသေးငယ်သော
 ဒုက္ခနှင့် မုချရင်ဆိုင်ရပါတော့မည်ဟူ၍ သက်ဆိုင်ရာ မိဘများ
 ညာတိသင်္ဂဟများနှင့် အပေါင်းအသင်း ရောင်းရင်းများကို
 တောင်းပန်တိုက်တွန်းရ၏။ လူနာ အမဲခြောက် တောင်း
 သကဲ့သို့ အကင်းကပ်ရပ်ပြီး နားပူ သံကြပ် ပြုလုပ်ရ၏။

ထိုအခါ သက်ဆိုင်ရာ လူကြီး, ဘ, မိ တို့၏ စိတ်တွင်
 သနားခြင်း ကရုဏာနှင့်ကိုယ်ချင်းစာမှုပါ ဝင်ရောက်ပြီးလျှင်
 ကိုင်း-ကောင်းလှပြီ မောင်ဟု၍ အာ သာ ငန်း ငန်း သို့
 ကလောက် အမောင် စွဲလမ်းပြီး တန်းတလိုချင်နေတဲ့ လုံမယ်
 ပျိုကို ငါတို့တတွေ မရမနေသဘောဖြင့် ပူးကပ်နှူးနှပ်ပြီး
 စေ့စပ်ကြောင်းလှမ်း တောင်းရမ်း ပေးပါတော့မည်။

ဤကဲ့သို့ လူကြီးလူကောင်းပီပီ အသာတကြည် စေ့စပ်
 ကြောင်းလှမ်း၍ မရခဲ့သော် ဒသဂီရိ၏ လက်သုံး ခေါင်း
 ဆယ်ခွာတီလူး၏ ကျင့်ထုံးအတိုင်း မဆိုင်းမတွ မရရအောင်
 ဆောင် ကျဉ်း၍ ပေးပါတော့မည်။ အမောင် သာလျှင်
 ပျော်ရွှင်ပါလေလော့! ဘယ်လို အနှောင့် အယှက်မျိုး ကိုမှ
 တွေးပြီး မဆွေးပါနှင့် စိတ်မစေးမဖြစ်ပါလေနှင့်၊ အမောင်၏
 ဇာဘာစန်းလက်များ အထက်တန်းရောက် ရှမ်းရှမ်းတောက်

ကောင်းလာပြီမို့ အမောင်သာ-ပျော်လော့-ရွှင်လော့ ရင်
ကော့ပြီး 'မင်္ဂလာသဘိုသားတို့၏ ထုံးကိုနှလုံးပြုကာ ခပ်ပြုံး
ပြုံးနေပါလေလော့။

သို့ရာတွင် အရေးကြီးဒါက ကိုဟဝှါကြီးရေ- အဲဒီယခု
မောင်လိုချင် တမ်းဘနေတဲ့ လုံမယ်ပျိုရဲ့ အမည်နာမကို
ဘယ်သူ-ဘယ်ဝါလို့ ခေါ်ကြပါသနည်း?။

ကျွန်တော်မသိပါခင်ဗျား။

အဲဒီမောင်လိုချင်တဲ့ ထိုမျှလှပ အချိုးကျသော ထိုသို့
ကညာမည် မည်သည့်မြို့ရွာဒေသမှာ နေထိုင်၍ မည်သူ
မည်ဝါတို့၏ သွီးဖြစ်ပါသနည်း ?

ဟူသော အမေးကိုလည်း။

“ဟင့်-အင်း, အဲဒါကိုလဲ ကျွန်တော်မသိပါ”

ဟု အဖြေ ပေးပြန်သောအခါ သက်ဆိုင်ရာ လူအများ
တို့သည် ငိုအားထက်ရီအားသန်ဖြစ်ကြကာ လွန်စွာစိတ်ပျက်
သွားကြ လေကုန်သတတ်။

ဤကား ကမ္ဘာအချစ်ရင် ခေတ်အသီးသီးတို့၌ ပေါ်
ပေါက် ဖြစ်ထွန်းခဲ့ကြကုန်၍ ကပ္ပလူထု၏ မျှော်လင့်ချက်
ပန်းပွင့်ကလေးကို လန်းလန်းစွင့်စွင့် ကားကား ပွင့်အောင်
အဆင့်ဆင့် သပ်ခါထင်ခါ ကြိုးစားခဲ့ရှာကြကုန်သော ကပ္ပ
လက်ညှိုးညွှန်ဆရာကြီးတို့ကို ရည်ညွှန်း၍ ကပ်ခဲ့သော ဗုဒ္ဓ၏
ပုံကလေးတချပ် ဖြစ်ချေသည်။

တရံရောအခါ လူဘယောက်သည် သစ်သား အရာ၌
ကျွမ်းကျင် လိမ္မာကြကုန်သော လက်သမား ဆရာတို့ကို

ငှားရမ်း၍ ၎င်း၏အကူအညီဖြင့် ခမ်းနားသပ်ယပ် သေသပ် လှပသော- လှေခါးတစ်ခုကို တည်ဆောက် လုပ်ကိုင်နေခဲ့ လေသည်။

ထိုလှေခါးအတွက် လက်သမားတို့၏သစ်သားလုပ်ငန်း အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ပြီဖြစ်၍၊ လက်သမား ဆရာတို့သည် ၎င်းတို့ အချောတိုက် အရောင်တင်လျက်ရှိလေပြီ။ ကောင်း မွန် သေသပ်လိုက်တဲ့ လှေခါး၊ ချောမွေ့ တောက်ပြောင် အရောင်လက် လိုက်တဲ့ လှေခါး၊ ရှာမှရှား ဆိုးလာ သော လှေခါးပင်ဖြစ်ချေသည်။

ဗုဒ္ဓဘုရားနှင့် သိကြားမင်းတို့နှင်း၍ ဆင်းသက်ရာ တာဝ တီသာ နတ်နန်းမှ သက်သနဂိုရ်မြို့ဦး၌ စိုက်ထောင်ထား သော ဝိသုကြို၏လက်ရာ လှေခါးပင်လောဟု ငေးမော-အံ့ဩ လောက်တဲ့ လှေခါးပင်တည်း။

ထိုအတောအတွင်း၌ ၎င်းနေရာသို့ အမှတ်မထင်သူ လူ တယောက်သည် ယုတ်တရက်ပေါ်ပေါက်လာလေပြီ။ ၎င်း သည် အလွန်တနာချောမွေ့ တောက်ပြောင် အရောင်တင် လက် လက်နှင့် ရက်စက်စွာလှပ၍နေသော လှေခါးကို မြင်သော အခါ စကား မပြောနိုင်လောက်အောင် ငေးမော-အံ့ဩ၍ သွား ဦးလျှင် ထိုလှေခါးကိုအစွမ်းကုန်ချီးကျူးရှာလေသည်။ အကြိမ်ကြိမ်ထင်ခါးလာပြီး မမောနိုင် မပန်းနိုင် ထောပနာ ပြုရှာလေသည်။

သို့ရာတွင် သူသည် ထိုနေရာအနီးတဝိုက်၌ (၀၇)၎င်း၏ မျက်စေ့တဖြင့် ထိုနေရာပတ်ဝန်းကျင် အပင် လေးမျက်နှာ တို့၌ ထိုကဲ့သို့သော လှေခါးမျိုးကို တပ်ဆင်ကပ်ထောင်ရန်

လျော်ကန်သင့်မြတ်သော ဘုံနန်းပြာသာဒ် အဆောက်အဦ တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ မတွေ့ မမြင်ရလေသောကြောင့် ဤသို့မေးမြန်း ရှာလေပြီ။

“အို-လှေခါးဆရာကြီးဘို့--

လက်သမား ဆရာကြီးများ ဆောက်လုပ်တဲ့ လှေခါး ကဖြင့် ရှာရရှားအောင် ကောင်းမွန်လှပါပေ၏။ ချောမွေ့ တောက်ပြောင် အရောင်တလျှပ်လျှပ်နှင့် သေသပ်လှပါပေ၏။ ကျွမ်းကျင်သူ လက်သမား ဆရာတို့၏ လက်ရာ ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ သပ်ယပ်လှပါပေ၏။

သို့ရာတွင် အဲသို့ကလေးလောက် လှပကောင်းမွန်သော လှေ ခါးကြီးကိုထောင်၍ တပ်ဆင်ရမည့်ဘုံရိပ်သာကား-အဘယ် မှာရှိလေသနည်း ? ။

အရှေ့အရပ်မှာ ရှိလေသလော။

ထို့ပြင် အနောက်အရပ်မှာ တည်ရှိလေသလော။

သို့မဟုတ် တောင်အရပ်မှာပင်၊ ရှိလေသလော။

မြောက်အရပ် တစ်ခုမှာပင် ရှိလေလော့'ဟု စောကြော မေးမြန်းလေပြီ။

သို့အခါ လှေခါးလုပ်သော-လက်သမားဆရာတို့သည် မေ့ကြောကို အနှိပ်ခံမိသူကဲ့သို့ ဝေးမောမောကြီး ဖြစ်ကုန် ကြပြီလျှင် “ကျွန်ုပ်တို့သည် လှေခါးကိုသာ အရေးတကြီး ဖုတ်ပူမီးဘိုက် အားအင်စိုက်၍တည်ဆောက်လုပ်ကိုင်နေကြ ပါသည်။

သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ လက်စွမ်းထုတ်၍ လုပ်ထားသော လှေခါးကို တပ်ဆင်ရန် ဘုံနန်းရိပ်သာကားအဘယ်အရပ်မှာ

ရှိလေသည်ဟူ၍၎င်း၊ ၎င်း၏အနိမ့်အမြင့်၊ အကြီး၊ အငယ် ပမာဏကို၎င်း၊ မသိကြပါ'ဟု လေး ဘန်စွာပြန်လည်ဖြေဆို ကြလေပြီ။

ဤပုံသည်း အနာဂတ်သမားတို့၏ မှားယွင်းချွတ်ချော် လူသားရပ်ဘွယ် ကောင်းလှသော လမ်းစဉ်ကို ထပ်လင်းစွာ ဖော်ပြခဲ့သော ဗုဒ္ဓ၏ဥပဇာတလေးပင်ဖြစ်၏။

လူသား တက်ရန်အတွက် လှေးခါး တည်ဆောက်သူ တို့ကား၊ ရှေးခေတ်မှစ၍ ယခုသမယတိုင်အောင် အလွန်ကြီး ရှားရှားပါးပါး မဖြစ်ခဲ့သေးချေ။

သို့ရာတွင် ထိုလှေးခါးတို့ကား၊ တပ်ဆင်ထောင်ကပ်ရန် ဘုံရိပ်သာမှ ကင်းကြကုန်သောကြောင့် တဖက်ကတက်သွား ၍ အပေါ်ဆုံးအထိသို့ ရောက်သောအခါ၊ အခြားတဖက်မှ ပြန်လည်ဆင်းသက်ရမည့် လှေးခါးတို့ချည်းသာ ဖြစ်၍နေကြ ကုန်၏။ ထိုနည်းအတူပင် ကပ္ပ-လက်ညှိုးညွှန် ဆရာကြီး တို့သည်း ဖြစ်၍နေကြလေပြီ။

သူတို့သည် လူသားအတွက်၊ လူသား အားတက်ဖွယ်ရာ များစွာကြီးကျယ် ထယ်ဝါမွန်မြီဝ၊ အလွန်လပ်ဆပ်သော မျှော်လင့်ချက်ကို ဖန်တီး၍ လူသားသို့ ပေးကား ပေးခဲ့ကြ ပါကုန်၏။ သို့ရာတွင် ဝမ်းနည်းဘွယ် ကောင်းဒါကတော့ ထိုထိုမျှော်လင့်ချက်များသည် မျှော်လင့်ချက်ဘဝမှ ရှေ့သို့ တဆင့်တက်၍ ဖြစ်၊ အကောင်အထည်ပေါ်သော အခြေသို့ မရောက်ရန်ခဲကြတုံ အချက်ပင်ဖြစ်ချေ၏။

အမှန်မှာ ၎င်းတို့သည် မျှော်လင့်အဖြစ်ဖြင့်သာ ကိစ္စတုံး၍ ဘဝဆုံ ခဲ့ကြရကုန်၏ဟုဆိုလိုသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ယခုအခါ၌လောကလူသားသည် ထိုထိုများလှစွာ ကုန်သော ကပ္ပ-ခေါင်းဆောင်လမ်း ပြု နာမံကိုခံယူကြကုန်သော လက်ညှိုးထိုး ဆရာကြီးတို့၏အပေါ်၌ သံသယ ဖြစ်၍လာလေသည်။

ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့၏အပေါ်၌ ယုံကြည်အားထားမှု လျော့ပါးလာလေပြီ။ ဤသို့ဖြစ်သည်နှင့်တပြိုင်နက် လူ-သားသည် ကိုယ်မြင်း ကိုယ်စိုင်းလိုစိတ်ကို စတင်၍မွေးမြူလာပေလိမ့်မည်။

ထို့ပြင်၊ ဗုဒ္ဓဂေါတမသည်လည်းထိုသည့် ကပ္ပ-လက်ညှိုးညွှန် ဘုရားများ စာရင်းတွင် တဦးအပါအဝင်ပင် မဟုတ်တုံလော ? ။

၎င်းသည်လည်း သင်္ချိုင်းကုံး ဟိုဘက်သို့ လက်ညှိုးထိုးပြ သူပင် မဟုတ်တုံလော ? ။

ဤသို့ဖြစ်လျှင် ဒီပုတ်ထဲက ဒီပဲပင် ထွက်မည်ဖြစ်သောကြောင့် သူ၏လမ်းစဉ်ကို သိမြင်ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် လူသား၌ မည်သို့သော အကျိုးများတိုတက်လာဦးမည်နည်း ?

အေး- မေးမည်ဆိုကလည်း မေးစရာပင်ဖြစ်၍နေချေပြီ။

အကြောင်းသော်တမူကား၊ ငှက်ပျောပင့်စိုက်- မိလိုက် ဖပါ ဗုဒ္ဓဘာသာ အမည်ခံလာခဲ့ကြကုန်သော သူများတို့၏ ယူဆတွေးတောပုံ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ပုံ လိုက်နာကျင့်သုံးပုံ တို့သည် ကပ္ပ-လက်ညှိုးညွှန် ဘုရားဂိုဏ်းဝင်တို့၏ နည်းနာ- နိဿယတ်နှင့် များစွာကွဲပြားခြားနားခြင်း မရှိသောကြောင့် တည်း ။

ထိုစကားဆိုအပ်လှပေ၏။ ဟိနယာနဂိုဏ်း ဝင်သူဖြစ်စေ၊
 (ဝါ)မဟာယာနဂိုဏ်းဝင်သူဖြစ်စေ၊ ယခုလက်ရှိ အများ
 သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အမည်ခံသူတို့၏ အယူအဆအားဖြင့်
 ဗုဒ္ဓဂေါတမသည်လည်း အနာဂတ်သမား၊ သချိုင်းကုန်း၏
 လက်ညှိုးထိုး၍ပြုလေ့ရှိသော ဘုရားပင်၊ ဖြစ်လျက်နေချေပြီ။

ဤသို့သော ယုံကြည်ယူဆချက်ကား ထိုသည့် ဗုဒ္ဓဘာ
 သာဝင်အများတို့၏နည်းအိုင်း၌ အနယ်ထိုင်၍ အလွန်ခိုင်မာ
 လျက်ရှိချေပြီ။ တော်လှန်ရေးထက် နနယ် သေးငယ်သော
 ဝေဖန်မှုသည် ၎င်းအစွဲကိုပြုတ်သွားအောင် လှုပ်ရှားစေနိုင်
 လိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။

ခေတ်သစ်ပေါက်ပွား ဗုဒ္ဓဝါဒီ အများတို့၏ ပဓာန လုပ်
 ငန်းမှာ အထက်ဖော်ပြရာပါ ဝါဒမျိုးကို လုံးလုံးပပျောက်
 ၍သွား အောင် တိုက်ထုတ်ချေမှုန်းရန်ပင်ဖြစ်ရာ၊ ၎င်းကို အစ
 အနပင် မကျန် အောင် သုတ်သင် ရှင်းလင်းမှုကို မပြုစွမ်း
 နိုင် ဝါလျှင် ဗုဒ္ဓ၏အစစ်အမှန် ဖြစ်သောရုပ်လုံးပင် ယခုရေး-
 နောင်ပါ ပေါ်ပေါက်နိုင်စရာအကြောင်း မရှိတော့ချေ။

ဗုဒ္ဓအစစ်အမှန်ကိုမှ အာရုံပြုခြင်းအားဖြင့် မမြင် မတွေ့
 နိုင်သော ဗုဒ္ဓ ဝါဒသည် မည်သို့သာ နည်း၍ ဗုဒ္ဓ၏လမ်း
 မြေမှန်ကို ကျင့်သုံးဆောက် နည်းနိုင်ပါ့တော့အံ့နည်း?။ စင်စစ်
 မှာ ဗုဒ္ဓသည် အနာဂတ်ကို သက်သုံးပြု၍ သချိုင်းကုန်း၏
 ဘုဒ္ဓဘာသာကို လက်ညှိုးထိုးပြုလေ့ရှိသော ဘုရားပင်မဟုတ်
 ခဲ့ချေ။

အို-ပေါ်ဥပါဒါ။ ဥပမာတပုံဆောင်၍ ထင်လျားအောင်
 ပြုကြဦးစို့၊ အကြင်အမှတ်မထင်သော သောကျားတယောက်

သည် ဘုံနန်းရိပ်သာတခုသို့ ထောင်ကပ်-တပ်ဆင်ရန် လှေခါးတခုကို ထိုသည့် အဆောက်အဦး၏ အောက်၌ပင် ထိုင်လျက် ပြုလုပ်နေပေရာ၏။ အခြားသော လူတယောက်သည် ထိုသူ့လှေခါးတည်ဆောက်နေရာ၌ ဘုံနန်းသို့ ယုတ်တရက်ရောက်လာပြီးလျှင်-

“အို-လှေခါးလုပ်နေတဲ့ လက်သမားဆရာကြီး အဲဒီယခုလုပ်နေတဲ့လှေခါးကို ထောင်ကပ်-တပ်ဆင်ရန် ဘုံရိပ်သာကား အဘယ်အရပ်မှာ ရှိလေသနည်း”။

အရှေ့အရပ်မှာလော-

အနောက်အရပ်မှာလော-

(သို့မဟုတ်) မြောက်အရပ်မှာလော- တောင်အရပ်မှာလော-

၎င်းသည် နိမ့်သလော၊ (သို့မဟုတ်) မြင့်သလော? စသည်ဖြင့် စစ်ကြောမေးမြန်းရာ၏။

ထိုအခါ လက်သမားဆရာကြီးသည် ထွေရာ လေးပါးထိုယောက်ျား၏ အမေးစကားတို့ကို အလုပ်ပျက်ခံကာ ခရေစေ့တွင်းကျ၊ ဖြေရှင်း၍ ပြမနေနိုင်အားသဖြင့်-

“အယ-မေဝ-သော” “အဲဒီဘုံနန်းပြသဒိဟာ- ဒါပါဘဲ” ဟူ၍သာ မိမိ၏အသက်က ဘုံရိပ်သာကို လက်ညှိုးထိုး၍ပြလိုက်လေသတည်း။

“အို-ပေါ်ဌပါဒ၊ ဒီအတိုင်းမှန်လျှင် ထိုလက်သမားဆရာ၏အဖြေဟာ ရယ်ဘွယ်ရာ ဖြစ်နိုင်ပါဦးမည်လော?

ပေါ်ဌပါဒ၊ “မဖြစ်နိုင်တော့ပါ-အရှင်ဂေါတမ”။

ဤသို့လာရှိသော ဒီဃနိကာယ်-ပေါဋ္ဌပါဒ သုတ်ပါဠိ
တော်သည် ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် အနာဂတ်သမားမဟုတ် ဟူသော
အချက်၌ အခိုင်မာဆုံးသော သဘေဝကတရားဖြစ်ခဲ့၏။

ဗုဒ္ဓသည် “အယ-မေဝ-သော” ကို ထပ်ခါ ထပ်ခါ
ဟောခဲ့သူဖြစ်၏။

(အနက်သော်ကား)သော၊ ထိုလုပ်စရာ-ကိုင်စရာ-ကျင့်
စရာ-ကြံစရာ-ခံစရာ-စံစရာ-ပူစရာ-ဇေစရာ- အချိန် အခါ
သည်၊ အယမေဝ။ လက်ငင်းဒိဋ္ဌ-ပက်ပင်းထိပ်ချ ယခုကြံတွေ
နေရတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ခါသမယသည်သာလျှင်တည်း။

ထိုကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓသည် ကပ္ပဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်
အပေါင်းတို့၏ ဓလေ့ထုံးတမ်း ကျင့်စဉ်လမ်းအားသျှော်စွာ
မရောက်လာ - မဖြစ်လာသေးသော အနာဂတ် ကာလကို
လက်ညှိုးညွှန်သူလည်း မဟုတ်သည့်အပြင်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
အမည်ခံသူ အများသော သူတို့စွဲလန်း ယုံကြည်နေခဲ့ကြ
သည် အတိုင်း သင်္ချိုင်းကုန်း၏ ဟိုမှာဘက်မှာရှိသည်ဟူသော
ဘဏ်ပျက်ကြီးတွင် ထုတ်ယူနိုင်ရန် ရက်လွန် ချက်လက်မှတ်
ကို ထုတ်ပေးသော လူစားမျိုးလည်းမဟုတ်ခဲ့ချေ။

မှန်လှ၏။ အနာဂတ်ဆိုသည်မှာ ရောက်ပင် မရောက်
ရသေးသော (ဝါ) ဖြစ်ပင် မဖြစ်ရ သေးသော ကြောင့်
ကုန်လွန်၍ သွားပြီဖြစ်သော အတိတ်ကာလကဲ့သို့ပင် လူသား
အတွက် လုံးဝ တန်ဖိုး ထွက်နိုင်သော အရာ မဟုတ်ကြောင်း
မှာ များစွာထင်လျားနေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ဗုဒ္ဓ၏အလိုအားဖြင့် အနာဂတ်ကား မျှော်လင့်
ချက်ထား၍ ပွားများခိုခိုဘို့ နေနေသာသာ အဖြစ် အရှိ

ဟူသော စကားလုံးဖြင့် သုံးစွဲ၍ရစကောင်းသော သဘာဝ
ပင် မဟုတ်ချေ။

တဖန် ဗုဒ္ဓသည် အနာဂတ်သမားမဟုတ် စင်စစ်မှာ
ပစ္စုပ္ပန်သမား ဖြစ်သော အချက်မှာ ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိ
တော် ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ် ပါဠိတော်အရ ငြင်းချက်မထွက်နိုင်
အောင် ထင်လျားလှချေသည်။

အတိတ် - နာ - နှာဂမေယျ၊

နပ္ပဒ္ဓိကဇံ သနာဂတံ။

ယဒ-တိတံ, ပဟိနံ-တံ၊

အပ္ပတ္တဇ္ဇ-အနာဂတံ။

ပစ္စုပ္ပန္နဇ္ဇယော ဓမ္မံ၊

တဗ္ဗ တဗ္ဗဝိစက္ခဏာ။

အသံဟိရ အသံကုပ္ပံ၊

တံ,ဝိဒ္ဓါ မနုဖြူဟယေ။

(ဥပရိပဏ္ဏာသ = ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်ပါဠိတော်)

အတိတ်ကာလကား ကျော်လွန်သွား ပြီဖြစ်၍ လုံးဝဘာမှ
မရှိသော အ,ဘာဝအဖြစ်သို့ ရောက်သွားပြီဖြစ်ရာ ၎င်းကို
တွေးပြီး ဆွေး၍မနေသင့်ချေ။ ထို့ပြင် အနာဂတ် ဆိုသည်
မှာလည်း မရောက်သေး (ဝါ) မဖြစ်သေးသောကြောင့်
၎င်းကိုမျှော်မှန်းပြီး တန်းတ၍ မနေသင့်ချေ။ သို့ရာတွင်
ပစ္စုပ္ပန်ကား - ယခုလက်တွေ့ သဘာဝ ဖြစ်သောကြောင့်
ပညာရှင်သည် ၎င်းကိုသာ မဖယ်တန်း, မလွှတ်တန်း, ဇွတ်
ဖမ်း၍ ကျင့်သုံးရာ၏ဟု ဆိုလိုကြောင်း။

ဤပါဠိတော်၏ အနက်သဘောကို နက်နက်နောနော တွေးခတ်ဆင်ခြင်၍ စဉ်းစားပါလျှင် အစစ်အမှန်ဖြစ်သော ဗုဒ္ဓ၏ရုပ်လုံးနှင့် ၎င်း၏ဝါဒအမှန်ပါ ကြည်လင်ပြတ်သားစွာ ပေါ်လွင်ထင်လျှား၍ လာပေလိမ့်မည်။

ဤနာရဋ္ဌိ အစစ်အမှန်ဖြစ်သော ဗုဒ္ဓနှင့် ၎င်း၏ဝါဒကို ကေနဲ့လိုလားသော ပညာရှင်တို့ အထူးသတိ ပြုသင့်သော အချက်တချပ်ကို စကားညွှတ်သဘောမျိုးဖြင့် ဖော်ပြခဲ့လို သေး၏။

ရှေးအိန္ဒိယ ရာဇဝင် ဆရာအများတို့သည် ဗုဒ္ဓ ဘုရား သခင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်ပြီး နောက် ဖြစ်သော နှစ်ပေါင်း တထောင်ခန့် ကာလကို “ဗုဒ္ဓခေတ်” ဟူ၍ ကင်ပွန်းတပ်ခဲ့ကြ သည်။

အကြောင်းမှာ ထိုသည့် အနှစ် တထောင် အတွင်း၌ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ဗုဒ္ဓ သာသနာသည် အထွန်းကားဆုံး၊ အပေါင်လက်ဆုံး ဖြစ်ခဲ့သော ချက်ပုံတည်း။

သို့အပေါင်လက်ဆုံး ဖြစ်ခဲ့သော ဗုဒ္ဓ သာသနာသည် စာနာခြင်းဘုရား အမြဲတမ်းလက်ကိုင်ထားခဲ့ရကား၊ အခြား အခြားသော ဘာသာတရားတို့၏ တည်နေခွင့်ကို နိုင်ထက် စီးနင်း အပျိုးအထန် ဘာသာရေး ညှင်းပန်းမှုမျိုး တို့ဖြင့် မညီသည့်အခါမျှ မဟန် ဘေးခဲ့ချေ။

ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ၏ ပြိုင်ဘက်ဖြစ်သော ဟိန္ဒူ၊ မြာဟ္မဏာဝါဒကြီးသည်လည်း၊ ဗုဒ္ဓသာသနာကို တိုက်ထုတ် ရန်အတွက် တဖက်တစောင်း ဘ နေပြီး၊ အချိန်ကောင်းနှင့် အခွင့်ကောင်းကို ချောင်းလျက် နေခွင့် ရရှိခဲ့လေပြီ။

ဟိန္ဒူ၊ ဗြာဟ္မဏဝါဒကြီးသည် ဗုဒ္ဓသာသနာကို တိုက် ထုတ်ရာ၌ ပူးသတ်နှင့် ခွဲသတ်ဆိုတဲ့ နည်းပရိယာယ် နှစ်ရပ် လုံးကို အတိအလင်းသော်၎င်း၊ တခါတရံ ပုံးလျှိုး ကွယ်လျှိုး သော်လည်း အသုံးပြုခဲ့သည်။

ယင်းသို့ အသုံးပြု၍ တိုက်ခိုက်ခဲ့ရာ တဖြည်းဖြည်း တစ တစနှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာအားနည်း၍ လာခဲ့သည်။

နောက်ဆုံးတွင် ထေရာဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာသည် အိန္ဒိယ နိုင်ငံအတွင်း၌ စတုတ္ထသံဂါယနာတင်နိုင်လောက်အောင်ပင် အင်အားစု၍ တာမစုနိုင်သော အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့ လေပြီ။

ဤသို့အားဖြင့် ဟိန္ဒူ၊ ဗြာဟ္မဏဝါဒနှင့် သို့ကလောက် နှစ်ပရိစ္ဆေဒ ရှည်လျားလှစွာ အတူယှဉ်ပြိုင်၍ တည်နေလာ ခဲ့ရာ၊ ၎င်းဝါဒဆိုင်ရာ အရေးမကြီးသော အယူအဆများနှင့် အတွေးအခေါ်များ ဗုဒ္ဓဝါဒအတွင်းသို့ ချင်းနင်း ဝင်ရောက် ခြင်းမရှိလှ ကန်တိုင်ကန် မဆိုရန် မလွယ်ကူလှချေ။

မည်သို့ဖြစ်စေ အတိုချုပ်လိုက်လျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာသည် တောင်ဖက်နှင့် မြောက်ဖက်ဆိုတဲ့ ရေစီးချကြောင်းကြီး နှစ်ခု တို့ဖြင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ စီးထွက်လာခဲ့သည်။ ဗမာနိုင်ငံသို့ ရောက်လာသော ဗုဒ္ဓသာသနာအား တောင်ဖက် ရေစီး ကြောင်းဝင်ဖြစ်ရာ ဟိန္ဒူ၊ ဗြာဟ္မဏ ဝါဒကြီးစိုး လွှမ်းမိုးရာ တောင်ပိုင်းအိန္ဒိယမှ အမှိုက်သရိုက် ဒိုက်သရောများ မျော၍ ပါ၍မလာဘူးဟု မည်သူတိကျစွာပြောဆိုနိုင်မည်နည်း ?။

ထို့ပြင်လဲ ပူးသတ်ဆိုတဲ့ သေနပ်ဗျူဟာကို အသုံးပြု ပြီးလျှင်၊ အချို့သော ဟိန္ဒူ၊ ဗြာဟ္မဏကြီး တို့သည် ဗုဒ္ဓ

ဘာသာအမည်ကိုပင် ခံယူကြကုန်၍ ဗုဒ္ဓ၏ ဓမ္မဒေသနာကို ဝေဒန္တဆေးရောင်ခြယ်၍ပေးခဲ့ကြကုန်၏။

အသူးအားဖြင့် သူတို့သည် “ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ” နှင့် “ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်” တို့ကို သိသောသာကြီး ခြေထိုးခဲ့ကြကုန်၏။ ဝေဒန္တဆေးရောင်ဖြင့် အစွမ်းကုန် ခြယ်မှူးခဲ့ကြကုန်၏။

ထင်ရှားစေအံ့။ ဗုဒ္ဓသည် မျက်တွေ့ လက်တွေ့ သဘောတရားတို့ကို “ဟေ ပဿိက၊ သာ၍ ကြည့်လော့” ဟူ၍ ၎င်း၊ “သန္တိဋ္ဌိကော မျက်မှောက် ကိုယ်တွေ့တရား” ဟူ၍ ၎င်း၊ ခြောက်ပြောစုံထင်းထင်း၊ မည်သူမျှမငြင်းနိုင်အောင် အတိအလင်း ဘွင်းဘွင်းကြီးဟောခဲ့သော ဘုရားပင် ဖြစ်ခဲ့စေကာ၊ ယခုအခါ ဘာသည့် လက်တွေ့ မျက်တွေ့ ယနေ့ ဗုဒ္ဓ ကိုပင် အနာဂတ်ဘုရားအသွင်ဖြင့် လူအများတို့ မြင်လျက် နေကြလေပြီ။

ဗုဒ္ဓအစစ်အမှန်ကို မတွေ့နိုင် မမြင်နိုင်ပါလျှင် ထိုဗုဒ္ဓ၏ (ဝါ) လမ်းစဉ်မှန်ကို သိမြင်နိုင်ရန် အလုပ်ကား တောင်ထိပ် ကြာပေါက် အနောက်နာထွက်ပင် ဖြစ်ချေမည်။

အမှန်မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဟိန္ဒူ၊ ဗြာဟ္မဏ ဝါဒီက ဖြစ်စေ လိုတဲ့အတိုင်း၊ သင်္ချိုင်းကုန်းရဲ့ ဟိုမှာဖက်ကို လက်ညှိုး ညွှန်သွားတဲ့ အနာဂတ်ဘုရားပင် မဟုတ်ပါပေ။

ဤအချက်ကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိမြင်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်၌ ရှေးဟိန္ဒူပဏ္ဍိတ်များ ဝင်ရောက်၍ မြေရှုပ်ခဲ့ပုံများသည် ပေါ်လောကြီးပေါ်၍ လာပေမည်။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်မွန်

သည် “ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်” နှင့် “ဟိန္ဒူယောဂလမ်းစဉ်” ကို အမှန်အတိုင်း မြင်အောင် အားထုတ်၍ ကြည့်သင့်၏။

သေးနပ်-သိမ်ဖျင်းလှသော ဥပါဒါန် အစွဲကလေး တခုသည် မြင့်မြတ်ကြီးကျယ်သော အမှန်တရားကို လက်မခံနိုင်ဘဲ တော်လှန်ငြင်းဆန်ဘတ်သော သဘောရှိရာ၊ ထိုသည် အစွဲဥပါဒါန်ကို အငုတ်မျှမကျန်ရအောင် တူလှန်၍ပစ်ရန် လိုချေသည်။ ဥပါဒါန် အစွဲကင်းစင်မှသာ အမြင်မှန်ရောက်နိုင်သည့် အချက်ကို အမြဲသတိရှိ ဦးဖြစ်သော ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥပါဒါန်မှန်ဘီလူးကို ချွတ်ပြီးလျှင် မိမိ၏ပကတိ ဥပဏ်မျက်စေ့ကို အသုံးပြုရာ၏။

ဗုဒ္ဓကား ပစ္စုပ္ပန်သမားအစစ်

တခုသော တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ ညဉ့်ဦးယံအချိန် ဖြစ်၏။ ပြည့်ရှုန်းဝိုင်းစက်သောလပြည့်ဝန်းသည် အားနည်းပါးလွှာသော တန်ဆောင်မုန်းလ၏ နိဗ္ဗာန်သမား တိမ်လိပ်ကလေးများကို ထွင်းဖောက်လျက်၊ မိမိ၏ မြေသောအလင်းရောင်ကို အိုက်စပ်နေသော ကမ္ဘာလေးကသို့ ဝေးဝေးလှူဒါန်းလျက်ရှိ၏။

လမင်း၏အရောင်ကို ကူညီသောအားဖြင့် တိုက်သစ်စဖြစ်သောမြေကလေးလအေးသည်လည်း ဖြူးလျက်ရှိ၏။ တဖြည်းဖြည်းခြင်းအားဖြင့် အာကာသဝေဟင်္ဂ၌ ရှိကြသော မိုဗ်းသား တိမ်လိပ်ကလေးတို့သည်လည်း လေယာဉ် စီးကာ ဝိဇ္ဇာကုဋ်တောင်ကြီး ရှိရာဘက်သို့ လွင့်နေကြပြီဖြစ်ရာ ကြယ်

တာရာအပေါင်းခြံရံလျက် ရက်ရက်စက်စက် ကြက်သရေရှိ လှသော လပြည့်ဝနန်းသည် ဇီဝက၏ သရက်ဥယျာဉ်အတွင်း၌ ရဟန်းတော်များနှင့်တကွ၊ အဇာတသတ်ဘုရင် အမှူးရှိသော မင်း၊ မှူးမတ် ပရိသတ်အပေါင်း၏အလယ်တွင် တင့်တယ်လှသော အသရေဖြင့် စံပါယ်လျက် နေသော ဗုဒ္ဓရှင်အား အင်တိုက်အားပါ မိဒိ၏အသင်းအရောင် အဝါဖြင့် ကန်ထောင့်လျက်ရှိ၏။ လပြည့်ဝနန်းသည် မဂဓဘိုင်းကြီး၏ အရှင် ကောရာဇဘုရင် အဇာတသတ်၏၎င်း၊ ငါးမင်းရ အောင်ခြင် ဗုဒ္ဓအရှင်၏၎င်း၊ ထူးမြတ်သော ကြက်သရေ မင်္ဂလာတို့ကို နှိုင်းယှဉ်လျက် ကြည့်နေသကဲ့သို့ရှိ၏။

မြေကြယ်လင်သော လပြည့်ဝနန်း၏အရောင်နှင့် သစ်ရွက်အကြား လေတိုးသံမှ မကြားရလောက် တိတ်ဆိတ်လှသော ဥယျာဉ်၏ဆိတ်ငြိမ်မှုသည် ဗုဒ္ဓ၏ရှေ့တွင် တင်ကွ ရိသေစွာ စေားလျက်ရှိသော အဇာတသတ်ဘုရင်၏ စိတ်နှလုံးကို များစွာ ထိခိုက် ပြောင်းလဲစေလေသည်။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း၏ ဒဏ်ကို ဇာရှည်စွာ ဆက်သက်၍မခံနိုင်တော့ပြီဖြစ်၍၊ အဇာတသတ်ဘုရင်သည် ၎င်းတို့ဖောက်ထွန်းကာ ဖြည်းညှင်းသာယာစွာ ဗုဒ္ဓအရှင်အား အောက်ပါအတိုင်း လျှောက်ထား မေးမြန်းလေသတည်း။

အရှင်မြတ်ဘုရား—ဤမျက်မြင်ကပ္ပါလောက မြေအပြင်၌ အကြင်အကြင် သို့သော လက်မှုပညာ- နှုတ်မှုပညာ- စက်မှုပညာ စသောအားဖြင့် ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံတို့သည် အမျိုးမျိုး-အစားစား ခြားနားလျက်၊ ထင်ထင်လျားလျား ရှိကြပါကုန်၏။

ဥပမာကား—ဆင်စီးပညာ၊ မြင်းစီးပညာ၊ ရထားစီးပညာ၊ လေးအတတ်ပညာ၊ စေလကပညာ (စေပွဲ၌ အလံကို ပညာ)၊ စလကပညာ (ဗျူဟာမှူးပညာ)၊ ရိက္ခာမှူးပညာ၊ စင်ဆင်စစ်တက်ပညာ၊ ဒါးခုတ် လှိုထိုးပညာ၊ ခဝါပညာ၊ ချေးတွန်းပညာ၊ ခေါင်းရိပ်ဆံဖြတ်ပညာ၊ လက်သီးခြံသီးလှီးပညာ၊ ဖိုသည့်ပညာ (အချက်အပြုတ်ဆိုင်ရာ ပညာ)၊ ပန်းကုံးပညာ၊ ပန်းထိုး ပန်းဖောက်ပညာ၊ အိုးဖုတ်အိုးလုပ်ပညာ၊ ပန်းချီပညာ၊ ဆေးဆိုးပညာ၊ မင်းစေပညာ၊ ပိုက်ကွန်ယက်ပညာ၊ ဂဏန်းပညာ၊ စာရင်းကိုင်ပညာ၊ မုဒ္ဒိကပညာ (လက် ညှိုးချိုး၍ ရေတွက်သော ပညာ) အတီးအမှုတ်ပညာ၊ အဆိုအကပညာ စသည်တို့ဖြစ်ကြပါကုန်၏။

အရှင်မြတ်ဘုရား—ထိုကဲ့သို့ အရေအတွက် စာရင်းအား ဖြင့် မြားမြောင်လှကုန်သော “သိပ္ပာယတန” ဟုဆိုအပ်သော အတတ်ပညာအမျိုးမျိုးတို့တွင် တစုံတခုသော ဝိဇ္ဇာသိပ္ပတရပ်ကို အကြင်သူတို့သည် ကျနသေချာစွာ တဖက်ကမ်းရောက် တတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်ကြပါကုန်၏။

ထိုသူတို့သည် ယခုပစ္စက္ခ ဤမျက်မှောက်သော ဘဝ၌ ထိုထိုတတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်ထားသော ဝိဇ္ဇာသိပ္ပတရပ်ရပ်၏ အကျိုးအာနိသံသကို လက်ငင်းဒိဋ္ဌပင် ခံစား စံစားကြရပါကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုထိုမိမိတို့ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်ပြီးသော ပညာသိပ္ပတို့၏ အကျအည်ဖြင့် မိမိတို့၏ ကိုယ်ကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ချမ်းသာရှင်လန်း ၊ ပီတိပန်း ပွင့်စေရန် တည်ထောင်ဖန်တီးနိုင်ကြပါကုန်၏။

ထိုမှတစ်ပါး အခါ၊ အဘ၊ နှစ်ပါးနှင့် သားမယားစသော အခြားသူတို့ကိုလည်း ထိုသို့မိမိတတ်မြောက်ပြီး ဖြစ်သော လက်မှု- စက်မှု- နှုတ်မှုပညာတို့၏ အစွမ်း အာနုဘော်ဖြင့် လျော်အောင်၊ ပြုံးအောင် နှလုံးစေအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြ ပါကုန်သေး၏။

ထို့ပြင်လည်း။ ၎င်းပညာ၏ အစွမ်းဖြင့်ပင် ဆွေသား- ရောင်းရင်း အပေါင်းအသင်း မိတ်သက်ဟဟ ဆိုအပ်သော လူအချင်းချင်းကိုလည်း ဝတ္တရားရှိသမျှ ကျေပြန်အောင် ယိုင်းပင်းနိုင်ကြပါကုန်၏။

နောက်ဆုံး၌ ထိုသို့သော ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံဖြင့် ရရှိအပ်သော စီးပွားဥစ္စာဖြင့်ပင် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာအဝဝကို ဖြစ်စေနိုင်သည်ဟု ပြောဆိုအပ်ကုန်သော ရသေ့-ရဟန်း စသော သူတစ်စုံတို့အားလည်း အကြံအကြင်လိုအပ် ကုန်သော ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို ပေးကမ်း လှူဒါန်းနိုင်ကြ ပါကုန်၏။

အရှင်မြတ်ဘုရား— ထို့နည်း အတူပင် အရှင်မြတ်ဘို့ အလွန်အပြုံး အထူးချီးမွမ်းအပ်သော စွန့်လွှတ်ခြင်း၏ အကျိုးဟု ဆိုအပ်သော သာမညဖလကို အခုပစ္စက္ခ ဤမျက် မှောက်သောဘဝ၌ပင် မချွတ်မလွှဲ ခံစားရရှိနိုင်သည်ဟူ၍ မုချဆတ်ဆတ် အဘတ်ကေနအမှန် ဆိုနိုင်ပါမည်လား ?။

ဗုဒ္ဓ။ ။အို-အဇာတသတ်၊ ယခုသင် လျှောက်ထား မေးမြန်းသော ဤပြဿနာတို့ကို ငါမှတစ်ပါး အခြားခြား ကုန်သော လူပညာရှိ၊ ရဟန်းပညာရှိတို့အား မေးမြန်းခဲ့ပြီ ဟူ၍ သင်သတိထားမိပါ၏လော ?။

အဇာဘသတ်။ ။မှန်လှပါ။ မြောက်မြားလှစွာ ကုန်
သော ကျော်စောခြင်း ကိတ္တိယသနှင့် ပြည့်စုံကြကုန်သော
ရဟန်းပညာရှိ ပုဏ္ဏားပညာရှိတို့အား ဤပုစ္ဆာများကို
မေးမြန်းခဲ့ဘူးလှပြီ ဖြစ်ပါကြောင်း။

ဗုဒ္ဓ။ ။ဤသို့ဖြစ်၍ သင်မင်းကြီး၌ များစွာ ဝန်းလေး
ပင်ပန်းခြင်း မရှိခဲ့လျှင်၊ ထိုထို သင် မေးမြန်းလျှောက်ထား
ခဲ့ဘူးသော ပညာရှိ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၏ အဖြေကို ငါ့အား
ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေလော့။

ထိုအခါ အဇာဘသတ်ဘုရင်သည် ဗုဒ္ဓ၏အလိုအတိုင်း
မဆိုင်းမတွပင် သူမှတ်မိသမျှသော ပညာရှိ အသီးသီးတို့၏
အဖြေများကို ပြန်ကြားလျှောက်ထားသေ၏။

ပုရာဏကဿပ ၏ အ,ကိရိယဝါဒ

အရှင်မြတ်ဘုရား။ ။တရံရောအခါ တပည့်တော်သည်
ပုရာဏကဿပ အမည်ရှိသော ဂိုဏ်းဆရာကြီး၏ အထံသို့
ရိသစ္စာချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အရှင်မြတ်သို့ ယခု လျှောက်ထား
မေးမြန်းသော ပြဿနာတို့ကိုပင် ၎င်းအားလည်း မေးမြန်း
ခဲ့ပါပြီ။ ယင်းကဲ့သို့ မေးမြန်းလျှောက်ထားသောအခါ သူ
သည် တပည့်တော်အား အောက်ဖါအတိုင်း လိုလိုပင်
ပြန်လည် မိန့်ကြားလိုက်ပါကြောင်း။

တ ကာ တော် ရေ မြေ ရင်။ ။တစုံတခုသော အပြစ်
အာဒိနဝကို ပစ်မှားကြူးလွန်ခြင်း၊ (ဝါ) ပြစ်မှားကြူးလွန်
စေခြင်းသည် ၎င်း။

ဖြတ်လှဦးခုတ်ထစ်ခြင်း (ဝါ) ဖြတ်လှဦး ခုတ်ထစ်စေခြင်းသည်၎င်း။

ချက်ပြုတ်ကြော်လှော်ခြင်း (ဝါ) ချက်ပြုတ် ကြော်လှော်စေခြင်းသည်၎င်း။

ပူပန်ခြင်း (ဝါ) ပူပန်စေခြင်းသည်၎င်း။

ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း (ဝါ) ဝမ်းနည်းကြေကွဲစေခြင်းသည်၎င်း။

တုန်လှုပ်ချောက်ချားခြင်း (ဝါ) တုန်လှုပ်ချောက်ချားစေခြင်းသည်၎င်း။

သုတပါးဟူသော အခြား သတ္တဝါ၏ အသက်ကို သတ်ဖြတ်ခြင်း (ဝါ) သတ်ဖြတ်စေခြင်းသည်၎င်း။

ပိုင်ရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် မပေးအပ်သော သုတပါးတို့၏ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ခိုးလိုသော စိတ်ဖြင့် ခိုးယူခြင်း (ဝါ) ခိုးစေခြင်းသည်၎င်း။

ညီညွတ်စည်းလုံးမှုကို ဖျက်ဆီးခြင်းသည်၎င်း။

ကျေးသက်တောရွာတို့ကို တိုက်ဖျက်လုယက်ခြင်းသည်၎င်း။

တိုင်းသူ ပြည်သား လူအများတို့၏ သွား၊ လက်၊ ကူးသန်းရာဖြစ်သော လမ်းကြီး လမ်းကြီး လမ်းငယ် အသွယ်သွယ်တို့၌ ပုန်းကွယ်လှူရှုပ် တောပုန်းလုပ်၍ လုယက်ခိုးဝှက်ခြင်းသည်၎င်း။

မြို့ပြ ပြည်ရွာနှင့် အိုးအိမ်တိုက်တာ တို့ကို လောင်စာပြုလုပ်၍ မီးမြှိုက်ခြင်းသည်၎င်း။

အာဂန္တု၊ ခရီးသွား ကုန်သည်များကို ချောင်းမြောင်း တိုက်ခိုက်လုယက်ခြင်းသည်၎င်း။

သူတပါးတို့၏သားမယားတို့ကို စော်ကားဖျက်ဆီးခြင်း သည်၎င်း။

မဟုတ်မဟရား မမှန်သောစကားတို့ကို ပြောကြားခြင်း သည်၎င်း။

ဤသို့စ၊ သော အလုပ်များတို့သည် မကောင်းသော အကုသိုလ်တရားတို့ မဟုတ်ကြသည့်အပြင် ၎င်းတို့ကိုပြုလုပ် ကြူးလွန်သောသွင် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်၏ အကျိုးတရား များသည်းမဖြစ်နိုင်ကြပါ။

ဤမျှ-က-ပါရိုးလား တကားတော်ရေမြေ့ရင်၊ 'နာဆင် ဦးလော့၊ အသွားထက်မြက် ဒါးလက်နက် အပြည့်အစုံ တပ်ဆင်၍ ထားအပ်သောဒါး၊ ယန္တရား စက်ကြီးဖြင့် ဤကမ္ဘာမြေပြင်ရှိ ဥသေး-ဥမွှား မကျန်အားလုံးသော သက်ရှိသတ္တဝါတို့ကို ကောက်ရိုး စင်းသကဲ့သို့ ဖြတ်လှီး ခုတ်စင်းပြီးလျှင် ဟိမဝန္တာ တောင်တန်မျှမက ကြီးမား မြင့်မောက်လှသော အသားပုံအသားတောင်ကြီးဖြစ်အောင် ပြုလုပ်စေကာမူ ထိုသို့သော ပြုလုပ်ကြူးလွန်မှု အတွက် အပြစ်သည်း မတက်ပါ။ ငရဲလည်း မကြီးသည့် အပြင် အကုသိုလ်ဒုစရိုက်မှုမျှပင် မဖြစ်နိုင်ပါ။

ထို့ပြင်လည်း တကားတော် ရေမြေ့ရင်၊ အကုသိုလ် ကံတို့၏ အကျိုးတရားဆိုသော အရာလည်း မုချဆတ်ဆတ် အားဖြင့် မရှိသော သဘောတရားဖြစ်ပါသည်။

အထက်၌ ဟောဖော်ညွှန်ပြခဲ့သော သတ်ဖြတ်ခြင်း၊
 လုယက် ဖျက်ဆီးခြင်းစသော မကောင်းမှု၊ အကုသိုလ်
 ဒုစရိုက်တို့ကို ပြစ်မှားကြူးလွန်ပြီးနောက် ဝင်္ဂါမြစ်၏လက်ျာ
 ဘက်ကမ်းသို့ ၎င်း၊ သို့မဟုတ် လက်ဝဲဘက် ကမ်းသို့ ၎င်း၊
 ကူးခတ်၍ သွားနိုင်ခဲ့လျှင် ၎င်းကံတို့၏ အကျိုးတရားများ
 မလိုက်နိုင်တော့ပါ။

မှတ်ချက်။ ။ အကုသိုလ်တို့၏အကျိုးကား- ရေလျှော်မခံသော
 ဆိုးဆေးကဲ့သို့ပင်တည်းဟုဆိုလိုဟန်ရှိကြောင်း။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း တကာတော်ရေမြေ့ရင်၊ ပေးကမ်း
 စွန့်ကြဲခြင်း လှူဒါန်းခြင်း၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်း စသော ပုည
 ကုသလာအစု ကောင်းမှုဟုခေါ်ဆိုအပ်သော ကိစ္စများကို
 ဆောင်ရွက် ပြုလုပ်ခြင်းသည်လည်း ကောင်းမြတ်သော
 အကုသိုလ်တရားကို မဖြစ်စေနိုင်ရုံမျှ မကဘဲ မွန်မြတ်သော
 အကျိုးတရားကိုလည်း တိုးပွားစေနိုင်ပါ။

အမှန်ပင်စစ်မှန်၍ ဒါန-သီလ သံသယမနှင့် သစ္စာဝါစ
 ဟူသော ပေးကမ်း စွန့်ကြဲခြင်း၊ ကိုယ်နှင့် တရားနှင့်
 ပြည့်စုံခြင်း၊ ဣန္ဒြေဘို့ကို စောင့်စည်းခြင်း၊ မှန်ကန်သော
 စကားကိုဆိုခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းတရားတို့ကြောင့်
 ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ဖော်လာများ မဖြစ်နိုင်ပါ ၎င်းတို့၏
 အကျိုးတရားကို စေားရရှိဘို့ရန်ကား အဘယ်မှာဆိုဘွယ်ရာ
 ရှိချေတော့အံ့နည်း ?

အရှင်မြတ်ဘုရား-ဤသို့အားဖြင့် ပုရာဏကဿပသည်
 သရက်သီးကို မေးမြန်းသောအခါ မူးသီးဟူ၍ပြောပြီးလျှင်၊
 မူးသီးလောဟုမေးပြန်သောအခါမူ သရက်သီးဟု ပြောသကဲ့

သို့ ထို့အတူပင် သန္နိဋ္ဌိက (ဝါ) လက်ငင်းကျိုးရဖြစ်သော သာမညဗလကို မေးမြန်းရာဝယ် ၎င်း၏ အ, ကိရိယဝါဒကို အကျယ်တဝင့် ဖွင့်ပြဖော်ထုတ်၍ ဖြေကြားလိုက်ပါသည်။

ထိုအခါ တပည့်တော်၏စိတ်တွင် “ငါကဲ့သို့သော ဘုရင် မင်းတယောက်သည် မိမိပိုင်နိုင်ငံတော်၏ အတွင်း၌ မှီတင်း နေထိုင်သော ရဟန်း- ပုဏ္ဏားတစ်စုံတစ်ဦးကို မကြည်- မညို၊ မရို မသေ- မထေမဲ့မြင်မှုကို ထင်လျှား ဝေလွင်အောင် မပြုလုပ်သင့်ချေ ဟု၍ ရုတ်တရက်ပေါ်ပေါက် သတိရလာ သဖြင့် ထိုဂိုဏ်းဆရာကြီး ဟောပြောသော အ, ကိရိယဝါဒကို တပည့်တော်ကိုယ်ဘိုင် မနှစ်သက် မကျေနပ် စေကာမူ ထိုကဲ့သို့ မနှစ်သက်သည့်အကြောင်းကို နှုတ်အားဖြင့် ၎င်း၊ ကိုယ်အမှုအယာအားဖြင့် ထင်လျှားပေါ်လွင်ခြင်းကို မဖြစ် စေဘဲ ရိုသေစွာ ၎င်း၏အထံမှ ဖဲ့ထွက်ခဲ့ပါကြောင်း။

မက္ခလိဂေါသာလ၏ အ, ဟေတုကဝါဒ'

- အ-မရှိသော-ကင်းသော။
- ဟေတု-အကြောင်း။
- ဝါဒ-အယူအဆ။

အဟေတုက ဝါဒ-အကြောင်းမရှိဟု ယူသောဝါဒ။

အရှင်မြတ်ဘုရား - တရံသော် တပည့်တော်သည် မက္ခလိဂေါသာလ အမည်ရသော ဂိုဏ်းဆရာကြီး၏ ထံမှောက်သို့ ချဉ်းကပ် ဝင်ရောက်ပြီးလျှင် ဤပြဿနာတို့ကိုပင် တင်ပြ

လျှောက်ထားခဲ့ပါပြီ၊ ထိုအခါ ၎င်းသည် တပည့်တော်အား အောက်ပါ အဖြေမျိုးကို ပေးသနားလိုက်ပါသည်။

တကာတော်ရေမြေရှင် - သတ္တဝါ အားလုံးတို့၏ ညစ်နွမ်းမှုများ မစင်ကြယ်မှုများအတွက် အကြောင်းမရှိပါ စင်စစ်မှာ သတ္တဝါတို့သည် အကြောင်းမဲ့- အကြောင်း ကင်း၍သာလျှင် မစင်မကြယ် ဖြစ်ရကုန်၏။ ညစ်နွမ်းပေရေ ကြရကုန်၏။

ထိုနည်းတူစွာ- သတ္တဝါအားလုံးတို့၏ ကောင်းမြတ် စင်ကြယ်ရေး အတွက်လည်း အကြောင်း မရှိနိုင်ပါ။ အကြောင်းမရှိဘဲ အကြောင်းကင်း၍ သာလျှင် သတ္တဝါ တို့သည် ကောင်းမြတ်စင်ကြယ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြရကုန်၏။

သတ္တဝါသည် မိမိ၏အဖို့ရော သူတပါး၏ အတွက်ပါ ဘာကိုမျှ ဆောင်ရွက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ပါ။ ပုရိသ-ခေါ်- မြသော- ဇီဝအတွက်လည်း တစုံတခုမျှ မပြုမလုပ်နိုင်ပါ။ ၎င်းမှာ အားခွန်ဗလနှင့်လုံ့လဝီရိယမရှိသည့်အပြင် ၎င်းပုရိ သ၏ အစွမ်းနှင့်အားထုတ်မှုလည်းမရှိပါ။

အဆုံးသတ်ပြောရလျှင် အားလုံးသော-သက်ရှိ- သက်မဲ့ သတ္တဝါ-သင်္ခါရတို့သည် အလိုမဲ့-အားမဲ့ ဝီရိယမဲ့ချည့်သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏နဖူးစာ- အားလျော်စွာ သာလျှင် ထိုထိုသို့သောဘဝတို့၌ ဖြစ်ထွန်း ပေါက်ဖွားကြ ကုန်၍ ချမ်းသာ-ဆင်းရဲကို ခံစားကြရကုန်၏။

တကာတော်-ပခါနဖြစ်သော-ယောနိ(ဝါ)ဘဝတို့ကား အရေ အတွက်အားဖြင့် တသိန်း, လေးသောင်း, ခြောက် ထောင်, ခြောက်ရာ-၁၄၆,၆၀၀,၅၂၂ ကြံကုန်၏။ ကမ်ပေါင်း

ကာ-ငါးရာငါး-၅၀၅, ရှိ၏။ မပြည့်စုံသော အဒ္ဓကမ္မ သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ကျင့်စဉ် ၆၂-ပါးရှိ၏။ ပုရိသတူမိပေါင်း-ရှစ်ပါး ရှိ၏။ အာဇီဝကပေါင်း(၄၉၀၀) ရှိ၏။ ပရမိုဇ်နှင့် နာဂါဝါသ ပေါင်းလည်း (၄၉၀၀) စီ ရှိကြကုန်၏။ ဣန္ဒြေပေါင်း (၂၀၀၀) ရှိ၍၊ ငရဲပေါင်း (၃၀၀၀) ရှိလေသည်။ ရဇဓါတ်ပေါင်း(၃၆)ခုရှိ၍၊ သညီဝဗ္ဗ အသညီဝဗ္ဗနှင့် နိဂဏ္ဌဝဗ္ဗတို့ကား ခုနစ် (၇)ပါးစီရှိကြကုန်၏။

ထိုမှတစ်ပါး နတ်(၇)မျိုး၊ လူ(၇)မျိုး၊ ပိသဒစ(၇)မျိုး၊ အိုင်(၇)မျိုး ရှိလေသည်။ ထိုပြင် အထုံးပေါင်းနှင့် ဂျောက်ပေါင်းလည်း(၇၀၇) ခုနှစ်ရာခုနှစ်ခုစီ ရှိလေသည်။

ထိုနှင့်အတူ အိပ်မက်ပေါင်းလည်း (၇၀၇)ပင် ရှိ၏။ မှန်ကန်မွန်မြတ်သော အကျင့်စာရိတ္တနှင့် သူတော်ကောင်း သူမြတ်လောင်းပင် ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် ဒုစရိုက် အပြည့်အစုံနှင့် လူယုတ်မာ- လူမိုက်ပင်ဖြစ်စေ၊ မဟာကပ်ပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင်(၈၄၀၀၀)သာလျှင် ဤသံသရာ၌ စုန်ချည်ဆန်ချည် ကျင်လည်ပြေး သွားပြီးနောက် ၎င်းတို့သည် ဆင်းရဲ ဒုက္ခ မြူမျှမကျန် ကေန်ချုပ်ငြိမ်း၍ ဘဝဇာတ် သိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြရကုန်လတံ့။

တဖန်ထိုသို့ ဆင်းရဲကင်းပသော အမတရိပ်မြို့သောင် စည်းခုံသို့ ရောက်ရန်အတွက် ကျင့်ကြံအားထုတ် ပြုလုပ်စရာ သီလ, အာစာရနှင့် အကျင့်ထူး အကျင့်မြတ်များ မရှိကြပါ။ မရင့်ကျက်သေးသော ကမ်ကို တဖြည်းဖြည်းရင့်ကျက်အောင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် တကွ ရင့်ကျက်ပြီးသော ကမ်တို့၏ အကျိုးဖလ အာနိသံသကို ခံစားပြီးလျှင် ၎င်းကမ်တို့၏

ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်အောင် ပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းလည်း မရှိပါ။

ချမ်းသာနှင့် ဆင်းရဲဆိုသည်မှာ အချိန်အတွယ်မှ ကင်းသော အရာဖြစ်၏ (မူလပမာဏ အတိုင်းရှိမြဲရှိသည်၊ အတိုးအဆုတ် မရှိဟု ဆိုလို၏) သံသရာ၌ တိုးခြင်း ဆုတ်ခြင်း သော်၎င်း တက်ခြင်း-ကျခြင်းသော်၎င်းမရှိပါ။

ဥပမာပြရသော် အပ်ချည်မြှင်တစကိုကိုင်၍၊ အပ်ချည်လုံးကိုလှိမ့်လိုက်ရာ ၎င်းသည် အပ်ချည်ကုန်ဆုံးသည့် တိုင်အောင် လိမ့်၍ သွားပြီးလျှင် အပ်ချည်ကုန်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ရပ်လေသကဲ့သို့တည်း။

ထိုနည်းတူစွာပင် ဗါလနှင့်- ပဏ္ဍိတ (၀၇) လူအနှင့် ပညာရှင် (၀၇)လူဆိုးနှင့် သူတော်စင် နှစ်ဦးလုံးပင် 'သိမိတို့၏ မူလပမာဏဖြစ်သော မဟာကပ်ပေါင်း (၈၄၀၀၀) ရှည်မြင့်ကြာအောင် ဤသံသရာ၌ ကျင်လည်ပြီးလျှင် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းရာမှန် မြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ကေနိဒိဋ္ဌရောက် ကြရပေလိမ့်သတည်း။

အရှင်မြတ်ဘုရား-ဤသို့လျှင် မက္ခလိဂေါသာလ ဆရာကြီးသည် အမေးတမျိုး အဖြေတဖုံ ဖြစ်အောင် ပြန်လည်ပြောကြားလိုက်ပါသည်။ သို့သော် အရှင်မြတ်ဘုရား တပည့်တော်သည် ၎င်း၏ အဓိပ္ပာယ် ဆိတ်သုဉ်းသော အဖြေကို အကယ်စင်စစ် နှစ်သက်ခြင်းကင်းလျက်နှင့် ထိုသို့သော အမှုအရာကို လုံးဝပေါ်လွင်ခွင့်၊ မပေးဘဲ ၎င်းအား အရိအသေပေး၍ ဝေအေးအေးပင် ပြန်ထွက်လာခဲ့ပါကြောင်း။

အဇိတကေသ ကမ္မလ၏ ဥစ္ဆေဒဝါဒ

အရှင်မြတ်ဘုရား—တနေ့သောအခါ တပည့်တော်သည် ဆံပင်သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံဆင်မြန်းလေ့ ရှိသော အဇိတကေသ ကမ္မလ၏ ထံမှောက်သို့ ဝင်ရောက်ခံစားပြီး ပြန်ထွက်လာသော အခါ တပည့်တော်၏ အမေးများအတွက် အောက်ပါအဖြေကို ရရှိခဲ့ပါသည်။

တကာတော်ရေမြေ့ရင်—ပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်းဟူသော ဒါနမူမရှိ၊ ရိသေကော်ရော် ယဇ်ပူဇော်မူမရှိ၊ အနာဂတ်၌ ရရှိခံစားရလတံ့သော အကျိုးကို မျှော်ကိုး၍၊ တောင့်တ၍၊ ပြုလုပ်အပ်သော ပ၊ သ၊ မှ မရှိ၊ ကောင်းမှု- မကောင်းမှု ဟူသော ကံတို့၏ ကောင်းကျိုးဆိုးပြစ်တို့လည်း မုချအာဖြင့် မရှိသော အရာများဖြစ်ကြကုန်၏။

ယခုဘဝနှင့် နောင်ဘဝတို့သည် စိတ်ကူး၌ သာလျှင် တည်ရာမှီရာရှိကြ၍ မုချကေန်အားဖြင့် ထင်လျှားရှိသော သဘာဝများ မဟုတ်ကြကုန်ပါ။

ထို့ပြင် အဖေမရှိ—အမေမရှိ၊ ညီအစ်ကိုမောင်နှမ—မရှိ၊ ထိုမှတစ်ပါး ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဖြစ်ထွန်း မွေးဖွားသည်ဟု ဆိုကြ ပြောကြကုန်သော နတ်-မြဟွာ- စသည်တို့လည်း ထင်လျှားရှိသော စာရင်း၌ မဝင်နိုင်ကြပါ။

ဤလောက အတွင်း၌ ကောင်းမြတ်၊ မှန်ကန်သော လမ်းစဉ်အတိုင်း ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြကုန်၍ ထိုထိုများလှစွာသော လမ်းစဉ်တို့ကို ထုတ်ဖော် ဟောပြောကြ ကုန်သော ဝါ— ယခုဘဝနှင့် အနာဂတ်ဘဝကို ထိုးထွင်း သိမြင်

နိုင်သော အစွမ်းသတ္တိနှင့် ပြည့်စုံကြကုန်သော ရဟန်းပညာရှိ ပုဏ္ဏားပညာရှိများလည်း မရှိကြကုန်ပါ။

ဤသတ္တဝါခေါ်သော အရာ၏ ကာယသည် ပ-အာ-ဝါ-တေ-ဟူသော မဟာဘုတ် လေးပါးဖြင့်ပြီး၏ ၎င်း သတ္တဝါ သေဆုံးခြင်းသို့ ရောက်သောအခါ ၎င်း၏ ခန္ဓာ ကာယကို ဖွဲ့စည်းထားသော ပထဝီ၊ မြေဓာတ်သည် ၎င်း၏ မိတ်ဆွေဖြစ်သော ဗဟိဒ္ဓ-ကပ္ပမြေဓာတ်နှင့်၎င်း၊ ထို့အတူ ၎င်း၏ အာပေါဓာတ်သည် ဗဟိဒ္ဓရေနှင့်၎င်း၊ ဝါယော ဓာတ်သည် ဗဟိဒ္ဓလေနှင့်၎င်း၊ တေဇောဓာတ်သည် ဗဟိဒ္ဓ မီးနှင့်၎င်း၊ ပူပေါင်း၍ သွားမြဲဖြစ်ချေသည်။

ထိုမှတစ်ပါး ဣန္ဒြေဘုရားတို့သည်လည်း အာကာသဓာတ် ဟူသော ကောင်းကင်လဟာပျက်သို့ ဝင်ရောက်ခိုလှုံ၍ သွားကြ ကုန်၏ (ပျောက်ပျက်သွားကုန်၏) ဟု ဆိုလိုသည်။

အ,ဝိညာဏက-အသက်ဝိညာဏ်မဲ့ သူ- လူသေကောင် ကို အသက်ရှိသူ လေးယောက်တို့က- ဝါးနှစ်လုံး တပ်သော ကပ်စင်ဖြင့်ထမ်းပိုး၍ တစ်ပြိုင်သို့ ပို့ဆောင်လိုက်ကြကုန်၏။ လူတို့သည် လူသေကိုချီးမွမ်းကြကုန်၏။ ကဲ့လည်းကဲ့ရဲ့ ရှုံ့ချ ကြကုန်၏။ သို့ရာတွင် လူသေ၏ အရိုးတို့ကိုကား- ဖရိုဖရဲ ဟို တကွ-သည်တကွ ပြန်ကြ၍ သွားကြလေကုန်ပြီ။ အခြားသော ရုပ်ပစ္စည်း အားလုံးတို့မှာ ပြာအဖြစ်နှင့် အဆုံး သတ်ကြရ ကုန်၏။

“တကာတော်ရေးမြေ့ ရင်-ဤလောက၌ အကြင် လူအ, တို့သည် ဒါနစသော အမှုတို့ကို ပြုကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထိုထိုအမှုတို့၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာကို ၎င်းတို့မျှော်

လင့် တောင့်တကြသည့်အတိုင်း ဘယ်သောအခါမျှ မရရှိနိုင်ကြပါ။

ထိုမှတစ်ပါး ခြင်္သေ့အတ္တရှိ၏။(သို့မဟုတ်) ဝိညာဏ်ရှိ၏ ဟူသော အယူဝါဒများကား--အရူး၏ အိပ်မက်မျှသာဖြစ်၍၊ မုသားသက်သက် ဖြစ်သည် ဟူ၍ မှတ်ယူရ၏။ လူလိမ္မာ-လူပညာရှင်၊ သူတော်ကောင်း-သူတော်စဉ်ပင် ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် လူယုတ်မာ-လူ့ အန္ဓ-လူ့ ဗီလပင်ဖြစ်စေ၊ သေဆုံးခြင်းသို့ ရောက်သောအခါ၊ ဤခန္ဓာကာယ- အားလုံး ပျက်ပြိုနိုး၍၊ လက်စတုံးကင်းပြတ်၊ ချုပ်ပျောက်ခြင်းဖြစ်၏။ သေကြေ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ပြီးဖြစ်သော-သတ္တဝါသင်္ခါရုတို့သည် တဖန် ပြန်၍ ဖြစ်နိုင်သော သတ္တိမှကင်းကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဘဝအသစ် စသည်ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်မရှိဟု မှတ်ရ၏။

အရှင်မြတ်ဘုရား-ဤသို့အားဖြင့်၊ အဇိတကေသကမ္မလဆရာကြီးသည် တပည့်တော်၏ သဒ္ဓိဋ္ဌိက - သာမညဖလအမေးကို ဖြေကြားခြင်းမပြုမူ၍၊ ၎င်း၏ ဥစ္ဆေဒဝါဒကိုသာ အကျယ်တဝင့် ဖွင့်ဖော်မြွက်ဟ - ဟောပြုလိုက်ပါကြောင်း။ တပည့်တော်သည် ၎င်း၏ဝါဒကို လုံးဝနှစ်သက်ကျေနပ်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ထိုသို့သော အမူအရာကို မပေါ်လွင်-မထင်လျားစေဘဲ၊ ထိုနေရာမှ ဖယ်ထွက်ခဲ့ပါကြောင်း။

ပကုဓကစ္စယန-၏ အ,ကတဝါဒ

အရှင်မြတ်ဘုရား-အခါတစ်ပါး၌ တပည့်တော်သည် ပကုဓကစ္စာယန-ဆရာကြီး၏ အထံသို့ ဝင်ရောက် စေားပြီးလျှင်

တပည့်တော်၏မေးနေကျ လက်ရိုးပြဿနာတို့ကို လျှောက်
ထားမေးမြန်းရာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြေကြားလိုက်ပါပြီ။

တကာတော်ရေမြေ့ရင်-မပြုလုပ်အပ်သော(ဝါ)ပြုလုပ်
သောအချင်းအရာမှဆိတ်သော ဖန်ဆင်းခြင်းမရှိသော (ဝါ)
ဖန်ဆင်းသော၊အချင်းအရာမှ ကင်းသော၊ သတ်ဖြတ်၍ မရစ
ကောင်းသော၊ တုန်လှုပ်ခြင်းမှ ကင်းသော၊ အချင်းချင်းကို
မနှိပ်စက်တတ်ကုန်သော၊ အချင်းချင်းအား ဆင်းရဲမှု-ချမ်း
သာမှုကို မပြုတတ်ကုန်သော ကာယတို့ကား-(၇)ပါးအ
ပြား၌ကြကုန်၏။အဘယ်(၇)ပါးတို့ဟူမူကား-

- (၁) ပထဝီကာယ။
- (၂) အာပေါကာယ။
- (၃) တေဇောကာယ။
- (၄) ဝါယောကာယ။
- (၅) သုခကာယ။
- (၆) ဒုက္ခကာယ။
- (၇) ဇီဝကာယ။ဤ(၇)ပါးတို့ပင်တည်း။

တကာတော်ရေမြေ့ရင်- ဤ(၇)ပါးသော ကာယတို့
ကား-ဖန်ဆင်းပြုလုပ်ပေးသူမလိုသည့်အပြင်၊ ပြုလုပ်ဖန်ဆင်း
သော အခြင်းအရာမှလည်း ဆိတ်သုဉ်းကြကုန်၏။၎င်းတို့သည်
သတ်ဖြတ်ဖျက်ဆီး၍ ရနိုင်ကောင်းသော အရာများလည်း
မဟုတ်ကြပါ။၎င်းတို့သည် တုန်လှုပ်ချောက်ချားခြင်း၊ဖေါက်
ပြန်ပျက်ပြားခြင်းကိုလည်း မသိကြကုန်။ ၎င်းတို့သည် အချင်း
ချင်းအား သုခ-ဒုက္ခ(ဝါ)ချမ်းသာ-ဆင်းရဲကို ပေးနိုင်သော
အစွမ်းသတ္တိမှလည်း ချို့တဲ့ကြပါကုန်၏။

တကာတော်ရေမြေ့ရင်-ဤလောက၌ သတ်ဖြတ်သူရော
 အသတ်အဖြတ်ခံရသူပါမရှိချေ။ ထို့နည်းအတူပင် သိသူနှင့်
 သိစေအပ်သူတို့သည် ၎င်း၊ ကြားသူနှင့်ကြားစေအပ်သူတို့သည်
 ၎င်း၊ ထင်ရှားမရှိသော သဘာဝတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ အကြင်
 အမှတ်မထင်သော လူတယောက်သည် ထက်လှစွာသော
 သံလျက်ဒါးဖြင့် အခြားလူတယောက်၏ဦးခေါင်းကို လည်
 ပင်းမှ ခုတ်ပိုင်း ဖြတ်တောက်လိုက်ရာ၏။ သို့ရာတွင် တကာ
 တော်ရေမြေ့ရင်-ထိုသူသည် သူ့အသက်သတ်ခြင်း ဟူသော
 ပါဏာတိပါတကမ်ကို ကြူးလွန်သည့်အပြစ်ကို မရရှိနိုင်ပါ။
 အမှန်မှာ-ကာယ နှစ်ခုတို့၏ အကြားမှ သံလျက်ဒါးဖြတ်၍
 သွားခြင်းမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အရှင်မြတ်ဘုရား-ဤသို့အားဖြင့် ပကုဓကစွာယန ဆရာ
 ကြီးသည် မျက်မှောက်ကျိုးရ-သဒ္ဓိဋ္ဌိက-သာမညဗလကို မေး
 မြန်းလျှောက်ထားပါလျက်၊ မဆီမဆိုင် လက်ပံသား ဒါးနှင့်
 ချိုင်ဆိုသကဲ့သို့ အမေးတမျိုး-အဖြေတခြား ပြန်ကြားလိုက်ပါ
 ပြီ။ သို့သော်လည်း အသျှင်မြတ်ဘုရား-တပည့်တော်သည် ထို
 သို့ဖြေဆိုလိုက်သည့်အတွက် ဒေါသလည်းမထွက်၊ အမျက်
 လည်းမပွား၊ ကျေနပ်-မကျေနပ်အမှုအရာကိုမျှလည်း မထင်
 ရှား-မပေါ်လွင်စေဘဲ၊ ၎င်း၏အထံမှ ထွက်ခွာခဲ့ပါကြောင်း။

နိ, ဂဏ္ဍနာဠပုတ္တ၏ ‘စတုယာမသံဝရ’

နိ-မရှိခြင်း ကင်းခြင်း။ ဂဏ္ဍ - အထုံး အနှောင်အဖွဲ့။
 နာဠပုတ္တ - နာဠအမည်ရှိသူ၏သား။

၎င်းကား- မဟာဝိရ-ဝဗုဒ္ဓမာန် မည်သော ဂျိန်းဘုရား၏ ဂုဏ်ပုဒ်ဖြစ်၏။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် ဗုဒ္ဓဂေါတမ၏ အလျင် အနှစ်(၂၀)ခန့်စော၍ ဝေသာလီပြည် လိစ္ဆဝိမင်းမျိုး၌ ဖွား မြင်ခဲ့၏။

အရှင်မြတ်ဘုရား-တနေ့သ၌၊ တပည့်တော်သည် နိဂဏ္ဌ နာဠပုတ္တ၏အထံပါးသို့ ဝပ်တွားခစားပြီးသျှင် ထုံးစံအတိုင်း တပြည့်တော်၏ပြဿနာများကို မေ့ မြန်း လျှောက်ထားခဲ့ပါ ပြီ။ ထိုအခါ ၎င်းသည်လည်း အခြားသောဂိုဏ်းဆရာကြီးတို့ ကဲ့သို့ပင် မရေရာသောအဖြေကို ပေးလိုက်ပါသည်။

တကားတော်ရေမြေ့ရင်-အနှောင်အဖွဲ့အားလုံးမှ လွတ် မြောက်ပြီးသော နိဂဏ္ဌသည် လေးပါး အပြားရှိသော သံ ဝရတရားတို့ဖြင့် လွမ်းခြုံလျက် လုံခြုံစွာနေ၏။

အဘယ်ကဲ့သို့ နေသနည်းဟူမူကား-

- (၁) နိဂဏ္ဌသည် အယုတ်ဆုံးသော အပိုင်း အခြား အားဖြင့် ရေ၌တည်ရှိသော ဇီဝကိုဖျတ်ဆီးမိမည် ကိုပင် ကြောင့်ကြသဖြင့် မလွတ်ကင်းသော သတိ သံဝရရှိသည်ဖြစ်၍ ရေကိုအသုံးပြု၏။
- (၂) အကြွင်း မရှိသော- မကောင်းမှု- အကုသိုလ် ဒုစရိုက် တရားဆိုးများ၏၊ တိုးပွား ဖြစ်ထွန်း မှုကို အမြဲတစေ-ဘားဆီး ပိတ်ပင်လျက်နေ၏။
- (၃) အလုံးစုံသော-ပါပ၊ ညစ်ကျ-မကောင်းမှုအကု သိုလ်တရားတို့ကို တိုက်ဖျက်နှင်ထုတ်၍၊ သုတ် သင်ပြီးပြီ ဖြစ်သောကြောင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ် သော ဘဝနှင့်ပြည့်စုံ၏။

(၄) နိဂဏ္ဌသည် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ခဏမလပ် မပြတ်အစဉ် တိုက်စစ်ဆင်လျက်နေ၏။

တကာတော်ရေမြေ့ရင်-ဤသို့လျှင် နိဂဏ္ဌသည် စတုယာမသံဝရဖြင့် အမြဲတန်း လုံးခြုံအောင် လွှမ်းရုံ၍နု၏ ထိုကြောင့် တကာတော်-နိဂဏ္ဌနာဠုပုတ္တသည်

ဂတတ္ထ(ဝါ)အလိုဆန္ဒလုံးဝကင်းမဲ့သူဖြစ်၏။

ယတတ္ထ (ဝါ)အနည်းငယ်မျှ သတိလွတ်ကင်း မေ့လျော့ခြင်း မရှိဘဲ၊ ဣန္ဒြေအလုံးစုံကို လုံခြုံအောင်၊ စောင့်စီးသူ သူဖြစ်၏။

ဋ္ဌိတတ္ထ (ဝါ)လှုပ်ရှားမယိုင် တံခါးတိုင်သို့ ကြံ့ခိုင်သော သမာဓိမဏ္ဍိုင်နှင့်ပြည့်စုံသူဖြစ်၏။

အရှင်မြတ်ဘုရား- ဤသို့လျှင် နိဂဏ္ဌနာဠုပုတ္တသည် သဒ္ဓိဋ္ဌိက မျက်မှောက်သော ဘဝ၌ ရရှိခံစား အပ်သော သာမညဖလကို မေးမြန်းလျှောက်ထားရာငယ် သူ၏ စတုယာမ သံဝရ-ကို အကျယ်တဝင့် ဖွင့်ဆိုဟောပြု လိုက် ပါကြောင်း တပည့်တော်သည် ၎င်း၏ ဟောပြုချက်ကို နှစ်သက် ကျေနပ်ခြင်း အလျှင်း မရှိစေကာ ထိုကျေနပ်မှုကို မထင်လျှားစေဘဲသာလျှင် သူ့ထံမှ ဆုတ်ခွါခွဲပါကြောင်း။

သဉ္ဇယဗေလဋ္ဌိပုတ္တ၏ အနိစ္စိတဝါဒ။

မှတ်ချက်။ အနိစ္စိတ-ဆုံးဖြတ်ချက်မှ ကင်းသော
ဝါဒ-အယူ
အနိစ္စိတ ဝါဒ-မပြတ်သားသော

အယူဝါဒဟု ဆိုလိုသည်။ ၎င်းကို ဝိက္ခေပဝါဒ ဝံ့လွင့်သော ဝါဒဟုလည်း ခေါ်ဆိုကြသည် မည်ကဲ့သို့ ပြဿနာမျိုးကိုမဆို တိကျပြတ်သားစွာ ပိုင်းခြား ဝေဖန်ခြင်းမှ ကင်းသော ဝါဒ ဖြစ်သည်။

အရှင်မြတ်ဘုရား- တနေ့သောအခါ တပည့်တော်သည် ဗေလဋ္ဌပုတ္တဘွဲ့ထူးရသော သိဉ္ဇည်းဆရာကြီးထံ မောက်သို့ အလျဉ်းသင့်ဝင်ရောက်ပြီးလျှင် တပည့်တော်၏ မျက်မှောက် ကျိုးရ သာမညဗလပြဿနာကို မေးမြန်းလျှောက်ထားခဲ့ပါပြီ။ ၎င်းဆရာကြီးသည် အောက်ပါအတိုင်း ထိုအမေးကို ဖြေဆိုလိုက်ပါပြီ။

တကာတော်ရေမြေ့ရင်- တစုံတယောက်သော သူသည် “တမလွန် လောက ရှိသလော” ဟု ငါ့အား မေးမြန်းလာခြားအံ့၊ ငါ့ကိုယ်တိုင်က တမလွန်လောက နောက်ဘဝ ရှိသည်ဟု၊ ယုံကြည်စေကာမူ တမလွန်လောက ရှိသည် ဟူ၍ ၎င်း မရှိဘူးဟူ၍ ၎င်း အဖြေမပေးနိုင်ပါ။ လိုရင်းမှာ တကာတော် ဤနည်းဖြင့်လည်း မဖြေနိုင်ပါ။ ထိုနည်းဖြင့်လည်း မဖြေနိုင်ပါ။ အခြားမည်သည့်နည်းနှင့်မျှလည်း မဖြေနိုင်ပါ။ ရှိတယ်-မရှိဘူး၊ မရှိတာလဲ မဟုတ်ဟုလည်း မဖြေနိုင်ပါ။

သိဉ္ဇည်း ဆရာကြီး၏ ဝါဒသည် အောက်ပါ အမေးအဖြေကို အမှီပြု၍ ရှင်းလင်းစွာ သိမြင်နိုင်သည်။
မေး။ ။ ပရလောကဟူသော တမလွန်ဘဝရှိသလော? ။
ဖြေ။ ။ ရှိသည်ဟူ၍၊ ငါမဖြေနိုင်။

မေး။ ဒါဖြင့်ရင် မရှိဘူးဟူ၍ ဆိုလိုပါသလော ?
ဖြေ။ ဟင့်အင် မရှိဘူးလို့လဲ မဆိုလိုပါ။

ထို့အတူပင်—

မေး။ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေမှီ ခနသော သတ္တဝါမျိုးထင်လျှားစွာ
ရှိပါသလော ?

ဖြေ။ ရှိသည်ဟူ၍ ငါမဖြေနိုင်ပါ။

မေး။ အသို့ရင် မရှိဘူးဟူ၍ ဆိုလိုပါသလော ?

ဖြေ။ ဟင့်အင် မရှိဘူးလို့လဲ မဖြေနိုင်ပါ။

နောက်တချက်လည်း—

မေး။ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးအပြစ်များထင်
လျှားရှိပါသလော ?

ဖြေ။ ရှိသည်ဟူ၍ ငါမဖြေနိုင်ပါ။

မေး။ ဒီလိုဆိုသျှင် မရှိဘူးဟု မှတ်ရမည်လော ?

ဖြေ။ ဟေး-ဒီလိုမှတ်ဟုလည်းလဲ မဖြေနိုင်ပါ။

ပြီးတော့တမန်လာပြန်၏

မေး။ အရဟန္တပုဂ္ဂိုလ်များ-ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု(ဝါ)သေဆုံးကွယ်
လွန်ပြီးနောက်၌ဘဝအသစ် ယူ၍ဖြစ်ပါသေးသလော?

ဖြေ။ ဖြစ်သေးသည်ဟူ၍ ငါမဖြေနိုင်ပါ။

မေး။ အသို့ရင် မဖြစ်တော့ဘူးပေ ! ?

ဖြေ။ ဟိုး-ဒီလိုလဲ မဖြေဆိုလိုပါ။

တကာတော် ရေမြေ့ရင်-ငါ၏ တရားဓမ္မ အယူဝါဒကား
အဲဒီ ယခုပြောပြတဲ့ အမေးအဖြေအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်ဟူ၍
မှတ်ယူပါလေလော့။

အရှင်မြတ်ဘုရား-ဤသို့သော နှင်းအားဖြင့် သိဉ္ဇယ ဆရာကြီးသည် လက်ငင်းကျိုးရ-သန္နိဋ္ဌိက သမညဖလကို မေးမြန်း လျှောက်ထားရာတွင် သူ၏ဝိက္ခေပဝါဒကို အတင်း ဖြန့်ဖြူးလိုက်ပါသည်။ အမေးတမျိုး အဖြေတခြား ပြန်ကြား ဖြေဆို လိုက်ကြသော ရဟန်းပုဏ္ဏား ပညာရှိကြီးတို့တွင် ဤသိဉ္ဇယ ဆရာကြီးသည် ဥာဏ်အမြင် မကြည်လင်ဆုံး အတွေ့ဝေဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တဦးဘဲဟု တပည့်တော် မှတ်ယူခဲ့ပါ သည်။

သို့သော် အရှင်မြတ်ဘုရား- တပည့်တော်သည် သိဉ္ဇည်း ဆရာကြီး၏ ထိုသို့သော အဖြေကို ကြားနာရစေကာ ဒေါသ အမျက် အပြင်သို့ထွက်၍ မနှစ်သက်သော အမူအရာမျှကိုပင် မပေါ်လွင်စေဘဲ သူ၏သံပါးမှ ဣန္ဒြေရရ- ထ၍ ပြန်ခဲ့ပါ ကြောင်း။

အရှင်မြတ်ဘုရား-သရက်နှင့်မူး၊ ထူးခြားတဲ့ပြင်းအောင် ရှင်းလင်းဖြေဆိုနိုင်သော အရည်အချင်းမှချို့တဲ့ကြံ့ကုန်သော ထိုထိုရဟန်း ပုဏ္ဏား ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်ကြီး အများတို့၏ တိကျ၊ ပြတ်သားခြင်း မရှိသော အဖေတို့ဖြင့် ရောင့်ရဲတင်းတိမ်မှုကို မရသေးသောကြောင့် ထိုသည့် လက် ငင်းကျိုးရ သန္နိဋ္ဌိက သမညဖလ ပြဿနာအတွက်ပင် အရှင် မြတ်ဘုရား၏ ခြေတော်ရင်းသို့ တပည့်တော် ယခုအကြိမ် ဝင်ရောက် ခစားရခြင်း ဖြစ်ကြောင်းပါဘုရား။

“ကောင်းစွာ-ကောင်းစွာ-အဇာတသတ်”

သို့ရာတွင် အသင့်ကိုပင် ငါမေးဦးအံ့။ အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ယခုငါမေးလတံ့သော ပြဿနာကို

အသင်နားလည်၏။ ထိုသို့ သင်နားလည်တိုင်းသာလျှင် ၎င်းကို ဖြေဆိုပါလေလော့။ ။

ဘယ့်နယ်လဲ အာဇာတသတ် ?

သင်၏ထံပါး၌ သင့်ကိုအမြဲခစား၍နေသော ကျွန် ယုံ တော် တယောက်ရှိသည်ဟု ဆိုကြပါစို့။ ၎င်းသည် သင်၏အ တွင်းအပ အသုပ်ကိစ္စဟူသမျှကို စိတ်ချရအောင် ဆောင်ရွက် တတ်၏။ ၎င်းသည် လွန်စွာ ပါးနပ်လိမ္မာသဖြင့် သင်၏နှုတ် ဖြင့် ခိုင်းစေမှုကို စောင့်ဆိုင်းမနေမူ၍ သင်၏ အမူအရာ အ ကဲ-အလေးကို ခတ်လျက် အားလုံးသောပြုဘွယ်-လုပ်ဘွယ်- ဆောင်ရွက်ဘွယ်တို့ကို သေသေသပ်သပ် ပြီးမြောက်စေနိုင်၏။

၎င်းသည် ‘နောက်အိပ် အလျင်ထ’ ဟူသော တပည့် ကောင်း ကျေးကျွန်ကောင်းတို့၏ ထုံးတမ်းစဉ်လာ အား လျော်စွာ သင်ကိုယ်တိုင် အိပ်ရာသို့ ဝင်ပြီးနောက်မှ အိပ်လေ့ ရှိခြင်း၊ ထိုပြင် အသင်စက်ရာမှ မလွန်လူးမီ အိပ်ရာမှ တင် ကြို၍ ထခြင်းဟူသော လုံ့လ-ဝီရိယ-နှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်၏။

၎င်းသည် သင်၏ အခိန်တော်သံကို နာခံမှတ် သား၍ ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်ရန် အမြဲနိစ္စဗဒ် စောင့်မျှော်၍ နေသူ ဖြစ်၏။

၎င်းသည် နှစ်သက်ကြည်နူး ချီးကျူးဘွယ်ကောင်းသော ကိုယ်အမူအရာနှင့် ထို့ပြင်ချေငံပြေပြစ် ငေါ့ထစ်ကင်းကွာ ချိုသာနားဝ, ဟဒယပြီး နလုံးရှင်ဆေး ဘဝင်အေးအောင် ယှဉ်ကျေးဘွယ်ရာ ပြောဆိုတတ်သော နှုတ် အမူအရာနှင့်၎င်း ပြည့်စုံသူဖြစ်၏။

စက္ကဝတ်ငှက်ငယ်သည် မသေးငယ်သော ဗဟိဒ္ဓဘေးရန် ဟူသမျှကို စဉ်းငယ်မျှ အမှုမထားဘဲ သော်တာယုံစန်းလ၊ ပြည့်ဝန်းကိုသာ မမှိတ် မသုံသော မျက်လုံးအစုံတို့ဖြင့် မတုန်မလှုပ် မရှောင်မဖယ် မကွယ် တိုက်ရိုက် စူးစိုက်သေချာစွာ ကြည့်ရှုနေတတ်သကဲ့သို့ သူသည် အခြားမည်သူမည်ဝါ မည်သည့် အရာကိုမျှ အရေးစိုက်ဂရုပြုခြင်း အလျင်း မရှိဘဲ သင်၏ မျက်နှာတစ်ခုကိုသာ အမြဲအာရုံပြု၍ ကြည့်ရှုနေတတ်သော အလေ့ ရှိသူဖြစ်သည်။

ထိုမျှ - အဘိုးတန် အသုံးဝင်သော သင်၏ ငယ် ကျွန်တော် တယောက်သည် တနေ့သော် ဤသို့စဉ်းစားဥာဏ်ဝင်၍ ဆင်ခြင်တွေးတော မိပေရာ၏။

“အော-ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးတရားကား ကြီးမားဆန်းကြယ် လှချေသည် တကား၊ ငါတို့၏သခင် မဂဓတိုင်းကြီး၏အရှင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏ဘုရင် အဇာတသတ်သည် လည်း လူ-မ၊ ကဖွားတဲ့လူသားတယောက်ပင်ဖြစ်ခဲ့၏၊ ငါတို့သည်လည်း ထိုနည်းတူစွာပင် လူ့ဇာတိဝင် လူသားတယောက်ပင် ဖြစ်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင် လူနှင့် လူချင်း၊ သူနှင့်ငါ အဆင့်အတန်း ကွာခြင်းကား အလွန်အမင်း ကြီးကျယ်လှချေ၏ တကား၊ ငါတို့နှစ်ယောက်တွင် အဇာတသတ်သည် ငါးဝက၊ မဂုဏ် လူသား၏ အကြိုက်ဖြစ်သော အာရုံအဖုံဖုံတို့ဖြင့် လိုသောသေးမရှိဘဲ အမြဲတမ်း ဖူလုံ၍ ပြည့်စုံနေသူ ဖြစ်၏။

သို့သော်-ငါသည် တမူကား လူသားစင်စစ် အဖြစ်ကြီး ဖြစ်ပါလျက် သူ၏ ထံပါး၌ အခစား အစေခံမျှသာ ဖြစ်ရာ

လူ့စည်းစိမ်နှင့် လူ့ချမ်းသာ-ဟူသော ဇိမ်ခံစရာတို့မှာ အမြဲ တစေ လိုလျက်-လိုလျက်သာနေသူ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ငါသည် ယခုဘဝ ယခုရရှိနေသော မပြော ပလောက်တဲ့ စည်းစိမ် ကလေးကို အနာဂတ် ဘဝတို့၌ အဇာတသတ်မင်းကဲ့သို့ အထက်တန်းကျကျ- ကောင်းစား ရေးအတွက် စွန့်လွှတ်ပြီးလျှင် ရသေ့ ရဟန်းပြုလုပ်၍ ကုသိုလ် တရား ပွားစီးရာ ပွားစီးကြောင်း လမ်းစဉ်ကို ထွင်ရသော် ကောင်းလေစွာ”-

ဤကဲ့သို့ တွေးတောဆင်ခြင်၊ အနာဂတ် အကျိုး ကို မြော်မြင်ပြီးလျှင် သင်၏ အစေခံဖြစ်သော ၎င်းကျွန်ယုံတော် သည် သူ၏ သားမယားနှင့် ရှိသမျှသော စည်းစိမ်အဝဝကို စွန့်လွှတ်၍ တောထွက်၍ သွားခဲ့ပေရာ၏။

ထို့နောက် သူသည် ဖန်ရည်စွန်းသော ဝတ်သင်္ကန်းကို ဆင်မြန်း၍ ရသေ့ ရဟန်း ပြုလုပ်ပြီးလျှင် မြင့်မြတ်သော ကုသိုလ်တရား ပွားစီးရာ ပွားစီးကြောင်း လမ်းကောင်း လမ်းမွန်သို့ အစဉ်တစိုက်လိုက်ကာ ကြိုးစား အားထုတ် နေပေရာ၏။

ထိုအခါ အခြားသော သင်၏ ကျေးကျွန်တို့သည် သင့် ထံပါးသို့ ချဉ်းကပ်ခ,စားကြကုန်ပြီးသော်-

“အို-အရှင်မင်းမြတ်-

ဤမည်သော- ကျွန်ယုံတော်ကြီးသည် အလုပ်မှလည်း ခွင့်မပန်၊ ဥစ္စာစီးပွား-ဇနီးမယားနှင့် သွီးသားတို့ကိုလည်း ပယ်သုန်စွန့်ပစ်ပြီး တောထွက်၍ သွားခဲ့ပါပြီ။

ယခုအခါ၌ သူသည် ဤမည်သော တောရကျောင်းတွင်
 ခိုအောင်းသိတင်းသုံးလျက် နေ့မှာအုဋ္ဌဂူ ညမူစကြို ဆိုသည်
 အားလျော်စွာ သူတော်စင် ရသေ့ရဟန်းတို့၏ လမ်းစဉ်ကို
 နေ့ညမယုတ် အားထုတ် ကြိုးပမ်းလျက် နေရှာပါပြီ ဟူ၍
 သံတော်ဦး တင်ကြကုန်ရာ၏။

ထိုအခါ သင်သည် ဒေါသအမျက် ထောင်းထောင်းထွက်
 ပြီးလျှင် “သယ်-ဒီအကောင်က လူပါးဝ- လှ၊ချေတကား၊
 သွားကြလော့ ဒီအကောင်ကို အတင်းဖမ်း၍ သင်္ကန်းကို
 ချွတ်ပြီးလျှင် အဝတ်ဖြူကို စွတ်ပေးလိုက်ကြကုန်လော့၊ သူ၏
 နားရွက်ကိုဆွဲ၍ နန်းထဲသို့ သွင်းခွဲကြကုန်လော့၊ သူ့ကို
 လုပ်ကိုင်မြဲဖြစ်သော ဌာန၌ မူလအတိုင်းပင် ခ၊စားလုပ်ကိုင်
 စေလော့” ဟု အမိန့်ချမှတ်လိုက်မည်လော့ ?

အရှင်မြတ်ဘုရား- ဤသို့သော အမိန့်မျိုးကား တပည့်
 တော်များအတွက် ရိုင်းပြ-ပြင်းယန်၍ ကြမ်းတမ်းလွန်းလှပါ
 သည်။ အမှန်စင်စစ်မှာ တပည့်တော်များ ကိုယ်တိုင်ကပင်
 ၎င်းကို အရိုအသေ ပြုကြရပါတော့မည်။ ထိုမျှမက တပည့်
 တော်များသည် နေရာထိုင်ခင်းဖြင့်၎င်း၊ ခဲဘွယ် ဘောဇဉ်
 ချိုအချဉ်တို့ဖြင့်၎င်း၊ ဝတ်ထည်ဖျင်စင်းတို့ဖြင့်၎င်း၊ ဆေးဝါး
 ဓာတ်စာ- သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အာဟာရတို့ဖြင့်၎င်း
 ၎င်း၏ လိုအင်ဆန္ဒကို ပျည့်ဝအောင် ဖြည့်ကြရပါတော့မည်။

နောက်ဆုံး၌ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်၏ ဘေးရန်လုံခြုံရေး၊ အနာ
 ရောဂါကင်းရေး၊ သက်သာချောင်ချိရေး၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ
 ချမ်းသာရွှင်လန်းရေးတို့ အတွက် တပည့်တော် များကပင်
 တာဝန်ယူ၍ ခွဲခန့်စီစဉ်ပေးရပါတော့မည်။

အို-အဇာတသတ်-ဤသို့စင်စစ် တကယ်များ ဖြစ်ပျက်
 လာခဲ့သော် ရဟန်းအဖြစ်ကို ရယူ ရောက်ရှိရခြင်း၏ မုချ
 အကျိုးဟု ဆိုအပ်သော သာမညဗလ-သည် သန္တိဋ္ဌိက-အ၊
 ကာလိကဖြစ်၍ ယခုလက်ငင်း ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ တွေ့ကြုံ
 ခံစားရရှိမည့် အကျိုးအစစ် ကေန်ဖြစ်သလော (ဝါ) မဖြစ်
 လေသလောဟု စစ်ကြောမေးမြန်းခဲ့လျှင် အသင်မည်ကဲ့သို့
 ဖြေဆိုမည်နည်း ?

အရှင်မြတ်ဘုရား-ဤသို့ဆိုအပ်ခဲ့သည့် အတိုင်း ဖြစ်ခဲ့ပါ
 လျှင် သာမညဗလ, သည် လက်ငင်းဒိဋ္ဌ ဤပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ မုချ
 အားဖြင့် ရရှိခံစားရမည့် သန္တိဋ္ဌိက အကျိုးဖြစ်ကြောင်း
 ထင်လျှားလှပါသည်။

သို့ရာတွင် အရှင်မြတ်ဘုရား-ဤသို့ ယခုထုတ်ဖော်ညွှန်ပြ
 ခဲ့သော လက်ငင်းကျိုးရ-သမညဗလ တို့ထက် ပိုမိုထူးကဲ
 မွန်မြတ်ကုန်သော အကျိုးတရား အမျိုးအစားများ ရှိပါ
 သေးသလော - ဟူသော အဇာတသတ် ဘုရင် မင်းမြတ်၏
 မေးမြန်းလျှောက်ထားချက်ကို အခြေခံအကြောင်းပြု၍ ဗုဒ္ဓ
 လမ်းစဉ်ကို ဖော်ထုတ် ဖွင့်ပြခဲ့လေပြီ။

သို့ရာတွင် ၎င်းဗုဒ္ဓလမ်းစဉ် မှန်ကား ယခု သမယ၌
 ထူထပ်လှစွာသော ချုံနွယ်ပိတ်ပေါင်းများ လွှမ်းခြုံ ဖုံးအုပ်
 နေခဲ့ရာ လမ်းစ-လမ်းနပင် ရှာမတွေ့နိုင်တော့ဘဲ လုံးဝ
 ပျောက်ကွယ် တိမ်ကောလှူမတတ် ရှိခဲ့ချေပြီ။

ထိုလမ်း၌ လမ်းသွားလမ်းလာ ခရီးသွား ယောဂါဝစရ
 များ အသွန် ရှားပါးလျက် နေခဲ့ရာ ဗုဒ္ဓ၏ လမ်းမကြီးမှန်း

သိသူပင် အလွန်အပင်အပန်းခံပြီး ရှာဖွေနိုင်မှ တွေ့မည့် အရာဖြစ်နေလေပြီ။

အကြောင်းမူကား- သီဟိုဠ်-ဗမာ- ယိုးဒယား ဟူသော နိုင်ငံများ၏ ပဋိပတ္တိသာသနာဝင် တလျှောက်၌ ယောဂီတို့သည် ဗုဒ္ဓ၏ လမ်းစဉ်မှန်ကို ချောင်ထိုး၍ ထားကြပြီးလျှင် ဟိန္ဒူ ယောဂ ဆေးရောင်မကင်းသော လမ်းစဉ်ဖြင့် စခန်းသွားခဲ့ကြသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

• ၎င်းကား လူသိများရုံမျှမကမူ၍ လူကြိုက်လည်း များလှသဖြင့် ဖုံလျက်နေ၏။ သို့ရာတွင် ထိုလမ်းပေါ်သို့တက်ရောက်ပြီး လျှောက်သွားသူတို့သည် မိမိတို့ မှန်းထားချက်ဖြစ်သော ခရီးအဆုံးသို့ ချောချောမောမော ဆိုက်ရောက် ကြပါ၏လော?

တတောင်, တတောထွက်၍ တတောင်ကိုတက်ပြီး ဆင်းလိုက်လျှင်ပင် ခရီးသည်ဘို့သည် မျက်စေ့လယ် လမ်းမှား၍ ယောင်ဝါးဝါး ဖြစ်ဖြစ်နေကြရသည် မဟုတ်လော?

အမှန်မှာ- အဆင်းအတက်, အဝင်အထွက်, လမ်းစချင်း ဆက်သော်သာလျှင် ခရီးသည်ဟူသော ယောဂီဝစရပုဂ္ဂိုလ်များ လိုလားမှန်းထားသော ပန်းတိုင်သို့ မယိုင်မနွမ်း မပင်ပန်းဘဲ ရှင်လန်းစွာ ရောက်နိုင်ကြမည် မဟုတ်တုံလော?

အေး- လမ်းစဉ်မှန်ခဲ့သော် ယောဂီဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏ လုံ့လဒီရိယနှင့် စေတနာ-သဒ္ဓါ-ပေါ်လျော့ နှံ့ညံ့မှုကြောင့် လိုလားရည်မှန်းသည့် ခရီးအဆုံးသို့ မရောက်နိုင်ခြင်းသာ ရှိရပေမည်။ ဇွဲနှင့် ယုံကြည်ချက်- တင်းပြည့်-ကျပ်ပြည့် ရှိသော သတိလက်နက် အမြဲတမ်း ကိုင်စွဲလျက်ရှိသော ယောဂီ

ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်မူကား လမ်းစဉ်မှန်းခြင်းသာ ပခါန ဖြစ်ချေသည်။

ထိုကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ် မျိုးကား လမ်းခရီး ခုလတ်တွင် တိမ်းချော်ချောက်ကျပြီး ကမောက်ကမဖြစ်နိုင်ရန်အကြောင်း အားလုံးကို လွန်မြောက်နေသူ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

သို့ရာတွင် ဗမာနိုင်ငံ၏ ပဋိပတ္တိသာသနာဝင်ကို သေချာစေ့ငု-သတိပြု၍ ကြည့်ရှုလိုက်သောအခါ ပြောင်းပြန်ဖြစ်၍ နေသည်ကို ဝမ်းနည်းစွာ တွေ့မြင်နေရလေသည်။ ဗမာ့ ပဋိပတ္တိ သာသနာတည်းဟူသော ကောင်းကင်ပြင်၌ နေနှင့်လ၊ အသွင် အလွန်လျှင်ထင်လျှားသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး သူတော်မွန်များ ဖြစ်ထွန်းပေါက်ပွားခဲ့သည်မှာ နည်းပါး လှသည်ဟု မည်သူမျှ မဆိုနိုင်ချေ။

ခေတ်တိုင်း ခေတ်တိုင်း၌ပင် ထူးချွန်သော ဝိပဿနာဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်မွန်တို့၏တောက်ပသော အမည်နာမများကို တွေ့ရှိနိုင်လေသည်။

သို့သော်- ထိုမျှခမြောက်မြား- ပေါက်ပွား ဖြစ်ထွန်းခဲ့ကြကုန်သော ဝိပဿနာဝန်ဆောင် ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၎င်းတို့၏ လိုလားမှန်းထားချက်ဖြစ်သော ပန်းတိုင်သို့ ချောချောမောမော ရောက်ခဲ့ပေါက်ခဲ့ကြပါကုန်၏လော့ ?

ဤအမေးကို “အာမ-အိမ်း” ဟူသော-ပဋိညာဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ရဲရဲတင်းတင်း အဖြေမသွင်းနိုင်ခြင်းမှာ အလွန်ကြည်ကွဲဘွယ်ကောင်းသော အချက်တရပ် ဖြစ်ချေသည်။

အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း ?

ထိုထို ဝိပဿနာ ဓုရဖြစ်ကြကုန်သော၊ ပဋိပတ္တိသာသနာ့ ဝန်ဆောင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မွန်တို့၏ လုံ့လဝီရိယနှင့် စေတနာ သဒ္ဓါတရားပေါ့လျော့ နို့ညံ့မှုကြောင့်သော ?

ဤအမေးကိုမူကား လေးနက်သော ပဋိပတ္တိပစ္စည်းဖြင့် အတိ အလင်းငြင်းဆိုနိုင်ပါ၏။ သို့ရာတွင် မလျော့သော ဇွဲ၊ ဇွဲမြဲ ခိုင် မာသော သံကြည်ချက်၊ ထက်မြက်သော လုံ့လတို့ဖြင့် နောက် မဆုတ်စမ်း မတွန့်တမ်း မရွံ့တမ်း ကြိုးပမ်း အားထုတ် တကယ်လုပ်ကြသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အများပင် နောက်ဆုံး၌ မိမိတို့ ရည်မှန်းသော ပန်းတိုင်သို့ ချောချော မောမော မဆိုက်မရောက်နိုင်ကြကုန်သဖြင့် လက်မှိုင်ချလျက် နေကြသည် ကို တွေ့မြင်နေရချေသည်။

ထိုမှတစ်ပါး အများဆုံးသော ယောဂီမွန်တို့ကား မျက်စေ့ လည်လင်းနှား၍ ဂျောက်ကျသည့် အသွင် သောင်မတင် ရေ မယူ၊ ကမောက်-ကမဖြစ်၍ နေလေ့ရှိကြပြန်လေသည်။

အဘိ အကျ၊ ဖွင့်ဟဖြေဆိုရလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းရူး၊ သမထရူး၊ (ဝါ) ရူးကြောင်ကြောင် ယောဂီကြီး ဟူသော ရူပါရုံ တို့ကား အိန္ဒြိယနိုင်ငံ၌၎င်း၊ ဤဗမာနိုင်ငံ၌၎င်း အလွန်ကြီး ထူးဆန်းသော အာရုံများ မဟုတ်ကြချေ။ ဤသို့ကော-အဘယ် သို့သော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်၍ နေကြပြန်သနည်း?

ဤပြဿနာကို လေးလေး နက်နက် ဆင်ခြင်စဉ်းစား လိုက်သောအခါ အလွန်တိကျ ပြတ်သားသန့်ရှင်း၍ တိုတို ကျဉ်းကျဉ်းနှင့် လိုရင်းကိုထိသော အဖြေတရပ် ပေါ်ထွက် လာချေသည်။ ၎င်းကား အခြားမဟုတ် လမ်းစဉ်မှားခြင်းဖြင့် ဟူသော အဖြေပင် ဖြစ်သတည်း။

ယခုအခါ-ဗမာနိုင်ငံတော် တဝှမ်းလုံး၌ လူအများဆုံး လိုက်နာကျင့်သုံးနေသဖြင့် ခေတ်စားနေသည့် ဟု၊ ခေါ်ဆို နိုင်လောက်သော-ယောဂ-လမ်းစဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ စဉ်းစား တွေးတောစဉ်တွင် ဥပမာတခု ရှေးရှုထင်မြင်၍ ပေါ်လွင် လာခဲ့လေသည်။ အဘယ်သို့ ပေါ်လွင်ထင်သျှားသာသနည်း?

ရှေးသရောအခါ ကျေးလက်တောရွာကြီးတခု၌ သဲလေး စင် ခြောက်ပြစ်ကင်း ကောင်းခြင်းငါးဝနှင့် ပြည့်စုံသည့် အပြင် ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ ရတနာ ရှေ့ငွေတို့ကလည်း လို၊ တ၊ ရ အောင်ပေါ့။ ရုပ်ရည်ကလည်းချော၊ အပြော အဆိုကလည်း လယ်ဝယ်၊ အသက်အရွယ်ကလည်းအသင့်၊ အခွင့်အလိုက် သိတတ်တဲ့ ဥာဏ်ပညာနှင့်လည်းပြည့်ဝ စုံလင်သဖြင့် တရွာ လုံးက ၊ ဂုဏ်တင်လောက်သော အပျိုမ-တဦး ရှိခဲ့ဘူးလေ သည်။

သို့ဖြစ်ရာ ထိုရွာ၌ ဤသို့သော-အလှဂုဏ်- အလိမ္မာဂုဏ် နေဂုဏ်ဟူသော အရည်အချင်း၊ အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသူအပျို မကား ထူခြားစွာ မျက်နှာပွင့်လန်းလျက်ရှိသည်ဟု ပြောဆို ခဲ့သော် အပိုပင်ဖြစ်၍ နေပေရာ၏။

ဆိုအပျိုမကို ပိုးသူ-ပန်းသူ အိမ်ရှင်မပြုလုပ်လိုသူတို့ကား ထိုရွာမှပိုလျှံထွက်ပြီး အခြားရွာများသို့ပင်ရောက်၍ နေကြပေ ရာ၏။

ကာလသား လူပျိုပေါက်စမှ- လူပျိုကြီးနှင့် မုဆိုးဖိုအထိ ရေတွက်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

အိမ်ရှေ့မျက်နှာစာလမ်းမကြီး၌ လျှောက်ပြန် သံပေး ခြေ အေးဝမ်းရောင် ခေါင်းပေါင်းစ ထောင်ထောင် ဗိုလ်ကေတ

ပြောင်ပြောင်နှင့် ရောင်ဝါး ဆရာဘို့လည်း ခေါက်တုံ့
ခေါက်ပြန် ဟန်ဟန်ပန်ပန် လမ်းသလားတဲ့ လုပ်ငန်းဖြင့်
အချိန်ကိုဖြုံးကြလေသည်။ သို့ရာတွင် သူတို့သည် အပျိုမ၏
အနီးသို့မူကား မသိရဲ-မကပ်ရဲကြကုန်။ သူတို့သည် ကောင်း
ဖခင် သားသွီးဖြစ်ကြ၍၊ အောင်သွယ်၏ အကူအညီဖြင့်
ချစ်တင်းစကားကမ်းလှမ်းခြင်း မေတ္တာစာခွေ အရှည်ကြီးတွေ
ရေးပေးခြင်းတို့ထက်ပို၍ ပြုလုပ်နိုင်ကြမည် မဟုတ်သော
ကြောင့်တည်း။

သို့သော် ထိုအပျိုမကို မရ-မန-အရအပိုင်း ချိုင့်မည်
ဟူသော အညှိုးနှင့် ပိုးဝန်းနေသော လူမိုက် ခေါင်းဆောင်
ကာလသားခေါင်း၏ ရန်ကိုမူကား အထူးဂရု ပြုရပေမည်။
ထိုသူကားရမ်းလှ၏၊ ကြမ်းလှ၏၊ အတင်းအဓမ္မ ဒါးပြု၍သော်
လည်း ခိုးယူရာ၏။

သို့ဖြစ်ရာ ထိုသူငယ်ပျိုမသည် ထိုသို့သော မဖွယ်မရာ
ဘေးအပေါင်းမှ လွတ်ကင်း အေးငြိမ်းစေရန် ဤသို့အကြံရ
လေတော့၏။

ထိုရွာရှိ ကာလသား အပေါင်းနှင့်တကွ မိုက်ခဲလှသော
မိုက်ခဲ ကာလသားခေါင်း၏ ကြည်ညိုလေးစားခြင်း ချစ်
ကြောက်ရိုသေခြင်းကို ခံယူနိုင်သော မိမိနှင့် မောင်တဝမ်း
ကဲ့တော်သော သူကြီးသား လုလင်ပျိုကို တိုးတိုးကြိပ်ကြိပ်
တိပ်တိပ်ခေါ်ယူ၍ အကျိုးအကြောင်းအစုံအလင်ကို ပြောပြ
ပြီးလျှင် ညနေခင်းအချိန် အိမ်ရှေ့လမ်းမကြီး၌ နောက်ပိုး
ကိုရနီးတို့ ခြေချင်းလိမ်နေစဉ်တွင် လူအများမြင်အောင် အိမ်

ကြမ်းပြင်မှာ အတူယှဉ်တွဲကာ ထိုင်လျက်၊ ချစ်တင်းနှိုးနှော ဟန်ဆောင်လိုက်ရလေသည်။

ထိုသို့သော အမူအရာကို မြင်ကြရသော ထိုထိုနှောက်ပိုး ကိုရနိုးတို့၏ စိတ်တွင် အထင်အမြင် လွဲမှား၍ သွားကြီးလ ကုန်ပြီ။

“ဒို့အချစ်ခဲ ဒို့ အသဲကျော်ကလေးတော့ သူကြီးသား၏ လက်တွင်းသို့ပါသွားရှာလေပြီ၊ ငါတို့တော့ မောင်ကံခေရိုင်း၊ ဖြစ်ကုန်ကြပါပကော”

ဟု အသီးသီး တွေးတောကြကာ အပိုးအပန်းလျော့၍ သွားကြကုန်ရာ မိမိတို့၏ မူလကြံစည် ရည်မှန်းချက်တို့လည်း စိတ်မပါဘဲလျက်နှင့် အတင်းဖျက်လိုက်ကြပေကုန်ရာ၏။

ဤသို့ဟန်ဆောင်ရည်းစားထား၍ပြုလိုက်ခြင်းဖြင့်အခြား အခြား များပြားလှကုန်သော လူဆိုးလူကြမ်း လူသရမ်း တို့၏ဘေးရန်ကိုမူကား တားဆီးပိတ်ပင်နိုင်ပေရာ၏။ သို့ရာ တွင် ထိုဟန်ဆောင်ရည်းစား သူကြီးသား၏ရန်ကို တွန်း လှန်ပယ်ဖျက် နိုင် ပါ မည် လော ဟု ၍ သံ သ ယ ဖြစ် ဘွယ် အကြောင်းရှိလေသည်။

ထိုသို့ ဟန်ဆောင် ဘန်းပြုထားခဲ့သော သူကြီးသား မောင်အဂ္ဂါက ရိုးသားဖြောင့်မတ်သော် တော်ပါသေး၏။ ထိုသူကြီးသားနှင့် ထိကပါး ရိကပါး နေရထိုင်ချ ဖန် များ ပါလျက် အိုးချင်းမထိ၍၊ ကြိုးချင်းမငြိသော် လျော်ကန် ပါသေး၏။ အချက်အပျက်နှင့် နှာခေါင်းသွေးထွက် ဆိုသ ကဲ့သို့ တယောက်တပြန် ဟန်ဆောင်ရာမှ ဥပါဒါနိစ္စလန်းပြီး ကမန်းကတန်း မဖြစ်ကြသော် သင့်မြတ်ပါသေး၏။

သို့ရာတွင် နနယ်ပျိုရွယ်သော ယောက်ျားနှင့် မိန်းမပျို
တို့၏ သဘာဝကို တော်လှန်ခြင်းငှာလည်း မစွမ်းနိုင်ကြပြန်၊
ထို့ပြင် ပူးပူး ကပ်ကပ် ရင်းရင်း နှီးနှီး နေ့စဉ်တွေ့ဆုံ၍ ချစ်
တင်းနှီးနှော ဟန်ဆောင်ရ ပြန်ဆိုလျှင် အတန်ကြာသော်
အိုးချင်းထိပြီး ကြိုးချင်းလည်းငြိ၍ သွားတတ်ကြကုန်၏။

ထိုသို့သောနည်းအားဖြင့် ပေါက်ပွားပြီး ရင့်သန်ထွား
ကြိုင်းလာသော လူငယ် လူရွယ်တို့၏ အပြန်အလှန် စွဲလန်း
ကပ်ငြိမှုဥပါဒါန်ကို မရမက အတင်းအဓမ္မ ဖြတ်တောက်
လိုက်ရပြန်ကလည်း ၎င်းတို့နှစ်ဦး အရူးအဖတ်တင်ခြင်းမှ
တပါး အခြား အကျိုးထူး မဖြစ်ပွားနိုင်တော့ချေ၊ နောက်
ဆုံး၌ ထိုသူငယ်ပျိုမသည် အခြားတပါးကုန်သော လူဆိုး
လူကြမ်းတို့၏ ရန်ကိုတုန်းလှန်နိုင်ခဲ့ကော့ မထိတထိ(ဝါ)
မပြုတင့်ြနေ ဟန်ဆောင်ရဖန်များလာသောအခါ ဟန်ဆောင်
ရည်းစား ထိုသူကြီးသား၏ အလိုသို့မူကား ရှောရှောလှူလှ-
ဖြူဖြူ ဖြောင့် ဖြောင့်ပင် မဟုတ် ငြားသော်လည်း အောင်
သက်သက် နှုတ်ခမ်းကလေးစုပြီး လိုက်ပါသွားတတ် လေ
သကဲ့သို့ဘည်း။

ဗမာနိုင်ငံ၌ ခေတ်စားလွန်းမိုးနေသော ပဋိပတ္တိ သာသ
နာဝင်ကို သေချာစေ့ငု-ကြည့်ရှုသောအခါ အထက်၌ဖော်
ပြခဲ့သော ဥပမာအတိုင်းဖြစ်၍ နေသည်ကို တွေ့ရခြင်းကား
အလွန် အမင်း စိတ်ပျက်ဖွယ် ကောင်းလှချေ၏။

ဟိန္ဒူယောဂီတို့၏ ခြေထိုးမှုကို မျက်ဝါးထင်ထင် မမြင်ခဲ့
ကြကုန်သော ဗုဒ္ဓဘာသာ သီဟိုဠ်ဗမာ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်
မွန်တို့သည် ဗုဒ္ဓ၏အာဘောဂနှင့် မိမိတို့၏ ရည်မှန်းချက်မှာ

အဓိကအားဖြင့် ဥပါဒါန် ကင်းစင် ပပျောက်ရေး ဖြစ်သည် ဟူသော အချက်ကို သတိမေ့လျော့တော်မူကြကုန်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံတခုခုကို ရွေးချယ်ပြီးလျှင် ၎င်းကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံ၌ ဥပါဒါန် မကပ်ဘဲ မနေနိုင်အောင် အထပ်ထပ် ကြိုးပမ်း တော်မူခဲ့ကြလေကုန်ပြီ။

တဖန် ထိုသို့နှစ်ရှည်လများ မနည်းပါးသော စေတနာ သဒ္ဓါ ဝီရိယတို့ဖြင့် ကြိုးကြိုးစားစား အထပ်ထပ် ပွားများ အားထုတ်မှုကြောင့် ထင်မြင်ပေါက်ရောက် စွဲမှီလာသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကို (ဝါ) ကမ္မဋ္ဌာန်း နိမိတ်ကို(ဝါ) အတိ အကျ ပြောရသော် ကမ္မဋ္ဌာန်း ဥပါဒါန်ကို ဝိပဿနုပတ္တိ လေသ (သို့မဟုတ်) ဝိပဿနာ၏အညစ်အကြေး ဆိုပြန်ကာ အတင်းအဓမ္မ ပယ်ခွါစွန့်ပစ်ရေးအတွက် ခက်ခဲစွာအားထုတ် တော်မူခဲ့ကြလေပြီ။

သို့ရာတွင် ဝမ်းနည်းစရာကောင်းတဲ့ အချက်ကတော့ မမာနိုင်ငံ ပဋိပတ္တိ သာသနာဝင် တလျှောက်လုံး၌ မိခိကိုယ်တိုင် ဟန်ဆောင်ယှဉ်တွဲပြီး ဟန်ဆောင်စွဲခဲ့သော- သူကြီးသား ဥပါဒါန်ကို တော်လှန် ဖြိုဖျက်နိုင်ခဲ့သော အပျိုမမျိုးကား ရှာမရအောင် ရှားပါးခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သတည်း။

ဗုဒ္ဓ၏ ဧည့်ရွယ်ချက်ကား ယောဂီဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း သည် ဥပါဒါန်မှန် သမျှကို ရက်စက်စွာ ပယ်ခွါစွန့်ပစ်ရန် ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန်ဟူက အယုတ်-အမြတ်-- အကောင်းအဆိုး မရွေးဘဲ ချေးတွန်းသလို ချွတ်ပစ်ရမည့် အရာဖြစ်သည်ဟု ဟောခဲ့၏။

နောက်ဆုံး၌ ဗုဒ္ဓအရှင်ကို စွဲလန်းသည့် ဥပါဒါနိပင် မမွန်မြတ်ကြောင်း(ဝါ)မဂ်-ဖိုလ်-နိဗ္ဗာန်အတွက် ကြီးလေးသော အနှောင့်အယှက် ဖြစ်ကြောင်းမှာ ဝတ္ထုလိရဟန်း၏ အတ္ထုပ္ပတ်ဖြင့် ထင်လျှားခဲ့၏။

အနုပါဒါန စခန်းသို့ ဒုတ်ဒုတ်ထိ ရောက်အောင် ပို့ဆောင်နိုင်သော အရာကား အနုပါဒါန လမ်းစဉ်သာ ဖြစ်နိုင်လေသည်။

ထို့ပြင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်မွန်အား လုံးတို့၏ ခြားနားချက်မရှိသော လိုလား တောင့်တချက် သည်လည်း အနုပါဒါန စခန်း နိဗ္ဗာန်နန်းပင် ဖြစ်ချေ၏။

ဤလိုလားချက် မျှော်လင့်ချက်သည်ပင် ဗုဒ္ဓနှင့် ဟိန္ဒူ ယောဂီတို့၏ မူလရုပ်လုံးကို ခွဲခြားရာ၌ ပဓါန လက်သယ်ဖြစ် ခဲ့ချေသည်။

မှန်လှ၏။ ဟိန္ဒူယောဂလမ်းစဉ်သည် သုပါဒါန-ပြည် နယ်နိမိတ်အတွင်းမှာသာလျှင် ကွေ့လည်-ချောင်ပတ် သွင်းလျက်နေ၏။ ၎င်းသည် ဥပါဒါနနယ်စပ်ကို လွန်းမြောက်အောင် ကင်းထောက်၍ မပို့ဆောင်နိုင်ချေ။ ၎င်း၏အထွဋ်အထိပ်ကား ဈာနသမာဓိ(ဝါ) အပ္ပနာသမာဓိဖြစ်၏။

သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓ၏လမ်းစဉ်သော် တမူကား ထိုထိုဈာနသမာဓိ- အပ္ပနာ သမာဓိတို့ကို ကျော်လွန်၍ အရဟတ္တဖလ သမာဓိတိုင်အောင် ညွှန်လျက် နေချေသည်။ ၎င်းကား ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အထွဋ်အထိပ် လိုလားချက်ဖြစ်သော အနုပါဒါန စခန်းဖြစ်၏။

အမှန်မှာ-သဥပါဒါနလမ်းစဉ်ဖြင့် သွားခဲ့လျှင် အရဟတ္တ
 ဖလ-ဟူသော အနုပါဒါန စခန်းသို့ မရောက်နိုင်ဟူ၍ ပြော
 ရန်ပင် မလိုချေ၊ (သို့မဟုတ်) အကယ်တစေ ထိုလမ်းစဉ်
 အတိုင်း သွားချေသော် ယောဂီဝ စရပုဂ္ဂိုလ် သည်
 သဥပါဒါန သမာဓိစခန်း၏ အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်သည်
 နှင့် တပြိုင်နက် ၎င်းကိုပင် ထက်မြက်လှသော ဝိပဿနာ
 လက်နက်ဖြင့် ချေမှုုံးပယ်ဖျက်ပြီးလျှင် ရှေ့သို့ အနုပါဒါန
 လမ်းစဉ်ဖြင့် တက်နည်း အမျိုးမျိုး တို့ကို ထိုထိုဝိပဿနာ
 ယောဂီ လမ်းစဉ် ကျမ်းစာတို့၌ ထုတ်ဖော်ခဲ့ကြကုန်၏။

သို့ဖြစ်ရာ အနုပါဒါန စခန်းသို့ တက်လှမ်းရာ၌ သဥပါ
 ဒါန လမ်းစဉ်ဝင်ရောက်၍ နှောင့်ယှက် ရှုပ်ထွေးနေခြင်းမှာ
 ဟိန္ဒူယောဂီတို့၏မသိမသာ ခြေထိုးမှုပင် ဖြစ်သည် ဟူ၍
 အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့လေသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ အစစ်အမှန်ဖြစ်သော လမ်းစဉ်ကား ဥပါဒါန
 မနှောင့်ဘဲ ဖြောင့်လှဖြူးလှ၏။ သို့ရာတွင် သဥပါဒါန ဟိန္ဒူ
 ယောဂီလမ်းစဉ် လွှမ်းမိုး၍နေသော ဗမာ့ပဋိပတ္တိသာသနာ
 ဝင်၌ကား ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အလောင်းတို့သည် ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင်
 ထွင် ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင်လျှောက်၍ ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် ပြောင်မြောက်
 ခဲ့သော ဗုဒ္ဓ၏ အနုပါဒါန လမ်းစဉ်ကို ရှိသေးသည်ဟူ၍ပင်
 အသိအမှတ် မပြုနိုင်ခဲ့ကြခြင်းကား အတော်ကြီး ဝမ်းနည်း
 ဘွယ် ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။

ထိုမျှ နစ်နစ်နာနာ သို့စဉ်ကလောက် နှစ်ကာလရှည်လျား
 စွာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် နိုင်ငံများ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ကိုယ်
 တိုင်က ဥပေက္ခာပြု၍ လျစ်လျူရှုခြင်း၊ ချောင်ထိုးခြင်းကို ခံခဲ့

ရသော ဗုဒ္ဓ၏လမ်းစဉ်မှန်ကို တိကျ ပြတ်သားစွာ ဗုဒ္ဓ၏ ကျင့်ထုံးအတိုင်း ဖော်ပြရန် အချိန်တန်ခွဲလေပြီ။ ဤသို့ ဖော် ထုတ်ရာ၌ ဟိန္ဒူယောဂီတို့ ဝင်ရောက်ခြေထိုးပြီး အမျိုးမျိုး ခြယ်လယ်ပေးလိုက်သော အရောင်တင်ဆေးတို့ကို အစ- အန-မျှ မကျန်ရအောင် ခွါချသုတ်သိမ်း၍၊ ညစ်ကြမ်းမတင်၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ဗုဒ္ဓ၏ လက်တွေ့လမ်းစဉ်ကို ညွှန်ပြ ရန် လိုလေသည်။

သို့မှသာလျှင် တိကျ ပြတ်သားသော စေတနာ၊ ဦးလည် မသုန်သော ယုံကြည်ချက်၊ ငြင်းထန်လော လုံ့လဝီရိယ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ရှိကြကုန်သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်မွန်တို့သည် ၎င်းတို့ ရည်မှန်းချက်ဖြစ်သော ပန်းဟိုင်သို့ မနွမ်းမယိုင်ဘဲ ရောက်ရှိနိုင်ကြပေလိမ့်မည်။

ထိုမျှမက ဗုဒ္ဓ၏ လမ်းစဉ်မှန်သည်သာလျှင် မျက်တွေ့ လက်တွေ့တို့ကို ကိုက်ညီသည်ဖြစ်သောကြောင့် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း၌ ဘာသာမြင်သမျှကို လွင့်ပန်းပျောက်ပျက်သွားအောင် တိုက် ဖျက် ချေမှုန်းမည် ဟူသော ရှေ့လောကြီးဖြင့် အမေ- က- ကာ တဟောတော တင်ဝါဝေါ တိုက်ခတ်လာသော လေပြင်း-လေရိုင်း လေမှီးတိုင်းတို့၏ အဓဂ္ဂအရမ်းကို မရွေ့ တမ်း ကြံကြံခံနိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ် ဆိုသည်ကား သိဒ္ဓတ္ထဒေါဟမကိုယ်တိုင် ထင်ခဲ့သော ၎င်းကိုယ်တိုင် လျှောက်သွားခဲ့ပြီး၍ ၎င်းကိုယ် တိုင် ပြောင်မြောက်ခဲ့သော အရိယာလမ်းစဉ်ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓ သည် ဗုဒ္ဓအခြေအနေသို့ မဆိုက်မရောက်မီ ဗုဒ္ဓဘဝ၌ အာဠာရ၊ ဥဒကစသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့၏ အထံသို့

ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ၎င်းတို့ဟောပြော ညွှန်ပြသော ယောဂ
လမ်းစဉ်ကို သူမတူတန် အလွန်အကြူး အထူးပြင်းထန်
သော လူသာမန်တို့နှင့် မဆက်ဆံသော စေတနာ သဒ္ဓါ
ဝိရိယတို့ဖြင့် ကြိုးစားအားထုတ် တံကယ် လုပ်ခဲ့ဘူး၏။

သူသည် ၎င်းတို့ ညွှန်ပြသော လမ်းစဉ်၏ အထွဋ်
အထိပ်သို့ ရောက်အောင် တက်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင်၊ ကမ္ဘာ၏ မုချ
ဖြစ်သော လိုလားချက်၊ ထို့ကြောင့်လည်း သူ၏ အဓိက
ဖြစ်သော ရည်မှန်းချက်သို့မူကား ၎င်းတို့၏ သမ်းသည် ရောက်
အောင်ပို့ဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို တစ်တစ်ခွခွ
အသိဥာဏ်ရခဲ့လေပြီ။

ထို့ကြောင့် သူသည် ထိုထိုများပြားစွာ ကုန်သော ကပ္ပ
လမ်းညွှန်ဆရာကြီးတို့၏ လမ်းအမျိုးမျိုးကို အဆုံးတိုင်ရောက်
ပေါက် မြောက်အောင် လိုက်နာကျင့်သုံးပြီးနောက်မှ ၎င်းတို့
ကို စွန့်ပစ်ခဲ့ပြီးလျှင် မိမိကိုယ်တိုင်သွားရန် အသစ်ဖြစ်သော
လမ်းစဉ်ကို မိမိကိုယ်တိုင် ထွင်ခဲ့ရ၏။

သူသည် မိမိကိုယ်တိုင် ခုတ်ထွင်၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်း
အပ်သော လမ်းစဉ်ဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင် လျှောက်သွားခဲ့ရာ
မိမိလိုလား၊ ရည်မှန်းချက်အားလုံး ပြည့်စုံခြင်းသို့ ချောချော
မောမော ရောက်ရှိခဲ့၏။

ဤသို့အားဖြင့် ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင်ထွင် ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင်သွား၍
ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် လိုရာစခန်းသို့ ပင်ပန်း နွမ်းနယ်ခြင်း မရှိဘဲ
ရောက်ခဲ့သော လမ်းစဉ်ကား ဖြူးနေအောင် ဖြောင့်တန်းလှ၏။
ယခုခေတ် သမယ၌ လူသိကျွမ်း လူကြိုက်နည်းလျက် ရှိစေ
ကာ ၎င်းလမ်းစဉ်မှာ အဖုအထစ် အကွေ့အကောက် မရှိ

သည့်အပြင် ကွေ့လည်ချောင်းပတ်၊ အတုနဲ့အပြန် အတက် အဆင်းတို့မှလည်း ကင်း၏။ ခိုင်မြဲသော ယုံကြည်ချက်၊ ထက် မြက်သော လုံ့လရီရိယာ၊ တိကျမှန်ကန်သော ဥာဏ်အမြင် ရှိသူ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းပင် ဤဗုဒ္ဓ၏လမ်းစဉ်ကို ကျင့်သုံး နိုင်၏။

ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းပင် ဤဗုဒ္ဓဖော်ထုတ်ခဲ့သော ထိုထိုလိုအပ်သော အရည်အချင်း ဂုဏ်အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံ လျှင် ၎င်းလမ်းစဉ်ကို လျှောက်သွားနိုင်၏။

ယင်းသို့ လျှောက်သွားမိသည်နှင့် တပြိုင်နက် အေးငြိမ်း မှု ဟု ဆိုအပ်သော သန္တိသုခကို ရရှိမည့်အပြင် တိမ်း ဇောင်းသွေဖီခြင်း မရှိဘဲ ဆက်လက် ကျင့်သုံးသွားခဲ့လျှင် မကြာမြင့်မီဖြစ်သော အနာဂတ်ကာသဂ္ဂပင် ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဦးတည်ရင်းဖြစ်သော လိုလားချက် အထွဋ် အထိပ်သို့ ရောက်ရှိကြရပေလိမ့်မည်။

ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင်ထွင် ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် လျှောက်သွား ခဲ့သော လမ်းစဉ်ကို ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် ညွှန်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း လျှောက် သွားခဲ့လျှင် မည်ရွေးမည်မျှ၊ အချိန်ကြာမှ ခရီးအဆုံးသို့ ရောက်မည်နည်း ?

ဧတု ဝိညူပုရိသော အသဋ္ဌော အမာယာဂီ ဥဇုဇာဘိကော အဟ မနုဿဿာမိ၊ အဟံဓမ္မံ ဒေသေမိ၊ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနာ ယဿတ္တာယ ကုလပုတ္တာ သမ္ပဒေဝ အဂါရသမာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တဒနုတ္တရံ ပြဟ္မစရိယ ပရိယောသာနံ

ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္စိ ကတွာ ဥပသ မ္ပဇ္ဇ
ဝိဟရိဿတိ သတ္တာဟံ။ ။

(ဒိဗ္ဗနိကာယ် ဥဒုမ္ပရိကသုတ် ပါဠိတော်)

ကောဏ်ကျစ် စဉ်းလဲခြင်းကင်းသူ၊ တိလင်းပြတ်သားသူ၊
တော်တည့်ဖြောင့်မတ်သူ၊ အကြောင်းအကျိုး သိနားလည်
တတ်သူ မည်သူမဆို ငါ့ထံသို့ လာခဲ့လော့။

ငါသည်—၎င်းကိုပဲ ငြင်အံ့၊ တရားဓမ္မညွှန်ပြအံ့။

ငါ၏ဆုံးမ ညွှန်ပြချက်အတိုင်း မသွေမဖီ မတိမ်းမစောင်း
ဘဲ တိကျစွာ လိုက်နာကျင့်သုံးသော မျိုးသန့်လူငယ်တို့သည်
၎င်းတို့ ရဟန်းပြုရည်မှန်းချက်၏ အထွဋ်အထိပ်သို့ ယခု
ပစ္စက္ခ မျက်မှောက်ဖြစ်သောဘဝ (၇)ရက် အတွင်းမှာပင်
ကိုယ်တိုင်ရောက်ရှိ သိမြင်နိုင်ကြပေလိမ့် သတည်း။

(မြွေ့ပြန်)

ဤကား ရိုးသားဖြောင့်မတ်သော-လမ်းညွှန်- လမ်းပြ
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အာမခံချက်ဖြစ်၏။ ဤမျှထက်ပိုသော ဝန်ခံ
ဂတိမျိုးကို မည်သည့်လမ်းပြကောင်းမျှ ကပ္ပရာဇဝင်၌ ပေးခဲ့
ရိုးမရှိချေ။ ဤဂတိအားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓ၏လမ်းစဉ်ကို ဗုဒ္ဓ
ညွှန်ပြတိုင်းတို့မတ်စွာ လျှောက်သွားနိုင်လျှင် အကြာမြင့်ဆုံး
အားဖြင့် (၇)နှစ်အတွင်းမှာသော်၎င်း၊ အမြန်ဆုံးအားဖြင့်
(၇) ရက်အတွင်းမှာသော်၎င်း ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ပန်းတိုင်း
ရောက်နိုင်ကြောင်းကို လေးနက်စွာမှတ်ယူရာ၏။

မှန်လှ၏။ ဗုဒ္ဓသည် လိမ်မာကျမ်းကျင်သော လမ်းညွှန် လမ်းပြဆရာဖြစ်ခဲ့၏။

သူသည် “ယထာဝါဒီ-တထာကာရီ ” ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံ သော လက်တွေ့သမား ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သူကိုယ်တိုင်ထွင်၊ သူကိုယ်တိုင်လျှောက်၍၊ သူကိုယ်တိုင်ရောက်ရှိသော စခန်း တိုင်အောင် တိကျစွာညွှန်ပြခဲ့၏။

ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓညွှန်ပြသောလမ်းသည် တိမ်းချော်-လွဲမှား ရန် အကြောင်း လုံးဝမရှိ ဟူ၍ ခိုင်မြဲစွာ ယုံကြည်သင့်၏။ စင်စစ်သော် သို့စဉ်တမျှ ရဲတင်းသော ဝန်ခံချက်ကို တွေ့ရှိ ရခြင်းဖြင့်ပင် ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ သိလော-သို့လော- တွေးတောယုံမှားခြင်း ဖြစ်နေရန် မရှိကြောင်း ထင်လျှား ချေသည်။

သို့သော် ဗမာနိုင်ငံဖွား ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မွန် အများတို့၏ လက်ရှိ အခြေအနေနှင့် အဆင့် အတန်းကိုမူတည်၍ ဝေဖန် ခဲ့လျှင် အထက်ဖော်ပြပါ ဗုဒ္ဓ၏ ရဲရဲတောက် ဝတီသည် သင်္ကြန်အမြောက်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေပြီဟူ၍ စွပ်စွဲဘွယ်ရာရှိ နေ ချေသည်။

သို့ရာတွင် ထိုကဲ့သို့သော စွပ်စွဲချက်ကား ခိုင်လုံသော ထောက်ခံချက် ချို့တဲ့လျက်ရှိ၏။

အကြောင်း မှား- အထက် ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့် အတိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ ဗမာယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့သည် ဟိန္ဒူယောဂ ဆေးရောင်ခြယ်လယ်ထားသော လမ်းစဉ်ကိုသာ အင်တိုက်- အားတိုက်လိုက်၍ ကျင့်ကြံနေကြသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

လိုရင်းမှာ- ဟိန္ဒူ ယောဂ၏ ခြေထိုးမှု မကင်းသော လမ်းစဉ်ကို လိုက်ပါလျက် ဗုဒ္ဓ၏ ဝန်ခံချက်အခြေ အနေ သို့ မဆိုက် မရောက်သည်ကား အံ့ဘွယ်မဟုတ်ချေ။ အစုံမီးရ ထားကို စီးသွားသူသည် မန္တလေးသို့ မရောက်နိုင် သကဲ့သို့ တည်း။

ဤကဲ့သို့သော ရဲရဲတောက်ပဋိညာဉ်သည်ပင်ဗုဒ္ဓလက်တွေ့ သမားဖြစ်သော အချက်ကို လေးနက်ခိုင်မာစေလေသည်။ တစ်ခု တခုသော လမ်းစဉ်ကို ကိုယ်တိုင်မထွင်ဘူးလျက်နှင့်၎င်း၊ ခုတ် ထွင်ပြီးနောက် ကိုယ်တိုင် ၎င်းလမ်း ကိုမလျှောက်ဘဲနှင့်၎င်း၊ လျှောက်သွားပြီးနောက် ကိုယ်တိုင်ကိုယ် ကျ အန္တိမဟုဆိုအပ် သော ၎င်းလမ်း၏အဆုံးသို့ မရောက်ရှိဘဲလျက်နှင့်၎င်းမည်သူ မျှ သို့စဉ်ကလောက် တိကျသောဝန်ခံချက်ကို ပေးရန်စွမ်းနိုင် လိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။ သို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓ၏လမ်းစဉ်၌ အကြွင်းမဲ့ သောယုံကြည်ချက်ကိုထားရှိနိုင်၏။ ၎င်းနှင့်ပတ်၍ တွေဝေရန် သံသယဖြစ်နေရန် အကြောင်းလုံးဝကင်းမဲ့ ၏။

သို့ဖြစ် နှစ်ခြင်းသော သဒ္ဓါစတနာ၊ ပြင်းထန်ကြီးမားလှ စွာသော လုံ့လဝီရိယတို့ဖြင့် ပြည့်စုံသော တကဲ့သို့ အားငြိမ်းခြင်း သုခကို အလိုရှိသော- ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည် ပျင်းရိ ဖင့်နှေး သေးကန်ခြင်းကို လက်ငင်း သုတ်သင်ရှင်း သင်း၍ ဗုဒ္ဓ၏ လမ်းမကြီးပေါ်သို့ ရှင်မြူးစွာ တက်ရောက်ပြီးလျှင် ခြေလှမ်းသွက်သွက်ဖြင့် နောက်သို့တချက်မျှ လှည့်မကြည့် ဘဲ သွားသင့်လေသည်။

အဘယ်ကြောင့် နည်းဟူမူကား- အစစ်အမှန်ဖြစ် သော ဗုဒ္ဓ၏လမ်းစဉ်သည် ဖြောင့်စင်း၏၊ ဘေးကင်း၏၊ ရန်ရှင်း၏။

တိကျပြတ်သားသော လမ်းမှတ်တိုင်များနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ၎င်းလမ်းပေါ်သို့ တက်ရောက်မိသည်နှင့် တပြိုင်နက် အေးကွက်ကို နင်းမိသကဲ့သို့ ရှိမည်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

“အရိယသီလ”

ဗုဒ္ဓ၏ လမ်းစဉ်၌ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သော ပဋ္ဌမ အဆင့်ကား အရိယသီလဖြစ်၏။ မြန်မာဘာသာ အားဖြင့် ဖြူစင် ဖြင့်မြတ်သော ကိုယ်ကျင့်တရားဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ဖြူစင်သော အခြေအနေ၌ တည်မြဲစေခဲ့၏။

မှန်လှ၏။ ကိုယ်ကျင့်တရားသည် လူမှုရေးရာ နှင့် လူ့ကိစ္စ အဖြာဖြာတို့၌ ပဓါန ဇာတ်လိုက်ဖြစ်ခဲ့ရာ အလွန်ဝေးသော မနုဉ်အစလောက် အချိန်တွင် လူသည် တိရစ္ဆာန်အနွယ် တိရစ္ဆာန်နယ်တွင်းမှ အတင်း နှစ် ပေါက် ကျော် နင်း လွန် မြောက်လာခဲ့ရာ၌ ကိုယ်ကျင့်တရားဟူသော ဤသီလပင် ပဓါန အခက်မှ ထွက်ခဲ့ရလေသည်။ အချုပ်ကိုဆိုရသော် ကပ္ပလူသား၏ တုံ့တက်မှု အသိဉာဏ် ရင့်ကျက်မှု လိမ္မာ ယဉ်ကျေးမှု စသော ကိစ္စတို့တွင် ၎င်းမပေါ်လျှင် မပြီး သလောက်ပင် ဖြစ်သည်ဟူသော အချက်ကို မည်သူမျှ လွယ်ကူစွာ ငြင်းပယ်နိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

မကောင်းသော ကိုယ်ကျင့်တရား ပျက်ပြားသော သီလ ရှိသူသည် နိုင်ငံရေး စီးပွားရေး ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတို့၌ ဆိုးဝါးသူ တယောက်ဖြစ်ခဲ့လျှင် ၎င်းသည် ဘာသာရေး၌ အသုံးဝင်သူတယောက် ဖြစ်နိုင်ပါဦးမည်လော ?

အမှန်မှာ- ကံ ယ်ကုန်ပျက်ပြား၍ ကွက်ကျားသော သီလ
ရှိသူကား မည်သည့်အခါ မည်သည့်နေရာ၌ အသုံးကုပါ
သေးသည်ဟူ၍ တာဝန်ခံလူ ကင်းမဲ့သူ တဦးသာ ဖြစ်ချေ
သည်။

အယုတ်အားဖြင့် သီလတို့တွင် အောက်ဆုံးအဆင့် ဖြစ်
သော ငါးပါးသီလကိုမျှ မလုံခြုံသူသည် ထိုသို့မလုံခြုံသည်၏
အဖြစ်ကို လူတိုင်းထင်လျှားစွာ သိပါလျှင် လူစာရင်းဝင်သူ
တယောက်ဖြစ်ရန် အတန်ခက်ခဲပေလိမ့်မည်။

ဥပမာ-ကျွန်ုပ်သည် သူတပါး၏ အသက်ကို ရက်စက်စွာ
သတ်ဖြတ်လေ့ရှိပါသည်။

သူတပါး၏ ပစ္စည်းဥစ္စာကိုလည်း မရိုးသားသော စိတ်
ဖြင့် ခိုးယူလေ့ရှိပါသည်။

ဘိန်း-ဘင်း - ဂဇော် - လှော်ဇာ အရက်တို့ကိုလည်း
သောက်စားရှုရှိုက်လေ့ရှိပါသည်။

မမှန်သော မုသားစကားကိုလည်း အမြဲပြောကြားလေ့
ရှိပါသည်။

ဟူ၍ အတိအလင်း ကျေညာသူကို (ဝါ) ထိုသို့သော
ဆိုင်းဘုတ်ကို ထင်လျှားစွာ ဆောင်၍ သွားသူကို ကျေကျေ
နပ်နပ် လက်ခံ၍ နေရာချထားပေမည့် နိုင်ငံနှင့် အစိုးရ
ဤကမ္ဘာလောက၌ ရှိပါဦးမည်လော?

ဤကမ္ဘာလောက၌ အထက်တန်း အကျဆုံးနှင့် အောက်
တန်း အကျဆုံးသော နိုင်ငံနှစ်ခုလုံးပင် ထိုသို့ ဖော်ပြပါ
မှတ်ချက်နှင့် လာသူကို ၎င်းတို့ပြည်နယ်အတွင်း၌ ထားရန်
ဧကန်မုချ ပြင်းဆံ့ကြပေလိမ့်မည်။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ယဉ်ကျေးသူနှင့် ရိုင်းစိုင်းသူ၊ ရမ်းသူ
 ကြမ်းသူနှင့် ပျော့ပျောင်းနူးညံ့သူ၊ သူယုတ်မာနှင့် သူဘော်
 ကောင်းတို့ကို ရွေးချယ်ရာ၌ ဤမျှသော ငါးပါးသီလကိုပင်
 မှတ်ကျောက်ထားလျက် ရွေးချယ်ကြရကုန်၏။ အချုပ် မှာ
 ကိုယ် ကျင့်ဘုရားဟူသော သီလသည် လူဆိုးနှင့် လူကောင်း
 ပိုင်းခြားရာ၌ အသုံးမပြုဘဲ နေ၍မဖြစ်သော တခုတည်းသော
 ကဉ္စ မှတ်ကျောက်ဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်ယူသင့်လေသည်။

ကိုယ်ကျင့်သီလ၏ ထိုမျှအရေးကြီးသော အချက်ကို မေ့
 သျော့ခြင်း ကင်းသောဗုဒ္ဓသည် ၎င်းကို သူ၏အရိယလမ်းစဉ်
 ၌ ပထမအဆင့်တွင်ထားခဲ့၏။ ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓ၏အရိယသီလ
 ကို ဗုဒ္ဓဟောခဲ့သည့်အတိုင်း တိကျစွာ ထုတ်ဖော်ပေအံ့။

ဗုဒ္ဓတို့ယ်ဘိုင် လက်တွေ့ သဒ္ဓိဋ္ဌိက ခံစားသော သာမည
 ဖလကို ကန်မုချ တွေ့ကြုံပွားများ၍ ခံစားလိုသော ယောက်
 ဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည် သဝိညာဏကသတ္တဝါကို သတ်ဖြက်ညှင်း
 ဆဲခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရမည်။ သူသည် ဒါး၊ လှံ၊ သေနတ်
 စသော အသက်နှင့်ခန္ဓာကိုယ်၏ အန္တရာယ်ဖြစ်သော လက်
 နက်မျိုးစုံကို အကုန်ချပြီးပြီဖြစ်၍ နူးညံ့သိမ်မွေ့သူ ဖြစ်ရမည်။
 သတ္တဝါ ဟူသမျှအား မပိုင်စက် မညှင်းပန်းခြင်း ဟူသော
 အဘိသဘကြောင်းကို အမြဲတမ်း ပန်ဆင်ထားသူဖြစ်၍ ၎င်း
 ပန်းကို အမြဲလန်းနေစေရန် ကြင်နာမှု၊ သနားမှု၊ ချစ်ခင်မှု၊
 ကိုယ်ချင်းစာနာမှုဟူသော ရေစင်ဖြင့် အမြဲတစေ ဖြန်းပက်
 နေသူဖြစ်ရမည်။

သူသည် အရှင် ကိုယ်တိုင်က ကိုယ်နှုတ် ဇာချုပ်တို့ဖြင့် ကြည်ဖြူစွာ မပေး မလွှဲအပ်သော သူတပါးတို့၏ ပစ္စည်း ဘဏ္ဍာ ဥစ္စာရကနာကို ကိုင်ယူလေ့မရှိချေ။

ကြည်ကြည်ဖြူဖြူ ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းကိုသာ ခံယူ လေ့ရှိ၏။

ကြည်ကြည်ဖြူဖြူ မပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းကို ခံယူခြင်း မှ ရှောင်ကွင်းသူဖြစ်၏။

မိမိသို့ ပေးအပ်လှူအပ်သော ပစ္စည်းကိုသာ နှစ်သက်စွာ ခံယူလေ့ရှိ၏။

၎င်းသည် မိမိအားပေးလှူသော ပစ္စည်းကိုသာ သာယာ နှစ်သက်တတ်သူဖြစ်၍ ခိုးလိုဝှက်လိုသော ထိန်ကြံ ကဲ့ဖွက်လို သော စိတ်မှကင်းသူဖြစ်၏။

ထိုကြောင့် သူသည် လွတ်လပ်သောစိတ်ဖြင့် အမြဲတမ်း ပျော်ရွှင်စွာနေနိုင်သူဖြစ်၏။

သူသည် အထီး အမ သဘာဝအတိုင်း ပျော်ပါး လိုက် စားကြသော အပိုကာမမှုများမှ ရှောင်ကြဉ်၍ ဖြူစင်သန့်ရှင်း အပြစ်ကင်းသောဘဝ၌ ရပ်တည်နေသူဖြစ်၏။ ၎င်းသည် ကြမ်းတမ်းသော လူ့အောက်တန်းစား တို့၏ အလေ့ဖြစ် သော လူများစု၏အကြိုက်ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့ကို လိုက် စားခြင်းမှ ရှောင် ကွင်းနေသူဖြစ်၏။

သူသည် လိမ်လည်ခြင်းကို ကွင်းရှောင်၏။ မမှန်စကား မသားပြောကြားမှုကို အလျှင်းမပြုသူဖြစ်၏။ ၎င်းသည် အ မှန်ကိုပြောဆိုမြွက်ကြားလေ့ရှိ၏။ မှန်သောစကားကို ဆိုရန် နှစ်သက်သူဖြစ်၏။ ထိုပြင် ဖြောင့်မတ်ခြင်း ဟူသောဂုဏ်ကို

ခုံမင်စွာ ပန်ဆင်ထားသူဖြစ်၏။ သူသည် အများသော လူ၊ ရှင်၊ ရဟန် တို့၏ အကြွင်းမရှိသော ယုံကြည်ခြင်းကို အမြဲ ထာဝရ ခံယူနေနိုင်သူဖြစ်၏။

ထိုယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည် အတင်းစကား (ဝါ) ဂုံ ချောစကားကို ပြောကြားခြင်းတည်း ဟူသော သူတပါး၏ မကောင်းသတင်းကို ဝါဒဖြန့်ခြင်းမှ အမြဲတမ်း ရှောင်ကြဉ် နေသူဖြစ်၏။

သူသည် ဤအရပ်ဒေသ ဤဌာန၌ တွေ့မြင်ကြားသိရသမျှ ကုန်သော သတင်းစကားတို့ကို အခြားအရပ်သို့ရောက်သော အခါ ထိုသည့်အရပ်သားများ ဒုက္ခပွား၍ မဟာဒယား ဖြစ် ကြစေရန်အတွက်နှုတ်ပြန်ပြောကြားတတ်သော ဓလေ့မျိုးမှ ရှောင်ကြဉ်နေသူဖြစ်၏။

ထို့ပြင် ၎င်းသည် ထိုထိုဒေသ အသားသော ဌာနတို့၌ ကြားသိခဲ့ရသော သတင်းတို့ကိုလည်း ဤအရပ်သား များအချင်းချင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားစေရန်အတွက် ဖောက်သည် ချလေ့မရှိချေ။ ၎င်းသည်ပဋိပက္ခမှုကြောင့် စိတ်သဘာဝထား မညီမမျှ ကွဲပြားနေကြသော သူတို့ကို ညီညွတ်မျှတအောင် စေ့စပ်၍ ပေးတတ်၏။

ရွှေဂဟေအသားကဲ့သို့ အကြားမရှိ ပကတိ ညီညီညွတ် ညွတ် နေထိုင်အားထုတ် အလုပ်လုပ်နေကြ သူတို့ကိုလည်း သူသည် အမြဲတမ်းအားပေး ချီးကျူးလေ့ရှိ၏။ လူသား၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှုထက်ပို၍ မည်သည့်အရာမျှ သူ၏ပီတိပန်း ကို ပွင့်လန်းစေနိုင်သော အရာမရှိချေ။

သူ၏စိတ်သည် လောကသားတို့၏ ညီညွတ်မှု၌ ဦးစိုက်လျက်ရှိ၏။

သူသည် ညီညွတ်ရေးအတွက်သာ လုပ်ကိုင်ရေးသား၍ ညီညွတ်ရေးစကားကိုသာ မြွက်ကြားပြောဆိုလေ့ရှိ၏။

သူသည် တဖက်သား၏နား၌ စပ်ခါး လှသော(ဝါ) ကြမ်းတမ်းယုတ်မာ၍ စုပ်ချာလှသော စကားလုံး၌ဖြင့် မိမိခံတွင်းကို မညစ်စွန်းစေသည့်အပြင် ဟုတ်မှန်ကျိုးရစကားကိုပင် ကြမ်းတမ်းစွာ ပြောဆို မြွက်ကြားလေ့မရှိချေ။

သူသည် အပြစ်ကင်းမဲ့သော သူကျိုး ကိုယ်ကျိုး တိုးတက်ပွားများစေနိုင်သော ချစ်ခင်နှစ်သက်ဘွယ်သော အကြောင်းနှင့် အကျိုးစပ်မိ-ဟပ်ဒိသော ကြားရသူတို့၏ စိတ်နှလုံးကို ရှင်ပြုံးကြည်နူးစေတတ်သော နားဝမှာချိုသာ၍ ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာသော စကားကိုသာလျှင် ပြောဆိုလေ့ရှိ၏။

၎င်းသည် သိမ်ဖျင်းသေးနပ်သော စကားဖေ၊ စကားရှမ်းတို့ကို ရယ်မောဘွယ်ရာပင်ဖြစ်စေ ပြောကြားခြင်းမှ ရှောင်ကွင်းလေ့ရှိသည့်အပြင် သူကျိုး-ကိုယ်ကျိုး မဖွံ့ဖြိုးသော စကားကြီး စကားကျယ်တို့ကိုလည်း မပြောမဆိုတတ်ချေ။

၎င်းသည် သင့်လျော်သော အချိန်ကာလ သမယနှင့် ကြိုကြိုက် လာသောအခါ ၎င်းနှင့်ကိုက်ညီ ဆီလျော်သော အကြောင်းအကျိုး ညီညွတ်သော ဟုတ်သော မှန်သော လောကဓမ္မ လောကုတ္တရာဓမ္မလမ်းကြောင်းမှ တိမ်းစောင်းသွေဖီခြင်းမရှိသော လူဝိနည်း ရဟန်းဝိနည်းတို့နှင့် ပဋိပက္ခမဖြစ်သောစကားတို့ကို ပြောဆိုလေ့ရှိ၏။

၎င်း၏စကားတို့သည် အနှစ်သာရနှင့် ပြည့်စုံကြကုန်၍၊ ဥပမာ-ဥပမေယျ အထောက်သာဝကတို့ဖြင့် ခိုင်လုံကြကုန်၏။ ထိုပြင် အချက်ကျ၍ သူမငြင်းနိုင်သော စကားတို့သာဖြစ်ကြကုန်၏။ သူသည်-

(၁) မူလဗီဇ-ဟူသော အမြစ်မျိုးစေ့

(၂) ခန္ဓဗီဇ-ဟူသော ပင်စည်မျိုးစေ့

(၃) ဖလုဗီဇ-ဟူသော အဆစ်မျိုးစေ့

(၄) အဂ္ဂဗီဇ-ဟူသော အကိုင်းအညွန့်မျိုးစေ့

(၅) ဗီဇ ဗီဇ-ဟူသော အစေ့မျိုးစေ့တို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ၎င်း၊ ဗီဇ ဝါဒ-ဘူတ ဝါဒကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ၎င်း ရှောင်ကြဉ်၏။

သူသည် ထမင်း၊ အဖဖျော်၊ ယမကာ၊ အဝတ်တန်ဆာ၊ နေရာထိုင်ရာ စီးယာဉ်နှင့် တကူ အကြင် အကြင် သို့သော နံ့သာပန်းမာလ် အမျိုးမျိုးတို့ကို သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်းမှ ၎င်း။

ဝိသုကဒဿန-ဟူသော အကာ၊ အခုန်၊ အတီး၊ အမှုတ်နှင့် ခွဲလမ်းသဘင် အမျိုးမျိုးတို့ကို ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်းမှ ၎င်း။

ဇူတပမာဒဋ္ဌာန-ဟူ၍ ဆိုအပ်သော သုံးပုံဖဲ၊ ဂုဏ်ဖဲ၊ ကျင်ဖဲ၊ ဝိုကာ၊ ဂျိုကာ၊ ဘူကြီးမှစ၍ အသီးသီးသော ကစားမျိုးတို့မှ ၎င်း။

ဥစ္စာသယန မဟာသယန-ဟုဆိုအပ်သော ခုတင် ညောင်စောင်း၊ မကောင်းကောင်းအောင် နေတီးပြုပြင်တန်ဆာဆင်၍ အယဉ်အလှခြယ်လယ်၍ ထားအပ်သော အကြွားအဝါ အိပ်ရာ ခေါင်းအုံး ခြင်တောင်တို့ကို နှစ်သက် သာယာစွာ အသုံးပြုခြင်းမှ ၎င်း ရှောင်ကြဉ်၏။

သူသည် မဏ္ဍနဝိဘူသန (၀၁) မိမိ၏ကိုယ်ကို မွမ်းမံခြယ်လယ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အချောတိုက်ခြင်း၊ တန်ဆာဆင်ခြင်း၊ နုအောင် ယဉ်အောင် ပြုပြင်ခြင်း၊ မှုံ့နံ့သာသခြင်း စသည်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်၏။

ထို့ပြင် သူသည် တိရစ္ဆာန်ကထာ(၀၁) အကျိုးမဲ့ စကားဟု ဆိုအပ်သော မင်းစကား၊ စိုးစကား၊ သူခိုးစကား၊ ဒါးပြစကား၊ စစ်စကား၊ အချင်စကား၊ အမုန်းစကား၊ ရုံးစကား၊ ဂတ်စကား၊ အငတ်စကား၊ အပြတ်စကား၊ သေနတ်စကား၊ လက်နက်စကား၊ တိုင်းရေး ပြည်ရေး၊ နိုင်ငံရေး စကား စသည်တို့ကို ပြောဆိုနေခြင်းမှ ရှောင်ကွင်းသူဖြစ်၏။

၎င်းပြင် ဝိဂ္ဂါဟိက ကထာဟု ဆိုအပ်သော အကျိုးမဲ့ စာပေ ငြင်းခုံမှုမျိုးမှလည်း ရှင်းရှင်းကင်းကင်း နေသူဖြစ်၏။

သူသည် မိရိဒိယံခေါ် ဗဟိုမျဉ်းကြောင်းကို နေ လွန်သွားသောဝိကာလ အခါမျိုး၌ ရေမှတစ်ပါး အခြားခြားသော အာဟာရတို့ကို စားသောက်မှီခဲခြင်းအမှုကို မပြုသည့်အပြင် သင့်လျော် လျှောက်ပတ်သော အချိန်၌လည်း တကြိမ်ထည်းသာ စားသောက်လေ့ရှိ၏။

ထို့ပြင် သူသည် ရှေ့ငွေစသော လူသုံးအသဗျာနှင့် ရတနာတို့ကို သာယာ နှစ်သက်ခြင်း ခုံမင်တပ်မက်ခြင်းနှင့် တကွ သောစိတ်ဖြင့် ကိုင်တွယ် သုံးသပ်မှု အလှူခံမှု ဟူသော လောက လုပ်ငန်းတို့မှ ဝေးစွာရှောင်ကွင်း နေနိုင်သူဖြစ်၏။

သူသည် ဆံ စပါး နှမ်း ပြောင်း ၁ စသည်တို့နှင့် တကွ စမဲဟင်းလျာ အမဲသား ငါး ဖါး ပုစွန်တို့ကို၎င်း။

ဆင် မြင်း ကျွဲ နွား ဘဲ ဝက် ကြက် ငှက်နှင့် အိုးအိမ်
လယ်ယာတို့ကို၎င်း။

မိန်းမကြီးများ အပျိုများနှင့်တကွ ကျွန်ထီး ကျွန်မများ
ကို၎င်း အလှူခံခြင်းမှ ရှောင်ကွင်းနေသူဖြစ်၏။

သူသည် ဒီမုယု၍ ဟိုကိုပို့ (၀၁) ဟိုကယူပြီး ဒီကိုပို့
ရသော လူ ကူးတို့လုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေးခြင်းမှ ရှောင်
ကြဉ်သည့်အပြင် တမန်ဆက်သားခေါ်သော လုပ်ငန်းတို့ကို
လည်း လုပ်လေ့လုပ်ထမရှိချေ။

သူသည် ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု ဆိုင်ရာ၌ မမှန်သော
အလေးအချိန် အတိုင်းအထွား၊ ဘင်းဘောင်း၊ ပေ၊ ကိုက်၊ ယာဒီ
စသည်တို့ကို အသုံးပြုလေ့မရှိချေ။

ကိုမှတစ်ပါး သူသည် လာဘ်စား လာဘ်ပေး ငွေကြေး
မှစ၍ အငဝသော တံစိုးလက်ဆောင် ပေးကမ်းမှုနှင့်တကွ
လိမ်လည် လှည့်ဖြား၍ လှံစားမှု ဟူသမျှကို လွန်စွာ ရှုံ့မုန်း၍
အော့နှလုံးနာသူဖြစ်၏။

ထိုပြင် ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤလောကအတွင်း၌
အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ စုံနေအောင် ထင်လျှားရှိကုန်သော တိရစ္ဆာန်
ဝိဇ္ဇာ(၀၁) မဂ်ဖိုလ်နှင့် ဖိလာဖြစ်သော အတတ်ပညာချိုး
တို့ဖြင့် မိမိ၏ ငမ်းခေါင်းကို ထိန်းကျောင်းခြင်း မှလည်း
ကင်းကင်းပြတ်ပြတ် ရှောင်ကြဉ်နေနိုင်သူဖြစ်၏။

ဤသို့ အထက်၌ အကျဉ်းအမြစ်မျှ ဖော်ထုတ်၍ ပြခဲ့
သော သီသကို(၀၁)ကိုယ်ကျင့်လမ်းစဉ်ကို တိကျမှန်ကန်စွာ
လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ခြင်းဖြင့် ညစ်ကြေးမတင် ဖြူစင်သန့်ရှင်း

ချေးညှော်ကင်းသော အရိယသီလနှင့် ပြည့်စုံသော အခြေအနေသို့ အပြည့်အစုံ ဆိုက်ရောက်နိုင်၏။

ထိုသို့ ဆိုက်ရောက်ပြီးသောအခါ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလကို ကျင့်သုံးစေသင့်ထိန်းမှု ဆိုင်ရာ၌ သီလတရား ကျိုးပေါက် ကွက်ကျား မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်၍ လာတတ်ကုန်သော စိတ်နှလုံး မသာယာမှုတို့မှ ကင်းသဖြင့် စိတ်၏ အေးငြိမ်းခြင်း သုခကို ရရှိခံစားနိုင်လေသည်။ နင်ငံတော်အတွင်း၌ ရှိသမျှသော ရန်သူမျိုးအားလုံးကို “ကြူပင်ခုတ်-ကြူငုတ်မှ မကျန်ရ” ဟူသော စကားပုံအတိုင်း သုတ်သင်ရှင်းလင်း အောင်မြင်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးဖြစ်၍ ရာဇဘိသိက်မင်းတံဆိပ်ဖြင့် စနစ်ကျနစွာ ခပ်နှိပ်အပ်ပြီးသော ဧကရာဇ်မင်းသည် မိမိနိုင်ငံတွင်းမှ ပြည်လှေး-ပြည်မှားတို့၏ ဘေးရန်ကို ဘွေးတောပူပန် ကြောက်လန့်၍ နေရန်မလိုတော့သကဲ့သို့တည်း။

‘ ‘ အရိယဇ္ဈန္ဒိယသံဝရ ’ ’

အရိယ-ဖြူစင်သော၊ မြတ်သော။ ဇ္ဈန္ဒိယ - (စ-သ-ဃ-ဇ-က-ဟ) ဇုန္ဒြေ။ သံဝရ-စောင့်ထိန်းခြင်း။ သတိ-ဖြူစင်မြင့်မြတ်သော ဇုန္ဒြေစောင့်စည်းမှု။

ဗုဒ္ဓ၏ လမ်းစဉ်သို့ လိုက်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အထက်၌ ထုတ်ဖော်ညွှန်ပြခဲ့ပြီးသော အရိယသီလ (၀၇) ဖြူစင်မြင့်မြတ်သော ကိုယ်ကျင့်သီလနှင့် လုံးဝဥဿုံ ပြည့်စုံသည်နှင့် တပြိုင်နက် ရှေ့သို့ဆက်လက် တဆင့်ဘက်ပြီးလျှင် အရိယ ဇ္ဈန္ဒိယသံဝရ-ကို ကြိုးစား အားထုတ်ရန်လိုသာ၏။

ဣန္ဒြေဆိုသည်ကား ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်-ဟူသော ခြောက်ပါးပင်တည်း။

ထိုခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို တံခါးခြောက်ခု ပမာ ထား၍ မမေ့မလျော့သော သတိဖြင့် လုံခြုံအောင်ပိတ်ဆို နိုင်ရန်၊ (သို့မဟုတ်) စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် မလျော့ သောစွာ မနဲသောလုံ့လဖြင့် ကြိုးပမ်းရမည်။

မျက်စိ၏ ပခါန လုပ်ငန်းကား အဆင်းရူပါရုံကို ကြည့်ရှု ရန် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ထိုမျက်လုံးဖြင့် အဆင်းရူပါရုံကို မြင် သောအခါ ထိုအဆင်းရူပါရုံ၏ အပေါ်ရံဘန်းပြု နိမိတ္တ အနု ဗျဉ္ဇန-ဟူသော ကိုယ်ဟန်အနေအထား အချိုးအစား အဆင် အပြင် အသွင်လက္ခဏာ အဖြာဖြာတို့ကို အမှတ်အသားပြု၍ စိတ်ဝင်စားခြင်း မဖြစ်စေရန် အပြင်းအထန် အားထုတ်ရ ပေမည်။

အကယ်ဘဝေ တစုံဘယောက်သော ယောဂီဝေရပုဂ္ဂိုလ် သည် မိမိ၏ မျက်စိတည်းဟူသော ဣန္ဒြေကို နိုင်နင်းပိပြား အောင် မိမိ၏ အလိုသို့ပါးအောင် ထိန်းအုပ်သိမ်းချုပ်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံ အဆင်းကို မြင်သောအခါ အမြင်တွင် ရပ်နားခြင်းမရှိဘဲ နိမိတ္တ အနုဗျဉ္ဇနသို့ ခိုက်အောင် မူးစိုက်ကြည့်မှား မိပချေ သော် သံဝရချို့ ဟံ့သော မျက်စိနှင့် ရူပါရုံတို့ တိုက်ဆုံပေါင်း စပ်မိရာမှ ပေါက်ဖွား ဖြစ်ပေါ်၍ လာတတ် ကုန်သော မကောင်းမှု အကုသိုလ် တရားတို့သည် တားမနိုင်ဆီးမရ ရေကာ တာရိုး ကျိုး၍ ကျသလို ဒလဟော သွန်ချကာ ဒလစပ် ဖြစ်ပွား၍ လာကြ ပေလိမ့်မည်။

ထိုသို့ ပေါ်ပေါက်လာသော အကုသိုလ် တရားတို့ကား တန်ခိုးပါဝါ လွန်စွာကြီးမားကြကုန်ရာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို လက်ရှိ သူရောက်နေသော မြင့် မြတ် သော အခြေ အနေ အဆင့်အတန်းမှ အောက်သို့ဆွဲချ ရုံမျှမကမူ၍ ၎င်း၏ သစ် တပင်ရင်း အုဋ္ဌ ဂူ အတွင်းမှပါ အတင်းဆွဲထုတ်ပြီးလျှင် မြို့တွင်း ရွာတွင်းသို့ ဆွဲသွင်းနိုင်သော သတ္တိထူးနှင့်လည်း ပြည့်စုံကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် သူသည် ကြီးမားလှစွာသော သတိဖြင့် မျက်စိကို အလစ်မပေးဘဲ အမြဲစောင့်ရှောက်ရပေမည်။ မျက်စိကို စည်းလွတ် ကမ်းလွတ် မထားဘဲ ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်၍ ထားရပေမည်။ မျက်စိကို ပေါက်လွတ်ပဲစား မထားဘဲ ခိုင်ခံ့သော ကြိုးဖြင့် ခိုင်ခံ့စွာ ချည်နှောင်၍ ထားရပေမည်။

မျက်စိသည် အရပ်စကားနှင့်ပြောရလျှင် ယောဂီဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပုဂ္ဂလိက ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းတရပ် ဖြစ်ရာ ၎င်းကို မိမိ အလိုရှိသလို ပြုပြင် နိုင်လေသည်။ ၎င်းသည် မျက်စိ၏ အလိုသို့ မလိုက်ပါမိစေဘဲ မျက်စိကိုသာလျှင် ၎င်း၏အလိုသို့ ဖြောင့်တန်းညင်သာစွာ လိုက်ပါစေရန် အားထုတ် ပြုပြင် ရပေမည်။

အကြောင်းမူကား- မျက်စိတည်းဟူသော အင်္ဂါတရပ်ကို အဋ္ဌိတ်အသတ် ဖိဖိစီးစီး နိုင်နိုင်နင်းနင်း သိမ်းသွင်း အုပ်ချုပ် နိုင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မျက်စိအပေါက်မှ တောက် လျှောက်ဝင်ရောက်၍ ထိုသည့် မျက်စိရှင်ကိုပင် ကြီးကျယ်ခံ ခက်သော အနှောင့် အယှက်ကို ပေးစွန်း တတ်ကုန်သော

အကုသိုလ် မကောင်းတရားတို့ကို၊ တားဆီး ပိတ်ပင်နိုင်၍ ရရှိအပ်သော သုခစစ်ကို ခံစားနိုင်မည် ဖြစ်သောကြောင့် တည်း။

ထိုနည်းတူစွာပင် နားတည်းဟူသော သောတပသာဒ ရုပ်နှင့် အသံ သဒ္ဒါရုံသည်၎င်း။

နှာခေါင်းတည်းဟူသော ဃာနပသာဒရုပ်နှင့် အနံ့ ဝဇ္ဇာ ရုံသည်၎င်း။

လျှာတည်းဟူသော ဇိဋ္ဌါပသာဒ ရုပ်နှင့် ဇိမ်ရသာရုံ သည်၎င်း။

ဘိုယ်တည်းဟူသော ကာယပသာဒ ရုပ်နှင့် အတွေ့ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည်၎င်း။

နေ တည်းဟူသော ဟဒယဝတ္ထုရုပ်နှင့် အတွေး မွှောရုံ သည်၎င်း။

အချင်းချင်း ကြိုက်ကြို၍ တိုက်ဆုံ မိသောအခါ ဥလည်း ဖောက်ပြန်ရေး လမ်းကြားသို့ မလိုက်မှားဒိစေရန် ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထက်သန်သော သဒ္ဓါ စေတနာ လုံ့လ ဝီရိယတို့ဖြင့် ခြောက်ခုသော ဣန္ဒြေတို့ကို အငြိမ်နေ အောင် စောင့်ထိန်းသိမ်းချုပ်ရပေမည်။

ဤသို့သော နည်းအားဖြင့် ဣန္ဒြေခြောက်ဝက်ကို ကျနပိပြား စွာ အုပ်ချုပ်နိုင်၊ နှင်နှင်းစွာ စောင့်စည်းနိုင်သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်ကား အရိယဣန္ဒြိယသံဝရသီလနှင့် လုံးဝဥဿုံ တကယ်ပြည့်စုံပြီဟု မှတ်ယူနိုင်သော အခြေသို့ ဆိုက်ရောက် နေသူ ဖြစ်ပေသတည်း။

“အရိယသတိ”

“သတိ” ဟူသော စကားလုံးကား ယခုအခါ ကပ္ပိ သုံးဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ၎င်းသည် ခေတ်အစားဆုံး စာလုံးဖြစ်၍ ၎င်း၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အကျယ်တဝင့် ဖွင့်ပြနေရန်ပင် မလိုသ လောက် ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ သတိသည် ကိစ္စအားလုံး၌ ပြဋ္ဌာန်း၏။

သတိခွါဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗတ္ထကံ ဝဒါမိ-ဟူ၍ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၄၀၀ ကျော် အခါက မြက်ဟခဲ့သော ဗုဒ္ဓ၏ စကားနှင့်အညီ ယခုအခါ ယခုကပ္ပိတွင် ၎င်းကိုနေရာတိုင်း၌ လောကသား အားလုံးဝါဒမက္ကွဲဘဲ သုံးစွဲလျက်နေသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့် ၎င်းပုဒ်၏အနက်အဓိပ္ပါယ် အကျယ် အကျဉ်းနှင့် အတိမ်အနက်မှာ လူတိုင်း၏ ဥာဏ်အမြင်၌ ကြည်သင် ပြတ်သားလျက် ရှိနေချေပြီ။

ထိုပြင် ကပ္ပိ၏ဘာသာရေး နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင် များနှင့်တကွ စီးပွားရေး ဝိဇ္ဇာ အားလုံးသော သတ္တဝါ တို့သည် သတိ၏ ဦးဆောင်မှုကို မငြင်းဆံသရွေ့ ကာလ ပတ်လုံး မိမိတို့၏ လက်ရှိအခြေအနေ၌ တည်မြဲ နိုင်ကြပေ လိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် သတိကို မဟောသူ ပြောသူနှင့် မလိုက်နာ မကျင့်သုံးသူ ဤကပ္ပိ၌မရှိနိုင်ဟူ၍ ဆိုလျှင် မှားယွင်းလိမ့် မည်မဟုတ်ချေ။

သို့ရာတွင် ဗုဒ္ဓ၏ ထူးခြားချက်မှာ လောကသုံး ဖြစ်သော ထိုသတိတွင် အရိယဟူသောပုဒ်ကို တပ်ဆင်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

၎င်းသည် ရှေးနည်းအတူပင် “ဖြူစင်သောကောင်းမြတ်သော” ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။

ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓ၏ အရိယ သတိကား ရိုး ရိုး သာမန် လောက လက်သုံးသတိမျိုးမဟုတ်ကြောင်း၊ ရိုးရိုးသတိထက် ပိုမိုမွန်မြတ် ကြီးကျယ်ကြောင်း ထင်လျှားသည်။ ရိုးရိုးဖြစ် သော လောက၏ လက်သုံး သတိ၏ တန်ဖိုးပင် ကြီးမြင့် လှစွာ၏။

ကပ္ပါသည် ယနေ့တိုင် ၎င်းကို တိကျစွာ ပိုင်းဖြတ်သတ် မှတ်ရုံပေးရန် ငြင်းဆံလျက် ရှိသေးရာ ဗုဒ္ဓ၏ အရိယသတိ အတွက် တန်ဖိုးကန့်သတ်ပေးရန် လုပ်ငန်းမှာ မတွေးဝံ့ အောင်ပင် ကြီးလေးလျက်နေပေရာ၏။

ဗုဒ္ဓ၏ အရိယ သတိကို လက်တွေ့ ကျင့်သုံးသော ယောဂီ ၈၀ စရပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏ သွားခြင်း၊ လာခြင်း၊ ဆုတ်ခြင်း၊ တက်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ ထခြင်း၊ စားခြင်း၊ သောက်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်း၊ နိုးခြင်း၊ စောင်းခြင်း၊ လျှောင်းခြင်း၊ လျှောက်ခြင်း၊ နားခြင်း၊ အဝတ်တန်ဆာဝတ်ရုံဆင်မြန်းခြင်း၊ ပုဂံ၊ အိုး၊ ခွက် စသည်ကို ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်း စသောကိရိယာ တို့ကို ပြုလုပ်ရာ၌ သတိကို အမြဲတမ်း ရှေ့ပြေးစေလျက် ဆောင်ရွက်လေ့ရှိ၏။

လိုရင်းချုပ်ရသော်- သူသည် မျက်စိ၏လုပ်ငန်း၊ နား၏ လုပ်ငန်း၊ နှာခေါင်း၏လုပ်ငန်း၊ လျှောက်၏လုပ်ငန်း၊ ကိုယ်ကာယ၏လုပ်ငန်းနှင့် ဟဒယ၏လုပ်ငန်းအသီးသီးတို့ကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ သတိကို ဦးဆောင်စေခဲ့သည်။

သတိ၏ ဦးဆောင်မှုကို တော်လှန်လျက် တစုံတရာသော လုပ်ငန်းကိစ္စကိုမျှ ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်လေ့ မရှိဟု ဆိုလို သည်။

မှန်၏။ သတိသည် သေမင်း၏ တမန်ဟုသမျှကို အကုန် ချေမှုန်း၍ သေမင်းကိုယ်တိုင်ကိုပင် မျက်နှာချင်းဆိုင်ရသူဖြစ်၏။ သေမင်းကို အမြဲတစေ တော်လှန်နေသူဖြစ်၏။ သတိကင်းမဲ့ သူ(ဝါ) တနည်းသော်ကား မေ့လျော့ခြင်း ပမာဒ၏ ကျေး ကျွန်တို့ကား သေမင်း၏ သေခြင်းအစာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤ သတ္တလောကအတွင်း၌ အသက်ဝိညာဉ် တင်းလင်းနှင့်တည့် နေကြကုန်သော သတ္တဝါ အားလုံးဘို့သည် သေမျိုး ဖြစ်၍ သေမင်း၏ ဝှင်းကို မရှောင်မကွင်းနိုင်ဘဲ အတင်းတိုးဝင်ရမြဲ ဖြစ်စေကာ သတိလွတ်ကင်း မေ့လျော့ခြင်းကြောင့် သေမင်း ၏ ထောင်ချောက်အတွင်းသို့ မသိမသာ သက်ဆင်း လိုက်ပါ သွားရသူ တို့၏ အရေအတွက်ကား ရာနှုန်းအားဖြင့် မယုံ ကြည်နိုင်လောက်အောင် များပြားလိမ့်မည် ဟူသော ဆုံး ဖြတ်ချက်ကို ငြင်းချက်ထုတ်ရန် လွယ်ကူလိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။

ထို့ကြောင့် သတိသည် တိုးတက်ကြီးပွား၍ စည်ကားလို သော အေးငြိမ်းသာယာ၍ ချမ်းသာသိုသော ကပ္ပါလောက ၏ လက်သုံးကရားဖြစ်ကြောင်း ထင်လျှားချေသည်။ သို့ဖြစ် ရာ လောကကြီးတခုလုံးကို တော်လှန်၍ ၎င်းနှင့်ဆိုင်ရာကိစ္စ များကို ဇာန်လျက် လောကုတ်အရေးကို မနှေးလျှင်မြန် အားအန်ကြီးကုတ် တကယ်လုပ်ပြီး ထိုသေမင်း၏ဂုတ်ကို ခွ၍ စီးလိသောဒယာဝါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်မှာ သတိရိုးရိုး

ပင် အားနည်းအံ့ ထင်သောကြောင့် အရိယ-ဟူသောပုဒ်ကို
၎င်းတွင် တပ်ဆင်ယှဉ်ကပ်၍ ဝေးခဲ့သည်ဟု မှတ်ယူရ၏။

ဤသို့သောနည်းအားဖြင့် အမြဲဘင်း မသွေးသတိ အုပ်
ချုပ်မှု မကင်းစေဘဲ မိမိကာယကံ(ဝါ)ကိုယ်ကာယနှင့်သက်
ဆိုင်ရာ နှင်းကိစ္စ၊ ဝစီကံ(ဝါ)နှုတ်ပါးစပ်နှင့်ပြောဆိုရသော
လုပ်ခင်းဆောင်တာ၊ မနောကံ (ဝါ)စိတ်မနောဖြင့်ဆောင်ရွက်
ရသော တွေးတောတွယ် ဟူသမျှတို့ကို အားထုတ်ပြုလုပ်၍
နေသော ယောဂီ ဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်သည် ထိုထို ဤဤ
ပြုံးသွားခြင်း လှုပ်ရှားဖောက်ပြန်ခြင်းမှကင်း၍ တခုတည်း
သော အာရုံ၌ စွဲစွဲ မြဲမြဲ တည်နေနိုင်၏။ အထက်၌ ဋ္ဌနပြုခဲ့ပြီး
သော နည်းအားလျော်စွာ သတိကို တင်းပြည့် ကပ်ပြည့်
အလျော့ မပိုအောင် ပွားများ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ရအပ်၊
ရောက်ရှိအပ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သမာပိကား တောင့်
တင်းခိုင်မာလာပြီ။ အပူ၌ ခံလာခဲ့ဟု ဆိုနိုင်လောက်သော
အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်ပြီးဖြစ်လေပြီ။

ထိုကဲ့သို့သော ယောဂီဝစရပုဂ္ဂိုလ်ကား- ဗုဒ္ဓ၏ လမ်း
စဉ်၌ အရိယသန္တုပ္ပိ ဟူသော ဂုဏ်အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံရန်သာ
ကြိုးစား လုံးပမ်း၍ လိုတော့သတည်း။

အရိယ သန္တုပ္ပိ။

အရိယ-ဖြူစင်သော မြင့်မြတ်သော သန္တုပ္ပိ၊ ရောင့်ရဲမှု။

ယောဂီဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မူလ သဘာဝ ဓမ္မတာအား
ဖြင့် အလိုနည်းသော သူမွန်တဦးဖြစ်ရာ ၎င်း၏ကိုယ်ကာယ

ကို ဖုံးလွှမ်းနိုင်ရုံလောက်သော(၀၇) အပူအအေးနှင့်အရှက် အကြောက်တို့ကို ကာကွယ် ဖုံးအုပ်ရန်အတွက် လုံလောက်သော ဝတ်ထည်ဖျဉ်စင်းသည် သူ့အဖို့ မင်းမြောက်တန်ဆာပင်ဖြစ်၏။

ထိုမျှထက် ပိုမိုကောင်းမွန် အလွန် ချောမော ပေါ့များသော အထည်အလိပ် အဝတ်တန်ဆာ တို့ကား သူ၏အလိုဆန္ဒ စာရင်းတွင် မပါဝင်ကြကုန်။ သူသည် ထိုမျှနှင့်ပင် တင်းတိမ်၏ အားရကျေနပ်၏၊ ရေငံ့ရဲနိုင်၏၊ အဝတ်တန်ဆာ ဟူသည် အကာမျှသာဖြစ်၏-ဟူသော အချက်ကို ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း အမြင်ရှင်းပြီ ဖြစ်ရာ သူ့အတွက် အဝတ်တန်ဆာ ကောင်းခြင်း မကောင်းခြင်း ရှိခြင်း မရှိခြင်းတို့သည် အတူတူပင်ဖြစ်ကြကုန်၏။

သူသည် မိမိ၏ ကိုယ်ကာယ ကျန်းမာဝပြုံး၍ တောင့်တင်းခိုင်မာ အသက်ရှည်ကြာ အနာမဲ့ကင်း ချမ်းသာစွာ နေနိုင်ခြင်း အတွက် မုချဆတ်ဆတ် တကယ်လိုအပ်သော တထပ်စာမျှ တဝမ်းဝလောက်သော အာဟာရကိုသာ အလိုရှိ၏၊ ထိုမျှလောက်လော ဝမ်းစာ၊ အာဟာရ ရရှိရေးအတွက် သာလျှင် လုံးပမ်းလေ့ ရှိ၏။

သူသည် အပိုအပို ဖြစ်သော စားဖွယ် သောက်ဖွယ် အသွယ်သွယ်တို့အတွက် ဇီဇာကျယ်ခြင်းမှ ကင်းရှင်းသည့် အပြင် နေ့ဖို့ညစာ နောက်အခါ အတွက်ရည်စူးပြီး ထူးခြားမွန်မြတ်သော ခဲဘွယ်ဘောဇဉ်ချိုချဉ် ယမကာ စားစရာတို့ကို သိုမှီးသိမ်းဆည်း တတ်သောအလေ့မျိုးကို ပယ်ချိုးပြီး ဖြစ်၏။

ငှက်သတ္တဝါသည် မိမိပျံ၍သွားလေရာရာတို့၌ အတောင်နှင့်နှုတ်သီးမှတစ်ပါး အခြားပစ္စည်းတို့ကို သည်ပိုးချည်နှောင်၍ ယူဆောင်သွားလေ့ မရှိသကဲ့သို့ ထိုအတူပင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မည်သည့် တိုင်းပြည်ဌာန အရပ်ဒေသသို့မဆို ကြွသွားရစေကာမူ ငှက်၏ အတောင်နှစ်ဘက်နှင့် တူသော မိမိ၏ သပိတ်နှင့် သင်္ကန်းမှတစ်ပါး အခြား အပို ပစ္စည်းတို့ကို ထမ်းပိုးယူဆောင်၍ သွားလေ့ သွားထက် ချီချပယ်စွန့်ပြီး ဖြစ်၏။

ငှက်သတ္တဝါ၏ တဝမ်းဝရေး အသက်ရှင်နေရေး အတွက် အတောင် နှစ်ဘက်နှင့် နှုတ်သီးသည် ပဓါန အင်္ဂါများ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူပင် ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သပိတ် သင်္ကန်းနှင့် သလုံး မြင်းခေါင်း ဟိုသည် ၎င်း၏ အသက်ရှည်ကြာအနာမဲ့ကင်း ချမ်းသာစွာ နေထိုင်ကျင့်ကြံနိုင်ခြင်း အတွက် အကြီးဆုံး သာ အထောက်အကူများ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထိုကဲ့သို့ သော အရိယသန္တာန်နှင့် ပြည့်စုံသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်ကား ဒုက္ခဆင်းရဲဟူသော ဝေလုပ်၌ ၎င်းတို့ပေါ်တုံ နေရှာသော ကပ္ပါလောကအတွင်း၌ ပူစရာကင်း ဆွေးစရာ ရှင်းသဖြင့် အပြင်းထန်ဆုံး ချမ်းသာနေသူဖြစ်၏။ အမြဲတစေ အာသာဆန္ဒ မပြည့်ဝသဖြင့် တလိုထလို၍ နေသော လောက အတွင်း၌ သူတိုင်းသာလျှင် လိုသမျှဖူလုံ၍ အမြဲတမ်း ပြည့်စုံနေသူဖြစ်၏။

အကြောင်းမူကား-သူသည် ရသမျှထက်ပိုပြီး ဘာကိုမျှ အလိုမရှိသောကြောင့်တည်း။ မပြတ်အစဉ် ပိုပွဲကြီး တွေ ဆင်ရသဖြင့် မျက်ရည်ယဉ်လွမ်းနေသော ဤလောကအတွင်း

၌ သူသာလျှင် အပြစ်မဲ့သော ပြီးခြင်းဖြင့် ပြီးကာကြည်နူးပြီး မြူးနေနိုင်သူ ဖြစ်၏။

အကြောင်းမူကား- သူ့မှာ လိုသမျှ ပြည့်စုံနေသည် ဖြစ်ရကား နောက်ထပ် လိုချင် အာသာငင် တတ်သော တွယ်တာမှုအားလုံး လက်စတုံး ကင်းငြိမ်းနေပြီး ဖြစ်သောကြောင့် တည်း။

ဤကား မြင့်မြတ်မြူစင်သော ရောင့်ရဲတင်းတိမ်မှုဟု ဆိုအပ်သော အရိယသန္တာဠိပင် ဖြစ်သတည်း။

ဤသို့အားဖြင့် အထက်၌ ဖော်ထုတ်ခဲ့သော—

- (၁) အရိယ သီလ။
- (၂) အရိယ ဣန္ဒြိယသံဝရ။
- (၃) အရိယ သတိ။
- (၄) အရိယ သန္တာဠိ။

ဟူသော ကျင့်စဉ်တရားတို့ကို အကြင်ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် စိတ်အားထက်သန်စွာ ထို့ပြင်၊ တိကျ ပြတ်သား မှန်ကန်စွာ လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏။ ထိုသို့ စွမ်းရည်ပြည့်မှီသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဗုဒ္ဓ၏ လမ်းစဉ်သို့ တက်ရောက်၍ ထွက်ရပ်ပေါက်သည် တိုင်အောင် လျှောက်သွားနိုင်ရန်အတွက် မူလ အခြေခံဖြစ်၍ မုချလိုလားအပ်သော ပုဗ္ဗကိစ္စနှင့် ပြည့်စုံပေပြီ။

သို့ဖြစ်ရာ သူသည် ဒုတိယအဆင့်အနေအားဖြင့် ကျင့်သုံးဆောက်တည်ရမည်ဖြစ်သော ပုဗ္ဗကရုဏာကို တိုးတက်၍ ကြိုးစားအားထုတ် ပြုလုပ်ရပေတော့မည်။ ထို့ကြောင့် သူသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်ဟု ဆိုအပ်သော သစ်တပင်ရင်းသို့၎င်း

ခြံပုတ် ထူလှိုင်း သုသာန်သင်ချိုင်းသို့၎င်း၊ သင်္ခမ်းကျောင်း အတွင်းသို့၎င်း၊ (သို့မဟုတ်) အုဋ္ဌဂူအတွင်းသို့၎င်း အဖေ၊ မိမိ တယောက်ထည်းတည်း ချဉ်းကပ်၍ စည်းစနစ်ကျနစွာ ထိုင်နေပြီးလျှင် ပုဗ္ဗကရဏဟု ဆိုအပ်သော နိဝရဏငါးပါး ပယ်ရှားသုတ်သင်မှုကို အားပြုကြိုးပမ်းရပေမည်။

ဤသို့ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် နိဝရဏငါးပါး လက်စတုံး ငြိမ်းချုပ်၍ သွားခွဲလျှင် ထိုနေရာ၌ပင်လျှင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည် ကာမသုခနှင့်တူ ကွဲပြား အလွန်ထူးခြားသော ချမ်းသာ သုခတမျိုးကို ရရှိခံစားနိုင်လေသည်။

ထို့ကြောင့် ၎င်းငါးပါးကို ယောဂီတိုင်း တိကျပြတ်သားစွာ နားလည် သိရှိနိုင်ရန် ထိုသို့သိရှိပြီးနောက် ပြတ်တောက်စွာ ပယ်ရှား သုတ်သင်နိုင်ကြစေရန် အလို့ငှါ ထင်လျှားစွာ ဝိုင်းရံစားဝတ်ဖန်ရန် လိုအပ်၏။

နိဝရဏငါးပါး။

(၁) ကာမစ္ဆန္ဒ၊

၎င်းကား ကာမကို လိုချင်မှုပင် ဖြစ်၏။

ကာမ ဟူလိုသည်ကား အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အနွေ ဟူသော ငါးမျိုးပင်တည်း။

ဤငါးမျိုးတို့အနက်မှ တစ်ခုတစ်ခုကို ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) ငါးမျိုးလုံးကိုဖြစ်စေ လိုလားမှု တောင့်တမှု ကြောင့်ကြစိုက်မှု သည်ပင် ကာမစ္ဆန္ဒမည်၏။

၎င်းသည်—

(၁) ကာမ ဝိတက်ကြမ်း။

(၂) ဗျာပါဒ ဝိတက်ကြမ်း။

(၃) ဝိဟိံသာ ဝိတက်ကြမ်း။

တို့ကို မွေးပေးတတ်၏။

၎င်းတို့သည် ကပ္ပဆင်းရဲဟူသမျှတို့၏ မူလအရင်းအမြစ်များ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ကြည့်ရှုစဖွယ် တင့်တယ်လှပ အချိုးကျသော အဆင်းရူပါရုံ။

သင်းပျံမွှေးကြိုင်သော အနံ့ဝနွာရုံ။

ချိုဆိမ့်သော အရသာ ဟူသော ရသာရုံ။

နူးညံ့သိမ်မွေ့သော အတွေ့ဖေ၍ ငြိမ့်ချိတို့ကို သဘောကျအတိုင်း မဆိုင်းမတွ လိုသလောက် ရရှိနေခြင်းကြောင့် အပြင်းအထန် အူလန် အသဲလန် ဇွဲသန်သန်နှင့် ငြင်းဆိုငိုကြွေးမည့် လောကသားမှာ မရှိသလောက် ရှားပါးပေလိမ့်မည်။

အကြောင်းကား-ဤငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံမှုသည်ပင် သုခစစ်ချမ်းသာမှန် ဖြစ်သည် ဟူသော ယုံကြည်ချက်ကြောင့် လောကသား မှန်သမျှတို့သည် ထိုငါးပါး၏ နောက်သို့ သူ့ထက်-ငါ့ဦး အလှအယက် တိုး၍ လိုက်နေကြသောကြောင့်တည်း။

သို့ရာတွင် ထိုသည့် ငါးပါးသည် လောကသားတို့ ယုံကြည်နေကြသည့်အတိုင်း သုခစစ်ချမ်းသာမှန်၏ မိခင်အစစ်ဟုတ်ပါ၏ လောဟု စစ်ဆေးကြည့်ရှုရ၏။

သို့ကြည့်ရှုခဲ့လျှင် ကပ္ပါရာဇဝင် အစမှ ယခုခေတ် သမယတိုင်အောင်သော ခေတ်အသီးသီးတို့၌ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြကုန်၍ အဆိုပါငါးခုကို အလိုရှိသလို ခံစားနိုင်ရန်

အပြည့်အစုံရနေကြပါလျက် ၎င်းတို့ကို ရက်စက်စွာ စွန့်ပစ်
 ပယ်ခွါ၍ သွားကြကုန်သော လူထူး-လူချွန်-ပုဂ္ဂိုလ်မွန်တို့၏
 အရေအတွက် မနည်းပါးလှသည့်အချက်ကို ထောက်ရှုခြင်း
 အားဖြင့် ၎င်းငါးဝသော ကာမအာရုံတို့သည် ကာမယ်တန်း
 အေးငြိမ်းခြင်းကို မဖြစ်စေနိုင်ကြောင်းမှာ ငြင်းချက် ထုတ်
 စရာ မလိုလောက်အောင် ထင်လျှားချေသည်။

ထို့ကြောင့် ဤကာမစ္ဆန္ဒကို သုခစစ် ချမ်းသာ မှန်၏
 ချေးညော် တရပ်အနေဖြင့် သုတ်သင် ချွတ်ဆေး ပစ်ရန်
 လိုလေသည်။

(၂) ဗျာပါဒ။

သူကပါးတို့၏ အပေါ်၌ ပြစ်မှားသော စိတ်ဆိုးစိတ်ယုတ်
 များကို(ဝါ)အရပ်စကားအားဖြင့်ပူ စိတ်ဆိုးခြင်းကို ဒေါသ
 ဟု ခေါ်၏။

၎င်းသည် အလွန်ရင့်ကျက် အသက်ကြီးလာသောအခါ
 ဗျာပါဒဟူသော နာမကို ခံယူလေသည်။ လိုရင်းမှာ လွန်က
 သော အမျက်ထွက်မှု အတိဒေါသကိုပင် ဗျာပါဒဟု ခေါ်ဆို
 အင်လေသည်။

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုကဲ့သို့သော ဗျာပါဒတရားဆိုး
 တို့ကို မိမိ၏ အစဉ်မှ နှင်ထုတ်၍ လုယက်သတ်ဖြတ်လိုသော
 အတိဒေါသမှ မိမိစိတ်ကို စင်ကြယ်စေ၏။ သူသည် သက်ရှိ
 သတ္တဝါအားလုံးတို့၏ အပေါ်၌ ယောက်ထား၊ ညှာဖာ၊
 ကြဲနာ သနားတတ်သော စိတ်ကိုအမြဲတစေ အညွန့်အခက်
 အတက် အလက် ဝေဖြာ၍ နေစေ၏။

(၃) ထိနမိဒ္ဓ။

၎င်းကား ရုပ်၏၎င်း၊ နာမ်၏၎င်း ပြင်းစွာ ငြီးငွေ့ခြင်း၊
ထိုင်းမှိုင်းခြင်း၊ ပျင်းရိခြင်းကို ဆို၏။

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုသို့သော ပျင်းရိထိုင်းမှိုင်းမှုများ
ကို အမြဲတစေ တိုက် စစ် ဆင် နေ သူ ဖြစ်၍ အမြဲတမ်းစိုပြေ
ရှင်လန်းသော ရုပ်နာမ်ကို ဆောင်လျက်နေ၏။ ထို့ကြောင့်
အမြဲထာဝစဉ် ကြည်လင် ရှင်ပြသော ရူပ ကာယနှင့် စိတ်
ဓာတ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်လျက် နေသူဖြစ်၏။

(၄) ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ။

၎င်းကား အတွင်းအဇ္ဈတ္တဖြစ်သော စိတ်နေ၏ မ ငြိမ်
မသက်ဖြစ်မှု လှုပ်ရှားပျံ့လွင့်မှုပင် ဖြစ်၏။

ယောဂီဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် စိုးရိမ်ပူပန်းခြင်း စသည်တို့
ကို ဖြစ်ပွားစေတတ်သော ထိုစိတ်မန၏ လှုပ်ရှားပျံ့လွင့်မှု
ဟူသမျှကို ဖယ်ရှားသုတ်သင်ပြီးလျှင် တည်ငြိမ်အေးမြသော
စိတ်ဖြင့် မိမိ၏အချိန်ကို ကုန်လွန်စေသူ ဖြစ်၏။

(၅) ဝိစိကိစ္ဆာ။

၎င်းကား သို့လော သို့လော ချိတုံ ချတုံ တအုံနှေးနှေး
ဖြစ်၍ အမှုကိစ္စတိုင်း ဘဝဆိုင်ရာ ပြဿနာတိုင်း၌ အမှား
အမှန် ဤနှစ်တန်ကို ခွဲခြားဝေဘန်နိုင်သော အရည်အချင်းမှ
ချို့တဲ့ခြင်း သဘောတရားကို ဆိုလိုသည်။

ယောဂီဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော တွေဝေ
ခြင်း ဝိစိကိစ္ဆာ၊ အတိအကျ မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း သံသယ
ကို အမွေအစမှ မကျန်ရအောင် ပယ်စွန့်ပစ်ပြီးဖြစ်၍ မှန်ကန်

ကောင်းမြတ်သော ဓမ္မလမ်းစဉ်၌ တွေဝေခြင်းကင်းလျက်
လျှောက်သွားကျင့်သုံးသူဖြစ်၏။

ဤသို့အားဖြင့် အထက်နား၌ ဖော်ပြခဲ့သော နိဝရဏ
ငါးမျိုး တရားဆိုးတို့ကို ပယ်ချိုးခုတ်ထွင် သုတ်သင် ရှင်းလင်း
နိုင်သော ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကိုယ်တိုင် သူတပါး
တို့၏ အထံမှ ချေးငှားလာခဲ့သော အသဗျာ ငွေကြေးဖြင့်
ကူးသန်းရောင်းဝယ် ဖလယ်မှုကို ကြိုးစားအားထုတ် စနစ်
တကျ ပြုလုပ်လိုက်ရာ နောက်ဆုံး၌ မိမိနှင့်တကွ အားလုံး
သက်ဆိုင်ရာ တ အိမ်ထောင် လုံး စား သုံးရန် အတွက်
လုံလောက်မှုတ၍ ချေးငှားယူလာခဲ့သော ကြွေးကို အတိုး
အရင်းပါမကျန် ပြန်လည်၍ ပေးဆပ်နိုင်လည့် အပြင် နောက်
ထပ်ရောင်း ဝယ်ရေး၌ ရင်းနှီးရန် အမြတ်အစွန်းပင် မိမိလက်
ဝယ် လုံလုံလောက်လောက် ကျန်းနသေးသော ကုန် ပစ္စည်း
ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုးဖြင့် ၎င်း။

အလွန်တရာ စူးရှပြင်းထန် အခံရောက်လှသော (ဝါ)
သေလုမျောပါး ခံစားနေရသော ရောဂါဝေဒနာမှ ရှင်းရှင်း
လင်းလင်းကြီး ထမြောက်၍ ကင်းကင်းကြီး ပျောက်လာခဲ့သူ
ဂိလာန ဟောင်း၏ လက်ခမောင်းခပ်ခြင်းမျိုးဖြင့် ၎င်း။

လွတ်လပ်မှု အားလုံးကို ချုပ်ချယ်၍ ကြပ်ဘည်းစွာ
တုတ်နှောင်၍ ထားရာဖြစ်သော အကျဉ်းထောင် အတွင်းမှ
ရှင်းရှင်းကြီးလွတ်မြောက်လာသော အကျဉ်းသားဟောင်း၏
ပျော်မြူးခြင်းမျိုးဖြင့် ၎င်း။

ငွေဝယ်ကျွန်ဘဝမှ လုံးဝလွတ်မြောက်လာပြီဖြစ်၍ မိမိ၏
ငတ်အလို ကိုယ်အကြိုက် အားလျော်စွာ နေနိုင် ထိုင်နိုင်

စားသောက်သွားလာနိုင်(ထို့ပြင်)ထိုင်အိပ်နိုင်ပျော်ပါးနိုင်
သော ကျေးကျွန်ဟောင်း၏ ဝီတိပန်းပွင့်ခြင်းမျိုးဖြင့်၎င်း။

တောခို ဘောပုန်းသမား သူခိုးဒု ပြုများနှင့် သင်ကျား
ခြင်သံ့စသောဘေးအမျိုးမျိုး ရန်ဆိုးအသွယ်သွယ် အန္တရာယ်
အဝဝ ထူထပ်ပေါများလှသော ကန္တာရ ခရီးခဲမှ ဘေးမသိ
ရန်မခဏ လွတ်မြောက်လာခဲ့သော ခရီးသွား ကုန်သည်ကြီး
၏ ကြည်နူး ဝမ်းသာခြင်းမျိုးဖြင့်၎င်း ကြည်သာအေးချမ်း
ဝီတိပန်းပွင့်လျက် နေနိုင်သူဖြစ်၏။

ယင်းသို့အားဖြင့် ချေးညော် ကော်အစေးနှင့် တူသော
နီဝရဏ တရားဆိုးတို့သည် အကြင်အခါ၌ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်
၏ စိတ်အစဉ်မှ တပြိုင်တပါးသို့ လွင့်ပါး ပျောက်ပျက်၍
သွားကြကုန်၏။

ထိုအခါ လွင့်စဉ် ပျောက်ပျက်သေပြီးသော ချေးညော်
တို့၏ နေရာတွင် ကြည်လင်တောက်ပ ညစ်ကြေးမခဲသော
သဘောတရားများ ဝင်ရောက်လာမြဲဖြစ်သည့် အားလျော်
စွာ ဝမ်းမြောက် ရှင်လန်းခြင်း ဟူသော ဝီတိပန်းသည်
လန်းလန်းစွင့်စွင့် ပွင့်၍လာလေတော့၏။

ထိုမျှမက တုံသေး၊ ယောဂီဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရူပကာယ
သည်လည်း အမှု၌ ခံ့လာပေတော့၏။ ထို့ပြင် ကြည်လင်
သန့်ရှင်း မခံသာသော ဒုက္ခဝေဒနာတို့မှ ကင်းလာလေ
တော့၏။

ဤသို့ ဘောဇ္ဇတင်းကျန်းမာ ဝေဒနာမှ ကင်းလွတ်သော
ရူပကာယနှင့် ပြည့်စုံသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် အထက်
၌ ဖော်ထုတ်ခဲ့သော ဝီတိဓာတ်ဖြင့် စိမ်လိုက်သကဲ့သို့ဖြစ်ရာ

အေးမြသော သုခချမ်းသာကို လက်တွေ့ဒိဋ္ဌ အချိုး ကိုက်ညီ အောင် ခံစားနိုင်လေတော့၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား-၎င်းပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် မိမိပယ်ဖျက် နှင်ထုတ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော နိဝရဏ တရားတို့နှင့် ရာသျှိကို (၀၂) အချိုးအစား ညီမျှသော သမာဓိ အဆင့် အတန်းသို့ ရောက်လေတော့သည်ဟု ဆိုလိုကြောင်း။

ဤသို့အားဖြင့် ငါးမျိုးသော နိဝရဏ တရားဆိုးတို့ကို ပယ်ချိုး ခုတ်ထွင်၍ သုတ်သင် ရှင်းလင်းနိုင်ကာ မတ္တဖြင့် ရရှိအပ် ခံစားအပ်သော အနိမ့်စား အညံ့စား သုခချမ်းသာ သည်ပင် အာရုံငါးဝ ငါးကာမမှ ယိုကျစိမ့်ထွက်လာသော ကာမချမ်းသာမျိုးထက် များစွာ သာလွန်နေပြီ ဖြစ်ကြောင်းကို လက်တွေ့ စမ်းသပ်၍ ကြည့်ဘူးသူတိုင်း ဝန်ခံရပေမည်။

အကြောင်းမူကား-တဉ္စ ဒုက္ခေန သံယုတံ-ဟုလာရှိသည့် အတိုင်း-

တဉ္စ၊ ထိုကာမ ချမ်းသာကို ခံစား သူတို့က ကောင်းမွန် မြန်ယှက်လှပါသည်ဟု ချီးကျူးကြသော ကာမသုခသည်လည်း။ ဒုက္ခေန၊ ဟောဟံ ဟောဟံ အမောတွဲတဲ့ ဒုက္ခဆင်းရဲနှင့်။ သံယုတံ၊ ယှဉ်တွဲလျက် ဖြစ်တတ်သောကြောင့်တည်း။

သို့ဖြစ်ရကား မုဒ္ဓ၏လမ်းစဉ်၌ တဆင့်ထက် တဆင့် မြင့်သည်ထက်မြင့်၍ တက်သွားကုန်သော သဒ္ဓိဋ္ဌိကလက်တွေ့ ချမ်းသာတို့ကို တကယ်တန်း မဖယ်တန်း မျက်နှာချင်းဆိုင်၍ ဒိုင်ဒိုင်နိုင်နိုင် မြန်မြန်ယှက်ယှက်ကြီး ခံစားလိုသော ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်မွန်သည် ဆက်လက်၍ ကျွန်ုပ်တို့ ဖော်ပြ

လတံ့သော ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်ကို တည့်မတ် ဖြောင့်တန်းစွာ တိုးတက် လျှောက်သွားနိုင်ရန် ထပ်လောင်း၍ ဝီရိယသစ်ကို မွေးမြူရာသတည်း၊ ကြိုးစား၍ ရှေ့သို့တိုးပြီး အားထုတ်ရာ သတည်း။

ပဋ္ဌမဈာနသမာဓိ

ဝိဝေကဇာသုခ

“ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်သည် ပဋ္ဌမဈာန်ဝင် စားနေသည်” ဟူသောစကားသည် ဗမ္မာပဋိပတ္တိသာသနာ ဝင်၌၎င်း၊ ဗမ္မာစာပေ သမိုင်း၌၎င်း တကြိမ်တခါမျှ မီးရှူး သန့်စင်၍ ဖွားမြင်ခြင်း မရှိခဲ့ဘူးသေးသော ဝါကျတခု ဖြစ်ခဲ့၏။

ဤဝါကျကလေးကို နှုတ်မြွက်မိသူနှင့် ရေးသား မိသူ သည် အလွန်ဆန်းသော လူထူးသော်၎င်း (သို့မဟုတ်) အလွန် နှုတ်ကြမ်း၍ များစွာလက်သရမ်းသော အရူးကြီးသော်၎င်း ဖြစ်သည်ဟူသော လူများစု၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ဘေးမှ ကင်းဝေး လွတ်မြောက်စေခြင်းငှါ ပြေးနိုင်သော စွမ်းရည် သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံရန် အတန်ခဲယဉ်း ချိမ့်မည်။

အကြောင်းမူကား-ဈာန် ဟူသော စာလုံးသည် မြန်မာ တို့၏ အဘိဓါန်၌ နိဗ္ဗာန်၏နောက်ဆွယ်မှ ကပ်လျက်လိုက် နိုင် သောသတ္တိထူးနှင့် ပြည့်စုံသကဲ့သို့ဖြစ်နေသောကြောင့်တည်း။

သို့ရာတွင် အများဆုံးသော မြန်မာလူထုသည် ထိုဈာန် ဟူသောပုဒ်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၎င်း၊ သဘောသဘာဝကို

၎င်း ရှင်းလင်း ပြတ်သားသော နားလည်မှုမှ ချို့တဲ့လျက် ရှိ၏ဟုဆိုလျှင် အလွန်ကြီး မှားယွင်းမည်မဟုတ်ချေ။

ထိုသူတို့၏ ဥာဏ်အမြင်၌ ဈာန်ဆိုသည်ကား - အခြား မဟုတ်။ ၎င်းတို့ အစဉ်အလာအတိုင်း ယုံကြည်လာခဲ့သော ယခုလည်း ယုံကြည်နေဆဲဖြစ်သော မိုးပျံ မြေကိုလျှိုး စသော တန်ခိုးအဋ္ဌိပါဒ် အမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်စွမ်းနိုင်သည့် သတ္တိ ဖြစ်နေပေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ ဖြစ်ရသည့် အထဲမှာ ပေါ်က္ကံဝေဟ်၏ ဤမှာ ဘက်ဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံ ပဋိပတ္တိ သာသနာဝင် တလျှောက်လုံး၌ ထိုကဲ့သို့ မိုးပျံ-မြေလျှိုး တန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကား တရံတဆစ်မျှ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဘူး သည် ဟူ၍ သနိုင်းရာဇဝင်နှင့် မှတ်တမ်း မှတ်စဉ်တို့၌ မရှိခဲ့သေးချေ။

ထို့ကြောင့်လည်း ဈာန်လာဘီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်ရ ယောက်ျားလျား မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်ခြင်း မရှိခဲ့သေးချေဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အများသဘောတူ လက်ခံ၍ လာခဲ့ကြကုန်၏။

သို့ဖြစ်ရာ မိုးပျံ-မြေလျှိုးနိုင်သော တန်ခိုးနှင့် အမျိုးအမျိုး အဖုံဖုံ လူသာမန်ဘို့ မယုံနိုင်လောက်အောင်သော အထူး အဆန်း အံ့ဘနန်းကိစ္စတို့ကို ဖန်ဆင်းနိုင် ပြုစုစွမ်းနိုင်သော သတ္တိသာ ဈာန်ဖြစ်သည်ဟူသော ထင်မှတ်ယုံကြည်မှုကား သံမှိုမယ်န၊ စွဲထားသကဲ့သို့ မလှုပ်မယိုင် အသွန်ခိုင်မြဲလှစွာ မြန်မာတို့၏ အသံ၌ စွဲလျက်ရှိနေခဲ့ပြီဖြစ်သောကြောင့် ၎င်း ကို လုံးဝပပျောက် သွားအောင် တွန်းလှန် ဖြိုဖျက်ရန် လုပ်ငန်းမှာ ပြောသလောက် လွယ်ကူလိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။

သို့ရာတွင် အမှန်-ဟူသော ရတနာကား သို့စဉ်တမျှ ကြာမြင့်ရှည်လျားလှစွာသော ကာလပတ်လုံး အမှိုက်သရိုက်နှင့် ရှုံ့ပွက်ညွှန်နက်ထဲမှာ နစ်မြုပ်နေရစေကာမူ ၎င်းအား ဖော်ထုတ်မည့်သူ အချိန်ရှိသမျှ မျှော်လင့်လျက်ပင် ရှိချေသေး၏။ ယခုခေတ်ကပ္ပါနှင့် သောကသားတို့၏ အခြေအနေအရ ၎င်းကို အတင်းအရကုတ်၍ ဆွဲမထုတ်ဘဲ ထားခဲ့လျှင် အဟုတ်မလျော်သော အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်နေချေပြီ။

ထိုကြောင့် ဤရွှေ့ဤမျှ ရှည်ဝေးလှသော ရှေးအတိတခေတ်ကာလမှ ယခုနေ့ကျအောင် ပုပ်သိုးပွရောင်၍ နေသော အမှားရင်နှစ်ကို မပစ်နိုင်မစွန့်ရက် တပွေ့ပွေ့ တဖက်ဖက်နှင့် ယက်ခါ-နမ်းခါ နေ၍လာခဲ့သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မြန်မာလူထုကြီးကို အားနာလျက်နှင့် အမှန်ကို ဖော်ထုတ်ရချေတော့မည်။

ဈာန်-ဆိုသည်ကား- အခြားမဟုတ် တခုသော အာရုံကို တွေးတော စဉ်းစားမှုပင် ဖြစ်၏။

ထိုမှ တပါးလည်း နိဝရဏ-စသော အကုသိုလ် ချေးညှော်များ (ဝါ) အမှိုက်သရိုက် တရားတို့ကို ပွတ်တိုက်ပယ်ခွါခြင်း (ဝါ) မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်း ဟူသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း ဆောင်၏။

ထိုကြောင့် ဈာန်ဝင်စားနေသည် ဟူသော ဝါကျသည် အာရုံတခု၌ မိမိ၏စိတ်ကို မလွင့်မသွား တည်ငြိမ်စွာထား၍ လေးလေးနက်နက် တွေးတော စဉ်းစားနေသည်ဟူသော အနက်ကို ဖော်ပြသည်ဟူ၍ မှတ်ယူ ကြကုန်ရ၏။

လေး ပါး သော ဈာန်တရားတို့တွင် ပဋ္ဌမ ဈာန်ဆိုသည် ကား ကာမ- ဗျာပါဒ- ဝိဟိံသာ- ဟူသော အကြမ်း ဆုံး အစား ဝိတက်ကြီးများကို ပယ်ခွါ စွန့်ပစ် နိုင်ခြင်း တည်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ပေါ်ပေါက်လာသော ချမ်းသာတမျိုး ဖြစ်၏။

၎င်းကို ဗုဒ္ဓ၏ ဝေါဟာရ အားဖြင့် ဝိစေကဇသုခ ဟု ခေါ်သည်။

အဓိပ္ပာယ်ကား-တေးတောစဉ်းစားမှုဖြင့် ရရှိအပ်,ခံစား အပ်သော အေးငြိမ်းခြင်းပင် တည်း။

ယောဂီဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည်-

- (၁) အရိယ သီလ။
- (၂) အရိယ သံဝရ။
- (၃) အရိယ သတိ။

(၄) အရိယသန္တာဋီ, ဟူသော- အင်္ဂါလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံ ပြီးနောက် ငါးရပ်သော နိဝရဏတို့ကို ပယ်ခွါပြီးလျှင် သစ် တပင်ရင်း၊ ဝါး တပင်ရင်း၊ လိုဏ်ဂူ အတွင်း သို့ဝင်၍ ကောင်းမြတ်သော စာပေကို ဖတ်ရှု၍သော်၎င်း၊ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်း တခုခုကို အာရုံပြု၍သော်၎င်း၊ ဘုရားဝတ်ပြု၍ သော်၎င်း။

(မှတ်ချက်) ဤနေရာ၌ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာတို့၏ဘုရား ဝတ်ပြုတခုကိုသာလျှင် နံပါတ် ချိတ်မထားမိ ရန် အထူးသတိပြုရ၏။

ပုတီးစိတ်၍သော်၎င်း၊ စာမွန်ပေကောင်းတို့ကို ရေးသား
 ၍သော်၎င်း၊ ရွတ်ဘတ်သရဇ္ဈာယ်၍ သော်၎င်း၊ ထိုမှတပါး
 လေးနက်ခဲခဲသော ကပ္ပပြဿနာကြီးတို့ကို တွေးတော၍
 သော်၎င်း၊ အချုပ်ကိုဆိုရလျှင် ဖေါပြုခဲ့ပြီးသော ဝိတက်
 အကြမ်းစားတို့ကို သုတ်သင်ပယ်ရှင်း၍ သမ္မာဝိဘက်ဖြင့်
 စဉ်းစားတွေးတောလျက်နေ၏။ ထိုသို့အာရုံစူးစူးတပါးသို့လွင့်ပါး
 လိုက်စားခြင်းကို အတင်းနှင်ထုတ်ပြီးလျှင် တခုတည်းသော
 အာရုံ၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ စူးစူးစိုက် စိုက်၊ ကေတုတာဆိုက်နေသော
 စိတ်ကို သမ္မာဝိတက်ကလေးဖက်ပြီး အလုပ်ပေးထားမှုပင်
 ဤပဋ္ဌမဈာန်၏ လုပ်ငန်းဖြစ်၏။

ဤပဋ္ဌမဈာန်၏ နယ်နိမိတ်ကား ပျံ့ပြော ကျယ်ဝန်းလှစွာ
 ၏။ ကပ္ပါ၌ ထင်လျှားသော ဘာသာအယူဝါဒအားလုံးတို့တွင်
 အမြတ်တန်းစားဟု သမုတ်ခြင်းကို ခံယူလျက်ရှိကြကုန်သော
 (ဝါ) ကပ္ပလူထုကြီး တရပ်လုံးကို ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ရက်ရက်
 စက်-စက်- ထွေးအံ့ပြီးသော- တံထွေးစက်ကဲ့သို့ မငဲ့မကွက်
 စွန့်ပစ်ထားခဲ့သော အာရုံငါးဝနောက်သို့ မမောနိုင်မပန်း
 နိုင်ဘဲ အလှူ အယက် လိုက်နေကြသော အရူးကဲ့သို့ပမာသား၍
 ကြီးမားလှသော သနားခြင်းကရုဏာဖြင့် ကြည့်ရှုနေကြသော
 ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် အားလုံးတို့သည် အထက်၌ ဖေါထုတ်ခဲ့သော
 ပဋ္ဌမဈာန်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတခုခုဖြင့်သာလျှင် ၎င်း
 တို့၏ ယောဂလုပ်ငန်းကိုစခဲ့ကြကုန်၏။

မှန်လှ၏။ ဟိန္ဒူ ယောဂီကြီးသည်၎င်း။
 မဟာမေဒင် ဆူဖီကြီးသည်၎င်း။

ခရစ္စယံမစ္စတင်ကြီးသည်၎င်း ကမ-ဗျာပါဒ-ဝိဟိံသာ ဟူသောဝိတက် အကြမ်းစားကြီးတို့ကို နိုင်နင်းစွာ ပယ်ခွါပြီး လျှင် ကြည်လင်သန့်ရှင်း ညစ်ကြေးကင်းသောစိတ်ဖြင့် သူတို့၏ ဘုရားသခင်ကို ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) ထိုဘုရားသခင်၏ ဂုဏ်တော်တရုကို ဖြစ်စေ စူးစိုက်စွဲမြဲစွာ တွေးတော ဆင်ခြင်မှုကို အချိန်အားမထူးဘဲ ပြုလုပ်နေတတ်လေသည်။ ဤသို့ တည်ငြိမ်စွာ **ကောဒိ** ဖြစ်၍ နေမှုကိုပင်ပင် ပဋ္ဌမဈာန် ဝင်စားနေသည် ဟုဆိုလျှင် မည်သည့်ကျမ်းစာ မည်သည့် ဒေသနာနှင့်မျှ ဆန့်ကျင်လိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အားလုံးသောလူရှင် ရဟန်းတို့သည်လည်း အားလုံး၌ရသော အခါတိုင်း (သို့မဟုတ်) နိဝရဏ-ဝိပဿိတို့ကို ဝေးစွာပယ်ခွါ၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်းနိုင်သော အချိန်တိုင်း ဤပဋ္ဌမဈာန်သုခကို (သို့မဟုတ်) ဆင်ခြင်တွေးတောမှု စဉ်းစားဝေဖန်မှုနှင့် တကွ ဖြစ်သော အေးငြိမ်းသော ချမ်းသာ တည်ငြိမ်ရှင်း၏ အရသာကို အခါမလင့်ခံစားနိုင်သော အခွင့်အရေးကို ရရှိနေသူတွေပင်တကား ဟူ၍ သိရှိရိပ်မိကြကုန်၍ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ကြကုန်ရာ၏။

ဤပဋ္ဌမဈာန်သမာဓိကား အထက်၌ ထုတ်ဖော်ညွှန်ပြခဲ့သည့် နည်းအတိုင်း ပယ်စွန့် သုတ်သင်ရမည့်အရာတို့ကို ပယ်ခွါဆေးကြောလျက် ပြုလုပ်ရမည့်ကိစ္စတို့ကို ပြည့်စုံအောင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်လျက် အားတက်သရော စိတ်ရောက်ယပါစေတော့ သဒ္ဓါဝိရိယဖြင့် အားထုတ်နိုင်သော မည်သည့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မဆို လက်မွန်မဆွ ပထမ ရှေးဦးစွာ ခံစားနိုင်သည့် သုခချမ်းသာပင် ဖြစ်၏။

ထိုမျှ မြန်ယှက်ဘွယ်ကောင်းသော ချမ်းသာကို ထိုယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မည်မျှလောက် ကြာရှည်စွာ ခံစားနိုင်သနည်း ?

အထက်ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သော ဗဟိဒ္ဓအာရုံတို့တွင် တစ်ခုတစ်ခုသော အာရုံ၌ ယောဂီဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် **ကောသိ** ဖြစ်နေသလောက် (ဝါ-တနည်းကား) တပြိုင်တပါး အခြားသော အာရုံတစ်ခုသို့ မိမိစိတ်ကို ကူးပြောင်း ရွေ့ရှား၍ ပြေးလွှားလည်ပတ်ခွင့်ကို မပေးဘဲ စူးစူးစိုက်စိုက် လှိုက်လှဲစွဲမြဲစွာ ဦးတည်၍ ထားနိုင်သလောက် ကြာရှည်လေးမြင့်စွာ ခံစားနေနိုင်ပေလိမ့်မည်။

ထိုကြောင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် **မရိစယ** အသားတက်၍ တိုးတက်ရင့်ကျက်လာစေရန် ခိုင်မြဲသည်ထက် ပိုမိုခိုင်မြဲစေရန် ဤပဋ္ဌမဈာန် ချမ်းသာကို မပြတ်မလပ် အထပ်ထပ် အကြိမ်ကြိမ် အချိန်ရသရွေ့ ဝင်စားနိုင်ရေးအတွက် အထူးလုံးပမ်းသင့်လေသည်။

ဒုတိယ ဈာန် သမာဓိ
သမာဓိဇယုခ

သဝိတက္က သံဝိစာရ တွေးတော စဉ်းစားမှု ကြံစည် စိတ်ကူးမှုနှင့်တကွသော ပဋ္ဌမဈာန်၏ ဝိဝေကဇချမ်းသာကို အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် တရံလေပ် တလစပ် ဝင်စားမိသော အခါ ထိုသည့် အိမ်တော်ပါး ဝိတက်နှင့်ဝိစာရ ဘို့သည်ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်အစဉ်၌ ကြမ်းထမ်းသောအသွင်ကို ဆောင်လာကြကုန်၏။

ဤမျှမက ၎င်းတို့၏ သဘောသွားကို ထင်လျှားစွာ ဖော်ပြ၍ လာလေကုန်ပြီ။ တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံကို စွဲစွဲမြဲမြဲစူးစူးစိုက်စိုက် တွေးတော၍ ၎င်းမှ မပြောင်းမလဲဘဲ နှလုံးသွင်းပြီး ဝင်စား ဖန်များလာခဲ့သော် ၎င်းသည် ပထမအစဉ် ကာယကံရှင်အား ကြည်လင်မှုကို ပေးတတ်စေကာ နောက်ဆုံး၌ ငြီးငွေ့ဘွယ် အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းသွားတတ်သော သဘောတရားရှိနေသေးသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိတက်ဝိစာရတို့က ပေးလှူဆက်ကပ်အပ်သော ချမ်းသာသုခ၌ ငြီးငွေ့စ ပြုလာလေ၏။ ရှိမိုးမပြုလာလေ၏။

အမှန်မှာ— ထိုကဲ့သို့ ရရှိခံစားအပ်သော ချမ်းသာသည် ချည်တိုင်တခု၌ ကြိုးဖြင့်ချည်နှောင်ထားအပ်သော နွားရိုင်း၏ ငြိမ်ဆိမ်ခြင်းမျိုးမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ရှင်းဦးဆံ့— ရိုင်းစိုင်း ကြမ်းထမ်း လှသော နွားငယ် တကောင်ကို ယဉ်ကျေးလာအောင် (ဝါ) လူ့အလိုကျ လိုက်တတ်အောင် ဆုံးမသွန်သင်ရန် အလိုရှိခဲ့လျှင် ပထမသော် ၎င်းကို ကြိုးရှည်ရှည်ဖြင့် ချည်တိုင်မှာ ချည်၍ ထားရာ၏။

ထို့နောက် ချည်ထားသောကြိုးကို တဖြည်းဖြည်း တို၍ တို၍ ပေးရာ၏။

နောက်ဆုံး အသားကျ၍ ယဉ်ပါးလာသောအခါ ကြိုးကို ဖြုတ်လျက် ထားစေကာ (ဝါ) ကြိုးကိုဖြို၍ လွှတ်ထားစေကာ ထိုနွားငယ်သည် ထိုချည်တိုင်၏ အနီးမှ တခြားတပါ သို့ ဝေးလံစွာ ဖဲမသွားတော့ဘဲ ကြိုးနှင့်ချည်နှောင်၍ ထားသည်နှင့်

အတူပင် ၎င်းချည်တိုင် အနီး၌ အလိုအလျောက် အိပ်လေ သကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ထို့နည်း တူစွာပင် ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ် စိတ်သည် ဝိတက် ပိစာရ ဟူသော နောင်ကြီးဖြင့် ချည်နှောင် ထားခြင်းကို တာရှည်စွာခံရ၍ ပရိစယ(ဝါ)အလေ့အကျင့်ရင့်ကျက်လာ ခဲ့သော် ၎င်းတို့ကိုအသုံးမပြုဘဲနှင့်ပင် တည်ငြိမ်စွာ တခုတည်း သောအာရုံ၌ စူးစိုက်၍နေချိမ့်မည်။

ထိုသို့အားဖြင့် ဝိတက်ပိစာရကွာခြင်းကြောင့် ရရှိအပ် သော အေးငြိမ်းမှု၊ တည်ငြိမ်မှုချမ်းသာကို ဒုတိယဈာန်ဟု ခေါ်ဆိုသမုတ်အပ်လေသည်။

• တနည်းဥပမာသော်ကား-ရေ သွင်းရန်၊ ရေထုတ်ရန်အ ပေါက် ပြန်ခြောက်ခုနှင့် ပြည့်စုံသော ရေကန်တခုရှိ၏။ ထို ကန်၌ရှိသောပြန်ခြောက်ခုတို့ အမြဲရေသွင်း၍ အမြဲရေထုတ် နေခဲ့သော် ထိုကန်အတွင်းရှိရေပြင်၌ လှုပ်ရှားမှုမငြိမ်မသက် မှုများ အမြဲတစေ ရှိ၍နေပေလိမ့်မည်။

ထိုမှတပါး ကောင်းကင်မှ မိုးရွာချခြင်း လေပြင်းမုတိုင်း တိုက်ခတ်ခြင်းတို့သည်လည်း ရေကန်၏ ရေမျက်နှာပြင်ကို မငြိမ်မသက် ဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းများ ဖြစ်ကြ ကုန်၏။

သို့ရာတွင် ကာကွယ်၍နိုင်သဖြင့် ၎င်းတို့ကို စဉ်းစားဘို့ မလိုချေ။ သို့သော် ပြန်ပေါက်ခြောက်ခုတို့တွင် ငါးခုသောပြန် တို့ကိုပိတ်လိုက်၍ ရေသွင်းရန် ထုတ်ရန်အတွက် တခုတည်း သောပြန်ပေါက်ကိုချန်ထားခဲ့လျှင် ထိုရေကန်၏ ရေမျက်နှာ ပြင်ကား ငြိမ်းသန်လှုပ်ရှားမှုများမှ ကင်းသဖြင့် အတော်

ငြိမ်သက်သွားပြီဟု ဆိုနိုင်လေသည်။ နောက်ဆုံး၌ ကြွင်းကျန်
 နေသေးသော ခြောက်ခုမြောက်ဖြန့်ပေါက်ကိုပါ ပိတ်ခြင်းငှါ
 စွမ်းနိုင်ခဲ့လျှင် လေ နှင့်မိုးနှုတ်ပါး အခြားတစ်ခုခုသော
 ဗဟိဒ္ဓအကြောင်းကြောင့် ထကြွလှုပ်ရှားခြင်းမရှိနိုင်လောက်
 အောင် ငြိမ်သက်သွားပြီဟု ဆိုနိုင်သကဲ့သို့ပင် မှတ်ယူကြ
 ကုန်ရာ၏။

ထိုနည်းအတူပင် ယောဂါဝါစရပုဂ္ဂိုလ်၏ စ၊ သ၊ ဃ၊ ဇ၊
 က၊ ဟ-ဟူးသာ ခြောက်ဒွါရတို့တွင် မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊
 ကိုယ်-ဟူသော ပဉ္စဒွါရကို လုံခြုံအောင် ပိတ်ဆို့ကာ ဆီး၍
 မနောဒွါရ တခုခုတည်းသာ ဖွင့်ထားပြီးလျှင် စဉ်းစားတွေး
 တောကြံစည်ခြင်းဟူသော ဝိတက်ဝိစာရလုပ်ငန်းကို ကြိုးပမ်း
 နေမှုသည်ပင် ပဌမဈာန်ဖြစ်လေတော့၏။

ထိုမှတစ်ပါး ယောဂီ၏ စိတ်ကစားမှုကိုပါ ရပ်စဲလိုက်၍
 မနောဒွါရနှင့် တကွသော ခြောက်ဒွါရကို လုံခြုံအောင် ပိတ်
 ဆို့လျက် နေခြင်းကိုပင် ဒုတိယဈာန်သမာဓိဟု ခေါ်ဆိုရ
 လေသည်။

ဤသို့အားဖြင့် ဒွါရခြောက်ခုတို့၏ အလုပ်ကိစ္စအဝဝကို
 တစမကျန် ရပ်ဆိုင်းထားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ယောဂီ
 ပုဂ္ဂိုလ်သည် သမာဓိအသုခကို ပြည့်ဝစွာ ခံစားနိုင်သူဖြစ်
 လေတော့၏။

(ဝါ) တနည်းဆိုရလျှင် ဧကောဒိသဘောဖြင့် တည်ငြိမ်၍
 သာသောစိတ်၏ အေးငြိမ်းခြင်းချမ်းသာကို ခံစားနိုင်သူ ဖြစ်
 လေတော့၏။

ထိုသို့ စ၊ သ၊ ဃ၊ ဇ၊ က၊ ဟ-ဟူသော ဖက်ခြောက်လုံးကို ရပ်ဆိုင်း၍ ၎င်းအသီးသီးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းကိစ္စတို့ကို ပိတ်ထားနိုင်သောအခါ ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရူပကာယ ဟူသော ရုပ်ကိုယ်ကြီးတခုလုံးသည် သုခတုံး ချမ်းသာခဲကြီး ဖြစ်လေရာ ထိုသမာဓိဇာသုခဖြင့် မတွေ့အပ် မထိအပ်သော ရုပ်၏ အစိတ်အပိုင်းဟူ၍ ၎င်း၏ ကိုယ်ကာယတွင် မရှိဖြစ်လေတော့၏။ သမာဓိဇာသုခသည်၏ ရုပ်ကိုယ်ကာယတခုလုံး သိမ်းကြီးလွှမ်းခြုံ၍ တည်လေတော့၏ဟု ဆိုလိုသည်။ ဆီကြည်တွင်း နှစ်လိုက်သော ဝါဂွမ်းကဲ့သို့ပင်ဟူ၍ မှတ်ယူရာ၏။

ဤ ဒုတိယဈာန် အဆင့်သို့ ရောက်ပြီးဖြစ်သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ချမ်းသာကို သမာဓိဇာသုခဟု ခေါ်ဆိုအပ်သည်။

အဘယ်ကြောင့်နည်း?

ဤအဆင့် အတန်း (သို့မဟုတ်) ဤ အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်ပြီးဖြစ်သော ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏ မနောဒွါရ ဟူသော ဟဒယ ရေပြင်၌ ဝိတက် ဝိစာရတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာဘက်ကုန်သော လှုပ်ရှား ပြောင်းရွှားမှုကလေးများပင် ချုပ်ချော ကွယ်ပ၍ သွားကြွေးလျှင်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ထိုဝိတက်နှင့် ဝိစာရတို့သည် ဝိဝေကဇာသုခ (ဝါ) အေးငြိမ်းခြင်း ချမ်းသာကို ဖြစ်စေတတ်သည် မှန်သော်လည်း ဧကန် မုချအားဖြင့်ဆိုရလျှင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ဟဒယ ရေပြင်ကို တသွင်းသွင်း လှုပ်ရှားစေရာ၌ ၎င်းတို့သည် ပခါန လက်သယ် များဖြစ်နေကြ ကုန်သေးရာ ၎င်းတို့ကို ပယ်ရှားပစ်လိုက်သည် နှင့် တပြိုင်နက် အဝိတက္က အဝိစာရ(ဝါ)ဝိဘက်လည်းမပ။

ဝိစာရလည်း ကွာလျက်နေသော သမာဓိဇာတိ (ဝါ) တည်
ငြိမ်ခြင်း အရသာဓာတ်ပေါက်ဖွား၍ လာမြဲဖြစ်ချေသည်။

ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သမာဓိဇာတိသည် ဗုဒ္ဓ၏ လမ်းစဉ်၌
ဗုဒ္ဓ၏ သန္တုတ္တက လက်တွေ့ချမ်းသာဖြစ်၏။ လက်တွေ့ အရသာ
ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ယောဂီဝိစာရလုပ်ငန်းဖြင့် တကဲ့လက်တွေ့
ချမ်းသာကို တကယ်လိုလားသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆုပ်
နစ်ခြင်းမှ ကင်းသော စေတနာသဒ္ဓါဝီရိယ တို့ဖြင့် ဤဒုတိယ
ဈာန် အဆင့်သို့ အချိန်မဖင့်ဘဲ ရောက်ရှိနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းအား
ထုတ်ရာ၏။

တတိယ ဈာန်သမာဓိ

နိဗ္ဗိတိကသုခ

အထက်၌ ဖော်ထုတ်ခဲ့သော ရေကန်ဥပမာတွင် ဝိဘက်
ဝိစာရတို့ ပေါက်ဖွားရာ မနောဒွါရ ဟူသော မြောက်ခု
မြောက်မြန်ကို ဝိတ်လိုက်သောအခါ ရေပြင်တွင် ထိုသို့ဝိတ်
လိုက်ခြင်း၏ အရှိန်ကြောင့် နူးညံ့သိမ်မွေ့ သေးငယ်သော
ချေလှိုင်းကလေးများ၊ ပွေ့ကလေးများ ပေါ်ပေါက်လာ
တတ်လေသည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းကား ဝိတိသဘောသွားပင်
ဖြစ်၏။

ယင်းသို့သော အချိန်၌ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ဟဒယရေပြင်တွင်
တလွင်လွင် တလျှပ်လျှပ် ပြေးလွှားကစားနေသော ဝိတိလှိုင်း
ကလေးများသည် တတိယ ဈာန်သမာဓိကို ဝင်စားသည်နှင့်
အမျှင် တဖြည်းဖြည်း ငြိမ်သက်၍ လာကြလေကုန်ပြီ။ မိမိရ
ရှိပြီးဖြစ်သော တတိယဈာန်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ထပ်ခါ

ထပ်ခါ ဝင်စားအပ်သည် ရှိသော် ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ပီတိ
ဓါတ်များသည် တစတစ အားလျော့၍ သွားကြလေကုန်
သည်ဟု ဆိုလို၏။

ဝမ်းမြောက် ရှင်လန်းခြင်းဟူသော ပီတိ-ရ ပွက် ရေ
လှိုင်းကလေးများသည် အခြေပျက်၍ ငြိမ်သက်စပြုလာကြပြီး

သို့ဖြစ်ရာ နောက်ဆုံး၌ ထိုမျှမွန်မြတ်သော ပီတိ သဘော
တရားသည်ပင် ယောဂီဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏ ဟဒယရေပြင်၌
ကြည်လင်ပြေးလွှား ကစားတည်နေနိုင်ခွင့်ကို မရရှိတော့ဘဲ
လုံးဝချုပ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်လေတော့သတည်း။

ထိုအခါ သူသည် ဥပေက္ခာ သဘောတရားတို့ ပိုင်နိုင်စွာ
ကျင့်သုံးနိုင်ပြီဖြစ်ရာ ပူမှု၊ အေးမှု၊ ဆင်းရဲမှု၊ ချမ်းသာမှု ဟူသော
သဘောတရားများ ဆိတ်သုဉ်းသဖြင့် စွဲမြဲသော သတိဖြင့်
အမြဲတစေ ရှင်လန်းနေလေတော့၏။ ဥပေက္ခာနှင့် သတိ အမြဲ
တမ်းတွဲလျက်တည်ရှိ၍ ပကတိအားဖြင့်ချမ်းမြအေးကြည်စွာ
နေနိုင်သူပင်တည်းဟူ၍ အရိယာသူမွန်တို့၏ ချီးကျူးခြင်းကို
ခံယူနိုင်လေတော့၏။

ဤသို့သောနည်းအားဖြင့် တတိယဈာန်၏ အခြေအနေသို့
ဆိုက်ရောက်သောအခါ ယောဂီ ဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏ ရူပကာယ
နှင့် နာမကာယ ဟူသော နှစ်ဌာနလုံးတို့၌ နှစ်သက် ရှင်လန်း
ခြင်းဟူသော ပီတိသဘောတရားသည် အထွက်လည်းမထင်၊
အဝင်လည်းမရှိ ပကတိ သဘာဝ၏ လေနှင့် မိုးတို့မှာလည်း
ကင်းဝေးလျက် နေသော ရေကန်၏ ရေမျက်နှာပြင်၌ လှိုင်း
လုံးကလေးများ မရှိ သကဲ့သို့ပင် အလိုအလျောက် ကွယ်
ပျောက်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်လေတော့၏။

ထိုသည့်ရေလှိုင်းငယ်များနှင့် ရေအမြှုပ်ကလေးတို့သည်
 ဒီတိ၏ အသွင်ပင်ဖြစ် ဤရာ ယခုကဲ့သို့ ၎င်းတို့ လုံးဝပပျောက်
 သွားသောအခါ၌ကား ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဗ္ဗိတိကသုခ
 ဟု ဆိုအပ်သော တတိယဈာန်ချမ်းသာကို နှစ်သက် ကြည်နူး
 စွာ ခံနိုင်လေတော့၏။

၎င်းသည်လည်း ဗုဒ္ဓ၏ လမ်းစဉ်တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော
 သုခချမ်းသာတို့ထက် ပိုမိုနူးညံ့သိမ်မွေ့သော သာလွန်မွန်မြတ်
 သော လက်ခံစွာချမ်းသာ တရပ်ပင်ဖြစ်သတည်း။

စတုတ္ထဈာန်သမာဓိ

ပရိပုဗ္ဗသုခ

ဤသို့အားဖြင့် အထက်၌ ညွှန်ပြခဲ့သော လမ်းစဉ်အား
 ဖျော်စွာနိဗ္ဗိတိကသုခ(ဝါ)ပီတိမှကင်းသော(ဝါ)နှစ်သက်
 မှုမှ လိတ်သုဉ်းသော ချမ်းသာကို အကြိမ်ကြိမ်အတန်တန်ဝင်
 စေ၍ ဝိစာဒနာများလာသောအခါ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ဟဒယ
 အကြည်သည် ရေ့ကင်းသမျှများနှင့် လှိုင်းငယ်များလည်း မရှိ
 အရှိက်သရိုက်နှင့်အမှန်အနယ်များလည်း အကုန်ကွယ်အောင်
 အောက်ခြေသို့ ထိုင်ကြပြီးဖြစ်သော ဗဟိဒ္ဓ လေပြေ လေညှင်း
 တိုက်ခပ်ခြင်းမှလည်း ကင်းသော အခြေအနေသို့ ရောက်နေ
 သော ရေကန်၏ ရေဥင်ကဲ့သို့ အလွန်အကြူး အထူး ငြိမ်
 သက်၍ အေးမြကြည်လင်နေတော့၏။

ထိုအခါ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် သုခ, ဒုက္ခတည်းဟူသောချမ်း
 သာနှင့် ဆင်းရဲကိုလည်း ပယ်ပြီး၍ သောမနဿ, ဒေါမနဿ

တည်း ဟု သော ရှင် လန်း ခြင်း၊ နှ လုံး မသာခြင်း တို့လည်း ကွယ်ကြပြီဖြစ်ရာ ပူမှု၊ အေးမှု၊ ဆွေးမှု၊ ပျော်မှု တို့ကို တခု တည်း အဖြစ် ဖြင့် အာ ရုံ ပြု နိုင်၊ ကြည့် ရှု ဆင် ခြင် နိုင် သော ဥပေက္ခာသတိနှင့် ပြည့်စုံ၍ အလွန်လျှင် မွန်မြတ် စင်ကြယ် သော စတုတ္ထဈာန်သမာဓိသို့ ဆိုက်ရောက်လေတော့၏။

ဤစတုတ္ထဈာန်သမာဓိကား အလွန် နက်နဲ၍ သိမ်းမွန်း ညံ့လှ၏။ အားလုံးသော ဒုက္ခသဘာဝတရားဟူသမျှကို ဆင်းရဲ ဟူ၍လည်းမထင်၊ ထို့ပြင် အားလုံးသော သုခဓာတ်ဟူသမျှကို ချမ်းသာ ဟူ၍လည်း မမင်တော့ဘဲ ကြံ့ခိုင် တည်မြဲ သော သတိဖြင့် အာရုံဟူသမျှကို တပြင်တည်းတသားတည်း ရှုမြင် နိုင်၍ အကြင်အကြင်သို့သော အပြင်အပ ဗဟိဒ္ဓ လှုပ်ရှားမှု အများတို့ကြောင့် သောမနဿ ဘက်သို့လည်းမကောင်း၊ ဒေါမ နဿဘက်သို့လည်းမရှိင်းဘဲ ပကတိသဘောအတိုင်းတည်တံ့ နိုင်သော အခြေသို့ရောက်နေသော စိတ္တသမာဓိ (ဝါ) စိတ်၏ တည်ငြိမ်မှုပင် ဖြစ်သတည်း။

ထိုအခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်သောအခါ ယောဂါဝ စရပုဂ္ဂိုလ်သည် အလွန်ကြည်လင် အေးမြ၍ တည်ငြိမ်သော မလှုပ်မယိုဘဲ ကျောက်မဏ္ဍိုင်သို့ အထူးကြံ့ခိုင်သော အညစ် အမြေး ချေးညွှတ်မတင် အဆမတန် သန့်စင်သော ပါရိ သုဒ္ဓသုခဟု ဆိုအပ်သော စတုတ္ထဈာန် သမာဓိကို ရင်ခွင်ပိုက် ပြီး ဖြစ်လေတော့၏။

၎င်းသမာဓိသည် အနှိုန်အလွန် ပြင်းလှသောကြောင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ရုပ်ကာယ တခုလုံးကို အကြွင်းမဲ့ သိမ်း ကြီးလွှမ်းခြုံလိုက်တော့၏။ ကြည်လင်တောက်ပသော ဖလ်

ရုပ်ငယ်၏ အတွင်းသို့ နီတွေး တောက်ပြောင် နေ့ခင်းကြောင်
 တောင်မှာပင် အမှောင်ကိုဖျက်၍ အရောင် လက်နိုင်သော
 မြရတနာကို ထည့်သွင်းထားလိုက်သောအခါ ဖြူဖြူဖွေးဖွေး
 ပုလဲ အသွေးရှိသော ဖလ်ရုပ်ကလေးသည် ကြက်သွေး
 ဆွတ်ဖြန်း နီဖြန်းသော အရောင်ကို ဆောင်သကဲ့သို့ပင်
 တံည်းဟူ၍ မှတ်ယူကြကုန်ရာ၏။

ဤသို့ ဖေပြုခဲ့သည့်အတိုင်း စတုတ္ထဈာန် သမာဓိ အရှိန်
 ကြောင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ရူပကာယ ရုပ်ခန္ဓာတရားကို
 သိမ်းရုံးလွှမ်းခြံ၍ အကုန်ပျံ့နှံ့အောင် ဖြစ်ပွား ပေပေါက်
 လာသော ချမ်းသာကား အလွန်နူးညံ့ သိမ်မွေ့လှရာ ရှေး
 အထက်ဆက်၌ ညွှန်ပြခဲ့ပြီးသော သုခချမ်းသာတို့နှင့် မနှိုင်း
 သာ မယှဉ်သာအောင် အလွန်တရာကွဲခြားလှသည်ဟူသော
 စကားထက် ပိုမို၍ ပြောဆိုရေးသားရန် မတတ်စွမ်းနိုင်ချေ။

သို့ရာတွင် ၎င်းသည်လည်း သဒ္ဓိဋ္ဌိက အကာလိက ခမ်း
 သာအစင်ဖြစ်၏။ အချိန်မဖင့် အခါမလင့်ဘဲ လက်ငင်းဒိဋ္ဌ
 ယခုပစ္စက္ခ မျက်မှောက်ဖြစ်သော ဤဘဝ၌ပင် မဆုတ်မနစ်
 သော လုံ့လ ဝီရိယ မလှုပ်မယိုင် ခံနိုင်သော ယုံကြည်ချက်
 သဒ္ဓါတရားတို့ဖြင့် မနားမနေ မရမနေဟူသော ဇွဲဖြင့်
 အားသွန်ကြိုးပမ်းသူ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း လက်တွေ့ ခံစား
 နိုင်သော သုခပင်ဖြစ်သတည်း။

ကျင့်ထုံး

ဤမျှသော စကားအစဉ်ဖြင့် ဖေပြုထုတ် ညွှန်ပြခဲ့သော
 ဈာန်အစဉ်တို့ကား မုဒ္ဓလမ်းစဉ်၏ အစိတ်အပိုင်းတို့သာ ဖြစ်

ကြကုန်၏။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့၌ ကျင့်ထုံးကား မပါရှိသေးချေ။
ကျင့်ထုံးမှ ကင်းသော လမ်းစဉ်သည် ကုထုံး မပါသော
ဆေးကျမ်းကဲ့သို့ပင် ဖြစ်တတ်လေရာ ကျင့်ထုံးကား ယောဂါ
ဝစရပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အဓိက လိုလားအပ်သော အချက်ကြီး
တရပ်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့်—မကျဉ်းမကျယ် အလယ်အလတ် ဖြစ်သော
ကျင့်ထုံးကို ထက်သန်သော စေတနာ သဒ္ဓါ ဝီရိယ တို့နှင့်
ပြည့်စုံကြကုန်သော ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် သက်
သက် ဖြစ်သော ရည်သန်ချက်ဖြင့် ရေးသား ဖော်ပြပေးဦးအံ့။

ပဌမဗျာန်ကျင့်ထုံး

၎င်းအတွက် ကျင့်ထုံးမှန်ကား ဘဏ္ဍာစား ထိုးနည်းပင်
ဖြစ်၏။ ဤဘဏ္ဍာစား ထိုးနည်းဆိုသည်မှာ ဆန်ကိုပေး၍
ဆေးကို ယူသောနည်းပင် ဖြစ်၏။

၎င်းသည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ထင်လျှားရှိကြကုန်သော
နိုင်ငံရေး စီးပွားရေးစသော နယ်ပယ်တို့၌ လဲလှယ်ရေး
ဖလယ်ရေးဟူသော အမည်နာမတို့ဖြင့် ပေါ်လွင် ထင်လျှား
လျက်ရှိချေသည်။

ထိုမျှမက ၎င်းသည် ယခုအခါ ကပ္ပါကြီး တခုလုံးကို
ကြီးစိုးလွှမ်းမိုးလျက်ရှိရာ မည်သည့် သတ္တဝါ မည်သည့်နေရာ
၌မျှ ၎င်းနည်းကို အသုံးမပြုဘဲ လက်လွှတ်၍ မထားနိုင်ခဲ့ချေ။
အပေးနှင့်အယူ တူညီမှု၊ အရောင်းနှင့်အဝယ် မျှတမှု၊ လုပ်ချိန်

လုပ်အားနှင့် လုပ်ခ ညီမျှမှုတို့သည် ဤနည်း၏ မဏ္ဍိုင်များဖြစ် ကြကုန်၏။

၎င်းနည်းကို အဓမ္မ စိတ်ထားဖြင့် ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန် မမှန်မကန် ဝေဘန်ပိုင်းခြား၍ မတရား အသုံး ပြုခဲ့သော် အမြတ်ကြီးစားမှု ခေါင်းပုံဖြတ်မှုစသော လောကဆိုင်ရာ မသမာမှု အမျိုးမျိုး ထပ်ခါ ထပ်ခါ တိုးပွား၍ လာတတ် ချေသည်။

ထိုအခါ - ဤကပ္ပါလောက၌ မငြိမ်မသက် ဆူပွက်လှုပ် ရှား မဟုတ်မတရားမှုများ ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်၍ လဒေဒြ ဖြစ်ချေသည်။

အမှန်မှာ-သတ္တဝေလောကကြီး တခုလုံး၏ အေးငြိမ်းသာ ယာမှု ဆုပြီးဘိုးတက်မှုတို့သည် ၎င်းနည်းကို တိကျမှန်ကန် စွာ အသုံးပြုခြင်း၌ အခြေစိုက်လျက် ရှိကြကုန်၏ ဆိုလျှင် မှားစွာ မှားယွင်းလှမည် မဟုတ်ချေ။

ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အမြောက်စကားမျှဖြင့် ဤဘဏ္ဍာ စားသွင်းမှု (ဝါ) အစားထိုးမှု(ဝါ)လဲလှယ် ဖလယ်မှုသည် လောကနိင်္ဂရေ စီးပွားရေးစသော အရေးပေါင်းများစွာ အကြီးဝင်သော ရူပဘေဒနယ်၌ မုချအားဖြင့် အသွန်အရေး ပါ အရာရောက်သကဲ့သို့ပင် နာဒဘေဒနယ်၌လည်း မနာ ဝိညာဏ်၏ (ဝါ) စိတ်၏ အထက် အထက် ဖြစ်ကုန်သော စခန်းမကြီးများသို့ ရောက်သည်တိုင်အောင် တိမတ်ဖြောင့် တန်းစွာ လှမ်းတက်လိုသော ယောဂါဝစရ-ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ၎င်းနည်းသည် မသုံးမဖြစ်သော ပခါနနည်းပင်ဖြစ်ချေသည်။

နည်းပါးသော ပရိစ္ဆယမူကြောင့် အပိုးမသေ အကျိုးမကျ
 သေးသော လူသား၏ စိတ်ဓါတ်သည် သဘာဝအားဖြင့်
 အမြဲတမ်းမသွေ့ လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ပြေးလွှား၍ ကစားနေ
 တတ်ချေသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်း၏ မနေဒွါရသည် ကာမ
 ဝိတက် ဗျာပါဒ ဝိတက် ဝိဟိံသာဝိတက်တို့၏ စားကျက်
 ဖြစ်နေ တတ် သည့် အပြင် ၎င်းတို့၏ ခုန်ပေါက်ပြေးလွှား
 မြူး ထူး ပျော်ပါးရာ ကစားကွင်းကြီးလည်း ဖြစ်နေ တတ်
 ချေသည်။

ယင်းသို့အားဖြင့် အင်အားမသေးငယ်လှသော ဝိတက်
 တို့ကို တချက်ထည်း အမြစ်ပြတ်ခုတ်တင် အကြွင်းမဲ့ သုတ်
 သင်၍ ထုတ်နှင်း ချမှူးရန် လုပ်ငန်းမှာ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော
 ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ် အမျိုးအစားအတွက် များစွာလွယ်ကူ
 သော ကိစ္စတရပ် ဖောက်ဖြစ်ခဲ့ရာ ဤအထစ် ဤစခန်းကို
 ခုန်ကျော် လွန်မြောက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်သော ယောဂီ
 ပုဂ္ဂိုလ်အမြောက်အမြားကို မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်နေရ
 ခြင်းကား ထူးဆန်းသော ကိစ္စတရပ် မဖြစ်နိုင်တော့ချေ။

ကာမ ဝိတက်၏ နေရာတွင် နေက္ခမ္မ ဝိတက်ကို အစား
 သွင်းလိုက်ရ၏။

တနည်းကား- ကာမဝိတက်ကို နေက္ခမ္မဝိတက်ဖြင့် လဲလှယ်
 ရ၏။ ဖလှယ်ရ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား- အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့
 ဟူသော ကာမအာရုံတို့တွင် တခုခုသော အာရုံမှ အခြား
 အာရုံတခုသို့ မိမိစိတ်ကို ခုန်လွှား ပြေးသွားနေခွင့်ကို ပေး
 ထားပြီးလျှင် ထွေရာလေးပါး စဉ်းစားတွေးတော၍ နေစေ

မည့်အစား ၎င်းတို့မှ လွတ်မြောက်ရေးကို တွေးတောနေရမည်ဟု ဆိုလို၏။

ဤသို့အားဖြင့် ကာမဝိတက် ပေါ်လာတိုင်း ပေါ်လာတိုင်းသော ခဏတို့ကို ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် တရံတဆစ်မျှ သတိအလစ်မပေးမူ၍ ၎င်း၏ အခြေအမြစ်ကို ကျစ်လစ် သိပ်သည်းစွာ စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးလျှင် ၎င်း၏ကျိုးမဲ့ပစ်ရ သဘောကို ပေါ်လောကြီး ပေါ်လာအောင် ဖော်ထုတ် လိုက်ရ၏။

ယင်းသို့ ကာမဝိတက်ကို နေက္ခမ္မဝိတက်ဖြင့် လဲလှယ်ဖလယ်ဖန်များလာခဲ့သော် ကာမဝိတက်သည် တဖြည်းဖြည်းအားသေး၍ လာ၏။ ၎င်းအားနည်းလေ နေက္ခမ္မအားကြီးလေ ဖြစ်တတ်၏။

ထိုနည်းအတူပင် ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်အစဉ်၌ အကြင်အခါတွင် ဗျာပါဒ ဝိဟိံသဟူသော ဝိတက်ကြမ်းကြီးများတို့သည် ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်၍ လာကြကုန်၏။ ထိုကဲ့သို့သောအခါ၌ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အဗျာပါဒ အဝိဟိံသာ ဟူသော မေတ္တာဝိတက်တို့ကို ပွားများခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့ကို ပျောက်ပျက်စေကုန်ရ၏။

ဒုတိယဗျာန် ကျင့်ထုံး
ပယ်ဖျက်နည်း

အထက်၌ ကျင့်ထုံးနှင့်တကွသော ဘဏ္ဍာစားထိုးနည်း (၀၇)အစားသွင်းနည်းဖြင့် လေ့ကျင့်အပ်သော ပဌမဗျာန်ကို

ဖော်ထုတ်ခဲ့ပြီ။ ၎င်းနည်းကို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကြိမ်ဖန်
များစွာ လေ့ကျင့်ရ၏။ (၀၂) ထိုပဌမဈာန်ကို အကြိမ်များစွာ
ဝင်စားရ၏။

ဤသို့လေ့ကျင့် ဝင်စားဖန်များ၍ အကျိုးကျ၊ လက်သေရုံ၊
လာသောအခါ ၎င်းဈာန်တွင် အကြီး ဝင်သော ဝိတက်နှင့်
ဝိစာရတို့၏ သဘောတရား၊ လက္ခဏာများတို့သည် ထင်လျှား
ပေါ်လွင်၍ လာကြကုန်၏။

ထိုအခါ ဝိတက်-ဝိစာရဆိုသည်ကား ကောင်းသည် ဖြစ်
စေ(၀၂)မကောင်းသည်ဖြစ်စေ ရေတွင်ရုပ်ရေး၊ ဆေးခြယ်
ကောင်းကင်၊ ပုံအသွင်သို့၊ ထင်လျှားသော အထည်ကိုယ်ဖြစ်မှ
ဆိတ်သုဉ်းသော သဘာဝဖြစ်၏ ဟူသော အသိဉာဏ်သည်
ယောဂီဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏ ကြေးမူန်ပြင်၌ ကြည်လင် ပြတ်သား
စွာ အလိုအလျောက် ပေါ်ပေါက် ထင်လျှား လာလေသည်။

ဤသို့ ထင်လျှား လာသည်နှင့် တပြိုင်နက် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်
သည် ကြီးမားပြင်းထန်လှသော စေတနာ၊ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယတို့ဖြင့်
၎င်းတို့ကို ပယ်ဖျက်လိုက်ရ၏ (၀၂) နှင်ထုတ်လိုက်ရ၏။

ထိုအခါ အဝိတက္က အဝိစာရ(၀၂)တွေးတောခြင်းဝိတက်
လည်းမပါ။ စဉ်းစားခြင်း ဝိစာရလည်း ကွာပြီး ဖြစ်သော
ကြောင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် နှစ်ခုသော တရားကို ပယ်ခွါ
တိုက်ဖျက်၍ သုံးခုကိုတွယ်ဖက်လျက် နေတတ်သော ကောင်း
ခြင်းသုံးဖြာ ဆယ်ပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဒုတိယ
ဈာန်ကို အနှောင့်အယှက် ကင်းမဲ့စွာဖြင့် ဝင်စားနိုင်လေ
တော့၏။

ဤနည်းအတူပင် အထက်အထက် ဖြစ်သော တတိယ စတုတ္ထဈာန်တို့သည်လည်း ပယ်ဖျက်နည်းကိုသာ အသုံးပြုကြ ကုန်ရာ၏။ ထိုကြောင့် ပီတိနှင့် သောမနဿတို့ အစဉ်အတိုင်း ကွာကာ သွားကြကုန်၏။

၁။ မနောမယရူပ

အထက်သို့ တက်လိုသူသည် အောက်ခြေသိမ်းလုံမှ ဖြစ် သည် ဟူသကဲ့သို့ ယောဂလမ်း၌၏ အထွဋ်အတိပ်ဖြစ်သော အထက်စခန်းကြီးများသို့ တက်လှမ်းလိုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် သည် မိမိရရှိပြီးဖြစ်သော ဈာန်လေးပါးကို အကြိမ်ကြိမ် အ တင်ထပ် သုံးသပ်ရာ၏။ အနုလောမ ပဋိလောမ အားဖြင့် ခေါက်တုန့်ခေါက် ပြန်ဝင်စားရာ၏။ မီးများလေ-ရွှေ့နု၍ အ ရည်တက်လေ ဆိုသော စကားကဲ့သို့ပင် ဤဈာန်လေးပါးတို့ လည်း ဝင်းစားနိုင်လေ အသားတက်လေ တန်ခိုးထက်လေ ဖြစ် ချိန်မည်။

ဤသို့သော နည်းအားဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် အထင်ထပ် သုံး သပ်ဝင်စားဖန်များလာသောအခါ ထိုယောဂီဝစရပုဂ္ဂိုလ် ၏ စိတ်သည် အမျိုးမျိုးအနုဖုံသော မဟိဒ္ဓအာရုံများသို့ ရွှေ့ ရှားလွင့်ပါး၍ ကစားခြင်းမှ ကင်း လာတော့၏။ ဧကောဒိ အခြေသို့ ယိုက်သဖြင့် ၎င်း၏စိတ်သည် တခုတည်းသောအာရုံ ဌာယာ မရွှေ့မရှား လှေခါးခုံအလားကဲ့သို့ စူးစိုက်၍ တည် လေတော့၏။

ဆိုလိုရင်းမှာ—လှုပ်ယိုင် ရွှေ့ရှား ပြေးဖွားမှုမှ ကင်းသ ဖြင့် တည်ငြိမ်ခြင်းဟူသော ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံလာလေတော့

၏။ စင်ကြယ်သန့်ရှင်း ညစ်ကြေး ကင်းသဖြင့် ဝင်းလက် တောက်ပသော အရောင်ကို ဆောင်၍ လာလေတော့၏။ အ ကြိမ်တရာ ဖတ်အပ်သော ဝါဂွမ်းကဲ့သို့၎င်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ကြိုအပ်ချက်အပ် စစ်ယူ အပ်သော ပျားဖယောင်းကဲ့သို့၎င်း နူးညံ့ပျော့ပျောင်း၍ လာလေတော့၏။ နောက်ဆုံး၌ ၎င်း၏ စိတ်သည် ခပ်သိမ်းသောအမှုတို့၌ ခံ့သဖြင့် အလံကမ္မနိယ ဟူသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလာလေတော့၏။

ထိုသို့သော ကျင့်စဉ်ကျင့်လမ်းကို စခန်းစဉ်အတိုင်း ဖြောင့် တန်းစွာ လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပွားလာသော သမာဓိစိတ် (ဝါ) ဧကဂ္ဂတာစိတ်သည် ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ် ၏ ရုပ်ကာယ တခုလုံးကို သိမ်းရုံးလွှမ်းမိုး၍ ပျံ့နှံ့၍တည်လေ တော့၏။

ဥပမာသော်ကား—အကြိမ်တရာ များစွာ ဖတ်အပ်သော လဲ ဝါဂွမ်းကို ကြည်လင်သော နှမ်းဆီတွင် နှစ်လိုက်သော အခါ ထိုဆီဖြင့် မေတ္တမထိရသဖြင့် မစိုမစွပ်သော လဲ ဝါ ဂွမ်းအစအန အနည်းငယ်မျှ မရှိသကဲ့သို့ပင်တည်း။

ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၏ စူးစိုက်တည်ငြိမ်သော သမာဓိ စိတ်သည် ၎င်း၏ရူပကာယ တခုလုံးကို သိမ်းကြီးလွှမ်းခြုံ၍ တည်ပြုဖြစ်ရာ ရုပ်ကလာပ်စည်း မှန်သမျှတို့သည် အသက် ဝင်၍ လာသကဲ့သို့ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ ထိုကဲ့သို့သော ရုပ်မျိုး ကို မနောမယရူပ (ဝါ) စိတ်ဖြင့်ပြီးသောရုပ် (ဝါ) သမာဓိ စိတ်ဖြင့် ကောင်းစွာ မွန်းအပ် ထုံအပ် စိမ်အပ်သော ရုပ်ဟူ၍ ခေါ်ဆိုရလေသည်။

ဤအခြေအနေသို့ မရောက်ရသေးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်
 ၏၎င်း၊ အခြားသော ရုပ်ကာယ တင်းလင်းရှိသော သတ္တ
 ဝါတို့၏၎င်း ခန္ဓာကိုယ်ကို ဖွဲ့စည်းထားသော ရုပ်တို့မူကား
 ရူပမယရူပ၊(ဝါ)ရုပ်တရားတို့က ကြီးစိုးသောရုပ်တို့သာဖြစ်
 ကြကုန်၏။ အထက် ဥပမာ၌ ဆီရုပ်ကြီးစိုးသော ဝါဂွမ်းရုပ်
 ကဲ့သို့ပင်တည်း။

ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းအားလျော်စွာ မနောမယ
 ရူပအခြေသို့ ဆိုက်ရောက်အောင် ကြိုးပမ်းအားထုတ်နိုင်သော
 စေတနာ သဒ္ဓါဝီရိယတို့နှင့် ပြည့်ဝသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏
 ကိုယ်ကာယတခုလုံးကို ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းလျက် တည်ရှိသော
 ရုပ်အစုသည်၎င်း၊ ထိုထိုသို့သော ပသာဒ ရုပ်ကြည်တို့မှ အ
 ကြောင်း တိုက်ဆိုင်သောအခါ ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက် လာကြ
 ကုန်၍ ထိုထိုရုပ်အစုကိုပင် ပြန်လည် လွှမ်းမိုး အုပ်စိုးသကဲ့သို့
 နေသောနာမ်အစုသည်၎င်း အညစ်အကြေးကင်း၍ အလွန်
 လျှင် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ကြကုန်၏။

ထိုထို ဤဤဟုဆိုအပ်သော ဗဟိဒ္ဓအာရုံများသို့ ပြေးသွား
 ပျံလွှား ကျက်စားခြင်းမှကင်း၍ ထူးခြားလွန်ကဲသော တည်
 ငြိမ်ခြင်းဖြင့်လည်း ဘယ်ငြိမ်လျက် နေကြကုန်၏။

ထိုအခါ သို့စဉ်တမျှ သန့်ရှင်းကြည်လင်၍ ကောဒိ
 အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်နေသော သမာဓိစိတ်သည် ပြတ်သား
 ကြည်လင်သော ဥာဏ်အမြင်ဘက်သို့ အားပြု ဦးဆောင်
 လေတော့၏။ ဤငါ၏ကိုယ်ကာယ ဆိုသည်ကား အခြား
 မဟုတ်၊ မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး ဟူသော သဘာဝ ဓါတ်ကြီးသေး
 ပါးတို့ဖြင့်ပြီး၏၊ ၎င်းတို့၏ အစုအဝေး အစိုင်အခဲသာဖြစ်၏။

မူလအခြေခံအားဖြင့် ၎င်းသည် အမိနှင့်အဖဟူသော အဖိုအမတစ်စုံတို့၏ သတ္တဗိဇကလာပ် အကြီးဝင်းသော သုက်သွေးနှစ်မျိုးကို ပေါင်းစပ် ရောယှက်မှုကြောင့် ဖြစ်ထွန်းကြီးထွားလာသော အရာဖြစ်၏။

၎င်းသည် ထမင်း အဖျော် ယမကာ အစားအစာအာဟာရတို့၏ ထောက်ပံ့မှုကို ရရှိခြင်းကြောင့် ရင့်ကျက်သန်မာ၍ တိုးတက် ပွားစီး၍လာခဲ့၏။ ၎င်းသည် မခိုင်မြဲခြင်း ပြိုကွဲပျက်စီးခြင်း (ဝါ) ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းဟူသော သင်္ခါရ သဘောတရားနှင့် မခွဲမခွဲ အမြဲတွဲသော မဟာမိတ် ဖြစ်လာခဲ့ရ၏။

သို့ရာတွင် ဤစိတ်ဝိညာဏ်ကား ရူပဓမ္မဟူသော ရုပ်တရားနှင့် ပူးကပ်တွဲစပ်လျက်နေသော(ဝါ)ရုပ်တရားကို မှီတွယ်၍နေသော သဘာဝဓမ္မဖြစ်၏ ဟူ၍ သိမြင်လာတော့၏။

တိုတိုကျဉ်းကျဉ်းနှင့် ဆိုလိုရင်းကား—၎င်းသည် ရုပ်သဘာဝနှင့် နာမ်သဘာဝတို့ကို တွဲတွဲပြားပြား ခြားခြားနားနား မြင်ပြီ သိပြီဟုဆိုလို၏။

ရူပဓမ္မသည် အမှု၌ခံ့ သလောက် နာမ ဓမ္မလည်း အမှု၌ခံ့၍ လာလေသည်။ ထိုအတူ နာမဓမ္မလည်း အမှု၌ ခံ့လာသည်ဟူ၍ သိမြင်လာ၏။ ရုပ်တရား နာမ်တသန့် ဆွဲဖြန့်၍ ထုတ်နိုင်သော အခြေသို့ ရောက်ပြီဟု ဆိုလို၏။

ဤကဲ့သို့သော အမြင်ခေါက်ပေါက်လျက်နေသော ယောဂီဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်သည်—

အလွန်အကြီး သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၍ လာသဖြင့် ပြီးပြီးပြက်ပြက် လျှပ်စီးလက်သလို အရောင်ထွက်သကဲ့သို့ ဖြစ်လာ၏။

အညှီအခြွေးတို့မှ ကင်းသဖြင့် ပပဝင်းလျက် နေလေတော့၏။ အညှင်အကြေး ချေးညော်တို့မှ ရှင်းသဖြင့် ထွက်သစ်စလမင်းကဲ့သို့ဖြစ်၍နေ၏။

နူးညံ့ပျော့ပျောင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ကြိုအပ် ချက်အပ်သော ဖယောင်းသားကဲ့သို့ ဖြစ်လာ၍ အမှုအားလုံးတို့၌ခံ့လာရာ ၎င်း၏စိတ်ကို အလိုရှိသည့်အတိုင်း ပုံသွင်းနိုင်လေတော့၏။

၎င်း၏စိတ်သည် ထိုသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဂုဏ်အင်္ဂါလက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသည့်အပြင် ဧကောဒိ အခြေသို့ ဆိုကပြီး တခုတည်းသော အာရုံ၌ စူးစိုက်တည်ငြိမ်၍ နေခြင်းငှါ စွမ်းနိုင် လေတော့၏။

ဤသို့စဉ်တမျှ ကြည်လင်သန့်ရှင်း ချေးညော် ကင်းသော မယိုင်မလှုပ် ကျန်းသစ်ဝတ်ကဲ့သို့ အဘုတ် တည်ငြိမ်သော စိတ်ကို ပေါက်ဖွား ဖြစ်ထွန်း စေနိုင်သော (ဝါ) ထိုစိတ်၏ မိခင်ရင်းမြစ်သော ရူပဓမ္မ၏ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်မှုကား အဘယ်မှာလျှင် ပြောဆိုဘွယ်ရာ ရှိချေတော့အံ့နည်း ?

ထိုသို့သော နည်းအားဖြင့် နှစ်ဝသော ရုပ်ဓမ္မ နာမ်ဓမ္မတို့ကို ဒါးအိမ်အတွင်းမှ သံလျက်ဒါးကို ဆွဲထုတ်လိုက်သော အခါ ဤသည်ကား သံလျက်ဒါး၊ ဤသည်ကား ဒါးအိမ် ဟူ၍ ခွဲခြားသိမြင်သကဲ့သို့ ဤသည်ကား ရုပ်တရား၊ ဤသည်တို့ကား နာမ်တရားတွေပေါ်တကားဟူ၍ လွယ်ကူစွာ ခွဲခြားနိုင်လေတော့၏။

ထိုအခါ သို့စဉ်တမျှ သန့်မာထွားကြိုင်း ထက်မြက် လှသော ရုပ် နာမ် ဓမ္မတို့သည် ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏ အလို

ဆန္ဒ အာသိသ အားလျော်စွာ အချင်းချင်းကို လွှမ်းမိုး ကြီးစိုး၍ အဓိပတိပစ္စည်း တပ်နိုင်ကြကုန်၏။

ထိုအဆင့် ထိုအခြေသို့ ရောက်သောအခါ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သမာဓိစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော နာမဓမ္မသည် ၎င်း၏ ရူပဓမ္မကို လွှမ်းမိုး၍ ကြီးစိုး၍ တည်နိုင်ပြီဟု ဆိုရလေသည်။

ဥပမာ—ကြည်လင်ပြတ်သားသော ဖလ်ပြွန်ချောင်းတခု၏ အတွင်းသို့ လျှိုသွင်းထားသော ကြိုး၏ အရောင်သည် ထိုဖလ်ပြွန် တခုလုံးကို လွှမ်းမိုးပေးသကဲ့သို့တည်း၊ ဤကား မနောမယ ရူပ အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်ခြင်းပင် ဖြစ်သတည်း။

၂။ ဣန္ဒြိယဗျူဟ

ထိုအခါ၌ သူသည် ဒါးအိမ်အတွင်းမှ သံလျက်ဒါးကို ဆွဲနုတ်လိုက်ရာဝယ် ဤသည်ကား ဒါးအိမ်ဖြစ်၏။ ဤအရာကား သံလျက် ဒါး ဖြစ်၏ ဟူ၍ ထင်လျှား ငြတ်သားစွာ သိသော ဥာဏ်အမြင်ဖြင့် ခွဲထုတ်၍ ဆွဲနုတ်နိုင်သကဲ့သို့ ရူပမယ ကာယမှ မနောမယ ကာယကို သီးခြားခွဲထုတ်၍ ဆွဲနုတ်နိုင်လေပြီ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ ကာယ - တခုမှ ကာယတခုကို ခွဲထုတ်ရန် အာသာဆန္ဒသည် တရံတခါ ယောဂီဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ အရှိန် ပြင်းထန်စွာ မီးတောင်များ ပေါက်ကွဲခါနီး အချိန်မှာကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်လေသည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်စွမ်းနိုင်ခြင်း (ဝါ) လုပ်ချင်သလို ဖြစ်ခြင်း (ဝါ) ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်ခြင်းတို့ကိုပင် ဣန္ဒြိယဗျူဟ၍ ခေါ်ဆိုရလေသည်။

တိုထိုသို့သော ဣဒ္ဓိပါဒ်-အမျိုးတို့ကား ကလေးသူငယ်၏ လက်ဘလှမ်းမှီ ပတ်ဝန်းကျင်၌ တည်ရှိကြသော ကစားစရာ များနှင့် တူကြကုန်၏။ ကလေးသူငယ်သည် မိမိ၏ အနီး၌ ရှိသော အိုးပုတ်၊ ချိုးရုပ်စသော ကစားစရာ အမျိုးမျိုးသို့ဖြင့် ကစားခြင်းကို မပြုလုပ်မိစေရန် ၎င်း၏စိတ်ကို ထိန်းအာ၍ သိမ်းချုပ်ဖို့မှာ များစွာခက်ခဲသော လုပ်ငန်းတရပ်ကို ဆောင်ရွက်ရသကဲ့သို့ ရှိပေလိမ့်မည်။

ထို့အတူပင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း မနောမယ ကာယနှင့် ရူပမယ ကာယ-ကို ခွဲခြား၍ ကစားလိုသော ဘက်သို့ အုပ်မနိုင် ထိန်းမရ ကိုင်းညွတ်သျက်ရှိရာ ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်း အလုံးစုံနှင့် ပြည့်စုံသော တစုံတခုသော ဣန္ဒြေမျှ ချို့ယွင်းခြင်း မရှိသော (ဝါ) မိမိ၏ မူလဖြစ်သော ရူပမယ ကာယနှင့် ချွတ်ပြီးစွတ်ထားသလို တူညီသော မနောမယ ကာယကို ထိုသည့် ရူပမယ ကာယမှ ဆွဲနုတ်၍ ခွဲထုတ်လိုက်လေတော့၏။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းမှာ စင်စစ်အားဖြင့် ဆိုရလျှင် ဣဒ္ဓိဝိဓစသော တန်ခိုးအမျိုးမျိုးတို့ကို စတင်ပြုလုပ်ခြင်းပင် ဖြစ်သတည်း။

ထို့ပြင် အနည်းမှအများ၊ အများမှတဖန် အနည်းဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်ခြင်း၊ အကာအကွယ် အဘားအဆီး ရေ၊ မြေ၊ သမုဒ္ဒရာနှင့် အာကာသ လေဟာပြင်တို့ကို ထင်သလိုအသုံးပြုနိုင်ခြင်းစသော တန်ခိုးပြာဋိဟာများလည်း ရှိကြကုန်သေး၏။

အချုပ်မှာ- မိမိနှင့် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း လုပ်ခွင်၌ တဘက်ကမ်းရောက် တတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်သော ရှေ့ပန်းတိမ် ဆရာသည် ကြိမ်ဖန်များစွာ (ဝါ) အကြိမ်တရာမက

ဖိုကျင်ထိုး၍ထိုး၍ နည်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် အညစ်အကြေး
 ချေးညော်တို့ကို မှတ်ထုတ်၍ (၀၂) ရိုက်ထုတ်၍ သန့်ရှင်း
 စင်ကြယ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးဖြစ်သော ပျော့ပျောင်းနူးညံ့၍
 အမှု၌ ခံ့ပြီးသော ရွှေကို မိမိထုလုပ်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော
 ပုတီးနားငောင်း၊ လက်ကောက်၊ လက်ကျပ်၊ လက်စွပ် စသည်
 တို့ကို များစွာပင်ပန်း နွမ်းနယ်ခြင်းမရှိဘဲ ထုလုပ် သွန်းခုတ်၍
 ဖန်တီး နိုင်လေသကဲ့သို့တည်း။

တဖန်-ဥပမာတနည်းသော်ကား-အိုး၊ ခွက်၊ ပုဂံလုပ်ငန်း၌
 အစွမ်းထက်မြက်လှသော ကုမ္ဘာကရ-ခေါ် အိုးထိန်းဆရာ
 ကြီးသည် ကောင်းမွန်စွာ ထုအပ် ထောင်း အပ် ပြီးသော
 ရေရေလည်လည် အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် နင်းအပ်နယ်အပ်
 ပြီးသော ဘယ်ပြန်ညာပြန် ပတ်ပတ်နပ်နပ် ရိုက်အပ်ခပ်အပ်
 ပြီးသော အစိုင်အခဲ စလုံး-စခု အနည်းငယ်မျှ မကျန်ရအောင်
 ကောင်းစွာ ထုအပ်တေအပ်ပြီးသော မြေဖြင့် အိုး-ခွက်-
 အင်တုံ-ဇလုံစသော အသွင်အပြင် ပုံပန်းသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုး
 ရှိသော အကြင်ကြင်သို့သော လူသုံးပရိက္ခရာတို့ကို သွန်းလုပ်
 ခြင်းငှါ အလိုရှိ ငြားအံ့၊ ၎င်းသည် ထိုထိုသို့သော အသုံး
 အဆောင် ပရိဘောဂတို့ကို အလွယ်တကူပင် ပုံသွင်းပြုလုပ်
 စွမ်းနိုင်လေသကဲ့သို့တည်း။

၃။ ဒိဗ္ဗသောတ-နတ်နား

ဤသို့အားဖြင့် အထက်၌ ဖော်ထုတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော လမ်း
 စဉ်ကို အကြင်ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည် တိကျမှန်ကန်စွာ
 လိုက်နာ ကျင့်သုံးဆောက်တည်နိုင်၏။ ၎င်းသည် မကြာမြင့်လှ

သောအချိန်အတွင်း၌ မိမိ၏ရုပ်ကာသတခုလုံးကို စုရုံးဖွဲ့စည်းလျက် ရှိကြကုန်သော အသင်္ချေ အနန္တ ရေတွက်၍ မရနိုင်လောက်အောင် များပြားသော ရုပ် က လာပ် က လေး တို့ကို သန့်ရှင်းစင်ကြယ် ချေးညော်ခတွယ်အောင် ကောင်းစွာမွမ်းမံပြီး တည်ဆောက်ပြီးကဲ့သို့ ဖြစ်လေတော့၏။

သို့ဖြစ်ရာ ဤသို့သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ရုပ်ဓာတ်-ရုပ် က လာပ်တို့သည် အလွန်အမင်း ပြိုင်ဘက်ကင်းအောင် သန့်ရှင်းကြည်လင်သော အခြေ၌ ဆိုက်ရောက် နေကြလေကုန်သည်။

မှူးစအားဖြင့် အကြည်ဓာတ်နာမံကို ခံယူကြကုန်သော စက္ခုပသဘဒ(၀၅)၊ ကာယ ဟူသော ပသဘဒရုပ်ကြည်တို့အတွက်ပူကား အဘယ်မှာဆိုဘွယ် ရာ ရှုချေတော့အံ့နည်း။

စက္ခုပသဘဒ(၀၅)မျက်စိအကြည်ဓာတ်ဟူသည် မျက်လုံးတခုလုံးကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်။ ချေးရှင်းမျက်လုံးရှေ့တည့်တည့် အလယ်တွင် ဗဟိဒ္ဓမှ ထိလာ ထိလာသော ရူပါရုံကို ခံယူစွမ်းနိုင်သော အကြည်ရုပ်အကြည်သည်ရှိ၏။ ၎င်းကိုသာလျှင် စက္ခုပသဘဒ-မျက်စိအကြည်ရုပ်ဟူ၍ ခေါ်ဆိုသတော် အပ်လေသည်။

သောတပသဘဒ-နား အကြည်၊ ယာနပသဘဒ-နာခေါင်း အကြည်၊ ဇိဝှါပသဘဒ-လျှာအကြည်၊ ကာယပသဘဒ-ကိုယ် အကြည်ရုပ်ဟူ၍ အစွဲလည်း ထိုနည်းအတူပင် မှတ်ယူကြကုန်၏။

ဗဟိဒ္ဓမှ ထိလာ ထိလာသော အာရုံများကို မူလပကတိ သဘောအားဖြင့် ခံယူနိုင်စွမ်းကြကုန်သော ပသဘဒရုပ် အကြည်တို့သည် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ စားမှု၊ သောက်မှု၊ ရှုရှိုက်မှု

တို့ဖြင့် ပြုပြင်ခြင်းကို အမြဲမသွေ ခံယူလျက်နေကြကုန်ရာ အလွန်အကျွံ အထူးကြည်လင် သန့်ရှင်းသော အခြေ အနေ သို့ ဆိုက်ရောက်နေပြီဖြစ်သောကြောင့် **မထိဘဲနှင့် လောင်ကမန်း** ဟူသောစကားပုံကဲ့သို့ မဟိဒ္ဓမှသာသော ထိုထို အာရုံတို့နှင့် မတွေ့မထိ သေးဘဲလျက်နှင့်ပင် ညီမှု သိမှု ပေါ်လှ မတတ် ဖြစ်နေကြလေကုန်သည်။ ထိုသို့အားဖြင့် မကြံဘူးအောင် (၀၇) မယုံကြည် နိုင်လောက်အောင် နူးညံ့သိမ်မွေ့သော အခြေသို့ ရောက်သော ပသာဒရုပ်တို့ကို ဒိဗ္ဗ ဟူသော နာမဝိသေသနဖြင့် အထူးပြု၍ ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင်သုံးစွဲခဲ့လေသည်။ ဥပမာ-ဒိဗ္ဗစက္ခု-ဒိဗ္ဗသေဝတ ဟူသည်တို့တည်း။

သောတ ပသာဒရုပ်သည် နူးညံ့သိမ်မွေ့ခြင်း (၀၇) သန့်ရှင်းကြည်လင်ခြင်း ဟူသောဂုဏ်နှင့် ကြမ်းထမ်းခြင်း (၀၇) ထူပြစ် ညစ်ပေခြင်း ဟူသောဂုဏ်ကို ဆောင်နိုင်လေသည်။

စင်စစ်မှာ-၎င်းသည် နားအတွင်း၌ တည်ရှိသော ရုပ်ပစ္စည်းတခုအဖြစ်ရာ ထိုနားရှင်၏ စား၊ သောက်၊ ရှု၊ ရိုက်ခြင်းတည်းဟူသော သင်္ခတမှု (၀၇) ပြုပြင်မှုတို့နှင့် မကင်းနိုင်သော အချက်မှာ အငြင်းထွက်စရာမလိုသော အချက်တခုဖြစ်၏။ အညစ်အကြေးထူထပ်၍ ထိုင်းနေသော (၀၇) တစုံတခု မသင့်လျော်မှုကြောင့် အကြားချို့တဲ့၍ နေသောနားကို ပြန်လည်ကြည်လင်အကြားလွင်လာစေရန်၎င်း၊ ထိုပြင် အကောင်းပကတိ ဖြစ်သော နားကို ပင်း၊ အရှုံ သွားစေရန်၎င်း၊ စား၊ သောက်၊ ရှုရိုက်မှုတို့ဖြင့် ပြုပြင်ဖန်တီးနိုင်သည်ကို ထောက်ထားရာ၏။

ထိုမှတစ်ပါး အခြားအခြားကုန်သော ပသာဒရုပ်တို့သည် လည်း ဤနည်းကိုပင် တသဝေမတိမ်းလိုက်ကြကုန်၏။ သို့ဖြစ်ရာ သက်ရှိ လူသတ္တဝါ၏ စားသောက် ရှုရှိုက်မှုသည် ၎င်း၏ ခန္ဓာကိုယ်၌ ဖွဲ့စည်းလျက် ရှိကြကုန်သော ထိုထိုရုပ်ပစ္စည်းတို့၌ ဩဇာရိက(ဝါ) ကြမ်းထမ်းခြင်း၊ သုခုမ(ဝါ) နူးညံ့ခြင်း ဟူသော ဂုဏ်တို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သော ပဓါန လက်သယ် ဖြစ်ချေသည်။

ထိုပြင် ဒိဗ္ဗသောတနှင့် မာနုဿိက သောတဟူ၍ ခွဲခြားရာ၌လည်း နတ်နားနှင့် လူနားဟူသော ရိုးရိုးမြန်မာဘာသာ ပြန်မျှဖြင့် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲ၍ မနေကြကုန်ဘဲ ဗုဒ္ဓ၏ အတွင်းကျ အာဘောဂ ရည်မှန်းချက် ကို ထိအောင် မိအောင် ကြိုးဆောင် လုံးပမ်း သင့်လေသည်။

ဗုဒ္ဓကား- ၎င်းပုဒ်တို့ကို အသုံးအစွဲ ပြုလုပ်ရာ၌ နတ် ဟူသော ဖြစ်ကို ထင်မြင်လာစေရန် သုံးနှုံးခဲ့သည် မဟုတ်ချေ။ အမှန်မှာ- သိမ်မွေ့ နူးညံ့ခြင်း၊ ကြမ်းထမ်း ခက်ထရော်ခြင်း ဟူသော ဂုဏ်အနက်ကိုသာ ရည်ရွယ်၍ ၎င်းပုဒ်တို့ကို သုံးခဲ့လေသည်။

ထို့ကြောင့်-

- (၁) ဒိဗ္ဗသောတ- နူးညံ့ သိမ်မွေ့သော သန့်ရှင်းကြည်လင်သောနား။
- (၂) မာနုဿိက သောတ- ကြမ်းထမ်းသော နားဟူ၍ နတ်မျိုး-နှစ်စား ကွဲပြားမှုသည် သုခုမ ပသာဒရုပ်နှင့် ဩဇာရိက ပသာဒရုပ်တို့၌ အခြေတည်၍ အမှီပြုခဲ့လေသည်။

ဤသို့အားဖြင့် သောဘပသာဒရုပ် ကြည်၏မှီက နားမှာ အထက်ပါအတိုင်း နှစ်မျိုးနှစ်စား ကွဲပြားသကဲ့သို့ပင် သဒ္ဓရုပ် ဟူသော အသံ ဓါတ် မှာလည်း အသံနှင့် အသံကြမ်း (သို့မဟုတ်) သုခမ သဒ္ဓရုပ်နှင့် ဩဠာရိက သဒ္ဓရုပ်ဟူ၍ နှစ်မျိုး နှစ်စားပင် ကွဲပြားလျက်ရှိသည်ဟု အထူးဖော်ထုတ်ရန် လိုမည် မဟုတ်ချေ။ သို့ဖြစ်ရာ စာ အခေါ်အားဖြင့် အသံ နှစ်မျိုးကို ဒိဗ္ဗ သဒ္ဓဟူ၍ ၎င်း၊ အသံကြမ်းကို မာနုဿိက သဒ္ဓဟူ၍ ၎င်း ခေါ်ဆိုနိုင်လေသည်။ သောဘဒ္ဓလည်း ထို့နည်းအတူ ပင်တည်း။

ထိုမှတစ်ပါး အဘိဓမ္မာ အခေါ်အားဖြင့်မူကား ဩဠာရိက သောဘ ပသာဒရုပ်နှင့် ဩဠာရိက သဒ္ဓရုပ်၊ ထို့ပြင် သုခမသောဘ ပသာဒရုပ်နှင့် သုခမ သဒ္ဓရုပ်တို့သာ ဖြစ်ကြ ကုန်၏။

သောဘ ပသာဒရုပ်ဟူသော နားနှင့် သဒ္ဓရုပ်ဟူသော အသံတို့သည် ကိုက်ညီဆီလျော်မှုကို များစွာ လိုကြကုန်၏။ ကြမ်းထမ်း ခက်ထရော်သော နားသည် နူးညံ့သိမ်မွေ့သော အသံကို မကြားနိုင်ချေ။ (ဝါ) ခံယူနိုင်ချေ၊ ငြင်းထန်သော ထုံနာ-ကြင်နာ-စွဲနေသူ၏ ခြေဖဝါးကို လဲဝါဂွင်းနှင့် တို့သကဲ့သို့တည်း။ သို့ရာတွင် နူးညံ့သော သုခမနားမူကား အသံကြမ်း - အသံနု (ဝါ) မာနုဿိက သဒ္ဓ၊ ဒိဗ္ဗသဒ္ဓနှင့် ခုလုံးကို ခံယူကြားနာ နိုင်လေသည်။

အသံဓါတ်ဟူသော သဒ္ဓရုပ်ဆိုသည်မှာ ပထဝီဓါတ်ချင်း ထိခိုက်ဒီရာမှ ပေါ်ထွက်လာသော ရုပ်တမျိုးမျှ ဖြစ်ရာ ပြော

ဆိုသူ၏ နှုတ်ခမ်းနှင့် လျှာဖျား၌ ထိခိုက်၍ ထွက်ပေါ်နေစဉ် ခဏ၌သာ သြဋ္ဌာရိကဖြစ်၍ ၎င်းမှလွန်မြောက်၍ သွားသော အခါ သုခုမ အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်၍ သွားမြဲဖြစ်ချေသည်။

လေ့ကျင့်မှုမှ ကင်း၍ ပကတိ အခြေ၌ တည်ရှိနေသေးသော နားသည် သြဋ္ဌာရိက ဖြစ်နေသေးသော သဒ္ဒရုပ်ကိုသာ လျှင် ကြားနိုင်၏။ ပြောဆိုသူ၏ ပါးစပ်ဖျား၌ ပေါ်ထွက်နေစဉ် အခါ၌သာ ကြားနိုင်၏ဟု ဆိုလိုသည်။ သို့သော်-ထိုသဒ္ဒရုပ်-အသံဓါတ်သည် သြဋ္ဌာရိက အခြေအနေမှ လွန်မြောက်သောအခါ ကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၍ သွားလေသလော? ဟင်္တုအင် မရောက်ပဲ။

ထိုသည့် သဒ္ဒရုပ်သည် ပကတိ သြဋ္ဌာရိကနားဖြင့် မကြားနိုင်သော အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်၍ သွားခဲ့စေကာ လက်စတုံးချင်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်၍ သွားသည်ကား မဟုတ်ချေ။

အမှန်စင်စစ်မှာ အဇဇာ အာကာသ ၌ ရှိသော ဘုတ်လှိုင်းများကိုစီး (ဥပ္ပါဒ+ဝယ) (ဖြစ်+ပျက်) ဟူသော သင်္ခတစက်သံကို ချက်မှန် မှန်ခေါက်လျက် အနန္တ အာကာသနှင့် အပြေးပြိုင်နေလေတော့သတည်း။

ထိုကဲ့သို့သော အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်နေသော သဒ္ဒရုပ် (ဝါ) အသံကို ကြားရန် အလိုရှိခဲ့လျှင် သော တပသာဒရုပ်ကို ဒိဗ္ဗသောတ အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်အောင်သော်၎င်း ပြုပြင်ပေးရမည်။

(သို့မဟုတ်) သုခုမ သဒ္ဒကို နားနှင့် ဆီလျော်ရန် သြဋ္ဌာရိက သဒ္ဒအဖြစ်သို့ ရောက်အောင်သော်၎င်း ဖန်တီး၍ ပေးရမည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား - ကျွန်ုပ်တို့၏နားကိုသော်၎င်း၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့အမှုခံ၌ လာအောင် ပြုလုပ်ပေးရမည်။ (သို့မဟုတ်) ၎င်းသုခုမ သဒ္ဓရုပ်ကိုဘမ်း၍ သြဠာရိက အဖြစ်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိပြီးလျှင် ကျွန်ုပ်တို့၏ သြဠာရိကနားနှင့် ကိုက်ညီအဆင်ပြေစေရန် ပြုပြင်ချဲ့ထွင်၍ ပေးရပေမည်။

မှတ်ချက်။ ခေတ်ပေါ် အသံဘမ်းစက် ရေဒီယိုဖြင့် အာကာသမှ သုခုမ သဒ္ဓရုပ်များကို ဘမ်းယူပြီးလျှင် တဖန် အသံချဲ့စက်ဖြင့် ၎င်းကိုသြဠာရိကအခြေသို့ ရောက်ရှိအောင် (ဝါ) ပကတိနားနှင့် ဆီလျော် ကိုက်ညီအောင် ပြုပြင်ဖန်တီး ကြသော လောကဓါတ် ဝိဇ္ဇာမိုရ်တို့၏ လုပ်ငန်းကိုသာကော အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ယူ၍ သိကြကုန်ရာ၏။

မှန်လှ၏။ အဇဋ္ဌာဝေဟင် အနန္တကောင်းကင်၌ အီသာဟာတကဇီယံ လေလှိုင်း (သို့မဟုတ်) နူးညံ့ သိမ်မွေ့သော မဟာဘုတ်ဘို့သည် အရပ်အနားကို မသိကြကုန်ဘဲ (ဝါ) အဆုံး အစ အပိုင်း အခြားလည်းမ ရှိကြကုန်ဘဲ ဓါတ်တခုနှင့် တခုအားပြု၍ ပြေးလွှားလျက် နေကြကုန်၏။ ၎င်းတို့ကား အလွန်အကြူး နူးညံ့သိမ်မွေ့ကြကုန်ရာ လေ့ကျင့်မှုတို့မှ ကင်းသော ပကတိမျက်စေ့နှင့် နားတို့၏ ပါဝါကို လွန်လျက် နေကြကုန်၏။ ရိုးရိုး သာမန်မျက်စေ့ဖြင့် ၎င်းတို့ကို မမြင်နိုင်။ ထို့အတူ အကြမ်းစားနားဖြင့်လည်း ၎င်းတို့ အချင်းချင်း ထိခိုက်မိရာမှ ပေါ်ထွက်လာသော အသံကို မကြားနိုင်ဟု ဆိုလိုသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ရွတ်ဖတ် ပြောဆိုခြင်း ကြိယာကြောင့် ပေါ်ထွက်လာသော သဒ္ဓရုပ်သည် (၀၁) အသံခါတ်သည် ပြောဆိုသူ၏ နှုတ်ခမ်းများကို ကျော်လွန်သည်နှင့် တပိုင်နက် အာကာသ တကြောတွင် အမောကို မသိဘဲ ပြေးနေကြသော အိသာ ခေါ်ဘုတ်လှိုင်းတို့ဖြင့် ရောနှောပေါင်းမိ၍ သွားလေ တော့၏။

ထိုသို့အားဖြင့် အိသာ လေလှိုင်းနှင့် အနန္တကောင်း ကင်ခရီး၌ အပြေးပြိုင်နေကြကုန်သော ထိုထို သဒ္ဓရုပ်တို့သည် ကပ္ပါလောက အတွင်း၌ နားရှိသော သတ္တဝါတို့၏ သောတ ပသာဒရုပ်ကို တရံတခါမျှ ဝင်ရောက်ထိခိုက်၍ မသွားကြပေ ဘူးလော ဟူသော ပြုသနာ၏ အဖြေကား- ထိုထိုသော သဒ္ဓ ရုပ်ဘုတ်လှိုင်းတို့သည် နား ရှိသူ၏ နားလိုက်ခေါင်း အတွင်း သို့ဝင်ရောက်၍ သောတပသာဒရုပ်ကို အမြဲမပြတ် တလစပ် နေအောင်ပင် ထိခိုက်ကြပါကုန်၏ရှင်၊ ယင်းသို့ပင်တိုက်ရိုက် သဘောအားဖြင့် ထိခိုက်၍ နေစေကာ ၎င်းသဒ္ဓရုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ သောတပသာဒရုပ်နှင့် ကိုက်ညီ ဆီလျော်သော အဆင့်ကို လွန်နေသောကြောင့် ၎င်းတို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ မကြား ခိုင်ကုန် ဟူ၍ ဖြစ်လေသည်။

သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် အကယ်၍သာ ကျွန်ုပ်တို့၏ သောတပသာဒရုပ်ကို အညစ်အကြေးမတင် သန့်ရှင်းစင် ကြယ်သော ပြီးပြီးပြန်ပြန် အဆုတ်တလက်လက် ထွက်၍ နေသော သိမ်မွေ့နူးညံ့ အမှု၌ခံ့သော အခြေအနေ (၀၁) အဆင့်အတန်းသို့ ဆိုက်ရောက်အောင်-

(၁) အတွင်းနည်း။

(၂) အပြင်နည်း ဟူသော နည်းအစုံတို့ဖြင့် ပြုပြင်ဖန်တီး၍ ပေးခဲ့လျှင် ကျွန်ုပ်တို့သည်—

သော ဒိဗ္ဗါယ သောတဓါတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တ မာနသိကာယ ဥဘော သဒ္ဓေ သုဏာတိ ဒိဗ္ဗစ မာနဿစ ယေ ခုရ သန္တိကေစ—

ဟူ၍ သာမညဖလသုတ်၌ ပါရှိသော ပုဒ္ဓ၏ စကားနှင့် အညီ သိမ်မွေ့နူးညံ့သော အသံ (သို့မဟုတ်) ကျယ်လောင်ကြမ်းထမ်းသော အသံတို့ကို ၎င်း၊ ထို့ပြင်နိုးသော အသံနှင့် ဝေးသော အသံတို့ကို ၎င်း ကြားနိုင်သော သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံပေလိမ့်မည်။

ပါဠိတော်၏ အနက်မြန်မာပြန်သော တမူကား-ထိုသော ဝါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော သုခုမနားဖြင့် နုသော အသံ၊ ကြမ်းသော အသံ၊ ထိုမှတစ်ပါး အနိုးသံ၊ အဝေးသံနှင့် ရပ်လုံးကို ကြားနိုင်၏။

သို့ဖြစ်ရာ အများသော လူတို့ နတ်နားဟူ၍ အမှတ်မှားပြီး နားလည်နေကြသော ဒိဗ္ဗသောတသည် သဘာဝအားဖြင့် များစွာ ထူးဆန်းအံ့ဘနန်း ဖြစ်ခဲ့စေကာ ကျွန်ုပ်တို့ လူသား၏ အားအစွမ်းကို ကျော်လွန်နေ၍ လုံးဝ မဖြစ်နိုင်သော အရာ မဟုတ်ကြောင်းကား လယ်ပြင်ဆင်သွားဖြစ်ခဲ့ပြီ။

ကျွန်ုပ်တို့မှာ-သောတ မသောဒရပ်-လူကစ တက်စေ့ ရှိကြကုန်၏။ ၎င်းသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ လက်တွင်းသို့ ကျွေးရက်နေသော အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း တရပ်ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ ပြုပြင်

ခြင်းကို အမြဲတစေ ခံနေရ၏။ ၎င်းကို ကျွန်ုပ်တို့ အလိုရှိသလို ပြုပြင်နိုင်၏။ ကျွန်ုပ်တို့မှာ ၎င်းကို ပြုပြင်ဖန်တီးနိုင်သော စွမ်းရည်သတ္တိများ ရှိကြကုန်၏။

နား ထိုင်း၊ ခြင်း၊ အူခြင်း၊ ပင်းခြင်း၊ ကိုက်ခြင်း စသော နားနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဒုက္ခများနှင့် ၎င်းတို့ကို သက်သာ ပျောက်ကင်းအောင် ပြုပြင်ဖန်တီးခြင်း တို့သည် နား ပိုင်ရှင်၏ လက်တွင်း၌သာ ရှိကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် နားကောင်းခြင်းနှင့် မကောင်းခြင်းတို့သည် နားရှင်၏ ပြုပြင်မှုကို အမှီပြုကြကုန်၏။

သို့ဖြစ်ရာ ဗုဒ္ဓ၏ အလိုအားဖြင့် နားပိုင်ရှင် ပုဂ္ဂိုလ်ကို လိုက်၍ နား အကြမ်းစားနှင့် နားအနုစားဟူ၍ နှစ်ပါး ကွဲပြားဟုတ် ရှိ၏။ ၎င်းသည် လူသားပိုင် ရုပ်ပစ္စည်းတရပ် ဖြစ်၏။ လူသားမှာ ကြမ်းထမ်းသော နားကို နူးညံ့သိမ်မွေ့သော အမှု၌ခံသော နားအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ပို့ဆောင်နိုင်သော သတ္တိရှိ၏။ နား၏ အဆင့်အတန်း မြင့်တက်မှု အတွက် နားရှင်လူသား၏ စေတနာသဒ္ဓါ၊ ဝီရိယသာ တင်းပြည့် ကျပ်ပြည့် ရှိဖို့လိုအပ်သည်။ ပြင်းထန်စွာမြဲသော လုံ့လ၊ ဝီရိယဖြင့် စွမ်းစွမ်းတမန် ဇွဲသန်သန်နှင့် အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှု မရှိခြင်းကြောင့် မိမိကိုယ်ကာယ၌ ထင်လျှင်းရှုပြီးဖြစ်သော (ဝါ) မိမိပိုင်နိုင်သော နားတည်းဟူသော ပသာဒရုပ်ကိုမှ သိမ်မွေ့ နူးညံ့ အမှု၌ခံသော အခြေအနေသို့ ရောက်အောင် ပို့ဆောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သော သူပျင်းသည် လမ်းစဉ်နှင့် ကျင့်ထုံးကို သေချာဝန် ညွှန်ပြခဲ့သော ဗုဒ္ဓအား မဖြစ်

နိုင်ဒါတွေကို (ဝါ)လေထဲဘိုက်အိမ်ဆောက်ပုံတွေကို ဟောဖော်ညွှန် ပြခဲ့ရမည်လောဟူ၍ ရန်တွေ နတတ်ချေသည်။

အမှန်မှာ-ထိုကဲ့သို့သော သူကား ဆန်ဟူသော သြဋ္ဌာရိက အာဟာရရှိနေပါလျက်နှင့် ထမင်းဟူသော သုခုမ အာဟာရ အဖြစ်သို့ရောက်အောင် မဆောင်ရွမ်းနိုင်သော လူပျင်းလူမိုက် ကဲ့သို့သာဖြစ်၍ နေပေလိမ့်မည်။

ထိုကြောင့်-ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင် လက်တွေ့ ကျင့်သုံးခြင်း၊ အား သွန်ကြိုပမ်းခြင်း၊ အသား ကြကြေ အရေစုပ်စုပ် တကယ် လုပ်ခဲ့ခြင်းတို့ဖြင့် ပြောင်မြောက်ခဲ့သော လက်တွေ့ လမ်းစဉ် ကို ၎င်းဗုဒ္ဓ၏ စေတနာ၊ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ မျိုးကို အသုံးပြု၍ စမ်း သပ်ကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြကုန်ရာသတည်း။

၄။ ဒိဗ္ဗစက္ခု နတ်မျက်စိ

ဒိဗ္ဗ- မြင်မြတ်သော သန့်ရှင်းသော ထက်မြက်စူးရှသော၊ စက္ခု- မျက်စိ။ ဒိဗ္ဗစက္ခု-ပကတိမျက်စိထက် စူးရှထက်မြက် အရောင်လက် ငွေသာမျက်စိ။

ဤဒိဗ္ဗစက္ခု-ဟူသော ပုဒ်သည်လည်း ယခုခေတ် သမယ၌ ဉာဏ်ခံတွင်းပျက်နေကြကုန်သော သနားစရာ များစွာသော လူသားကလေးများအတွက် ရက်ရက်စက်စက် အမျိုးခက်လှ သော ဗုဒ္ဓ၏အသုံးစကားလုံးတခု ဖြစ်ခဲ့၏။

ထိုမျှမက အဓိပ္ပါယ်မရှိသောစကားလုံးတွေကို သုံးနှုံးခဲ့ရ
မလားဟု ဆိုကာ ဗုဒ္ဓကိုပင် မျက်မှုံးကျိုးပြီး နှုတ်လှံဆုံးဖြင့်
ထိုးချင် ဆွဲချင်တဲ့စိတ် ရှိသူအချို့ကို ဖန်ဆင်း ထုလုပ်ပေးနိုင်
သောတန်ခိုးသတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဒ်ကခုလည်းဖြစ်ခဲ့၏။

ဗုဒ္ဓသည် အနက်အဓိပ္ပါယ်လေးနက်၍ လက်တွေ့သက်သေ
ပြနိုင်သော စကားလုံးတို့ကိုသာ ရွေးချယ် စီစစ်၍ သုံးခဲ့၏။
ထိုကဲ့သို့သော အနုပါဒါန အသုံးအနှုံးတို့ကို သေချာဝန နား
လည်သဘောပေါက်နိုင်ရန် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဥာဏ်အမြင် ဒီဂရီ
လူစဉ်မှီဘို့ အဖျေးကြီးလေသည်။

သောဒိဗ္ဗေ န စက္ခုနာရိယုဗ္ဗေန အတိက္ကန္တ မာနုသိဂောန
သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ။

(သီလက္ခန်ပါဠိတော်)

ထိုယောဂါဝဇရပုဂ္ဂိုလ်သည် ကြမ်းထမ်းသော ဩဇာရှိ
ကစက္ခုဟုဆိုအပ်သော လူ့မျက်စိထက် ပိုမိုလွန်ကဲ၍ ထက်
မြက်စူးရှသော သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် မြင်ကုန်
ပျက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ ပြုမြင်၏။

(ပါဠိတော်မြန်မာမြန်)

ဤနိဂုံးလည်း မျက်စိကို-

(၁) ဒိဗ္ဗစက္ခု(ဝါ)ကြည်လင် ထက်မြက်သော မျက်စိ။

(၂) မာနုသိကစက္ခု (ဝါ)ကြမ်းထမ်း မှန်ဝေသော
မျက်စိဟူ၍ ဒိဗ္ဗသောတကဲ့သို့ပင် နှစ်မျိုးနှစ်စား ခွဲခြားနိုင်၏။

(၁) နတ်မျက်စိ၊

(၂) လူ့မျက်စိဟု ဆိုလို၏။

မျက်စိ၏ လုပ်ငန်းကို ဝေဖန်ကြစို့။ ၎င်း၏ ပဓါနလုပ်ငန်း ကား- သြဋ္ဌာရိက စက္ခု(ဝါ)ကြမ်းထမ်းသော မျက်စိပင်ဖြစ် စေ၊ (သို့မဟုတ်) သုခုမစက္ခု (ဝါ) နူးညံ့ သိမ်မွေ့ သောမျက် စိပင်ဖြစ်စေ အဆင်းတည်းဟူသော ရူပါရုံကို ကြည့်ရှုရန် မြင် ရန်ပင်ဖြစ်၏။

ဤရူပါရုံဟူသော ဝဏ္ဏဓာတ်သည်လည်း စက္ခုကဲ့သို့ ရုပ် ပစ္စည်းတရပ်ဖြစ်သောကြောင့် သြဋ္ဌာရိကနှင့် သုခုမဟူ၍ နှစ် မျိုးနှစ်စားပင် ကွဲပြားလျက်ရှိချေသည်။ ဤသို့ခွဲခြားအပ်သော အဆင်းရူပါရုံ နှစ်မျိုးနှစ်စားတို့တွင် သြဋ္ဌာရိက ရူပါရုံ(ဝါ) ကြမ်းထမ်းသော အဆင်းရုပ်သည် ကြမ်းထမ်းသော သြဋ္ဌာရိ က မျက်စိ၏ ရူဘွယ် မြင်ဘွယ် ပစ္စည်းဖြစ်၏။

ထိုပြင်အာကာသ ဝေဟင်(သို့မဟုတ်)အဇဉ်ာသေပြင်၌ ပြေးလွှားလျက် နှိကြကုန်သော သုခုမ(ဝါ)နူးညံ့ သော ရူပါ ရုံတို့ကား လူတို့၏ ပကတိ သြဋ္ဌာရိက မျက် စိ နှင့် ကိုက်ညီ ဆီ လျော် ခြင်းကင်းသောကြောင့် ကျွန်ုပ် တို့ မြင် နိုင် သော ပစ္စည်းများ မဟုတ်ကြကုန်။ အာ ကာ သ ကောင်းကင်တွင် မြင်ဘွယ်ရာ ရူပါရုံအဆင်း အသျှင်းမရှိခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ် တို့ကြည့်လိုက်ရာ၌ တစုံတရာမျှ မမြင်ရသည်ကား မဟုတ်ပါ ချေ။ အမှန်မှာ-ကျွန်ုပ်တို့၏ မျက်စိက သြဋ္ဌာရိက ဖြစ်၍ ကြမ်း ထော်၍ နေခြင်း၊ ရူပါရုံက သုခုမ ဖြစ် ၍ နူးညံ့ နေခြင်း ကြောင့်သာ အာကာသကို ဟင်းလင်းထင်၍ မြင်နေရခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤလောက၌ အသက်အရွယ် ငယ်စဉ်အခါမှာ မျက်စိ အားနည်းသူများ ရှိကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် အခြားသူငါတို့ မြင်ရိုးမြင်စဉ်ဖြစ်သော အဝေးအနီး၊ ဩဋ္ဌာရိက ရူပါရုံကိုပင် ကြည်လင် ပြတ်သားထင်လျှားစွာ မြင်စွမ်းနိုင်သော သတ္တိမှ ချို့တဲ့လျက် ရှိကြကုန်၏။

သို့ရာတွင် ထိုသူတို့၏ မျက်စိကို သင့်လျော်ထက်မြက် သော ဆေးဝါး၊ အစား၊ အစာတို့ဖြင့် ပြုပြင်၍ ပေးလိုက်သော အခါ ၎င်းသည် တဖန်ပြန်လသကြည်လင်၍ သိမ်မွေ့နူးညံ့ အမှု၌ ခံလာဦးလျှင် အခြားအခြားသော ပကတိ မျက်စိ အကောင်းတို့ကဲ့သို့ပင် ပုံသွင်ပြတ်သား ထင်လျှားစွာ မြင် စွမ်း နိုင်၏။

မှန်လှ၏။ အစဉ်အလေ့ပြင် အာကာသ မိုးကောင်းကင်၌ အနန္တလောကဓါတ်မှ ပေးလွှတ်လာကြကုန်၍ အနာဒိကာ လမှစပြီး အရပ်အနားမရှိဘဲ ဒဏ်စပ်ပြေးသွား နေကြကုန် သော ဝဏ္ဏဓါတ် အဆင်းရူပါရုံတို့သည် မုချ အားဖြင့် ရှိကြ ကုန်၏။ ၎င်းတို့ကား- အသွန်းနူးညံ့ သိမ်းမွေ့လှသော သုခု မအခြေသို့ ဆက်ရောက်၍ နေကြစေကာ မူလအစ၌ ဩဋ္ဌာ ရိက ရူပါရုံ ဖြစ်ခဲ့ဘူးကြကုန်၍ ၎င်းမှ ဘဝပြောင်းလာသော အဆင်းတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ဆိုလိုရင်းမှာ- ကြမ်းထမ်းရာမှ တဖြည်းဖြည်း နူးညံ့ သိမ်မွေ့လာသော ရုပ်ဓါတ်များ ဖြစ်ကြကုန်သည်။

အနည်းငယ် လင်းပါးကြဦးစို့၊ အရှင်ဖြစ်သော ရုပ်ဒြပ် တခုသည် အငြိမ်နေခြင်းမှ ကင်း၏။ ထိုသို့သော ရုပ်ဒြပ်တခု၏

လှုပ်ယိုင်ရွှေ့ရှားမှုကြောင့် ထိုရုပ်ဒြပ်မှ “ရူပ” ရုပ်ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော ရူပါရုံသည် အစဉ်မအပြတ် ဆက်ခါဆက်ခါ မြစ်နေအယဉ်ကဲ့သို့ ထွက်ခွါလျက် နေမြဲဖြစ်၏။

ဝစီဘေဒ-ဟူသော နှုတ်ခမ်း-လျှာ စသည် လှုပ်ရှားမှုကြောင့် သဒ္ဓရုပ် (ဝါ) အသံခါတ်များသည် စကားပြောဆိုသူ၏ နှုတ်ဖျားမှ ဆက်ခါဆက်ခါ ထွက်ခွါပြေးသွား၍ နေကြကုန်သကဲ့သို့တည်း။

ထိုသို့အားဖြင့် ရုပ်ဒြပ်တခုမှ တစုံတရာသော လှုပ်ရှားမှုကြောင့် ထွက်ခွါလာခဲ့သော အကြင်ရူပါရုံသည်ရှိ၏။ ထိုရူပါရုံသည် ၎င်း၏ မူလမှီရာဖြစ်သော ရုပ်ပစ္စည်းဒြပ်နှင့် ဝေးကွာသလောက် သုခုမအဖြစ်သို့ ရောက်မြဲဖြစ်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား- ထို ရူ ပါ ရုံ သည် မိမိထွက်ခါလာခဲ့ရာ ဖြစ်သော မိခင်ရုပ်ဒြပ်၎င်းနှင့် ပို၍ပို၍ ဝေးကွာသော နေရာသို့ ရောက် လေ လေ တိုး ၍ တိုး ၍ နူး ညံ့ သိမ်မွေ့သော သဘောကို ဆောင်လေလေဖြစ်၏ ဟု ဆိုလိုသည်။

လူတိုင်း၏ မျက်စိတိုင်းမှာ မြင်းကွင်း တမျိုးစီရှိ၏။ သို့ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်တို့၏ မျက်စိသည် ၎င်း၏ မြင်းကွင်းအတွင်းသို့ သက်ဆင်းကျရောက်လာသော ရူပါရုံကိုသာလျှင် မြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ ၎င်း၏ အပသို့ ကျရောက်သွားသော (ဝါ) ၎င်း၏ အပ၌ တည်ရှိနေသော အာရုံကိုမူကား မယူနိုင်ချေ။ ရူပါရုံတခု၏ ဩဇာရိက အခြေအနေ၌ တည်ရှိနေနိုင်သော အကွာအဝေးသည်ရှိ၏။ ထိုအကွာအဝေးသည် သာလျှင် ပကတိ မျက်စိ၏ မြင်ကွင်းဖြစ်၏။ ဩဇာရိကဖြစ်သော ပကတိ မျက်

စိန် မြင်ကွင်းနှင့် ကိုက်ညီဆီလျော်သော အကွာအဝေး၌ တည်ရှိသော ရုပ်ပစ္စည်း၏ ဖြစ်တခုမှ မြစ်ရေ အယဉ်ကဲ့သို့ တသွင်သွင် မပြုတ်ဘဲ ဒလစပ် ဆက်ခါဆက်ခါ ထွက်လာနေသောကြောင့်သာလျှင် တစုံတခုသော ရူပါရုံကို ကျွန်တို့မြင်နေကြရသည်ဟု မှတ်ထင်၍ နေကြကုန်၏။ အမြဲသာဝစဉ် ကျွန်ုပ်တို့၏ မျက်လုံး၌ အာရုံထင်နေသည်ဟူ၍ ယုံမှတ်နေကြကုန်၏။

အမှန်မှာ ဤသို့မဟုတ်ချေ။ ကျွန်ုပ်တို့ ပြတ်သားကြည့်လင်စွာ မြင်ရသော ရူပါရုံတခုသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ မျက်စိမြင်ကွင်းကို ကျော်လွန်၍ သွားသော ခဏ၌ ဒိဗ္ဗရူပါရုံ (ဝါ) နူးညံ့သိမ်မွေ့သော အဆင်းခါတ်အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်း သွားမြဲဖြစ်ပေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ စက္ခုပသာဒ အကြည်ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော ကျွန်ုပ်တို့၏ မျက်စိရုပ်ခါတ်ကို အညစ်အကြေး ချေးညော်မကပ်ဘဲ တိုးတက်ကြည်လင်လာအောင် ပိုမိုသိမ်မွေ့ နူးညံ့၍ အမှည့် ခံ့လာအောင် ပြုပြင်ဖန်တီးခြင်းဟူသော သင်္ခတမှုကို ပြုရန်သာလျှင် မုချဆက်ဆတ် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် အလိုအပ်ဆုံးသော ကိစ္စတရပ်ဖြစ်ချေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့မှာရှိသော မျက်စိရုပ်ကား ကျွန်ုပ်တို့နှင့်သာလုံးဝ သက်ဆိုင်သော ပစ္စည်းတရပ်ဖြစ်ရာ ၎င်းကို ကျွန်ုပ်တို့ အလိုရှိသော အခြေအနေသို့ ရောက်အောင် ပြုပြင် ဖန်တီးနိုင်သော အခွင့်အရေးကို ကျွန်ုပ်တို့ ရရှိပြီး ဖြစ်ကြကုန်၏။

၎င်းသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ စေတနာ သဒ္ဓါလုံ့လဝီရိယ ရှိသလောက် (ဝါ) ကျွန်ုပ်တို့ဖန်တီး ပြုပြင် နိုင်သလောက် အ

ရောင်တောက် သန့်စင်ပြီး ကြည်လင်၍ နူးညံ့ သိမ်မွေ့၍လာ ပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ခန္ဓာကိုယ်၌ရှိပြီးဖြစ်ကုန်သော ဩဇာ ရိက္ခာရုပ်ကြမ်းတို့သည် တဖြည်းဖြည်း တစတစ နေရာဖယ်၍ ပေးဥ္စကုန်သဖြင့် ၎င်းတို့၏ နေရာသို့ သုခုမရုပ်ဓါတ်များ အစားဝင်ရောက်၍ လာ၍ ပေလိမ့်မည်။ စား၊ သောက်၊

၅။ **ထုတ်** ဟူသော ရုပ်သင်္ခတမှုသုံးမျိုးတို့ဖြင့် ဖိုကျင်ထိုး သကဲ့သို့ အဖန်ဖန်အထင်ထပ် နေ့မပြတ် ညမခြား ကြိုးစား ၍ ပြုပြင်ဖန်တီးခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ခဲ့လျှင် ကျွန်ုပ်တို့၏ မိမွေဖမွေ ဖြစ်သော မျက်စိတုံသည်လည်း ဒိဗ္ဗ အခြေအနေသို့ ဧကန်မုချ ဆိုက်ရောက်ရပေဦးမည်မှာ မြေကြီးလက်ခတ် မလွဲပင်ဖြစ်ချေ သည်။

ထိုသို့ဆိုက်ရောက်သောအခါ ကျွန်ုပ်တို့လည်း ဒိဗ္ဗစက္ခု ရှင်ဟူသောဘွဲ့ကို ခံယူ၍ ဒိဗ္ဗဗျူဟာပါရုံ (သို့မဟုတ်) သုခုမဗျူဟာပါရုံတို့ကို အနီးအဝေး အတားအဆီး အကာအကွယ်ကင်း ပြီး ထင်လင်းဉာဏ်သာစွာ မြင်နိုင်ကြပေလိမ့်မည်။ ထိုကြောင့် လောကလူသားသည် မိမိ၏ယုံကြည်မှု (ဝါ) မယုံကြည်မှု ကို ရက်စက်စွာ စွန့်ပယ်ပြီးလျှင် လက်တွေ့စမ်းသပ်၍ ကြည့် ရှုရာ၏။ တကယ်တမ်းကြိုးကုပ်၍ တကယ်တမ်း လုပ်ခဲ့သော် တကယ်တမ်းဖြစ်၍ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် တကယ်တမ်း မွန် မြတ်သော ချမ်းသာနှင့် မုချရင်ဆိုင်ရပေ လိမ့်မည်။

ဥပမာ— ကျွန်ုပ်တို့၏ မိမွေတိုင်း ဖမွေတိုင်း ဖြစ်သော ပကတိမျက်စိသည် ခရီးတမိုင် ပတ်ဝန်းကျင်အံ့တွင်း၌ တည် ရှိ၍ တစုံတရာ မဟိဒ္ဓ အကာအကွယ်မှ ကင်းသော ဩဇာ

ရိက ရူပါရုံ အကြမ်းကို မြင်စွမ်းနိုင်သည် ဆိုကြပါစို့။ ထိုအခါ ထိုမျှအားရှိ၍ ထိုမျှကြည်လင် ပြတ်သားစွာ မြင်နိုင်သော မျက်စိကို မှန်ပြောင်းတည်းဟူသော ဗဟိဒ္ဓရုပ် ပစ္စည်းတခုဖြင့် ကူညီ၍ ပေးလိုက်ရ၏။ သို့ပေးလိုက်လျှင် ၎င်းမျက်စိသည် အသုံးပြု၍ ကြည့်ရှုသော မှန်ပြောင်း၏ ပါဝါအားလျော်စွာ ငါးမိုင် (သို့မဟုတ်) ဆယ်မိုင်အတွင်း၌ ထင်လင်းတည်ရှိဆဲ ဖြစ်သော သြဋ္ဌာရိက ရူပါရုံတို့ကို များစွာ ခက်ခဲခြင်းမရှိဘဲ မြင်စွမ်းနိုင်ပေလိမ့်မည်။

ဤသာဓက ဥပမာ၌ ငါးမိုင်၊ ဆယ်မိုင်အတွင်း၌ တည်ရှိသော ရူပါရုံသည် ထိုမျှအတိုင်း အဘာရှိသော အကွာအဝေး၌သာ သြဋ္ဌာရိကရုပ် အဖြစ်၌ တည်ရှိနိုင်၏။

သို့ရာတွင် ၎င်းကို ကျွန်ုပ်တို့ မမြင်ရခြင်း(ဝါ) မမြင်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ ထိုသည့်ရူပါရုံသည် သုခုမ(ဝါ) နူးညံ့သော အာရုံ အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းသွားသော ကြောင့် မဟုတ်ချေ။

စင်စစ်မှာ ၎င်းရူပါရုံသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ မြင်ကွင်းကို ကျော်လွန်၍ ၎င်း၏ အပ၌ တည်လျက် နေသောကြောင့်သာ ဖြစ်ချေသည်။

ထိုမှတပါး-အဝေးကြည့် မှန်ပြောင်းစသည်တို့၏ အကူအညီဖြင့်သာ မြင်ရသော (ဝါ) ပကတိမျက်စိဖြင့် မမြင်ရသော ရူပါရုံသည်လည်း ၎င်း၏ မှီရာဖြစ်သော မူလရုပ်ဒြပ်ကြမ်းနှင့် တွဲလျက် ရှိသေးသောကြောင့် သြဋ္ဌာရိကသာ ဖြစ်နိုင်၏။

အကယ်တစေ ငါးမိုင်ကွာ အရပ်၌ တည်ရှိနေသော ရုပ်
 ခြင်္စင်တစ်ခုသည် မူလ တည်ရပ်မြေ နေရာမှတစ်ပါး အခြားနေရာ
 တစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ သွားခဲ့လျှင် ထိုသည့်ရုပ်ခြင်္စင်မှ အမြဲ
 ထွက်ခွါလာနေသော သုခုမ အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးဖြစ်သော
 ရူပါရုံကိုမူကား မှန်ပြောင်းစသည်တို့၏ အကူအညီကို ယူစေ
 ကာမူ မမြင်နိုင်တော့ချေ။

အကြောင်းမူကား—မှန်ပြောင်းသည် မည်မျှ မည်မျှပင်
 အားကောင်းစေကာမူ ၎င်းလည်း ဩဇာရှိက အခြေ အနေကို
 မလွန်မြောက်သေးသောကြောင့် (ငါ) ကြမ်းသော ရုပ်ပစ္စည်း
 အဖြစ်၌သာ ရှိသေးသောကြောင့် သုခုမ နူးညံ့သော ဘဝသို့
 ကူးပြောင်းသွားပြီးဖြစ်သော ရူပါရုံကို ထင်လင်းပြတ်သား
 စွာ မြင်နိုင်စေရန် ကူညီခြင်း အမှုကို မပြုနိုင်တော့ချေ။ အဆင်း
 ဝဏ္ဏခါတ်ဟူသော ရူပါရုံတစ်ခုသည် ၎င်း၏ မိခင်ရင်းရစ်ခြင်္စင်
 နှင့် မကွာ မကွဲသေးဘဲ တွဲလျက်နေစဉ် ခဏ၌ ဩဇာရှိက
 အဖြစ်တွင်တည်ရှိ၏။

သို့ရာတွင် မူလ ခြင်္စင်ရင်းနှင့် ကွဲကွာလိုက်သည်နှင့် မရှေး
 မနှောင်းပင် ၎င်းသည် နူးညံ့သိမ်မွေ့သော သုခုမ ရုပ်ခါတ်
 အဆင့် အတန်းသို့ ဆိုက်ရောက် သွားသည်ဟူ၍ မှတ်ယူ
 သင့်၏။

ထိုနောက် ၎င်းရုပ်ခါတ်သည် မိခင်ဖြစ်သော ခြင်္စင်ရင်းနှင့်
 ခရီးတိုက် တာ ကွာဝေး၍ သွားလေလေ ပို၍ ပို၍ နူးညံ့
 သွားလေလေ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ၎င်းကား မိခင်သေသော်လည်း
 အရှိန်မပြေဘဲ အနန္တ အာကာသ၌ အနန္တသုခုမ ဖြစ်သွား

သည်ဟိုင်အောင် အနန္တ ပြေးလွှားနေမည့် အရာ အစစ် ဖြစ်သတည်း။

ဤသို့သော အချက်တို့ကို ဆင်ခြင် ထောက် ထား၍ စဉ်းစား ဝေဖန်ခဲ့သော်၌ ဒီဗ္ဗနှင့် မာနသိက္ခာ ဟူသော ရူပါရုံ နှစ်မျိုး နှစ်စားလုံးကို အဘား အဆီး အကာ အကွယ်မရှိဘဲ ထင်လင်းပြတ်သားစွာ မြင်နိုင်ရန် ကြည့်ရှု နိုင်ရန် အတွက် အရေး အကြီးဆုံးဖြစ်သော ပဓါန အချက်မှာ သဝိညာဏက သတ္တဝါတိုင်း၏ ရုပ်ဖြင့်ပြီးသော မျက်လုံးကို သိမ်မွေ့နူးညံ့အမှု၌ ခံ့လာအောင် မစွန်းမကွက် အစွမ်း ထက်၍ အရောင်လက်လာအောင် သင်္ခတမှု ပြုပေးရန်သာ ဖြစ်ကြောင်း ထင်လျှားသည်။

ရုပ်ပစ္စည်း တခုကို ပြုပြင်မွမ်းမံရာ အားပေးကူညီရာတို့၌ အခြားသော ရုပ်ပစ္စည်းတခုကို အသုံးပြုရသောအချက်ကား မမေ့ထိုက်သော အချက်ဖြစ်၏။

ဥပမာ-ကျွန်ုပ်တို့၏ အားနည်းမှု ဝေ၍ လာသော မျက်လုံး ကို အားပေးကူညီရန် ဖန်းတီးပြုလုပ်ကြသော မျက်မှန် မှန်ဘီ လူး မှန်ပြောင်းစသော အသုံး အဆောင် ကိရိယာ တန်ဆာ ပလာ များ သည် ဖလ် တည်း ဟူသော ရုပ်ပစ္စည်း သာ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ ထိုကဲ့သို့ လောကဝိဇ္ဇာအစွမ်းနှင့် ပြုပြင် ဖန်တီး၍ ထားအပ်သော ရုပ်ပစ္စည်းတို့ဖြင့် သေချာ ဝန် အချိုးအစားကျအောင် အားပေး ကူညီလိုက်သောအခါတွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ ပုံဝေနေသော (ဝါ) အားနည်း၍ နေသော မျက်စိသည် အဆမတန် အားကောင်း၍ လာရုံမျှမကမူ၍

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပကတိ မျက်စိဖြင့် မမြင်နိုင်ကောင်းသော (၀၁) အလွန်လျှင် သိမ်မွေ့နူးညံ့လှသော အနုမြူ-ပရောနုမြူစသော ရုပ်တို့ကိုပင် ကြည်လင်ပြတ်သားစွာ မြင်နိုင်သော အစွမ်း သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံ လာလေသည်။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် သဘာဝဓမ္မ၏ အံ့ဘနန်းဖြစ်သော ဆန်းကြယ်မှုကို တွေးရှုဆင်ခြင် အပ်လေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ခန္ဓာကိုယ်၏ အပြင်အပဉ္စရိသော ဗဟိဒ္ဓကမ္ဘာ လောကဓာတ်ကြီးအတွင်း၌တည်ရှိ၍ သက်မဲ့ အဝိညာဏက ဖြစ်သော ဖလ်မှန်စသော ရုပ်ပစ္စည်းတို့ကို အထက်၌ ဖော် ထုတ်ခဲ့ပြီးသော နည်းများဖြင့် ကြမ်းထမ်းသော ဩဇာရိက အခြေအနေမှ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော သုခုမ အခြေအနေသို့ ရောက်အောင်သော်၎င်း (သို့မဟုတ်) ပိုမိုသိမ်မွေ့နူးညံ့၍ အ မှု၌ ခံ့လာအောင်သော်၎င်း ပြုပြင်ဖန်တီးနိုင်သော အစွမ်း သတ္တိ ကျွန်ုပ်တို့မှာ လက်ဆုပ်လက်ကိုင် တကယ်ပိုင် သဘော ဖြင့်ရှိနေသော အချက်သည် ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကမ္ဘာလောက၌ တည် ရှိသော သက်ရှိ သဝိညာဏ အစစ်ဖြစ်သော မျက်စိတံည်းဟူ သော ကျွန်ုပ်တို့၏ ရုပ်ပစ္စည်းကို အဘယ်အကြောင်းကြောင့် သုခုမ(၀၁)ဒိဗ္ဗဟူသော နူးညံ့သောအခြေသို့ ရောက်အောင် ပြုပြင်ဖန်တီးခြင်းငှါ မစွမ်းဘဲ ရှိတုံအံ့နည်း ?

ဟူသော ပြုဿနာကို တိုးတက် ခိုင်မြဲ စေလေသည်။ ထိုမျှမက ထိုကဲ့သို့ အလို ရှိ သည့်အတိုင်း ပြုပြင် ဖန်တီး နိုင်သည့် စွမ်းရည်သတ္တိ တင်းပြည့် ကျပ်ပြည့် ရှိရမည်သာ တည်းဟူသော အချက်ကိုပါ ညွှန်ပြလျက် နေချေ၏။

ဤသို့သော ညွှန်ပြချက် အားလျော်စွာ ကျွန်ုပ်တို့သည် တိကျမှန်ကန်စွာ လိုက်နာလုပ်ကိုင်ရန်သာ လိုသည်။ ဖြစ်-မဖြစ်ဟူသော အခရားကို တွေးပြီး ဖင့်နှေးလေးကန် အပျင်း ကြောသန်နေစရာပင် မလိုသလောက် ဖြစ်၍နေချေပြီ။

နူးညံ့သိမ်မွေ့သော သုခုမရုပ်ပစ္စည်းတို့မှာ ကြမ်းထမ်း သော ဩဇာရိက ရုပ်ခါတ် သားသို့ထက် ပိုမို၍ သိပ်သည်း သော သိန်ဒွဂုဏ်ရှိကြပြီ ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုမှတစ်ပါး— ၎င်းတို့မှာ ပိုမို၍ စိတ်သော အာကာသ ပရိစ္ဆေဒ ပစ္စည်းရှိကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် သုခုမရုပ်တို့သည် ဩဇာရိက ရုပ်တို့ကို တိုးလျှိုးဖောက်လွင်း၍ သွားနိုင်သော သတ္တိရှိ ကုန်၏။ ၎င်းကား သဘာဝအားဖြင့် ပခုမတ် အမှန် ဖြစ်ချေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ သုခုမ အခြေအ နှုတ် ဆိုက် ရောက်ပြီးဖြစ်သော ရူပါရူပ ဆိုအပ်သော အဆင်းရုပ် ပစ္စည်းတို့သည် အဆိး အတားနှင့် အကာအကွယ်တို့ကို မသိကြကုန်သဖြင့် အာကာ သပေဟဒတွင် လွတ်လပ်စွာ ပြေးလွှား ပျံသန်း နိုင်သော သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဒိဗ္ဗစက္ခုရှင်သည် (သို့တည်းမဟုတ်) မိမိ၏ ဩဇာရိက အဖြစ်၌ ဘည်ရှိနေသော မျက်စိအစုံကို ဖြောင့် မှန် မွန်မြတ်သော နည်းကောင်း ဥပါယ်ကောင်းတို့ဖြင့် သုခုမ အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်အောင် ဖန်တီးပြုပြင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုထိုများစွာ ဤကမ္ဘာ-ထိုကမ္ဘာ လောကတို့၌ ဖြစ်ကြ ပေါ်ကြ ပျက်ကုန်

ကြ၍ အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ စုံ၍နေသော အဆင်း ရူပါရုံတို့ကို ကြည့်မြင်နိုင်ရန် လုံ့လစိုက်ထုတ်၍ ထိုထိုဤဤ ပြေးလွှား၍ သွားလာနေရန်ပင် မလိုချေ။ စင်စစ်မှာ မိမိထိုင်၍နေသော သစ်တပင်းရင်း (သို့မဟုတ်) ဂူအတွင်းသို့ အဆက်မပြတ် ဒဏ်စပ် ဆိုက်ကပ်ဝင်ရောက်လာဆဲ လာလတ် ဖြစ်သော ထိုထိုများပြားလှကုန်သော သုခုမ ရူပါရုံတို့ကို စိတ်ညွတ် အာရုံပြုပြီး မျက်လွှာကို ဖွင့်လိုက် ပင့်လိုက်ရုံနှင့် မြင်စွမ်းနိုင် လေတော့၏။

မည်ရွေ့ မည်မျှ ဝေးကွာသော အရပ်ဒေသမှ အဆင်း ရူပါရုံပင် ဖြစ်စေကာမူ မကြာခင် ဆောလျင် ဇွဲပင် ယုံကြည်မှုကို လွန်၍နေသော လျင်မြန်ခြင်း အဟုန်ဖြင့် ပြေး လာပြီးလျှင် အာရုံပြု၍ နှလုံးသွင်းနေသော ဒိဗ္ဗစက္ခုအရှင်၏ မျက်လုံး အကြည်ခါတ်သို့ ဝင်ရောက် ထိခိုက်မြဲ ဖြစ်၏။

အကြောင်းမူကား- ဤစကြဝဠာ ကမ္ဘာလောကခါတ် အတွင်း၌ရှိသော ရုပ်ပစ္စည်းမှန်သမျှတို့သည် ဩဇာရိကပင် ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) သုခုမပင် ဖြစ်စေ ဘုတ်လှိုင်းအဆင့်ဆင့် အားဖြင့် အချင်ချင်း ဆက်စပ်လျက် တည်ရှိသောကြောင့် တည်း။

၅။ ပုဗ္ဗနိဝါသာနုဿတိဥာဏံ

ပုဗ္ဗ-ရှေး၌ လွန်ပြီးသော အတိတ်ကာလ၌။ နိဝါသ-နေခဲ့ပုံ ဖြစ်ပျက်ခဲ့ပုံ အခြင်းအရာအစုံ။ အနုဿတိဥာဏံ-တွေ့ဘော ဆင် မြင်သိမြင်နိုင်သောဥာဏံ။ ပုဗ္ဗနိဝါသာနုဿတိဥာဏံ-ရှေးဖြစ်ကို သိသောဥာဏံ။

ကာလဟူသည်ကား-အချိန်၏ အမည်တရပ်သာ ဖြစ်၏။ ၎င်းကား အစကို မသိရုံမျှမကဘဲ အဆုံးလည်း မထင်နိုင်သော သဘောတရားတခု ဖြစ်ချေသည်။ ၎င်းသည် လောက၌ တန်ခိုး ပါဝါအကြီးဆုံး အမြင့်ဆုံး အထက်ဆုံးဟု ဆိုအပ်သော အရာအားလုံး တို့ထက် ပိုမိုကဲလွန် ချွန်ထက်သော အာနုဘော်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အကြီးကျယ်ဆုံးမှ အသေးငယ်ဆုံး ဖြစ်သော ကပ္ပပစ္စည်း မှန်သမျှသည် ၎င်း၏ အစာသာဖြစ်၏။ ၎င်းသည်သာလျှင် တော်လှန်သူ ကင်းမဲ့သော ပုံကန်ခြားနားသူ မပြုသေးသော ကပ္ပအာဏာရှင် ဖြစ်ခဲ့၏။

အော် - ထိုမျှ တန်ခိုးကြီးသော ကာလအာဏာရှင်ကို မည်သည့်သတ္တဝါ ပြန်လည် တော်လှန်ဝံ့အံ့နည်း?

ထိုကာလ၏ မျိုးဝါးစားသေသက်မည့်ဘေးမှ ကင်းဝေးအောင်လည်း မည်သည့်သတ္တဝါ မည်သည့်အရာများ ပြေးရှောင်ပုန်းအောင်နိုင်သော စွမ်းရည်သတ္တိနှင့် ပြည့်စုံကြပါသေးသနည်း?

၎င်းသည် အယုတ်အမြတ်နှင့် အကောင်းအဆိုးကို၎င်း၊ အကြီးအငယ်နှင့် ချစ်ဖွယ်မိုးဖွယ်ကို၎င်း၊ မက်ဖွယ် ရှိဖွယ်နှင့် မျက်နှာ ကြီးငယ်ကို၎င်း လိုက်စားခြင်းမရှိဘဲ(ဝါ)ခြားနားမှုကို မပြုဘဲ နောက်ဆုံး၌ အားလုံးကို ကာကံစတုံးမျှဝါးစားသောက်၍ ပစ်လေ့ရှိ၏။ ကပ္ပလောကကြီး တခုလုံး၏ အကြွင်းမဲ့သော ပျော်မှု၊ ရွှံ့မှုနှင့် ပူမှု၊ ပင်မှု ခပ်ခုလုံးကို ကားမည်းနှင့် ဖုံးသွမ်းပေးနိုင်သော တန်ခိုးပါဝါကား-သူတဦးတည်းပိုင်ဖြစ်ရာ သူသည် ၎င်းအာဏာကို အမြဲတစေ အသုံးပြု၍ မနေခဲ့လျှင် ကမ္ဘာ၏ မျက်ရည် ခမ်းခြောက်ရန် မနည်းပင်

ခဲယဉ်းပေလိမ့်မည်။ လူသားသည် မိမိ၏ မနုဇာတိကို စလိုက် သည်နှင့် တပြိုင်နက်ပင် သို့စဉ်တမျှ တန်ခိုးပါဝါ ကြီးမား လှ၍ အစမထင် အဆုံးမမြင်သော ကာလနှင့် မျက်နှာချင်း ဆိုင်ခဲ့ရ၏။

ယင်းသို့ ဆိုင်ပြိုင် ပြီးနောက် သူသည် ၎င်း ကာလ ကို ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ် ဟူ၍ သုံးပိုင်းခွဲခြားပြီးလျှင် အ သုံးပြုခဲ့၏။ ထိုနောက် နေ့၊ ည၊ ရက်၊ လ၊ နှစ် စသည်ဖြင့် ကာလကိုစိပ်ခဲ့ပြန်၏။ လူသည် ၎င်း၏ရာဇဝင်နှင့် အသိအမြင် တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှပင် ကာလကို ပိုင်းခြား မှုလည်း အနုစိပ်၍ လာခဲ့လေသည်။ နေ့နာရီ၊ ရေ့နာရီ၊ သဲနာရီ စသည် တို့မှ ယခုခေတ်ပေင် စက်နာရီများအထိ ဖြစ်သော ပစ္စည်းတို့ သည် ကာလကို ခွဲခြမ်းစိပ်ဖြာရာ၌ အသုံးပြုသော ကိရိယာ တန်ဆာပလာများ ဖြစ်ကုန်၏။

သို့သော် မည်ရွေ့မည်မျှပင် ခွဲဝေပိုင်းခြား၍ မည်သို့ပင် အနုစိပ်စေကာမူ ကာလ-ဟူသော အချိန်ကား အပြတ်အသတ် မရှိ၊ အပိုင်းအခြားမရှိ၊ အနာဂိ-အစမရှိ၊ အနန္တ-အဆုံး မထင်ဘဲ ဟာဆက်တည်း တာကြာတည်း ရှိနေသော သဘော တရားတခု ဖြစ်လေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ သတိ တရားကို အမြဲတမ်း ပွားများ အားထုတ် ထားသဖြင့် မလွတ်ကင်းသောသတိ၊ မတွေ့ဝေသောသတိနှင့် ပြည့်စုံသူ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အတွက် နေ့၊ ရက်၊ လ၊ နှစ် ဟူသော အချိန်ကာလတို့သည် ဖုံးသွမ်းခြင် ငှါ မစွမ်းနိုင်သော အကာ အကွယ်များ မဖြစ်နိုင်ကြချေ။ နှစ်ပေါင်းများစွာ သူန်ပြီးသော အတိတ်ကာလ၌ ဖြစ်ပျက်ခဲ့သော ကိစ္စအမျိုးမျိုးတို့ အညီပင်

သတိရှင်၏ ကြည်လင်သော ဥာဏ်အမြင်၌ အာရုံ ပြုတိုင်း ထင်လင်းစွာ ပေါ်ပေါက်လာမြဲ ဖြစ်လေသည်။

ဤသို့ ထူးမြတ်သော အာနုဘော်ကို ဆောင်နိုင်သော သတိနှင့်ပြည့်စုံရန် ကိစ္စ၌လည်း ပရိစယ ဟူသော အလေ့အကျင့်သည် ပခါနဖြစ်ရာ ၂၄-နာရီအတွင်း၌ ဆောင်ရွက် ပြုလုပ်ခဲ့သောကာယကံမှု၊ မြတ်ကြားပြောဆိုခဲ့သော ဝစီကံမှုနှင့် တွေးတောကြံစည်ခဲ့သော မနောကံမှုတို့ကို တသန့်စီတသန့်စီ ကတ္တားခြား၌ မှတ်သားခြင်း (ဝါ) သတိထားခြင်း အမှုကို ပရိစယပြုဖန်များခဲ့သော် မေ့လျော့ လွင့်ပါး၍ သတိမထားမိသော ကိစ္စများ တဖြည်းဖြည်း ခေါင်းပါးခြင်းသို့ ရောက်သွားကြပေလိမ့်မည်။

ယင်းသို့ဖြစ်ခဲ့သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကြည်လင်သော ရုပ်မျက်စိ မေ့ပျောက်ခြင်း ကင်းသောသတိဖြင့် အတိတ် ဟူသော လွန်ခဲ့ပြီးကာလကို ပြန်လည်စဉ်းစား၍ ကြည့်ရှုခဲ့လျှင် အားလုံးသော အာရုံတို့သည် ကြည်လင် ပြတ်သား စွာပင် အစဉ်အတိုင်း အပြည့်အစုံ ပေါ်ထွက်လာကြပေလိမ့်မည်။

နာရီ၊ နေ့၊ လ၊ နှစ်၊ ဘဝဟူသော အချိန်ကတ္တားတို့သည် ထိုမျှကြီးကုတ်ပြီး ထိုမျှလုပ်ထားသော သတိရှင်ကို တစုံတရာ အနှောင့် အယှက်ပေးရန် စွမ်းနိုင်သော သတ္တိမှ ချို့တဲ့လျက် ရှိကြကုန်၏။

ဖြစ်ပြီး၍ အမှတ်ထားပြီး (ဝါ) သတိပြုပြီး ဖြစ်ကြကုန်သော အာရုံဟူသမျှတို့သည် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ မနောအကြည် ဟုဆိုအပ်သော ဟဒယရုပ်ပြင်၌ အားလုံး တပြိုင်တည်းကဲ့သို့ တည်ရှိနေကြလေကုန်၏။

ဤသို့ မရောမယှက်ဘဲ တကွက်စီတကွက်စီ အလွန် သိမ်မွေ့စွာ တည်ရှိကြကုန်သော အာရုံတို့ကို ၎င်းသည် အကြမ်းစားအားဖြင့်၎င်း၊ အနုစားအားဖြင့်၎င်း ခွဲခြား၍ မြင်စွမ်းနိုင်လေသည်။

ဤသို့အားဖြင့် နီးသည်ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) ဝေးသည်ဖြစ်စေ လွန်ပြီးသော အတိတ်ကာလ၌ ဖြစ်ပျက် ခဲ့ပြီးသော ကိစ္စအားလုံးကို သိမ်းရုံး၍ ပြန်လည်ဆင်ခြင် သိမြင်နိုင်သော အရည်အချင်းသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ မည်သတည်း။

ထိုကဲ့သို့သော အမြင်ဥာဏ်ကို ရရှိရန်အတွက် အားထုတ်မှုသည် ၎င်းတို့ရေလောင်း၊ တောင်းပေါက်ရေသယ် လုပ်ငန်းတရပ် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ထင်ရပေသည်။

သို့ရာတွင် ဧကန်သည်ကားမှန်၏။ မဖြစ်နိုင်သော အနာကား မဟုတ်ချေ။ စင်စစ်မှာ အလုပ်သမားဖြစ်သော ယောဂီဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏ စေတနာ သဒ္ဓါ ဝီရိယ ပြည့်ဝတန်းမှီဘို့သာ လိုလေသည်။

ပျင်းရိခြင်း ကင်းသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် တနေ့နှင့် တညဟု ဆိုအပ်သော ၂၄-နာရီ အတွင်း၌ ပြုလုပ်ပြောဆို ကြံစည်ခဲ့သော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုတို့ကို တခုမျှလစ်၍ မကျန်ရအောင် မှတ်ထားခြင်းဖြင့် စတင် လေ့ကျင့်ရာ၏။ ထိုနောက် ရက်မှ ပက္ခသို့၎င်း၊ ပက္ခမှ လသို့၎င်း၊ လမှ နှစ်သို့၎င်း တိုးတက်၍ ထိုထိုသော အချိန်ကာလ အတွင်း၌ ဖြစ်ပျက်ပြုလုပ်ပြောဆိုသမျှတို့ကို မှတ်သားမိအောင် သတိထားရာ၏။

ယင်းကဲ့သို့ မပြတ်အစဉ် သတိနှင့် ဆင်ခြင်၍ နေဖန် များလာခဲ့သော် လွန်ပြီးသော အတိတ်၏ နှစ်-လ-ရက်-နာရီဟူသော ကန့်လန့်ကာတို့သည် တခုပြီးလျှင်တခု ဆက်ခါဆက်ခါ ကွာ၍ သွားကြလေကုန်၏။ အကြောင်းမူကား ၎င်းကန့်လန့်ကာတို့သည် သဘာဝအားဖြင့် တကယ်ရှိသော ပစ္စည်းများမဟုတ်ကြကုန်ဘဲ လူသားသည်သူ၏အသုံး(ဝါ) သူ၏ ကိစ္စတို့၌ လွယ်ကူစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန် ကြံစည် ဖန်တီးထားသော အရာများသာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

သို့ရာတွင် အဘယ်ကဲ့သို့သော နည်းဖြင့် ဤသို့ မြင်ခြင်း ၎င်း စွမ်းနိုင်သနည်း ဟူ၍ အဘင်း အကြပ် ကပ်သပ်ပြီး မရမနေ မေးမြန်းလာချေသော် ကျွန်ုပ်တို့ မသိပါ ဟူသော အဖြေမှတစ်ပါး အခြားအဖြေစရာကား မရှိတော့ချေ။ သို့သော် ပုံတူကလေးတခုကိုတော့ ကျွန်ုပ်တို့ ညွှန်ပြ နိုင်ကြပါကုန်၏။ ၎င်းကား အခြား မဟုတ်ပါ။ တဖက်ဖြစ်သော အခြားအခန်းအတွင်း၌ ထွန်းလင်းနေသော မီးရှောင်ကို တရပ်ကပ် အကြားမှ မြင်လိုသူသည် မိမိ၏ အခန်းတွင်းမှ မီးရှောင်ကို ရှေးဦးစွာ မှန်လိုက်ရ၏ ပင်ဖြစ်သတည်း။

၆။ စေတောပရိယဉာဏ်
စိတ်ကိုပိုင်းခြား၍ သိသောဉာဏ်

၎င်းကား ပရစိတ္တဝိဇာနန ဉာဏ်ဟူသော အမည်နာမဖြင့် အများနှုတ်လိုက်နေသော ဉာဏ်ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပါယ်မှာ- သူတပါးဘို့၏ စိတ်ကို သိသောဥာဏ်ဟု ဆိုလိုသည်။

ဤဥာဏ်ကို ရရှိပြီးသော ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အခြားသောသတ္တဝါဘို့၏ စိတ်ကို သိနိုင်ရန် မိမိ၏စိတ်ကို ပြုပြင်ပြီးဖြစ်ရာ ထိုထိုများစွာ အခြား အခြား ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ရာဂမကင်းသော စိတ်နှင့် ရာဂ ရှင်းသော စိတ်ကို၎င်း၊ ဒေါသယှဉ်သောစိတ်နှင့် ဒေါသစင်သော စိတ် ကို၎င်း၊ မောဟယှဉ်သောစိတ်နှင့် မောဟစင်သောစိတ်ကို၎င်း သိ၏။

ထိုပြင်လည်းသူသည် ကျဉ်းမြောင်းသောစိတ်ကို ကျဉ်း မြောင်းသောစိတ်ဟူ၍၎င်း၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ်ကို ပျံ့လွင့်သော စိတ်ဟူ၍၎င်း၊ မဟဂ္ဂုတ် စိတ်ကို မဟဂ္ဂုတ်စိတ် ဟူ၍၎င်း၊ လွတ်မြောက်သော စိတ်ကို လွတ်မြောက်သော စိတ်ဟူ၍၎င်း၊ မလွတ်လပ်သော စိတ်ကို မလွတ်လပ်သော စိတ်ဟူ၍၎င်း၊ တည်ငြိမ်သော စိတ်ကို တည်ငြိမ်သောစိတ်ဟူ၍၎င်း၊ မတည် ငြိမ်သော စိတ်ကို မတည်ငြိမ်သော စိတ်ဟူ၍၎င်း သိနိုင်နိုင် လေတော့၏။

ဥပမာအသက်ကား- အသက်အရွယ်အာ ဖြိုး နုနယ်ပျိုမြစ် သော လှ မှု၊ ဝ မှု၊ ယဉ်ကျေးမှုကို လိုလားနှစ်သက်သော အဆင် အမျိုးမျိုးရှိသော တန်ဆာပလာဒ္ဒါဒရာတို့ကို အချိုး ကျ အဆင်ပြေအောင် ဝတ်ရုံဆင် မြန်းပြီးသော ယောကျ်ား ပျို (သို့မဟုတ်) မိန်းမပျိုသည် မြတ်သားကြည်လင် ညစ်နူး မဟင်သော ကြွေးမှုပြင်၌၎င်း (သို့မဟုတ်) အနယ် အနှစ် ကင်း၍ သန့်ရှင်း ကြည်လင်သော ရေပြင်၌၎င်း၊ မိမိ၏ကိုယ်

ကို ကြည့်ရှုသောအခါ ချေးညွှန် ကင်း၊ မကင်း၊ အစွန်း အထင်းရှိ၊မရှိကို တိကျပြတ်သားစွာ မြင်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။

ဤသို့ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မိမိမှတစ်ပါး အခြားသော သတ္တဝါတို့၏ စိတ်တို့ကို သိနိုင်သော ဥာဏ်ဆိုသည်မှာ ဖြစ်နိုင်သော အရာမှ ဟုတ်ပါလေ၏လော့ ?

၎င်းသည် လက်တွေ့ သာဓက မပြုနိုင်ဘဲ စိတ်ကူး၌သာ တည်ရှိသော အရာမဟုတ်တုံလော့?

စသည်ဖြင့် စောကြောမေးမြန်းသူတွေ အတန်ပေါများသော ခေတ်သို့ ရောက်လျက်နေချေပြီ။

လောကဓါတ်ပညာ ထွန်းကား၍ အဖက်ဖက်၌ တိုးတက်နေသဖြင့် အခြေအနေ မြင့်လှပြီးဟု ထင်နေရသော လူသား၏ ဥာဏ်အမြင်ကား ကြည်လင် ပြတ်သားခြင်း ကင်းရုံမျှ မက မူ၍ အလွန်မှူးမှီနံ သေးသိမ်လျက် ရှိချေသေး၏။ အော်— အထင်နှင့် အဝင် ကွာလှချေ၏ တကား။

စကြဝဠာဟုသော— ဤကမ္ဘာလောကဓါတ် အတွင်း၌ ဟင်းလင်း ကွက်လပ်ကို ရှာမရနိုင်ချေ။ အာကာသတခုလုံးသည် အနုမြူ၊ ပရမာနုမြူစသည်တို့ဖြင့် ပြည့်ကြပ်လျက် ရှိ၏။ ၎င်းတို့သည် လူသား၏ ပကတိမျက်စိ၏ပါဝါကို ကျော်လွန်၍ နေကြစေကာ၊ ခေတ်ပေါ် မှန်ဘီလူးတို့သည် ထိုမျှသေးငယ် မှု့မွှားသော မြူကလေးများ ရှိကြောင်းကို၎င်း၊ ထိုပြင် ၎င်းတို့သည် အငြိမ်မနေ ပြေးလွှားလျက် ရှိကြောင်းကို၎င်း၊ ထိုမှတစ်ပါး ၎င်းတို့အချင်းချင်း ဆက်စပ်ခြင်းသမ္ဗန္ဓ (ဝါ) သံယောဂ မကင်းသော အချက်ကို၎င်း ခိုင်လုံစွာ သက်သေခံပေးလျက် ရှိကြလေကုန်ပြီ။

ထိုကြောင့် သီးခြားသဘောတရားသည် ဤ လောက၌ မရှိနိုင်ဟူ၍ ကင်းရှင်းသော သံသယဖြင့် ဆိုနိုင်လေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ စိတ်ဆိုသည်ကား ဘာလဲဟူသော ပြဿနာကို စဉ်းစားဝေဖန်ရန် လိုလာချေသည်။ စိတ်ဆိုသည်မှာ ၎င်း၏သဘောသွားကို မည်ရွေ့မည်မျှ ကွဲပြားခြားနား၍ ဟောကြပြောကြစေကာ အမှန်မှာ ဟဒယ(ဝါ)ဦးဇော့ဟု ဟူသော ရုပ်ထွက်ပစ္စည်းဖြစ်၏ ဟူသော အချက်၌ ဝါဒကွဲ မရှိကြချေ။

ရူပံပဋိစ္စ နာမံ ပဝတ္တတိ-ရုပ်ကိုမှီ၍ နာမ်တရားပေါ်၏ ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂအဋ္ဌကထာသည် ဤအချက်၌ ခိုင်လုံသော သာဓကတရပ် ဖြစ်၏။

ဤ သို့ ဖြစ်လျှင် ဟဒယ ဟူသော ရုပ်သည် စကြဝဠာကမ္ဘာလောကဓါတ်တရလုံး၌ အပျံ့အနှံ့ ပြေးလွှားနေသော အနုမြူ ရုပ်ဓါတ်အားလုံးတို့နှင့် ဆက်စပ်ခြင်း မကင်း ချေ ဟူသော အမိပ္ပာယ်အနက်လည်း မကွယ်မဝှက်ဘဲ ပေါ်ထွက်လာချေသည်။

စိတ်ဟူသော နာမ်တရား၏ အခြေခံသည် ရုပ်ဖြစ်၏။ ၎င်းသည် အာကာသရှိ ရုပ်ဓါတ်အားလုံးနှင့် ဆက်စပ်လျက် ရှိ၏။ ထိုကြောင့် သဗ္ဗဗျာပီ-အကုန်လုံး၌ ပျံ့နှံ့သော၊ သဗ္ဗသမ္ဗန္ဓိ-အားလုံးနှင့် ဆက်စပ်လျက်နေသော အခြေခံသဘောတရားကို သိမ်မွေ့နူးညံ့၍ အမှု၌ ခံ့အောင် ပြုပြင် ဖန်တီးလေ့ကျင့်ပြီးဖြစ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ၎င်း၏ ဟဒယရုပ်နှင့် တဆက်ထည်း တစပ်ထည်း တည်ရှိကြကုန်သော

အနန္တစကြဝဠာ ကမ္ဘာ လောကဓာတ်အတွင်း၌ ရှိနေကြ ကုန်သော အခြား အခြားကုန်သော ဟဒယရုပ်တို့ကို ပိုင်း ခြားဝေခွဲ၍ သိမြင်နိုင်လေသည်။

ဤသို့သော နည်းအားဖြင့် အခြေခံ အစစ်မူလ ဖြစ်သော ဟဒယရုပ်ကို အနုစိပ်၍ သိစွမ်းနိုင်လျှင် ၎င်းမှ ထွက်သော (၀၂) ၎င်းကိုအမှီသဟဲပြု၍ ဖြစ်ပေါ် ကြကုန်သော နာမ်ဟူ၍ ၎င်း၊ ဝိညာဏ် ဟူ၍ ၎င်း၊ စိတ်ဟူ၍ ၎င်း ထင်လျား သော သ ဘောတရားကိုလည်း လွယ်ကူစွာပင် သိစွမ်းနိုင်လေတော့၏။ (နက်နဲလှ၏၊ ခက်ခဲလှ၏၊ ကြံ၍ကြံစည်ကြကုန်ရာ၏)

အထက်၌ဖော်ထုတ်ညွှန်ပြခဲ့ပြီးသော လမ်းစဉ်တွင် လေး ဆင့်မြောက် ဖြစ်သော စတုတ္ထ ဈာန်သည် အပန်း တကြီး မရောက်မနေ သေ မြေကြီး—ရှင်ရွှေထီး ဟူသော ဇွဲဖြင့် သဲသဲမဲမဲ ချိတ် ချိတ် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း သိမ်းပိုက်သင့်သော ပဓါနအခြေခံ စခန်းဖြစ်၏။

စတုတ္ထဈာန်သမာဓိဖြင့် မွန်းအပ် ထုံအပ်သဖြင့် ကောင်း စွာ တည်ငြိမ်စေအင်ပြီးသော စိတ်သည်—

- (၁) ပရိသုဒ္ဓါ၊ (၀၂) နိဝရဏ အညစ်အကြေးတို့မှ ကွာ ဝေးခနုပြီးဖြစ်၍ သန့်ရှင်းခြင်း။
- (၂) ပရိယောဒါတ၊ (၀၂) ဝိတက် ဝိစာရဟူသော တွေး တော စဉ်းစားမှုတို့ကို လွန် မြောက် နေ ပြီ ဖြစ် ၍ ပြောင်လက်ခြင်း။

- (၃) အနက်ဏ၊(ဝါ)ဈာန သမာဓိကို အနှောင့်အယှက် ပေးတတ်ကုန်သော ရန်သူ အကုသိုလ်တရားတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့် ချေးညှော်ကင်းခြင်း။
- (၄) ဝိဂတူပတ္တိလေသ၊(ဝါ)အဘိဇ္ဈာစသော စိတ်၏ ညစ်နွမ်းမှုများမှ ကင်းခြင်းကြောင့် အညစ်ကင်း ကွာခြင်း။
- (၅) မုဒုဘူတ၊(ဝါ)အလေ့အလာ ဝသီဘော်များခြင်း ကြောင့် နူးညံ့ခြင်း။
- (၆) ကမ္မနိယ၊(ဝါ)ဣဒ္ဓိပါဒ်အခြေ၌တည်ပြီးဖြစ်သော ကြောင့် အမှည့်ခံခြင်း။
- (၇) ဌိဘ၊ (ဝါ) ဘာဝနာဖြင့် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာ ထုံအပ်သဖြင့် မြင့်မြတ်သော အခြေသို့ ရောက်ခြင်း။
- (၈) အာနေဉ္စပတ္တ၊(ဝါ)တုန်လှုပ်ယိမ်းယိုင်းမှုမရှိခြင်း ဟူသော အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံလေပြီ။

ပဓါနအခြေခံ စခန်းနှင့်တူသော ဤစတုတ္ထ ဈာန်သည် အချို့သော သူတို့အတွက်—

- (၁) စိတ္တေကဂ္ဂတတ္ထ၊ (ဝါ)စိတ်၏ တည်ငြိမ် ချမ်းမှု သာဖြစ်၏။

ဥပမာ။ ။ခါကာသဝ-ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်မှာ စိတ် တည်ငြိမ်မှု အဓိက ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

- (၂) အချို့သူများအတွက် ဝိပဿနာပါဒက ဖြစ်ကြ ကုန်၏။ ထိုမျှတည်ငြိမ်သောစိတ္တသမာဓိကို ရရှိပြီး

မှသာလျှင် ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်သို့ ဝင်၍ ဆင်ခြင် နိုင်သောကြောင့်တည်း။

(၃) အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် အဘိညာပါဒက ဖြစ် ကြကုန်၏။ တန်ခိုးပြာဋိဟာ အမျိုးမျိုးပါဝင်သော အဘိညာဉ်ကို ကစားရေးအတွက်လည်း ဤလေး ပါးသောဈာန်တို့ အခြေခံဖြစ်ရကား အဘိညာဉ် ၏ အခြေခံဟူ၍လည်း ဆိုအပ်လေသည်။

(၄) အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် နိရောဓပါဒကလည်း ဖြစ်ကုန်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား- ရှစ်ပါးသော သမာပတ်ဘို့ကို ဖြစ်စေ၍ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းသော နိရောဓ သမာပတ်ကို ဝင်စားလို သော သောဂါသည် ထိုလေးပါးသော ဈာန်ဘို့ကို နိုင်နင်း အောင် လေ့လာ ပွားများ ပြီးမှသာ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားနိုင်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့ကိုနိရောဓသမာပတ် ၏အခြေခံတို့ဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုသမုတ်အပ်ကုန်၏။

ဗုဒ္ဓသည် ဤစတုတ္ထဈာန်ကို မောဓိပင်ရင်း၌ သီတင်းသုံး စဉ်ကပင် အဆုံးတိုင်မြောက် ပေါက်ရောက်ရရှိခဲ့ရာ ၎င်းသည်

ဗုဒ္ဓအတွက်-

- (၁) ဝိပဿနာ ပါဒက။
- (၂) အဘိညာ ပါဒက။
- (၃) နိရောဓ ပါဒက ဖြစ်သည့် အပြင် အလုံးစုံသော လောကီ လောကုတ္တရာ ဂုဏ်များကို ပြီးမြောက်စေရာ၌ သဗ္ဗညု ဖြစ်လေသည်။

သို့ဖြစ်ရာ မြင့်မြတ်သော ရည်မှန်းချက်ရှိသော ယောဂီ သူမွန်သည် အခြေခံ စခန်း ဖြစ်သော ဤစတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်အောင် မဆုတ်မနစ်သောစွာနှင့် ချီတက်သင့်လေသည်။ ပြီးလျှင် ၎င်းစခန်းကို ခိုင်မာတောင့်တင်း ရန်ခပုင်းတို့ အလျှင်း မဝင်နိုင်အောင် ပြုပြင်ရာ၏။

၇။ ဝိပဿနာဥာဏ်

ဤနေရာ၌ ဝိပဿနာဆိုတဲ့ပုဒ်ကား ပါဠိ ဘာသာစကား လုံးပင်ဖြစ်စေကာ ဗမာနိုင်ငံ ပဋိပတ္တိသာသနာ့ဝင်၌ လူသိ အများဆုံး၊ လူကြိုက်အများဆုံး ဝေါဟာရ အသုံးတခုဖြစ်၍ နေရာ မြန်မာဘာသာဖြင့် အနက်ပြန်ဆိုရန် မလိုလောက် အောင်ပင် ထင်ရှားတွင်ကျယ်၍ နေခဲ့လေပြီ။

လိုရင်းမှာတော့-မိမိ၏ကိုယ်ကာယတွင်ပါဝင်ပေါင်းစပ် လျက်ရှိသော ရုပ်သဘာဝနှင့် နာမ်သဘာဝတို့ကို တခုစီ တခုစီ ခွဲခြား သီးသန့်၍ ရှုမှုကိုပင် ဝိပဿနာဥာဏ် ဟူ၍ ခေါ်ဆိုနိုင်လေသည်။

အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း စတုတ္ထဈာန် သမာဓိ အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်ပြီးဖြစ်သော ယောဂီဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် ဤမျှသန့်ရှင်း ပြောင်လက်ခြင်းသို့ ရောက်လေပြီ။ အညစ်အကြေး မတင်၊ မြူမှေးမယှဉ်ပဲ သန့်ရှင်းစင်ကြယ် ခြင်းသို့ ရောက်လေပြီ။

ဤသို့ မလှုပ်မယိုင် ကျောက်မဏ္ဍိုင်သို့ ကြံ့ခိုင်တည်ငြိမ် ခြင်းသို့ ရောက်လေပြီ။ သိမ်မွေ့ နူးညံ့၍ အမှုဟူသမျှ၌ ခံ့

လေပြီ၊ အာရုံတပါးသို့ ပြေးလွှားခုန်သွားခြင်း အလျင်းမရှိ၊ ပကတိ ငြိမ်သက်ခြင်းသို့ ရောက်လေပြီ၊ ထိုအခါ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်မွန်သည် ဤသို့ စဉ်းစား၍ ဝေဘန် လေတော့သည်။

ငါ၏ ကိုယ်ဟုဆိုအပ်သော ဤကာယကား-ပ-အာ-ဝါ-တေ ဆိုတဲ့ လေးထွေသော မဟာဘုတ်တို့ဖြင့် တည်ဆောက်၍ ထားအပ်သော အမိနှင့် အဖတို့၏ သုက်သွေး ပေါင်းစပ်မှုကြောင့် လက်မွန်မဆွ ဖြစ်ပေါ်၍ လာခဲ့ရသော ထမင်းအဖျော်ယမကာ အစားအစာ အဖြာဖြာတို့ကြောင့် တဖြည်းဖြည်း တစတစ ရင့်ကျက်ကြီးထွား၍ လာခဲ့ရသော ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်း သင်္ခါရမကင်းသဖြင့် အမြဲတစေ ပြုပြင်၍ ပေးနေရသော မမြဲသော ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲ ပျက်စီး တတ်တဲ့ သဘောမကင်းသော ရုပ်တုံးရုပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဝိညာဏ်လို့ ခေါ်တဲ့ ဤသဘာဝဓမ္မသည်ကား အထက်တွင် ဖော်ထုတ်ခဲ့သော ရုပ်တုံးရုပ်ခဲကြီးကို အမှီသဟဲပြုသည်။ ယှဉ်ကပ်၍ အမြဲ တွယ်စပ်လျက် နေသည် ဟူ၍ ရုပ်ဓမ္မနှင့် ဝိညာဏ်ဓမ္မ တို့ကို တသန့်စီ-တကန့်စီ မြင်၍ လာအောင် ထင်၍လာအောင် ရှုလေတော့၏။ ဆင်ခြင်လေတော့၏။ ထိုသို့သော ရှုမှုကို ဝိပဿနာဟု ခေါ်ဆိုရလေသည်။

အနည်းငယ် လင်းပါးကြည့်စို့။

ကျွန်ုပ်တို့၏ အဇ္ဈတ္တိက အဘွင်းကိုယ်ကာယတွင် အကြီးဝင်သော မျက်စိသည် ရုပ် ဖြစ်၏။ ထိုမျက်စိ၏ ကိစ္စကား ကြည့်မှု-မြင်မှုပင်ဖြစ်၏။ ၎င်းသည် မည်သည့်အရာကို ကြည့်သနည်း? ဝါ-မြင်သနည်း?

၎င်းသည် ဗဟိဒ္ဓဟု ဆိုအပ်တဲ့ အပြင် ကပ္ပါလောကမှာ ရှိသော အဆင်းရူပါရုံကိုကြည့်သည်။ ဝါ-မြင်သည်။ အဲဒီ ရူပါရုံဆိုဒါကကော ဘာလဲ?

ဤရူပါရုံဆိုဒါကလဲ ရုပ်တရားပင်။ ။ယင်းသို့မျက်စိနှင့် ရူပါရုံတို့ ကြုံကြိုက်၍ ဆုံးတိုက်မိတဲ့အခါမှာ စက္ခု ဝိညာဏ် ဆိုတဲ့ မျက်စိစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၏ တာဝန်မှာ-

ဣဒဗ္ဗ ပန မေ ဝိညာဏံ ဧတ္ထ သိတံ၊ ဧတ္ထ ပဋိပဒ္ဓံ၊

ဤငါ၏ ဝိညာဏ်မူကား၊ ဤရုပ်သဘာဝ၌ ယှဉ်စပ်- တွယ်ကပ်လျက် နေသည် ဟူ၍ ရုပ်တရားနှင့် ဝိညာဏ်တရား ကွဲပြား၍ တခြားစီ မြင်အောင်ရှုရန် ဖြစ်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် အထပ်ထပ် အဖန်ဖန် ဆေးကြော၍ ပွတ်တိုက် သုတ်သင်၍ ထားအပ်သော ညစ်ကြေး မတင် သန့်ရှင်း ကြည်လင်သော ဖလ် ငြိန်ချောင်း၏ အတွင်းသို့ အနီရောင်ခြယ်ထားတဲ့ ပိုးကြိုးကလေးကို လျှိုသွင်းထားလိုက် လျှင် ဖာလ်ငြိန်တခြား၊ အနီပိုးကြိုး တသန့်အားဖြင့် အကန့် လိုက် အကန့်လိုက် မြင်ရသကဲ့သို့ ထို့အတူ ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏ခန္ဓာ ကိုယ်ဟုဆိုအပ်သော ရုပ်တရားနှင့် တကွ အာရုံအာရမ္မဏိက တိုက်ဆိုင်မိတဲ့အခါ၌ ဖြစ်ပေါ်ကြ ကုန်သော နာမ်တရားတို့ကို တသီးစီ တသန့်စီ ကတ္တား ခြားကာ-ခြားကာ ထင်လာအောင် မြင်လာအောင် ရှုရာ၏။

ဤနည်းတူစွာပင် သောတ စသည် တို့ကိုလည်း ရုပ် သဘာဝနှင့် နာမ်သဘာဝ ကွဲပြားအောင် ရှုရာ၏-သုံးသပ် ရာ၏။

၈။ စက္ခုန္ဒြိယဘာဝနာ

ဤသို့ အထက်၌ ဖော်ထုတ်ခဲ့တဲ့အတိုင်း ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်နှင့်နာမ်ကိုခွဲခြားဝေဖန်၍ တသန့်စိတသန့်စိ မြင်အောင် ရှုဆင်ခြင်နိုင်သောအခါ ရှေ့သို့ တလှမ်းတိုး၍ ဣန္ဒြိယ ဘာဝနာ လုပ်ငန်းကို ကြိုးပမ်းရ၏။

ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒိဗိ၏ မျက်စိဖြင့် အဆင်း ရူပါရုံကို မြင်၏။ ထိုသို့ မြင်သောအခါ၌ နှစ်သက်တဲ့သဘော (သို့မဟုတ်) မနှစ်သက်တဲ့သဘော (သို့မဟုတ်) နှစ်သက်သည် လည်း မဟုတ် မနှစ်သက်သည်လည်း မဟုတ်တဲ့ သဘော တရားများ ဖြစ်ပေါ်၍လာ၏။ ယင်းသို့သော သဘောတရား များ ဖြစ်ပေါ်၍လာလျှင်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပေါ်၍လာပြီဟု သိမြင်လေတော့၏။

ယင်းမျှမက ထိုဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သဘောတရား တို့ဟာ သင်္ခတဒေတွ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကြမ်းထင်းသည်၊ ထို့ကြောင့် လုံးလောက်သော အကြောင်းကိုမှီ၍ ဖြစ်ပေါ် လာသော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္တတရားတွေဘဲ ဟူ၍လည်း တိကျစွာ သိမြင်လေတော့၏။

ယင်းသို့ ဥပေက္ခာသည်သာ မွန်မြတ် ဧဋ္ဌမ်းသော သဘောတရား ဖြစ်ပါဟု သိမြင် လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် နှစ်သက်သော (ဝါ) မနှစ်သက်သော (ဝါ) နှစ်သက်သည် လည်းမဟုတ် မနှစ်သက်သည်လည်း မဟုတ်သော သဘော တရားများ ပေါ်ပြင်းခြင်းသို့ ရောက်သည် ဖြစ်သောကြောင့် ဥပေက္ခာ၌ တည်လေတော့၏။

မျက်စိနှင့်ပြည့်စုံသူသည် မိမိ၏မျက်စိကို လျင်မြန်စွာ ဖွင့်နိုင် ပိတ်နိုင်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ဖြစ်ပေါ်လာသော အချစ်သဘော၊ အမုန်းသဘောနှင့် တကွ မချစ် မမုန်း သဘောတို့သည် ထိုမျှလျင်လျင်မြန်မြန် (ဝါ) ထိုမျှ သက်သာ လွယ်ကူစွာ ချုပ်ငြိမ်း ကွယ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်ပြီးလျှင် ဥပေက္ခာသဘောတရား ဘွားကနဲ တည်ထွန်း၍ လာလေတော့သည်။

ဤကား စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော ရူပါရုံတို့နှင့်ပတ်သက်ရာတို့၌ ပွားများအပ်သောစက္ခုန္ဓိယဘာဝနာ ဖြစ်၏။

၉။ သောတိန္ဓိယ ဘာဝနာ

ယောဂါဝါစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏ နားသောဘဖြင့် အပြင်ဗဟိဒ္ဓမှ အသံသဒ္ဓါရုံကိုကြားရသောအခါ နှစ်သက်တဲ့ သဘော၊ သို့မဟုတ် မနှစ်သက်တဲ့သဘော၊ (သို့မဟုတ်) နှစ်သက်သည်လည်းမဟုတ်၊ မနှစ်သက်သည်လည်း မဟုတ်သော သဘောတရား တမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။ ထိုအခါ သူသည် ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ်လာသော သဘောတရား တို့ဟာ သစ်တကတစ်တွေဖြစ်၍ ကြမ်းထမ်းသောသဘောရှိ၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့သာ ဖြစ်၏ဟူ၍၎င်း၊ ဥပေက္ခာသည်သာ လျှင် ဖြေငြိမ်း၏။ ဓူနုဗြုတ်၏ ဟူ၍၎င်း သိမြင်၏။ ထိုအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ အချစ် - အမုန်း - မချစ်မမုန်း ဆိုတဲ့ သဘောများ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်၍ ဥပေက္ခာ သဘောတရား ဘွားကနဲ ပေါ်ထွက်လာလေတော့၏။

ဥပမာ ပုံဆောင်၍ ထင်ရှားအောင် ဆိုရလျှင်-ခွန်အား
 ဗလ မချို့တဲ့သော ယောက်ျားသည် သက်သာ လွယ်ကူစွာ
 လက်ဖြောက်တီးခတ်နိုင်သကဲ့သို့ ထိုအတူပင် မိမိသန္တာန်၌
 ဖြစ်ပေါ်၍ လာသော နှစ်သက်တဲ့ သဘော၊ မနှစ်သက်တဲ့
 သဘော၊ နှစ် သက် သည် လည်း မ ဟုတ် မနှစ်သက် ဘူးလဲ
 မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားတို့သည် ထိုမျှ လျင်လျင် မြန်မြန်
 သက်သက် သာသာ လွယ်လွယ် ကုကု ချုပ်ပျောက် ခြင်း သို့
 ရောက်၍ ဥပေက္ခာသဘောတရား တည်ထွန်း၍ လာလေ
 တော့၏။

ဤကား-သောတဝိညာဏ်ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော သဒ္ဓါရုံ
 အသံတို့နှင့် ပတ်သက်ရာ၌ ပွားများအပ်သော သောတိဋ္ဌိယ
 ဘာဝနာဖြစ်၏။

ဤနည်း အတိုင်းပင် ဃာနိန္ဒြေ၊ ဇိဝှိန္ဒြေ၊ ကာယိန္ဒြေနှင့်
 မနိန္ဒြေတို့ကိုလဲ ဆင်ခြင်ပွားများကြကုန်ရာ၏။

၁၀။ အာသဝက္ခယဉာဏ်

ဤသို့ အထက်၌ဖော်ထုတ်ခဲ့သည့်အတိုင်း မုဒ္ဒလမ်းစဉ်ကို
 ဖြောင့်မတ်စွာ လိုက်နာ ကျင့်သုံးခဲ့ခြင်းကြောင့် စတုတ္ထဈာန်
 သမာဓိသို့တိုင်ရောက်အောင် ပြောင်မြောက်ခဲ့သော ယောဂါ
 ဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်သည် ဤမျှငြိမ်သက်ခြင်းသို့ ရောက်လေပြီ။
 ရေနှင့် အထပ်ထပ်ဆေးထားသလို ပြုံးဖွေး၍ နေလေပြီ။ ပြုံးပြုံး
 ပြက်ပြက် အရောင်တလက်လက်ထွက်၍ နေလေပြီ။ ညစ်ကြေး
 မတင် သန့်ရှင်းစင်လေပြီ။ အစွန်းအထင်း အကုန်လုံး ကင်း
 လေပြီ။ အကြိမ်တရာ ထပ်ကာထပ်ကာ ဖတ်အပ်သော ဝါ

ဝှမ်းကဲ့သို့ နူးညံ့၍ သွားခဲ့လေပြီ။ ယင်းသို့ နူးညံ့ပြီး ဖြစ်၍ အမှတ် ခံ့သော အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်လေပြီ။ ထိုထိုဤဤငါးလံ အာရုံ အဖုံဖုံသို့ ခုန်ပေါက်ပြေးလွှားလိုက်စားခြင်း မရှိတော့ ပြီဖြစ်၍ တခုတည်း၌ ရပ်တည်၍နေခဲ့လေပြီ။ ပြင်ပ အာရုံ လေမုတ်သုံကြမ်း၊ ဝှေ့ရမ်းတိုက်ခတ်စေကာ ကျောက်ဆောင် သံတိုင် ကြံ့ကြံ့ခိုင်သို့ လှုပ်ယိုင်ခြင်း ကင်းတဲ့ အခြေသို့ ဆိုက် ရောက်၍ နေလေပြီ။ ယင်းသို့ ဆိုက်ရောက်တဲ့အခါမှာ အမြဲ တစေ စီးထွက်ယိုကျနေတဲ့ အာသဝ အစေးဖြစ်တဲ့ ချေးနှင့် ညွှတ်တို့ကို အစေး ခန်းခြောက် ကုန်ပျောက်ကင်းကွာရေးသို့ ၎င်း၏ဆင်ခြင်ဥာဏ်ကို ဦးတည်လိုက်လေတော့၏။

ထိုအခါ သူသည် အတွင်း အပ နှစ်ဌာနဆိုတဲ့ ကပ္ပါ လောကအတွင်း၌ ရှိရှိသမျှ သက်ရှိသက်မဲ့ သတ္တဝါ သင်္ခါရ တို့ကား သဘာဝအားဖြင့် ဒုက္ခ(ဝါ)ဆင်းရဲတွေသာ ဖြစ်ကြ ကုန်၏ဟူ၍ သိမြင်လေတော့၏။

ထို့သည့် ကပ္ပါဆင်းရဲကား မိုးပေါ်ကျ အလေ့ပေါက် မဟုတ်ချေ။ ကပ္ပါဆင်းရဲ၏ မိခင်ကား ကပ္ပါ အဆာဓာတ် ဖြစ်တဲ့ တဏှာသမုဒယပင် ဖြစ်သည်ဟူ၍ တိကျစွာ သိမြင် လေတော့၏။ ကပ္ပါအဆာဓာတ်၏ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်မှုငြိမ်းမှု နှင့်တကွ ကျွတ်မှု - လွတ်မှု - ဤသဘောတရားစုကား ဒုက္ခ ချုပ်ရာ နိရောဓသစ္စာဟူ၍ ယင်လင်း ပြတ်သားစွာ မြင်လေ တော့၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ (ဝါ) အမြင်မှန် ဦးစီးသော မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးကား ဆင်းရဲအကုန်၊ ကင်းမြို့ချုပ်ငြိမ်းစေရန်အတွက် အချက်အခြာ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါဆိုတဲ့ အလယ်လမ်းကျင့်စဉ်ဖြစ် သည်ဟူ၍ လက်တွေ့ စိတ်တွေ့ သိမ်းပိုက်မိလေတော့၏။

ထိုမှဘပီးလည်း ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည် အမြဲတစေ ယိုစီး ထွက်ကျ နေတတ်တဲ့ အာသဝတရား တို့ကို၎င်း၊ ထို အာသဝ တရား တို့၏ အကြောင်းတရား ကို၎င်း၊ ထိုသည့် အာသဝေါတရားတို့၏ ကွာလျောချုပ်ငြိမ်းမှုကို၎င်း၊ ယင်းသို့ ကွာကျ ချုပ်ငြိမ်းရန် အကြောင်းရင်းစစ် အမှန် ဖြစ်သော အလယ်လမ်းကုင့်စဉ်ဆိုတဲ့ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါကို၎င်း ဟုတ်မှန် တိကျစွာ အသိဉာဏ် ပေါက်လေတော့၏။ ယင်းသို့ အသိ ဉာဏ်ပေါက် အလင်းရောက်ပြီး ဖြစ်သော ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် ကာမာသဝ-ဟုဆိုအပ်တဲ့အကြိုက် ချေး ညောင် အစေးခက် များမှ ဆေးလျော်၍ ထားသလို ကင်း ကွာ၍ သွားလေတော့၏။

ဘဝါသဝ-ဟူသော ထိုထို ဤဤ အလီလီသော ဘဝတို့၌ ကပ်ငြိစွဲလန်းတတ်တဲ့ ဘဝ ကော်စေးမှလည်း ကျွတ်လေ တော့၏။

အဝိဇ္ဇာသဝ-ဟု ဆိုအပ်တဲ့ မောဟ-မိုက်မှောင်၊ တိမ် တောင် တိမ်မဲ တိမ်ပုပ်ထဲမှ ဖြိုခွဲခုန်ပေါက် အလင်းသို့ရောက် သဖြင့် အလွတ်မြောက်ကြီး လွတ်မြောက်လေတော့၏။ လွတ် သော် လွတ်မှန်းကို သိမြင်လေတော့၏။

သိမြင်မှုကား ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်၏ ပန်းတိုင်ဖြစ်၏။ ထိုသံည့် ပန်းတိုင်သို့ အလျင်အမြန် ရောက်နိုင်ရန်အလို့ငှါ ယောဂါ ဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြောင်မြောက်သော စေတနာ-သဒ္ဓါ- ဝီရိယ တို့ဖြင့် နောက်မဆုတ်တန်း ရှေ့သို့သာ မှန်းလျက် ကြိုးပမ်းအားထုတ်သင့်လှပေသတည်း။

